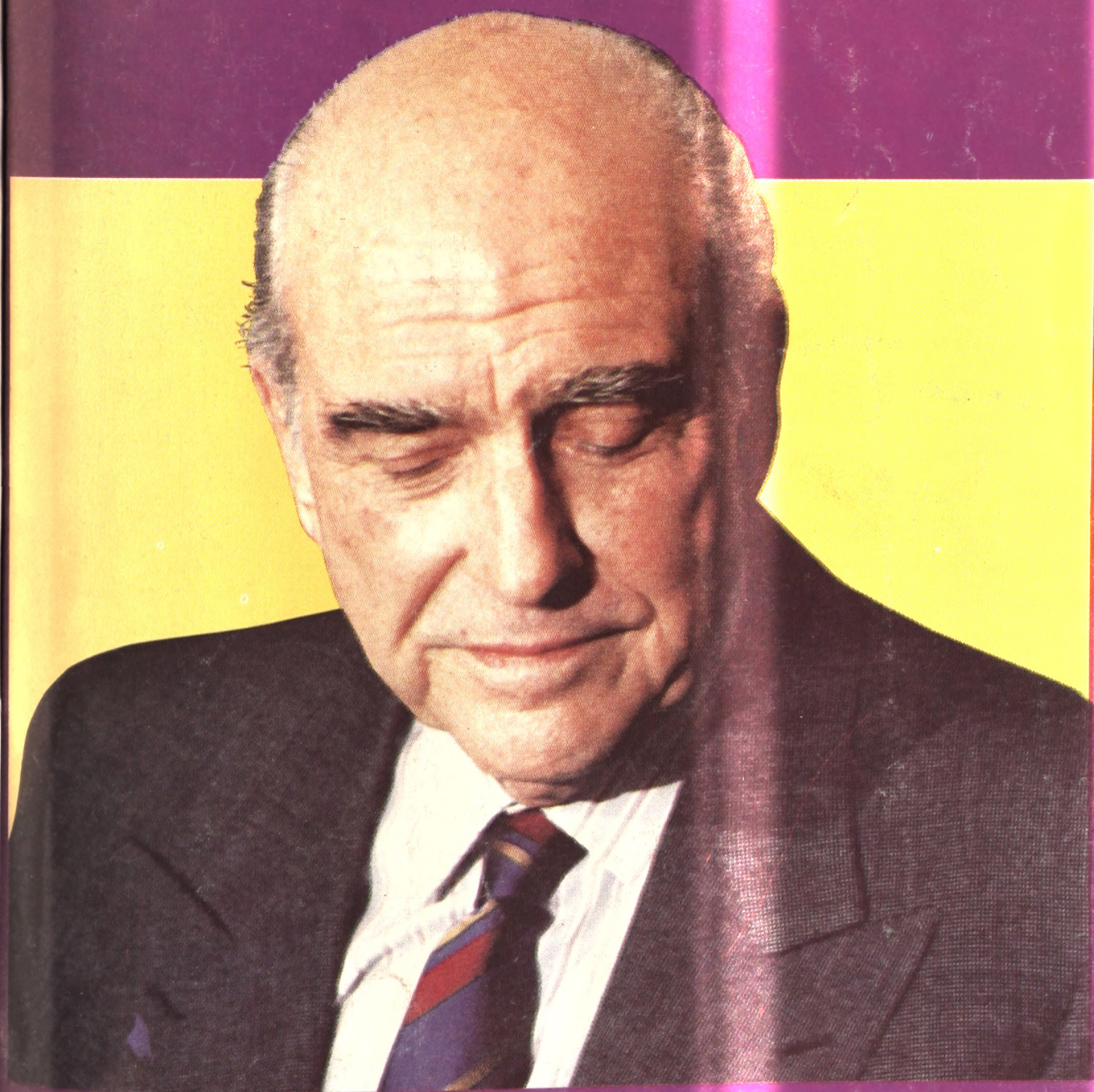

ΑΝΤΙ

Περίοδος Β'
Τεύχος 390
Παρασκευή
16 Δεκεμβρίου 1988
Δρχ. 150

ΥΠΟ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΝ

Γιατί ο Ανδρέας
φυγάδευσε τον
Κοσκωτά;

- ΟΙ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ
ΣΤΗΝ ΑΡΙΣΤΕΡΑ
- ΤΟ ΠΑΣΟΚ ΧΩΡΙΣ
ΔΥΝΑΜΗ ΚΑΙ ΑΛΑΖΟΝΕΙΑ
- ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΒΟ

Ο ΛΟΥΒΑΡΗΣ ΚΑΙΕΙ ΤΟΝ ΑΝΔΡΕΑ

Ξένη δημοσίευση

**ΕΓΚΛΗΜΑ
ΣΤΟ
ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ
ΜΕΓΑΡΟ**

Η ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

ΑΝ ΑΥΤΗ την εποχή υπάρχει κάποια πολιτική δράση στη χώρα μας δεν είναι ούτε οι διαβουλεύσεις στο Ε.Γ. του ΠΑΣΟΚ, ούτε οι υπουργικές αποφάσεις, ούτε τα παζαρέματα στις ομάδες της ΝΔ για τη νομή της εξουσίας.

ΑΝ ΑΥΤΗ την εποχή, εποχή σκανδάλων, σήψης και γενικής έκπτωσης αξιών και προσώπων στα λιμνάζοντα και δύσοσμα ύδατα των μηχανισμών της εξουσίας, κινείται κάτι, αυτό συμβαίνει έξω από τα στεγανά. Αν αυτή την εποχή όλοι γογγύζουν για την κατάρρευση αλλά και την απραξία και τη γενική αδράνεια, ένα είναι το γεγονός που έχει πολιτική σημασία: Η πρωτοβουλία για τη συνεργασία της Αριστεράς.

Η ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ για τη συνεργασία της Αριστεράς απέκτησε σημασία όχι γιατί γεφύρωσε ρωγμές και ρήξεις που έχουν καταγραφεί ιστορικά, αλλά γιατί διανοίγει ουσιαστικές προοπτικές στη λύση του πολιτικού μας προβλήματος. Γιατί σημαίνει ότι η Αριστερά δεν βρίσκεται σε νάρκωση. Το κείμενο πόρισμα για τη συνεργασία που συμφώνησαν ΚΚΕ-ΕΑΡ, δεν αποτελεί σύμφυρμα συμβιβασμών και δεν είναι ένα άχρωμο και άσμο εταιρικό συμβόλαιο.

ΟΣΟΙ ειρωνεύονται την ιδέα της συσπείρωσης και ανακαλύπτουν στην πρωτοβουλία αυτή μόνο νοσταλγίες «παλιών καλών ημερών μιας μεγάλης Αριστεράς» είτε είναι μπολιασμένοι από τη μιζέρια είτε φοβούνται να ανοιχτούν στο διάλογο και την ιδεολογική αντιπαλότητα. Τα προβλήματα μιας αριστερής εναλλακτικής λύσης δεν περατώνονται βέβαια στη σύνταξη ενός συμφωνητικού ή σε εκλογικούς καταμερισμούς.

ΑΝ Η συνεργασία της Αριστεράς τελείωνε εκεί πιστεύουμε ότι ελάχιστοι θα ενδιαφέρονταν να ποντάρουν στο «δίδυμο». Η καχυποψία και οι επιφυλάξεις είναι κατανοητές μετά από χρόνιες και άγονες διαμάχες. Δεν μπορούν όμως αυτές οι καχυποψίες να καθορίζουν τις πολιτικές προοπτικές.

ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ κόσμο που χαρακτηρίζεται από τον κρατισμό, τις ανισότητες, τη χειραγώγηση και τον καταναλωτισμό, η Αρι-

στερά έχει να δώσει απαντήσεις. Τις απαντήσεις αυτές και τους προβληματισμούς αυτούς οικειοποιούνται πολλοί και διαστρέφουν το νόημά τους. Αλλά η Αριστερά, και μιλούμε για τον τόπο μας, πέρα από μια σειρά λάθη και ευθύνες έδωσε το παρών και ήταν έντιμη, ανέδειξε αγωνιστές και δεν έπεσε στο σύνολό της σε χυδαίους συμβιβασμούς και συναλλαγές. Είχε το θάρρος να αναδιπλωθεί σε αυτοκριτικές ενδοσκόπησεις και ας είχαν αυτές οι αυτοκριτικές συμβάλλει στη συρρίκνωση και την απομόνωση.

ΑΝ ΣΤΟΝ τόπο αυτόν υπάρχει μια προοπτική για αδιάλλακτο έλεγχο της εξουσίας και μια εναλλακτική λύση που θα εξανθρωπίζει τη ζωή μας, αυτή η προοπτική δίνεται μόνον από την Αριστερά. Ούτε τα σοσιαλιστικά ψευδεπίγραφα ούτε τα στιλβωμένα νεοφιλελεύθερα μοντέλα προσφέρουν ελπίδες. Ο σύγχρονος κόσμος είναι πολύ αιχμηρός για να μπορεί να γίνει καλύτερος με πανάκειες. Η αριστερή λύση είναι η μόνη βιώσιμη. Όσο πιο γρήγορα το κατανοήσουμε τόσο το καλύτερο για τον τόπο μας και τους πολίτες της χώρας.

ΑΝ ΠΡΟΧΩΡΗΣΟΥΜΕ στοχαζόμενοι, χωρίς να απαλλοτριώσουμε τις κατακτήσεις μας σε αγώνες για την αλήθεια - αν προχωρήσουμε χωρίς στενόκαρδους συγκρατημούς και δείξουμε πως ούτε τα απολιθώματα μας τρομάζουν και ούτε και μεις είμαστε απολιθωμένοι, τότε υπάρχει και ελπίδα και προοπτική.

Η ΑΡΙΣΤΕΡΑ μπορεί να εμπνεύσει το σύνολο του ελληνικού λαού. Οι δικές της δοκιμασίες είναι μια εμπειρία πικρή, αλλά παρέχουν και τη μόνη πειστική εγγύηση ότι οι σκόπελοι είναι δυνατόν να ξεπεραστούν. Ο τόπος μας και οι πολίτες της χώρας μας αξίζουν καλύτερης τύχης από εκείνη που της πρόσφεραν οι τυχοδιώκτες και της προπαγανδίζουν οι ανταγωνιστές των σημερινών εξουσιαστών - άλλη όψη του ίδιου νομίσματος. Ας απαντήσουμε στο δίλημμα ΠΑΣΟΚ ή Νέα Δημοκρατία καταργώντας το. Η Αριστερά έχει το δικό της λόγο. Ας τον αρθρώσει άφοβα και ας τον απευθύνει στον αποδέκτη ελληνικό λαό.

ΑΝ ΚΑΤΙ γίνεται αυτήν την ώρα στον τόπο μας είναι η πολιτική πράξη και η πολιτική παρουσία της Αριστεράς.

αντι

ΠΕΡΙ
ΕΧΟ
ΜΕΝΑ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ
Δημοχάρους 60
115 21 ΑΘΗΝΑ
Τηλ: 72.32.713 - 72.32.819

• Περίοδος Β'
• Χρόνος 15ος
• Τεύχος 390
Παρασκευή 16 Δεκεμβρίου 1988
δρχ. 150

ΜΗΤΣΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ	
Αρμενία: Πληγές και τραγούδια	10
ΡΕΠΟΡΤΕΡ	
Ο αριθμός που καίει: 135.000 \$	12
Σ.Ι. ΔΕΡΕΝΙΟΣ	
Τα τρία Μι της Αλλαγής	14
Α. ΜΠΙΣΤΗΣ	
Κυπριακό: Στη δίνη των διαλόγων	16
ΒΑΣΙΛΗΣ ΖΗΣΗΣ	
Συνέντευξη με τον Γ. Λούβαρη	18
ΒΑΣΙΛΗΣ ΖΗΣΗΣ	
Το πρωθυπουργικό περιβάλλον εν δράσει	24
ΡΕΠΟΡΤΕΡ	
Έμποροι όπλων: κλέφτες και δολοφόνοι	27
ΝΤΑΣΣΙΕΛ ΓΚΑΙΗΝΣΤ	
Ο δολοφόνος ήρθε από την Αμερική	28

ΚΡ. ΛΥΣΙΜΑΧΟΣ	
Η αριστερά και η πλήρωση του ιστορικού της ρήγματος	30
ΠΑΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ	
Ζητείται Θεός	32
ΜΠΟΣΤ	
Απίστευτα κι όμως αληθινά	36
ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΟΥΛΟΓΛΟΥ	
Έγκλημα στο Προεδρικό Μέγαρο	38
Γιορτές, χαμογελάστε και πάλι	48
ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ	
Το φιλολογικό σαλόνι του Παλαμά	56

ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ	
ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ	
ΑΝΤΗΝΩΡ	
Το ΠΑΣΟΚ που φυλλορροεί και ο συνασπισμός της Αριστεράς	4
ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ	6
ΑΝΤΙΛΟΓΟΙ	8
ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΕΣ	
Γ. ΙΩΑΝΝΟΥ	11
Δ. ΧΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ	17
ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΥΜΕ	42
Κινηματογράφος: Η. Κανέλλης, Θέατρο: Ε. Μαχαίρα, Εικαστικά: Α. Ξύδης, Τηλεόραση: Τηλεβόας, Αρχιτεκτονική: Δ. Φιλιππίδης.	
ΒΙΒΛΙΟ	50
ΔΙΑΛΟΓΟΣ	60

ΕΞΩΦΥΛΛΟ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΟ 15ήμερο

Το ΠΑΣΟΚ που φυλλορροεί και ο συνασπισμός της Αριστεράς

ΤΗΝ ΤΕΤΑΡΤΗ, άρχισε η συζήτηση στη Βουλή για τον προϋπολογισμό. Και πρώτοι ομιλητές —καταγγέλλοντας την πλαστότητα και αναξιοπιστία του— ήσαν οι ίδιοι οι εργαζόμενοι (εκπαιδευτικοί, διοικητικοί υπάλληλοι, υγειονομικοί, τεχνικοί, εφοριακοί...), που κατέβηκαν στους δρόμους, μαζί με μαθητές και φοιτητές, ζητώντας λύση στα οξυτάτα προβλήματα που αντιμετωπίζουν.

ΣΕ ΑΛΛΟΥΣ καιρούς, η κυβέρνηση θα ήταν ίσως σε θέση να αρθρώσει τον πολιτικό και οικονομικό της λόγο, χρησιμοποιώντας, έστω, ψευδεπίγραφα... Τώρα, όμως, τα ψέματα τελείωσαν, καθώς η όλη εξέλιξη των ελλειμμάτων απέδειξε την χρεωκοπία του διαβόητου σταθεροποιητικού προγράμματος. Όσο για τα μεγάλα έργα (που προβλέπονταν στο πενταετές 1983-87) όχι μόνο δεν αποπερατώθηκε κανένα, αλλά ούτε καν άρχισε η κατασκευή τους!

ΓΙΑ ΤΗΝ κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, η όποια συζήτηση για τον προϋπολογισμό δεν έχει, σήμερα, καμιά σημασία. Το μοναδικό πρόβλημα που την απασχολεί είναι πώς να παραμείνει στην εξουσία. Και πώς δεν θα αποκαλυφθούν η συννενοχή και οι ευθύνες της στο διαβόητο σκάνδαλο Κοσκωτά. Ακόμα: Πώς, μέσα σε συνθήκες διάλυσης του ηγετικού πυρήνα του ΠΑΣΟΚ, η έκρηξη των αντιθέσεων (που παρήγαγε η «δημοκρατία» του ενός ανδρός...) δεν θα ανατινάξει ολόκληρο το οικοδόμημα στον αέρα!

**Κυκλοφόρησε
ο 25ος και 26ος τόμος
του ANTI**

ΑΠΟΔΕΙΚΝΥΕΤΑΙ, όμως, ότι η έκρηξη των αντιθέσεων ξεφεύγει από οποιοδήποτε κυβερνητικό έλεγχο. Πώς να «ελέγξεις» λ.χ. τον Στέφανο Τζουμάκα όταν (έστω, από κακή συνεννόηση...) αποφασίζει να βγάλει στη φόρα τις πλαστογραφίες και «ατασθαλίες» (κοινώς λοβιτούρες) στους κόλπους της πράσινης ΓΣΕΕ; Και πώς να «συγκρατήσεις» τον μέχρι χθες νομικό σύμβουλο του πρωθυπουργού, καθηγητή Γρ. Κασιμάτη, όταν οι θανάσιμοι υπαινιγμοί του Μ. Κουτσόγιωργα εις βάρος του νομικού συμβούλου, υποχρέωσαν τον Γρ. Κασιμάτη να αντεπιτεθεί με εκφράσεις όπως «αν είχες στοιχειώδη ευαισθησία κ. Μένιο, θα είχες ήδη παραιτηθεί»; Αλλά κυρίες και κύριοι —θα έλεγε ένας ευπρεπής «κονφερανσιέ» του ΠΑΣΟΚ —φθάσαμε σε σημείο ώστε δεν ελέγχουμε ούτε την καλή μας «Αυριανή»...

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ: Η μεν «Αυριανή» να βάλει κατά του Κ. Λαλιώτη (ότι διαπραγματεύεται με στελέχη της ΠΑΣΚΕ, για «να παίξουν το παιγνίδι του ΚΚΕ στην ΓΣΕΕ»), ο δε Κ. Λαλιώτης να απαντά λέγοντας ότι η «Αυριανή» έχει, πίσω της, έναν «άγνωστο υποβολέα» (ακριβέστερα έναν γνωστότατο υποβολέα), ο οποίος της λέγει, κάθε φορά, τι πρέπει να γράψει και τι δεν πρέπει να γράψει! Είναι, επιτέλους, κατάσταση αυτή; Και πώς θα συγκαλυφθεί η κυβερνητική ευθύνη στο σκάνδαλο Κοσκωτά, όταν Κουτσόγιωργας ξιφουλκεί κατά Χαλικιά, Χαλικιάς κατά Κουτσόγιωργα, Κουτσόγιωργας κατά Κασιμάτη, Κασιμάτης κατά Κουτσόγιωργα, Κουρής κατά Λαλιώτη, Λαλιώτης κατά Κουρή, όταν ολόκληρο το ΠΑΣΟΚ έγινε ένα κουβάρι, όπου δεν ξέρεις «ποιος είναι ποιος;» αφού όλοι πια (Πέτσος, Ρουμελιώτης, Γ. Παπανδρέου, Λούβαρης, Βακάλης, Μεταξάς, Ματζουράνης, υπουργοί, μεταφραστές, γραμματοκομιστές, κ.ά.), έγιναν ένα; Πού αρχίζει και πού τελειώνει, άραγε το βασίλειο της αρετής; Και πού το βασίλειο της φθοράς; Η απάντηση στο ερώτημα δεν είναι εύκολη. Ο πρωθυπουργός, πάντως, αποφάσισε, αύριο Σάββατο, να εγκαινιάσει το «Ράδιο της Αυριανής», διασκορπώντας τα σκότη. Και η ευπρέπεια, η αρετή, το ήθος κέρδισαν, τουλάχιστον, στα σημεία!

Η αναφορά στη λεβεντιά

Η ΑΡΕΤΗ, όμως, πάει αντάμα με τη λεβεντιά. Και στη «λεβεντιά» ακριβώς, αναφέρθηκε ο αναπληρωτής υπουργός προεδρίας Δ. Μαρούδας, θέλοντας να εξηγήσει —την περασμένη εβδομάδα— τον δεσμό του πρωθυπουργού με την κ. Δήμητρα Λιάνη.

ΤΟ ΘΕΜΑ όμως —τουλάχιστον για τη στήλη αυτή— δεν είναι η κ. Λιάνη, αλλά όλα τα άλλα. Να αποπνέει άραγε «λεβεντιά» η φοβερή εκείνη εμφάνιση του πρωθυπουργού, στην τηλεόραση, όπου καλούσε τον λαό σε επαγρύπνηση και κινη-

τοποίηση εναντίον επιφανών συνεργατών του; Να είναι «λεβεντιά» όταν τις δικές σου ευθύνες τις ευθύνες του ΠΑΣΟΚ στο σκάνδαλο Κοσκωτά επιχειρείς να τις καλύψεις, επικαλούμενος τότε τη CIA, τότε την «αποσταθεροποίηση» και τότε τη συμφωνία για τις βάσεις, την οποία, τάχα, δεν θα υπογράψουμε αν οι «κακοί αμερικανοί» δεν μας δώσουν πίσω και, μάλιστα, χωρίς καθυστέρηση, τον εντιμότατο κ. Γ. Κοσκωτά;

ΑΛΛΑ ΚΑΙ για να έλθουμε στον ίδιο τον αναπληρωτή υπουργό Προεδρίας Δημήτρη Μαρούδα. Ειλικρινά πιστεύει ότι όλοι οι δημοτικοί ή τοπικοί ραδιοσταθμοί είναι μεροληπτικοί, μη αντικειμενικοί, μη πλουραλιστικοί και ότι τα μόνα κανάλια που εκφράζουν πληρότητα, αντικειμενικότητα, πολυφωνία —τα μόνα κανάλια... αληθείας— είναι η ΕΡΤ-1, ΕΡΤ-2 και η ΕΡΤ-3;

ΥΠΟΘΕΤΟΥΜΕ ότι ο αναπληρωτής υπουργός Προεδρίας κάτι ξέρει από την τέχνη της πειθούς. Το πότε, δηλαδή, γίνεσαι πιστευτός και πότε όχι. Το ερώτημα, συνεπώς, που τίθεται είναι: Γιατί τα λέει όλα αυτά, αφού γνωρίζει ότι εκατοντάδες χιλιάδες ακροατές έχουν μετακινηθεί από τους κρατικούς ραδιοσταθμούς στους δημοτικούς και τοπικούς, αναζητώντας την πολυφωνία που δεν βρίσκουν στα κρατικά κανάλια. Άλλωστε, όλες οι σφυγμομετρήσεις επιβεβαιώνουν τη χαμηλή ακροατικότητα της ΕΡΤ, σε σύγκριση με την τοπική ραδιοφωνία.

ΦΟΒΟΥΜΕΘΑ ότι η απάντηση βρίσκεται στο δεύτερο μέρος των δηλώσεων Μαρούδα: Ότι, δηλαδή, από τον Ιανουάριο η κυβέρνηση θα προωθήσει «μέτρα» που θα ισχύουν, τόσο για τους κρατικούς, όσο και για τους τοπικούς ραδιοσταθμούς. Με άλλα λόγια: Ότι το καθεστώς λογοκρισίας και αυτολογοκρισίας που ισχύει στην ΕΡΤ, θα μεταφερθεί —ίσως, υπό μορφή κανόνων δεοντολογίας— και στους άλλους ραδιοσταθμούς. Αλλά αυτό, φυσικά, δεν θα περάσει. Και το ξέρουν οι έμφοβοι άνθρωποι του ΠΑΣΟΚ. Όπως ξέρουν ότι το «κατάστημά» τους τελεί υπό εκποίηση.

Ο συνασπισμός της Αριστεράς

Η ΖΩΗ, όμως, προχωρεί και πέραν του ΠΑΣΟΚ. Και «η» είδηση του δεκαπενθημέρου είναι ασφαλώς η κατ' αρχήν συμφωνία ΚΚΕ-ΕΑΡ, για ένα φερέγγυο συνασπισμό της Αριστεράς, «ικανό να μιλήσει στο νου και στην ψυχή του λαού», ανοιχτό και ελκυστικό στις δημοκρατικές και ριζοσπαστικές δυνάμεις, καθώς και στα κινήματα του λαού.

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ανάμεσα στα δυο κόμματα δεν ήταν εύκολος. Αλλά ακριβώς γι' αυτό, το κοινό πόρισμα έγινε δεκτό με ικανοποίηση από ευρύτατα στρώματα της πολύπαθης —κατακερματισμένης— Αριστεράς, που είδε, στην πρώτη αυτή συμφωνία ΚΚΕ-ΕΑΡ, όχι το τέρμα, αλλά την α-

φετηρία σειράς νέων αναζητήσεων, για τη δημιουργία μιας ανανεωμένης και συνασπισμένης Αριστεράς, ικανής να συμβάλει, αποφασιστικά στην κάθαρση και την εκκαθάριση της σημερινής κατάστασης. «Πρόκειται —δήλωσε ο Λ. Κύρκος στην σύνοδο της ΚΕ της ΕΑΡ, αναφερόμενος στο πόρισμα— για ένα κείμενο συγκλίσεων, που βλέπει με ανοιχτή σκέψη προς τα εμπρός, λύνει με θετικό τρόπο βαθιές προγραμματικές διαφωνίες του παρελθόντος, χαράζει μια καθαρή εσωτερική και ευρωπαϊκή προοπτική, δίνει το στίγμα μιας Αριστεράς βαθειά δημοκρατικής, που καταλαβαίνει την εποχή μας και θέλει να επεξεργασθεί σύγχρονες απαντήσεις στα προβλήματα του καιρού μας».

Η ΚΑΤ' ΑΡΧΗΝ συμφωνία ΚΚΕ-ΕΑΡ έγινε δεκτή με συγκρατημένη ανησυχία από πλευράς ΠΑΣΟΚ, αν και δεν υπήρξαν επίσημες αντιδράσεις, πέρα από τη «σύσταση» του κυβερνητικού εκπροσώπου Σωτ. Κωστόπουλου προς τα δύο κόμματα να... μη συμμαχήσουν με τη Δεξιά! (Σύμφωνα με ορισμένους πρώτους υπολογισμούς, ο συνασπισμός της Αριστεράς, αποδεδειγμένα μάζες από το ΠΑΣΟΚ και ανταποκρινόμενος στην απαίτηση για μια «φερέγγυα αριστερή προοδευτική διέξοδο», θα μπορούσε να εξασφαλίσει 20 - 25 έδρες).

ΠΑΡΑ ΤΑΥΤΑ δεν έλειψαν οι επιφυλάξεις από πλευράς στελεχών της ΕΑΡ (στη σύνοδο της ΚΕ το πόρισμα συγκέντρωσε 58 ψήφους υπέρ, 26 κατά και 1 αποχή), ενώ από πλευράς ΚΚΕ εσωτ./Α.Α. η συμφωνία ΚΚΕ-ΕΑΡ χαρακτηρίστηκε σαν «ευκαιριακή συμφωνία χωρίς προοπτική». (Κατά τον Γ. Μπανιά, το ΚΚΕ εσωτ./Α.Α. επιδιώκει να συναντηθεί «με τις δυνάμεις εκείνες που κινούνται στο χώρο της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς, της αμφισβήτησης, του κοινωνικού και πολιτικού ριζοσπαστισμού» κ.ά. Παρά ταύτα, υπάρχουν πληροφορίες σύμφωνα με τις οποίες αρκετά στελέχη του ΚΚΕ Εσωτ./Α.Α. τάσσονται υπέρ του συνασπισμού). Επιφυλάξεις κατά της συμφωνίας ΚΚΕ-ΕΑΡ διατυπώθηκαν και από πλευράς του ΕΚΚΕ. Τέλος, μέσα στους ίδιους τους κόλπους της ΕΑΡ, και με αφορμή το κοινό πόρισμα, κατατέθηκε, στη διάρκεια της σύνοδου της ΚΕ, δήλωση 18 μελών της, σύμφωνα με την οποία «ανοίγουν τις διαδικασίες για τη συγκρότηση τάσης στο διαρκές συνέδριο που επίκειται, με απόλυτη διαφάνεια και σύμφωνα με τις καταστατικές αρχές του κόμματος». Ωστόσο η δήλωση δεν παραλείπει να σημειώσει ότι «οι αποφάσεις της ΚΕ και του διαρκούς συνεδρίου πρέπει να γίνουν σεβαστές απ' όλο το κόμμα».

Ανησυχούν και οι Αμερικανοί

ΑΝΗΣΥΧΙΕΣ, όμως, φαίνεται να εκδηλώνουν και οι Αμερικανοί, με αφορμή τον υπό διαμόρφωση συνασπισμό της Αριστεράς, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τις προοπτι-

κές που ανοίγει. Ειδικότερα ανησυχούν μήπως, με την καθιέρωση της απλής αναλογικής δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για μια συμμαχική κυβέρνηση της Αριστεράς, όπου τη θέση του «ενιαίου» σήμερα ΠΑΣΟΚ θα καταλάβουν νέοι σχηματισμοί στον χώρο της κεντροαριστεράς, χωρίς, φυσικά, την παρουσία του σημερινού συνασπισμού. Πιο συγκεκριμένα, οι Αμερικανοί φοβούνται ότι με την καθιέρωση της απλής αναλογικής θα σπάσει ο κύκλος του δικομματισμού και θα διευρυνθούν οι δυνατότητες συνδυασμών για κυβερνητικές λύσεις —συνδυασμών όπου η Αριστερά θα μπορεί να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο.

ΑΛΛΑ ΤΟ προέχον, αυτή τη στιγμή, είναι η προσφυγή στις κάλπες με απλή αναλογική. Και η δέσμευση όλων των δυνάμεων του δημοκρατικού τόξου για ένα δημοκρατικό συμβόλαιο που θα εξασφαλίζει όχι μόνο τους όρους των εκλογών, αλλά και γενικότερους στόχους, όπως είναι η πλήρης κατοχύρωση του πλουραλισμού στα κρατικά μέσα μαζικής επικοινωνίας, η κατάργηση των στεγανών στα υπουργεία Εθνικής Άμυνας, Δημόσιας Τάξης και Εξωτερικών, η δημιουργία διακομματικού συμβουλίου για τα εθνικά θέματα, κ.ά. Και αυτά για τα σήμερα, αλλά και για το αύριο. Το ΠΑΣΟΚ, έτσι είτε αλλιώς, φυλλορροεί. **ΑΝΤΗΝΩΡ**

ΕΚΠΤΩΤΙΚΗ ΚΑΡΤΑ

ΕΚΠΤΩΣΙΣ 10 - 20%

— ΟΛΟ ΤΟ ΧΡΟΝΟ —

ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΙΔΗ

(ΕΚΤΟΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ)

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΕΣ ΜΙΣΟΤΙΜΗΣ ΕΥΚΟΛΙΕΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

ΥΠΕΡΑΓΟΡΑ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΟΣΤΑΝΟΓΛΟΥ & ΣΙΑ Ο.Ε.

ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ 92 ΠΕΙΡΑΙΑΣ - ΤΗΛΕΦ. 41.12.258

ΣΩΤΗΡΟΣ ΔΙΟΣ 13 - 15 ΠΕΙΡΑΙΑΣ - ΤΗΛ. 41.71.330

ΝΟΤΑΡΑ 75 ΠΕΙΡΑΙΑΣ - ΤΗΛ. 41.12.258

Ψήφισμα

Από το Δημοτικό Συμβούλιο Αθηναίων εκδόθηκε ομόφωνα το ακόλουθο ψήφισμα:

«Στην ηθική κρίση και την κρίση αξιών που περνά η χώρα μας την εποχή αυτή, προστέθηκαν τις τελευταίες μέρες και οι συστηματοποιημένες επιθέσεις εναντίον των αντιπροσώπων του λαού.

Το Δημοτικό Συμβούλιο Αθηναίων, εκφράζοντας τη βαθύτατη ανησυχία του για τα φαινόμενα αυτά, καλεί την Κυβέρνηση να σταθμίσει τις ευθύνες της και να λάβει άμεσα τα αναγκαία μέτρα για τη διαφύλαξη της ομαλής λειτουργίας της Δημοκρατίας.

Το Δημοτικό Συμβούλιο Αθηναίων καλεί τον Αθηναϊκό λαό σε εγρήγορση για την προστασία των δημοκρατικών μας θεσμών, γιατί δεν μπορεί να παραμένουμε απαθείς μπροστά στην πορεία που ακολουθεί σήμερα ο τόπος».

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Τα αργύρια του κ. Λιακουνάκου

Δεν περιμέναμε ότι πριν καλά - καλά αποχωρήσει το ΠΑΣΟΚ από την εξουσία θα γράφαμε για ...σκάνδαλα της «Νέας Δημοκρατίας». Και όμως, είναι γεγονός. Ο κ. **Θωμάς Λιακουνάκος**, έμπορος όπλων, εκδότης του αμιγώς «πράσινου» ΚΕΡΔΟΥΣ, φίλος του κ. Θ. Καλούδη των «24 ΩΡΩΝ» και του πρώην αφεντικού του, εφάψιας ως λέγεται του κ. Κουτσόγιωργα με διάμεσο τον κ. Μαντζουράνη, αφού κέρδισε δισεκατομμύρια «ρημάζοντας» τις προμήθειες των Ενόπλων Δυνάμεων επί Ανδρέα Παπανδρέου έκανε στροφή 180 μοιρών και προσέγγισε την ...κοιτίδα του, τη «Νέα Δημοκρατία».

Απολύτως έγκυρες πληροφορίες του ΑΝΤΙ αναφέρουν ότι ο κ. Λιακουνάκος «προσέφερε» πρόσφατα στο κόμμα του κ. Μητσοτάκη τέσσερα εκατομμύρια δραχμές, σε δύο δόσεις. Γνωρίζουμε επίσης τον παραλήπτη των εκατομμυρίων και τις ημερομηνίες της συναλλαγής.

Δεν μας εκπλήσσει φυσικά η στροφή του κ. Λιακουνάκου. Ήταν αναμενόμενη η προσπάθειά του να επιστρέψει στο κόμμα που τον βοήθησε να κάνει την πρώτη μεγάλη δουλειά, την προμήθεια δηλαδή των 110 αρμάτων μάχης «Λέο-παρντ», επί υπουργίας Ευάγγελου Αβέρωφ.

Μας εκπλήσσει όμως για μια ακόμα φορά η φτήνεια με την οποία μπορούν να εξαγοραστούν τα πάντα στην Ελλάδα. Για να δεχτεί το κόμμα του κ. Μητσοτάκη έναν έμπορο όπλων που πλούτισε επί ΠΑΣΟΚ δεν απαιτείται πολλά: Μόνο τέσσερα εκατομμυριάκια. Εκτός βέβαια αν πρόκειται μόνον για την προγαμιαία δωρεά.

Ρεκτιφιέ

Η ζωή γίνεται αφόρητη όταν εσύ, ο θεματοφύλακας των θεσμών, σκοντάφτεις στον αχνό πρωθυπουργικό υιό, πρέπει να καλύψεις τον Μένιο και οφείλεις να υπερασπιστείς τον πρωθυπουργό. Αυτοί σου έτυχαν και μ' αυτούς πρέπει να κουμαντάρεις τις τύχες του έθνους και την επιβίωση της καθεστηκυίας τάξεως. Τα πρόσωπα έρχονται και παρέρχονται, τα συγκροτήματα όμως μένουν.

Έτσι, λοιπόν, το καλό «ΒΗΜΑ» της πε-

ρασμένης Κυριακής, με την κάλυψη μιας δημοσκοπήσης βροντοφωνεί: «*Η πλειοψηφία της κοινής γνώμης απαιτεί: πολιτική ανανέωση με νέα πρόσωπα στο κράτος και τα κόμματα*».

Σύμφωνα με την ερμηνευτική λογική του «Βήματος» τα πάντα θα διορθωθούν αν κάποιοι νέοι στην ηλικία επανδρώσουν κόμματα και κράτος: αυτή είναι η επιταγή της κοινής γνώμης —επιταγή την οποία αποδέχεται «ασμένως» και το «ΒΗΜΑ».

Από κει και πέρα δεν έχουν σημασία τα προγράμματα, οι αρχές και οι πολιτικές προτάσεις. Το παν είναι να αναζητηθεί το «νέον αίμα» «σε όλο το φάσμα των σημερινών κομματικών δυνάμεων». «Νέο αίμα» στην πολιτική όπως λέμε «νέα τζάκια» στον επιχειρηματικό τομέα.

Υποφιαζόμαστε ότι τα πράγματα δεν είναι και τόσο απλά: ρεκτιφιέ στην οικονομία δεν έκαναν τα «νέα τζάκια», ρεκτιφιέ στο σύστημα δεν θα γίνει με τέτοιες «ανανεώσεις». Αν ήταν τόσο απλά και αν είμασταν απλοϊκοί θα είχαμε ενθουσιαστεί ήδη με τις προτάσεις του συγκροτήματος. Αλλά θυμηθήκαμε κάποιους άλλους νέους στους οποίους είχε επίσης και το συγκρότημα επενδύσει: Τον Γιαννάκη Μαντζουράνη και την Τώνια Μωρούλου λ.χ.

Δυναμικό το αίτημα και αδήριτος η ανάγκη για την ανανέωση της πολιτικής ζωής. Αλλά δεν συμβαδίζουν όλα αυτά με τη στήριξη του Γιωργάκη, του Μένιου και του Ανδρέα. Παιδιά, θα πάθετε σχιζοφρένια στο τέλος.

Υ.Γ. Κατά τα άλλα το έγκυρον «ΒΗΜΑ» «έφτιαξε» την περασμένη Κυριακή, δια δημοσκοπήσεως, όχι μόνον το «νέο κόμμα», αλλά τα «νέα κόμματα». Να δούμε την επόμενη Κυριακή ποιοι θα έχουν συνέχεια... Μόνο μην ξεχασθεί η δημοσκοπήση επί «εγκύρου» δείγματος...

Από την Ασκληπιού στον Κορυδαλλό

Το «σκάνδαλο της οδού Ασκληπιού» είναι από πλευράς οικονομικού μεγέθους μικρό, αν συγκριθεί με τα δισεκατομμύρια τα οποία έχουν κλαπεί: είναι όμως «καραμπινάτο» τόσο γιατί προσφέρει αδιάσειστες αποδείξεις όσο και γιατί φανερώνει την αδηφαγία ορισμένων κυβερνητικών στελεχών. Μιλάμε φυσικά για το διαμέρισμα της οδού Ασκληπιού 3, το οποίο «αγόρασε» η Αλίκη Κουτσόγιωργα από την Τράπεζα Κρήτης τον Μάιο του '88, την εποχή δηλαδή που όλος ο κόσμος αναρωτιέται για το ρόλο του Κοσκωτά και της τράπεζας «του».

Είναι γνωστό ότι το διαμέρισμα πωλείται πολύ κάτω από την πραγματική του αξία και ότι ο προηγούμενος ενοικιαστής πετιέται έξω άρον - άρον, επειδή η τράπεζα υποστηρίζει ότι θέλει να χρησιμο-

ποιήσει το διαμέρισμα για επέκταση των γραφείων της. Από μια άποψη δεν έχει και άδικο: η οικογένεια Κουτσόγιωργα μπορεί να θεωρηθεί επέκταση των επιχειρήσεων Κοσκωτά... Δυο όμως στοιχεία είναι μέχρι στιγμής άγνωστα.

● Με βάση τη σχετική νομοθεσία η διαγραφή του διαμερίσματος από τα περιουσιακά στοιχεία της Τράπεζας Κρήτης έπρεπε να είχε γίνει τις αμέσως επόμενες μέρες από την αγοραπωλησία. Η διαγραφή αυτή έγινε όμως μόλις την προηγούμενη εβδομάδα (Πέμπτη 8 Δεκεμβρίου 1988), όταν δηλαδή ξέσπασε ο θόρυβος. Προφανώς η διαγραφή δεν είχε γίνει για να μην αποκαλυφθεί ποιος ήταν ο νέος ιδιοκτήτης.

● Η τράπεζα Κρήτης δεν εκπροσωπείται από το νομικό της τμήμα, όπως συνήθιζε να όλες τις άλλες αγοραπωλησίες αλλά από το γνωστό και μη εξαιρετέο Γιάννη Μαντζουράνη, συνεργάτη του Κουτσόγιωργα και δεξί χέρι του Κοσκωτά. Σύμφωνα με το συμβόλαιο, ο Μαντζουράνης παραλαμβάνει από την Αλίκη μια επιταγή 6,2 εκατ. δρχ.

Στα τέλη Νοεμβρίου, πουθενά στον ισολογισμό της Τράπεζας Κρήτης δεν φαίνεται να έχει εισπραχθεί το τίμημα για το ακίνητο της οδού Ασκληπιού. Η επιταγή είναι προσωπική. Ο συμβολαιογράφος για να μην έχει ευθύνες είναι υποχρεωμένος να μαρτυρήσει ότι η επιταγή πράγματι δόθηκε στον Μαντζουράνη, κάτι που αναγράφεται άλλωστε και στο συμβόλαιο. Επομένως ο τελευταίος ή την έσκισε μαζί με την κ. Κουτσόγιωργα ή την εισέπραξε για δικό του λογαριασμό. Σε κάθε περίπτωση το αδίκημα είναι σε βαθμό κακουργήματος, επειδή ξεπερνάει τα 5 εκατ.

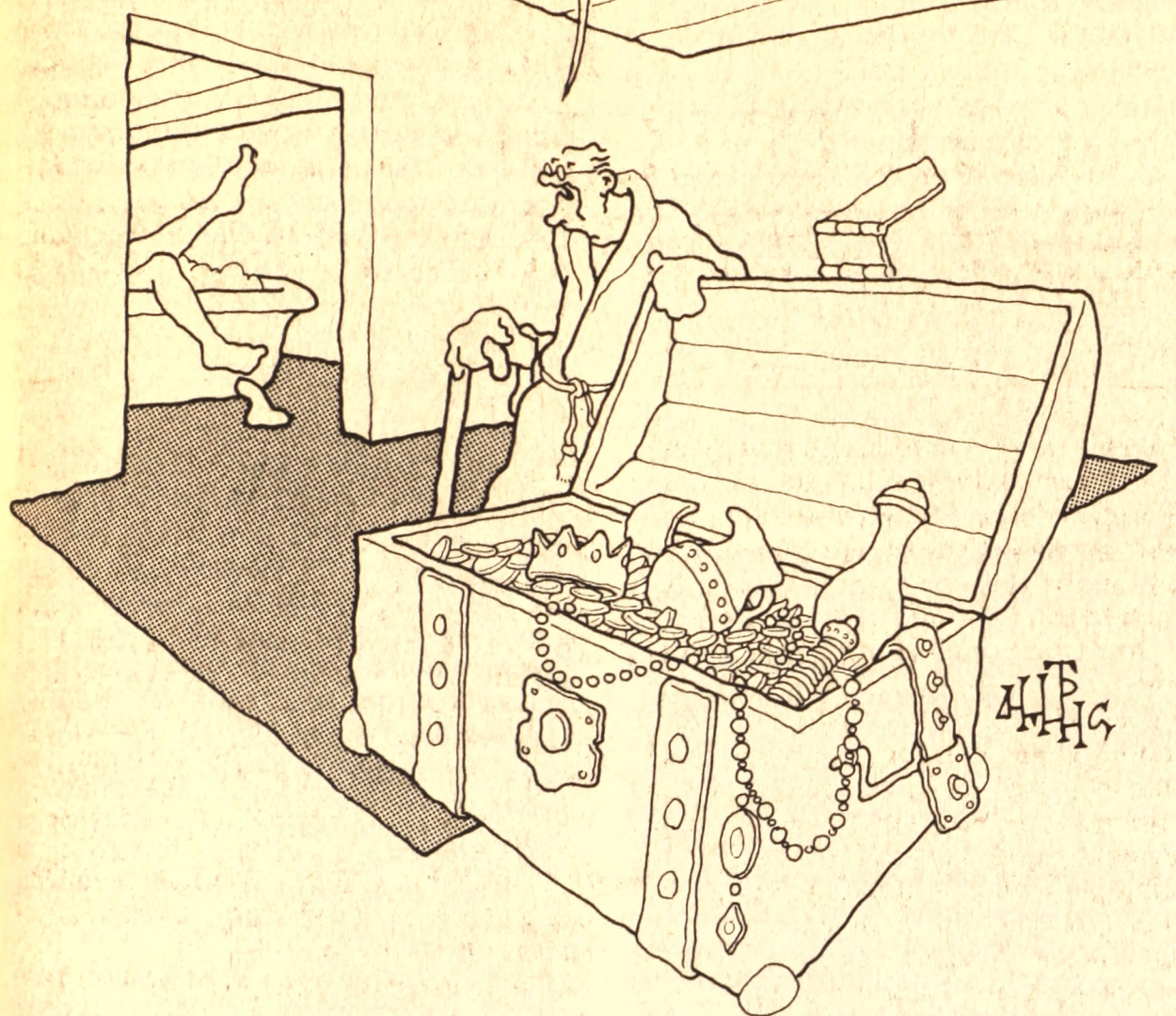
● Η επιταγή της κ. Κουτσόγιωργα ήταν της Εθνικής Τράπεζας. Κάθε προσπάθεια να βρεθεί αν η επιταγή εισεπράχθη ποτέ και από ποιον, μπλοκαρίστηκε όταν το σκάνδαλο βγήκε στον αέρα, πριν μια βδομάδα δηλαδή.

Τονίσαμε στην αρχή ότι η υπόθεση είναι χαρακτηριστική της «νεοπλουτιστικής», ψιλικατζιδίκης κουλτούρας των Κουτσογιώργηδων. Να δούμε τώρα πώς θα ξεμπλέξουν από νομικής πλευράς. Ίσως ο Μένιος να χρειαστεί τη βοήθεια του στενού φίλου και δικηγόρου του κ. Βασίλη Δημακόπουλου, αν και ο τελευταίος είναι πολύ απασχολημένος τον τελευταίο καιρό. Έχει αναλάβει την υπεράσπιση ενός άλλου σημαίνοντος στελέχους του ΠΑΣΟΚ: του υπόδικου Παναγιώτη Βακάλη...

Πασοκοσκωτοπαίγνια

Ένα νέο, περίεργο παιγνίδι φαίνεται ότι παίζεται με την «υπόθεση Ρασίντ» και το «σκάνδαλο Κοσκωτά». Μετά τη μη έκδοση του Παλαιστίνιου Οζάμα στην Ιταλία (τον κατηγορούσαν για βομβιστική επίθεση σε εβραϊκή συναγωγή) όλες οι ενδείξεις, σύμφωνα με τα δημοσιεύματα των εφημερίδων, φέρουν τους Αμερικανούς περισσότερο παρά ποτέ να πιέζουν για την έκδοση του Ρασίντ, τον οποίο οι

ΚΛΕΨΑΜΕ... ΔΕΗΛΑΤΗΣΑΜΕ...
ΝΑ... ΒΙΑΖΑΜΕ ΚΙΟΛΑΣ

Αμερικανοί κατηγορούν ως «εγκέφαλο» δυο βομβιστικών ενεργειών κατά αμερικάνικων αεροπλάνων.

Ποια είναι τώρα η σχέση όλων αυτών (πιέσεων για Ρασίντ και κατηγοριών για την μη έκδοση του Οζάμα) με τον Κοσκωτά; Το παιγνίδι, λέγεται, ότι περιέχει την ένταση των πιέσεων από την αμερικάνικη πλευρά —μέχρι και τη δημιουργία πολιτικού θέματος— με κατάληξη: Δεν μας δίνετε τον Ρασίντ, δεν πρόκειται να δείτε ούτε ζωγραφιστό στην Ελλάδα τον Κοσκωτά μετά τη δίαιτα στις αμερικάνικες φυλακές.

Έτσι όμως, λέει η ερμηνεία του παρασκηνίου, πετυχαίνει απόλυτα το στόχο της η κυβέρνηση που δεν είναι άλλος από το να μείνει για πάντα στην Αμερική ο Κοσκωτάς.

Το αν αυτή θα είναι τελικά η κατάληξη της «διεθνιστικής αλληλεγγύης», όπως εμφανίστηκε ο χειρισμός της υπόθεσης Οζάμα, και η «ανεξάρτητη στάση» στο θέμα Ρασίντ θα φανεί και μάλιστα σύντομα.

Ποιος άραγε από την κυβέρνηση έχει δηλώσει μέχρι τώρα ότι ο Κοσκωτάς θα δικασθεί στην Ελλάδα; Προς το παρόν κανείς, όπως και κανείς δεν έκανε τίποτα προς αυτή την κατεύθυνση εκτός ορισμένων τυπικών και μη επαρκών μέτρων, τα οποία αν ψαχθούν καλά πολύ φοβούμαστε ότι ούτε αυτά έχουν γίνει.

Μαχαιριά για τις Πρέσπες

Μέσα στη γενική διάλυση, που επικρατεί στον ελληνικό χώρο, αποτέλεσμα της καλπάζουσας κυβερνητικής παραλυσίας, δεν παύουν να προωθούνται με σύστημα συγκεκριμένες επιζημίες ενέργειες (με το αζημίωτο ορισμένων, φυσικά!).

Το ΑΝΤΙ έχει γράψει επανειλημμένα (τχ. 333, 334, 335, 338, 341) για τα «μεγαλόπνοα» και πλήρως άσκοπα έργα «ανάπτυξης», που εκτελέσθηκαν μέσα στον εθνικό δρυμό Πρεσπών την περίοδο 1985-1987. Τα έργα αυτά (αρθρευτικά, ιχθυογεννητικός σταθμός, κόψιμο δένδρων, εκχερσώσεις), που πληρώθηκαν από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, ως «πρόγραμμα - πιλότος» των ΜΟΠ αποδείχτηκαν και στην πράξη άχρηστα οικονομικά κι επιζημία οικολογικά. Και μάλιστα για μια περιοχή που υποτίθεται ότι προστατεύεται από την ελληνική και διεθνή νομοθεσία.

Μετά την έντονη κατακραυγή στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, τα πράγματα ηρέμησαν για λίγο. Και ελπίσαμε ότι επικράτησε μια άλλη αντίληψη για την ανά-

πτυξη και προστασία της ευαίσθητης αυτής περιοχής.

Πέσαμε όμως έξω! Μαθαίνουμε ότι η ΔΕΗ ετοιμάζεται να ξεκινήσει στην περιοχή υδροηλεκτρικό έργο, μαζεύοντας τα νερά του χειμάρρου Στάρα. Πάλι με γεναία χρηματοδότηση των ΜΟΠ. (Στο αναμεταξύ το συμβούλιο υπουργών της Κοινότητας «κόπτεται» για το περιβάλλον, όπως αναφέρεται στο πρόσφατο ανακοινωθέν της Ρόδου!).

Το έργο αυτό, παντελώς άχρηστο για τους κατοίκους των Πρεσπών, θα συντελέσει ακόμα πιο μόνιμα στην υποβάθμιση της περιοχής, με μόνο ωφελημένο το κρατικό ταμείο, που θα απορροφήσει κάποια εύκολα χρήματα από τα ΜΟΠ και ορισμένους εργολάβους της Αθήνας ή της Θεσσαλονίκης. Ενώ με τα ίδια χρήματα (πλησιάζουν το ένα δισεκατομμύριο) θα μπορούσαν να γίνουν μικρές επενδύσεις, με μεγάλο όφελος για τους λιγοστούς κατοίκους (βελτίωση τεχνικής και κοινωνικής υποδομής, αποκατάσταση σπιτιών, τυποποίηση και προώθηση αγροτικών προϊόντων), πράγμα που θα αποτελούσε ισχυρό κίνητρο για την παραμονή τους στην ακριτική αυτή περιοχή. Και χωρίς καμιά δυσμενή επίπτωση στο φυσικό περιβάλλον.

Ποιος όμως να ασχοληθεί με όλα αυτά; Όταν οι πολιτικά υπεύθυνοι κοιτάζουν να μαζέψουν τα ασυμμάζευτα, ενώ κάθε μέρα σκάνε καινούριες «βόμβες». Τουλάχιστον όμως ας αφήσουν ήσυχες τις όποιες Πρέσπες του τόπου μας. Γι' αυτές, οι ζημιές δεν είναι αντιστρέψιμες.

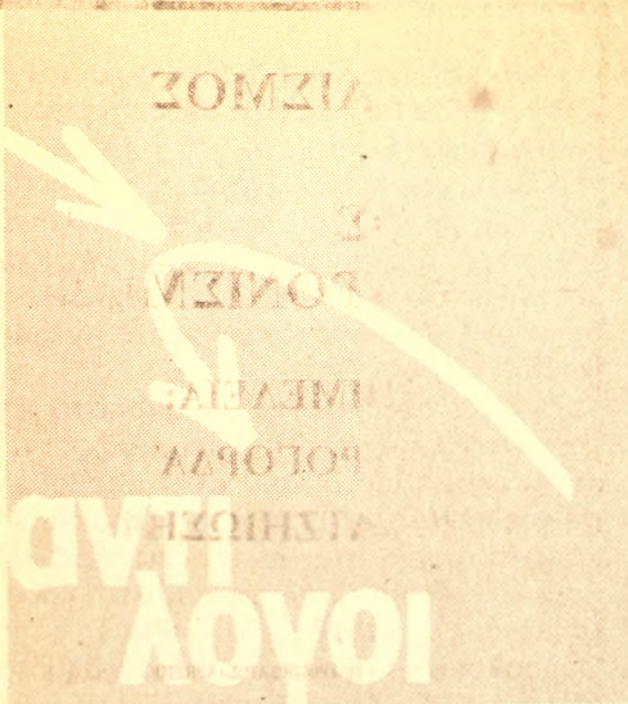
Ιδού ο «διάδοχος» του Ανδρέα...

Ο «ψηλός» αυτή τη φορά δεν διέπραξε μόνο «ανφέαρ». Έκανε κάτι πολύ χειρότερο. Οι απόψεις του που δημοσιεύθηκαν στην ιταλική εφημερίδα «Ρεπούμπλικα» περί κινήσεων αξιωματικών, ανησυχιών κλπ., δείχνουν ποια είναι η πολιτική που πρόκειται να ακολουθήσει ο φιλοδοξών να διαδεχθεί τον κ. Παπανδρέου ως επόμενος πρωθυπουργός.

Ενώ η χώρα συνταράσσεται από το σκάνδαλο Κοσκωτά, ενώ η κρίση απαιτεί να διαμορφώσουν τα κόμματα πολιτική διεξόδου, λύσεις και προγράμματα, ο θλιβερός κ. Μητσοτάκης, αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης και πρόεδρος του «πρώτου» τώρα, όπως λέει, κόμματος ομιλεί περί νέων αξιωματικών και ανησυχιών στο στράτευμα!

Ιδού δείγματα γραφής αντιπολίτευσης ανδρός, που αναμένει να πάρει τις «τύχες του έθνους» στα χέρια του και να οδηγήσει τη χώρα σε διεξοδο μπροστά στο '92, όπως λέει ο άλλος ο «Μεγάλος», που μας τον κληροδοτεί για τη «μεγάλη πορεία» προς το 2.000.

Τι άλλα θα δουν ακόμα τα μάτια μας, όπως έλεγε και ο Χαρίλαος στη Βουλή...

Προσπαθούμε να παρακολουθήσουμε από κοντά όσα συμβαίνουν και καταγράφοντάς τα να συνειδητοποιήσουμε τι σημαίνουν. Η αλήθεια είναι ότι παραζαλιστήκαμε. Όλα είναι πιθανά και αναμένουμε τα χειρότερα. Τόμπρας, Μένιος, Κοσκωτάς: ονόματα σύμβολα —συνεδεμένα με τον ίδιο τον πρωθυπουργό— σηματοδοτούν τα συμβαίνοντα.

Η πασοκική εξουσία, έκανε ό,τι μπορούσε για να ευτελίσει κάθε θεσμό, αξία ή πρόσωπο. Και όμως κάποιοι αντιστάθηκαν και οι πολίτες της χώρας αποστρέφουν τώρα το πρόσωπό τους από τους εκμαυλιστές και τους φίλους.

Τα γραφεία μας κατακλύζονται από εκκλήσεις, γράμματα, σκωπτικά σημειώματα. Κοινό σημείο η αποδοκιμασία της φαιδρότητας και η αναζήτηση μιας διεξόδου. Στις σελίδες αυτές, θα καταχωρούμε τακτικά τα κείμενα αυτά και θα τις κρατήσουμε ανοιχτές για όσους έχουν να καταθέσουν μια άποψη ή μια μαρτυρία για τα τρέχοντα πολιτικά και οικονομικά πράγματα.

ΕΚΚΛΗΣΗ, ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ, ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Ένας επώνυμος φίλος μας —που επιθυμεί, διακριτικά, να κρατηθεί στην ανωνυμία, μας έστειλε το σημείωμα που προτάσσεται στις σελίδες αυτές. Και σε μία καταληκτική πρότασή του, προσκαλεί σε πρωτοβουλίες που θα στοχεύουν στην ανατροπή του καθεστώτος της σήψης. Και καλεί, μέσα από τις στήλες του περιοδικού, όσους πιστούς να προσέλθουν:

Η έκπληξη, το ξάφνιασμα από τα πολιτικά δρώμενα (όσα βγαίνουν στο φως, όσα υπονοούνται και όσα η φαντασία συλλαμβάνει αλλά, ίσως, δεν θα μαθευτούν ποτέ) πρέπει να σταματήσει.

Έκπληξη και ξάφνιασμα προϋποθέτουν ηθελημένη ή αθέλητη άγνοια, προϋποθέτουν μακάρια αθωότητα - καλώς ή κακώς. Η αθωότητα μας τελείωσε!

Η χώρα σαπίζει και από τις σάρκες της

ξεκολλούν κομμάτια που πέφτουν, κάνοντας θόρυβο.

Πώς οργανώνεται μια αντίδραση; Η οποία θα προλάβει, αν δεν είναι αργά, την έκταση της σήψης;

Με ποιο περιεχόμενο και με ποιες εκδηλώσεις; Θα εξακολουθήσουμε να ακούμε στις ειδήσεις της ιδιωτικής ραδιοφωνίας ανατριχιαστικά πράγματα και στη συνέχεια τραγούδια; Τις εμετικές αποκαλύψεις και τις εφιαλτικές υπόνοιες θα διαδέχονται φλύαρες πολιτικές αναλύσεις, χαριτωμένα τηλεφωνήματα, αθλητικά νέα, διαφημίσεις;

Οι δαντικές καταγγελίες θα ανακατεύονται, και ως τότε, με συνεντεύξεις, γνώμες, δηλώσεις, ομολογίες, απολογίες, εκμυστηρεύσεις;

Πόσο δυνατότερη είναι η ζωή και οι ανάγκες της από τη χαμένη αξιοπρέπεια της ίδιας της ζωής; Η αγωνία μας, η ταραχή μας, ο φόβος για την τύχη μας θα ταυτίζεται επ' άπειρον, επαναπαυτικά και ανασταλτικά, με την κομματική μας ένταξη;

Πώς οργανώνεται μια αντίδραση; Με ποιο περιεχόμενο και με ποιες εκδηλώσεις;

Πώς θα δηλωθεί απόλυτα και κατηγορηματικά και απερίφραστα ότι υπάρχουν ΑΚΟΜΑ ΕΛΛΗΝΕΣ που αρνούνται να εμπαιζονται η ιστορία του τόπου τους, το όνειρο για αλλαγή, το μέλλον της χώρας; Πώς θα ακουστεί ότι ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΑΚΟΜΑ ΕΛΛΗΝΕΣ που δεν ανέχονται πια την εμπόρευση —από όπου κι αν προέρχεται— ιδεολογικών οραμάτων, αξιών, αγώνων, βιοποριστικού μόχθου, στερήσεων, δημιουργικότητας; Η κραυγή της απελπισίας, η τρομερή λαλιά, πώς θα ακουστεί για να καλύψει σκοπιμότητες -συμφέροντα - συμφεροντάκια - ισορροπίες - ευκολίες - αδυναμίες;

Είναι η ώρα των ποιητών; Των φιλοσόφων; Είναι η ώρα των ερασιτεχνών της πολιτικής ή των επαγγελματιών της τρομοκρατίας; Αποκτούν φωνή και πρόσωπο οι αρουραίοι των μυστικών υπηρεσιών; Βγήκαν από τους υπονόμους και κυκλοφορούν ανάμεσά μας; Οι κτηματομεσίτες της Εθνικής Γης πίνουν φανερά καφέ με τους λαθρεμπόρους των όπλων; Η απάτη απέκτησε φωνή και το έγκλημα προστάτες; Η συνειδηση δεν ξεχωρίζει πια το κακό από το καλό;

Πώς οργανώνεται μια αντίδραση;

Θα είχε κάποιο αποτέλεσμα να μαζετούν οι άνθρωποι των γραμμάτων, οι συγγραφείς, οι καλλιτέχνες, οι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι, όποιοι τελοσπάντων είναι σίγουροι ότι δουλεύει ακόμα η σκέψη τους, και να αποφασίσουν και να μεθοδεύσουν τη λυτρωτική, την παραδειγματική αντίδραση; Πού όμως να μαζετούν; Στην αίθουσα τελετών της Ακαδημίας Αθηνών; Στην αίθουσα απονομής διπλωμάτων κάποιου πανεπιστημίου; Να μαζετούν σε ένα γήπεδο; Πόσοι θα είναι;

ΜΕΝΩΝ Ή ΜΕΝΙΟΣ:

... επιθυμῶν ἄρχειν,
ὅπως πλείονα λαμβάνοι

Αγαπητοί φίλοι,

Γνωρίζω ότι τα ενδιαφέροντά σας, ξεπεριλαμβάνουν την αρχαία ιστορία. Τούτοις, μια πρόσφατη ιστορική ανακάλυψη μπορεί να σας ενδιαφέρει. Πρόκειται για μια «διόρθωση» ενός αρχαίου κείμενου του Ξενοφώντος στην Κύρου Ανάβαση, με την οποία κάποτε και εσείς παιδευθήκατε στα μαθητικά θρανία, πώς όλοι μας. Το παραθέτω αυτούσιο τη μετάφραση από κάτω, έχοντας όμως συμπεριλάβει και τη διόρθωση. Οι νεώτερες «έρευνες εις βάθος» μας υποχρεώνουν να αντικαταστήσουμε το όνομα: στίχου του Μένων ο Θεσσαλός, όπως έχει στίχου «διορθωμένο» κείμενο, μπαίνει ο Μένιος ο Αχαιός.

Μένιος δέ ο Αχαιός δηλός ἦν ἐπιθυμῶν μὲν πλουτεῖν ἰσχυρῶς, ἐπιθυμῶν δὲν ἄρχειν, ὅπως πλείω λαμβάνοι, ἐπιθυμῶν δὲ τιμᾶσθαι, ἵνα πλείω κερδαίνοι. Φίλος τε ἐβούλετο εἶναι τοῖς μέγιστα δυναμένοις, ἵνα ἀδικῶν μὴ δίδοι δίκην, ἐπὶ τὸ κατεργάζεσθαι ὧν ἐπιθυμοίη συντμωτάτην ᾧστο ὁδὸν εἶναι διὰ τοῦ ἐπιόχειν καὶ τοῦ ψεύδεσθαι καὶ ἐξαπατᾶν, ὃ δ' ἀπλοῦν καὶ ἀληθές τὸ αὐτὸ τῷ ἡλίθιῳ εἶναι.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ήταν φανερό στον καθένα ότι ο Μένιος ο Αχαιός επιθυμούσε ζωηρά να πλουτίσει, ότι ήθελε να άρχει για να λαμβάνει περισσότερα και ήθελε τις τιμές για να αυξάνει τα κέρδη του. Επιζητούς τη φιλία των πιο ισχυρών για να αποφεύγει την τιμωρία για τις αδικίες που διπραττε. Για να πραγματοποιήσει τους σκοπούς του, η συντομότερη οδός, όπως αυτός το έβλεπε, ήταν η επιορκία, το ψέμμα και η απάτη, θεωρώντας ότι η εθύτητα και η ειλικρίνεια είναι γνωρίσματα του ηλίθιου.

Κύρου Ανάβασις, βιβλ. Β' vi, 21-22

Δημήτρης Π. Δημητράκης

ΟΙ ΑΔΑΜΑΝΤΙΝΕΣ ΕΦΕΔΡΕΙΕΣ

Είμαστε άξιοι του Τύπου μας; Είναι μια ρώτηση που χωράει ίσως περισσότερες απαντήσεις, και μερικές των 100 δις. Είναι ερώτηση που μας ταλαιπωρεί αιώνια, όπως άλλωστε και οι αντίστοιχες για τη Βουλή, την κυβέρνηση και τη Δικαιοσύνη για να μείνουμε μόνο στις «ξουσίες». Το τρέχον σκάνδαλο πέρας της καθαρτικής του λειτουργίας θα μπορούσε να προσφέρει ένα ειδικό, σχεδόν εργαστηριακό πεδίο έρευνας.

Ας διερευνηθεί π.χ. η προφητικότητα του Τύπου. Έχω και άλλοτε αναφερθεί στη δυνατότητα του Τύπου να καλύπτει με μαεστρία όλα τα ενδεχόμενα ώστε να

είναι πάντα ενήμερος (τυπική έκφραση που χρησιμοποιείται «μένει να επιβεβαιωθεί ή να διαψευστεί...»). Σημειώνω ένα πρόσφατο απόσπασμα από το «Βήμα» της 20-11-88:

«... Το Βήμα δεν θέλει να κάνει υποθέσεις, αλλά το "γκράτσιο" που είπε στο τέλος της συνδιάλεξης η γραμματέας επιτρέπει να υποθέσουμε ότι πρόκειται μάλλον για Βραζιλιάνο...»

Τη θεωρία αυτή δεν την επιβεβαίωσε ακόμα το «Βήμα» αλλά υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις καθώς ήταν τηλεφώνημα της εφημερίδας προς το «Ρίο Παλλάς».

Ξαναρχίζω αντίστροφα. Παρουσιάζω απόσπασμα από κύριο άρθρο της Καθημερινής και αφήνω τον αναγνώστη να μαντέψει την ημερομηνία:

«Δυστυχώς ο τρόπος με τον οποίο κινήθηκε ο μεγαλοαπατεώνας με τη βοήθεια των τελειότερων τεχνολογικών μέσων —διέθετε από ηλεκτρονικούς υπολογιστές έως ιδιωτικό αεροπλάνο— αφενός του εξασφάλισε άνετη διαφυγή, χωρίς ν' αφήσει ενοχοποιητικά για τρίτους στοιχεία, και αφ' ετέρου καθιστά το ανακριτικό έργο δυσχερές».

Είναι η ίδια ακριβώς ημερομηνία που ο Χ. Κ. Μπουσμπουρέλης —στο «Βήμα» τότε— υπεραμυνόταν των αγαθών προθέσεων του Κοσκωτά και γκρίνιαζε γιατί η κυβέρνηση επιδαψίλευσε τιμές στον Α. Σπάνο ενώ άλλοι έρριχναν ίσες δόσεις λάσπης στον Κοσκωτά και κατέληγε αυτολεξεί:

«Και σε ό,τι αφορά τα δύο πρόσωπα η ατμόσφαιρα δημιουργήθηκε. Όποιος θέλει να 'ρθει για επενδύσεις να 'χει το νου του. Σε πρώτη φάση θα πατήσει σε κόκκινο χαλί και αμέσως κατόπιν θα φθάσει εκεί όπου πατεί "όποιος τις νύχτες περπατεί"».

Και τα δύο αποσπάσματα έχουν δημοσιευθεί την Κυριακή 7 Σεπτεμβρίου 1986 με επίσης προφητικούς τίτλους «Τα κυκλώματα της παρανομίας» και η «Κοινωνικοποίηση της κομπίνας». Διακρίνεται ο ηθικοπλαστικός χαρακτήρας της παλιάς «Καθημερινής» που στενοχωρείται με το φαινόμενο Γούκου αλλά και η ηρωικότητα —κόντρα στο ρεύμα— του σημερινού προέδρου της «Γραμμής». Σημειώνεται ως παράπλευρη υπόθεση ότι πιο αληθινά και εφαρμόσιμα είναι τα σχόλια αν μεταφερθούν στο Σήμερα.

Δεν γνωρίζω αντιστοιχα με ποια μελλοντική περίοδο θα είναι προσφορότερο να ταυτίσουν τα σημερινά σχόλια των εφημερίδων. Ένα είναι βέβαιο: είναι τόσο πολλά, τόσο πρόχειρα, τόσο ρητορικά, τόσο ισχνά σε ανάλυση, τόσο επαναλαμβανόμενα χωρίς σύστημα που ασφαλώς αδυνατίζουν την αίσθηση της κοινής γνώμης για καθαρή σε βάθος. Ταυτόχρονα είναι αφελέστατη η θεωρία «των αδαμάντινων εφεδρειών, δηλαδή των αδιάψευστων και ακλόνητων αποδείξεων —στις οποίες πίστευε και κατά τη δίκη

της 11ης Ιουνίου 1987, αλλά δεν τις είχε...» (Έθνος, κύριο άρθρο 15/10/87). Χρειάζεται συστηματικότητα, έρευνα, επιμονή για το ορθό και κάποιες γνώσεις για να παρακολουθήσει ο Τύπος το σκάνδαλο και πολύ περισσότερα για να προηγηθεί των εξελίξεων. Πρέπει αυτό που έχει κατακτηθεί μέχρι τώρα να μην πνιγεί σε μια θάλασσα ανιαρής ασχετοσύνης.

Στέλιος Π. Καφαντάρης
12-12-88

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

Κύριε διευθυντή,
Στο τχ. 388, σ. 54, εδημοσιεύσατε ένα επιστολιμαίο κρητικό νάκλι, στο οποίο ο συντάκτης του αναφέρει κάποιον ανατολίτικο ιστορικό μύθο (:), με προφανή παραλληλισμό. Αν δεν έχετε αντίρρηση επιτρέψτε μου με τη σειρά μου να παρουσιάσω μερικά δείγματα από τον λαϊκό πνευματικό βίο (παρμένα από την κρητική λαογραφική συλλογή μου), τα οποία φανερώνουν τη νοημοσύνη και τη σοφία του λαού μας, που ίσως ποτέ άλλοτε δεν υποτιμήθηκε η πρώτη και δεν αγνοήθηκε η δεύτερη, σε τέτοιο βαθμό, όσο στις μέρες μας.

Έσ'ετ' ήμαρ, όμως...

1. «Τα σέρνει η τρίχα του μ...ιού καράβι δεν τα σέρνει».
2. «Τα τρία Μι κυβερνούν: Μέσο, Μ...ί, Μονέδα».
3. «Η κάτω κεφαλή τρώει την απάνω».
4. «Σαν είναι το χωριό μικρό το λένινε μετόχι, κι αφού 'ναι γέρος και τροζός αφού τα νιάτα τόχει».
5. «Είν' όμορφο να ζει κανείς μεσ' στην παρανομία, μα πρέπει και να σκέφτεται πώς κρίνει η κοινωνία».

(από παλιό κρητικό δίσκο 45 r.p.m. του Εμμ. Τζινευράκη).

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία
Θαρούτας Ανωπολίτης

ΑΣΕΜΝΟ

Στενή φαρδιά ή ανοικτή ευρεία ή κλειστή συζητούν οι αρχηγοί πώς πρέπει να γίνει η εκλογή. Κ' Αντρίκος ο Ονοπέος, ως πιστεύει Μιμής τριχωτό μέρος, ασφαλώς θ' αποφασίσει πάσαν αριστεράν να ενώσει και ηγούμενος νικητής, να ξανανιώσει. Έτσι σ' όλα θα υποχωρήσει και τα πάντα θα παραχωρήσει και με τ' άφθονο χρυσίον πρώτη φορά στην ιστορία εκ πηγών εγχωρίων, τ' απίθανα θα επιτύχει και τον τόπον θ' αποδιαλύσει. Ίσως όμως Μιχαήλ, Αρμπατομένος' κι αρκετά θυμωμένος θε να πει στον Χαριλάκη δεν εγκρίνω συμφωνία με Δημητρούλας κιλοτάκι.

Τζάντες

1. Yury Arbatov

BENIZEΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟΣ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

Γ.Θ. ΜΑΥΡΟΓΟΡΔΑΤΟΣ -
ΧΡ. ΧΑΤΖΗΩΣΗΦ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΓΙΩΡΓΟΣ Θ. ΜΑΥΡΟΓΟΡΔΑΤΟΣ - ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΑΤΖΗΩΣΗΦ

BENIZEΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟΣ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ

Η πρώτη διεπιστημονική προσέγγιση μιας καίριας ιστορικής περιόδου. Ο εκσυγχρονισμός αναζητάται, πέρα από τους πολιτειακούς θεσμούς και την οικονομία, στις ενώσεις της κοινωνίας των πολιτών, στο ιδιωτικό δίκαιο, στην πολιτική και νομική σκέψη, στον τύπο αλλά και στην τέχνη. Ένα βιβλίο όπου οι αρχιτέκτονες και οι ιστορικοί δεν συνυπάρχουν αλλά διαλέγονται με τους συνταγματολόγους, τους ιστορικούς του δικαίου, τους οικονομολόγους και τους ιστορικούς των κοινωνικών κινημάτων.

σελ. 460, 2.000 δρχ.

Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης

KΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ τροχαλία ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ
Γριβαίων 5 (πάροδος Σκουφά 64).
106 80 Αθήνα — Τηλ. 36 46 426

ΕΡΓΚΕΡ - ΠΛΗΓΕΣ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Άμεση και πρακτική βοήθεια στους δεινοπαθούντες Αρμένιους είναι η συνδρομή μας στους τραπεζικούς λογαριασμούς που έχουν ανοίξει η «Εθνική Επιτροπή Αλληλεγγύης Σεισμοπαθών Αρμενίας» στην Εθνική Τρά-

πεζα (αρ. λογαριασμού 190/296040-06) και η «Ομοσπονδία Ποντιακών Σωματείων Ν. Ελλάδας» στην Τράπεζα Μακεδονίας - Θράκης (αρ. λογαριασμού 60300448-9).

Τι να πούμε πάλι για τους Αρμένιους; Είναι τόση η «παιδωμή» τους που λέει ο ποιητής μας - το κοτορούμ θα μας πούνε εκείνοι. Βλέπουμε τώρα κι από την τηλεόραση εικόνες μιας άλλης γενοκτονίας, όχι από τους ανθρώπους αυτή τη φορά. Πονάμε για τους Αρμένιους. Καταστροφή «βιβλική», μια λέξη πέρα για πέρα αρμένικη. Όσο είναι και δική μας. Τόσα έχουμε μάθει κι εμείς από τους σεισμούς κι από τις άλλες συμφορές των μικρών λαών, που όταν τραβούν πίσω τους μεγάλη ιστορία, όπως συμβαίνει και με τους αγαπητούς μας Αρμένιους, συνοδοιπόρους μας ανά τους αιώνες και τα πέρατα του κόσμου, όλα αυτά τα παράπονα από το θεό και τους ανθρώπους μαζεύονται πολλά και σφραγίζουν τη ζωή σαν να είναι η ίδια η μοίρα. Δυστυχώς αυτό δεν είναι καθόλου σχήμα λόγου - ιδιαίτερα για την Αρμενία. Η χώρα αυτή - και εκείνη που απάγκιασε σε μια μικρούλα σοβιετική δημοκρατία, και η άλλη, που σαν να έχει πια σβήσει μέσα στην ξένη γεωγραφία, η Μεγάλη Αρμενία, σκαρφαλωμένη στο υψίπεδο της Ανατολίας, στάθηκε πολύ περισσότερο από μας εκτεθειμένη στις καταστροφές. Τα ερείπια από τους σεισμούς και τις δηλώσεις ποτέ δεν έλλειψαν από το αρμένικο τοπίο. Πάντα ήταν η πιο αδρή του λεπτομέρεια, όπως κι από τα παθητικά τρα-

γούδια τους δε λείπουν η λέξη πληγή, συνώνυμη του τραγουδιού. *Εργκέρ* στη σοφή τους γλώσσα είναι και η πληγή και το τραγούδι. Τα ερείπια, οι πέτρες, οι πληγές, μία χούφτα στάχτη - τα πιο συνηθισμένα ποιητικά τους σύμβολα και, αλίμονο, τα στοιχεία που ακόμα εξουσιάζουν τη ζωή τους σαν φυλής και έθνους. Πέτρες. Βουνά, χωράφια, αμπέλια από πέτρες - Καραστάν είναι μια άλλη ποιητική ονομασία της Αρμενίας, η χώρα της Πέτρας. Ο Μαντελστάμ έχει αφιερώσει στην Αρμενία έναν κύκλο από τα ωραιότερα ποιήματά του:

Αρμενία
Αρμενία
Επικράτεια από πέτρες κραυγάζουσες

Ο Γκεβόρ Εμίν, ο πρεσβύτερος μάλλον τώρα των ποιητών της σοβιετικής δημοκρατίας, μας το είπε αλλιώς: «*Στη χώρα μας δεν θα βρείτε ούτε μια πέτρα αναλφάβητη*» - εννοείται η γνώση από τα πάθη.

Η ωραία ποίηση των Αρμενίων, η τέχνη τους, με πρώτη και καλύτερη την ιστορική ζωγραφική τους, είναι γιομάτη από γκρεμισμένους τοίχους σπιτιών, κάστρων, κυρίως ναών. Ο γκρεμισμένος ναός για τον Αρμένιο, ακόμα και τον μη

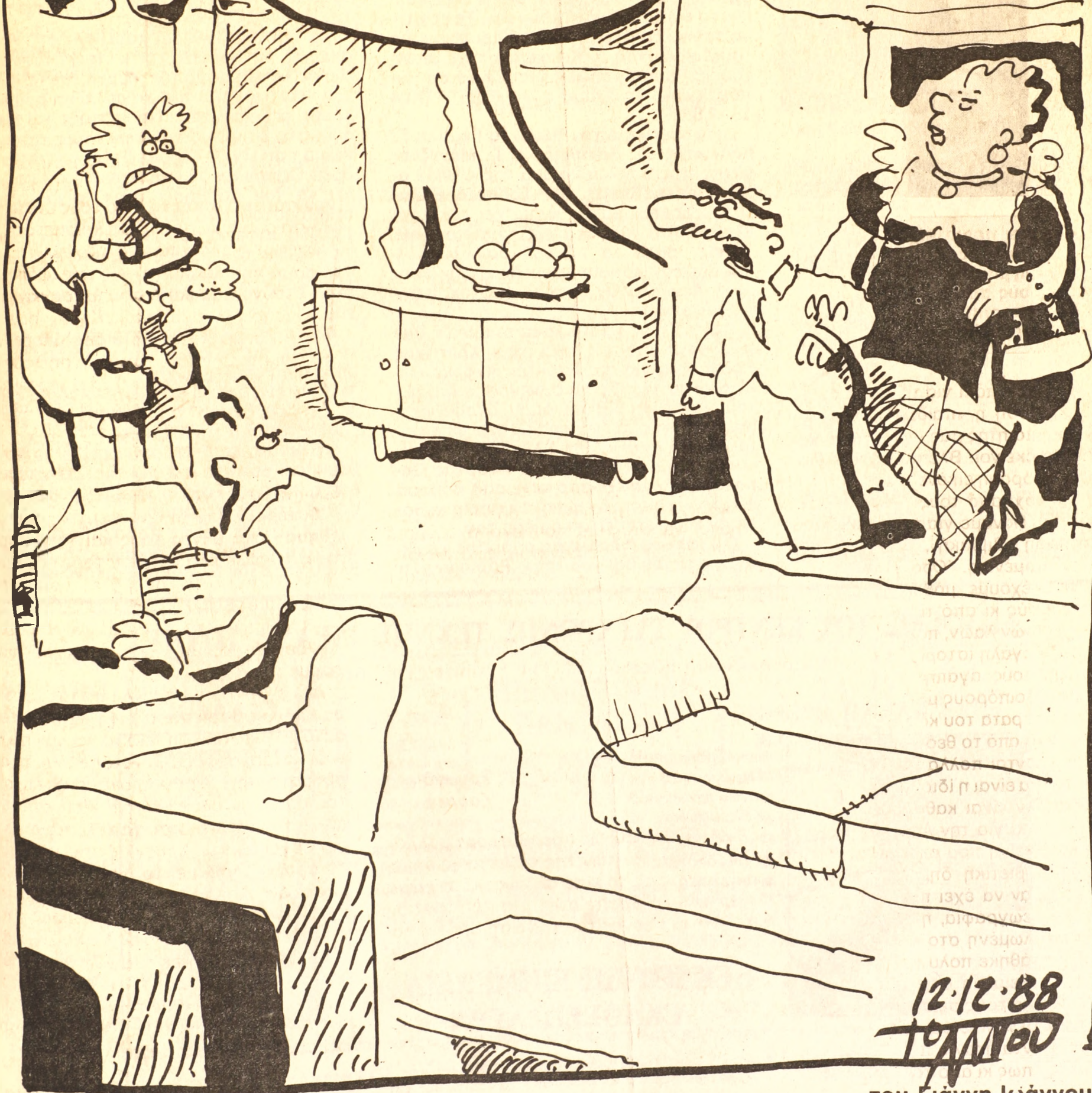
θρησκευόμενο, είναι το πιο περιεκτικό σύμβολο της Αρμενίας και της αιώνιας μοίρας της. Υπάρχει όμως και δεν παύει να επισημαίνεται και η άλλη πλευρά, η αδάμαστη αντίσταση και αντοχή της πέτρας, η ζωή σαν τον αμάραντο γαντζωμένη στις πλάτες της - το άλλο σύμβολο για να υφαίνεται το χαλί στον αρμένικο αργαλειό.

Πολλές φορές λυπηθήκαμε τους Αρμένιους, άλλες τόσες τους έχουμε θαυμάσει. Το βλέπουμε άλλωστε κι αυτές τις μέρες πώς τρέχουν απ' όλο τον κόσμο να τους συνδράμουν στην καινούργια τους δυστυχία. Τόσο συγκλονιστικό, δίπλα στις εικόνες της καταστροφής, είναι και το θέαμα αυτών των ξένων αεροπλάνων που κατευθύνονται στην Αρμενία από όλες τις γωνιές του ουρανού σαν να οδηγούνται εκεί από ένα δικό τους ένστικτο. Πάντα οι άνθρωποι σε μια κρίσιμη στιγμή τρέχουμε να συμπαρασταθούμε και να βοηθήσουμε, αλλά στην περίπτωση των Αρμενίων είναι και μια άλλη συγκίνηση, κατανόηση και σεβασμός. Κατανοούμε ότι πολύ περισσότερο απ' όσο μπορεί να σηκώσει στις πλάτες τους ένας λαός οι Αρμένιοι έγιναν αντικείμενο ομαδικών συμφορών και είναι πράγματι αξιοθαύμαστοι πώς κατορθώνουν κάθε φορά να γλιτώσουν από του λύκου το στόμα και να επιζήσουν διατηρώντας μια υπεράνθρωπη, θα έλεγα, προσήλωση - ριζωμένη βαθύτερα κι από το θρησκευτικό τους αίσθημα - στο έθνος τους και τη γλώσσα τους. Κυρίως στη γλώσσα τους που πάντα τρέχει και τους ξαναμαζεύει στα τόσα σκορπίσματά τους. Στο πάνθεο των Αρμενίων η γλώσσα είναι ο πρώτος θεός και δεν μπορούμε να μην τους εκτιμήσουμε ιδιαίτερα γι' αυτό.

Δεν είναι η στιγμή, αλλά θα το θεωρούσα πολύ σοβαρή παράλειψη, έστω και σε αυτό το βιαστικό σημείωμα, να μην πω ότι οι καταστροφές των σεισμών και τα αίσθημα που έχουν προκαλέσει έρχονται, όπως σε μια αλυσίδα, πίσω από τις άλλες δοκιμασίες που τα τελευταία χρόνια ξαναζούν οι Αρμένιοι στις γνωστές διαφορές τους με το γειτονικό Αζερμπαϊτζάν. Δεν μου επιτρέπεται να επεκταθώ, νομίζω όμως πως ο κόσμος έχει πειστεί για το δίκιο των Αρμενίων, και, τουλάχιστον, οι καινούργιες συμφορές που τους βρήκαν ας αποτελέσουν μια αφορμή να τους ακούσουν με έναν καλύτερο - όχι πολιτικότερο, αλλά δικαιότερο, ανθρωπινότερο τρόπο.

Μήτσος Αλεξανδρόπουλος

Α ΝΑΙ;
ΚΑΙ ΤΙ ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ;
ΝΑ ΜΕ ΚΑΤΗΓΟΡΗΣΟΥΝ
ΓΙΑ ΜΗ ΛΕΒΕΝΤΙΑ
ΚΑΙ ΝΑ ΜΕ ΑΠΟΛΥΣΟΥΝ;
...ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ
ΕΙΜΑΙ ΒΡΕ!!!

12.12.88
ΤΟ ΑΝΤΟΥ

του Γιάννη Ιωάννου

Χριστίνα Ρασιά η πρώτη σύζυγος του Αντρέα

Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΟΥ ΚΑΙΕΙ

Ποιος κρύβεται πίσω από το μυστηριώδη λογαριασμό της Μέρυλ Λήντς που αποκάλυψε ο ελεγκτής της Τραπεζής της Ελλάδος; Πώς εξεβίασε ο Κοσκωτάς για τη φυγάδευσή του; Η πρώτη σύζυγος του Ανδρέα, ο Νίκολας Γκαϊήτς και ο Γιάννης Μαντζουράνης μπορούν να δώσουν τις απαντήσεις.

σκοτάς του επέδειξε καρτέλα λογαριασμού 135.000 δολαρίων, αλλά είχε κρύψει το όνομα του δικαιούχου». Σε ερώτηση του κ. Στεφανίδη να του πει το όνομα του δικαιούχου, ο Κοσκωτάς είχε απαντήσει: «Λυπούμαι δεν μπορώ να σας αποκαλύψω. Το όνομα αυτό καίει...» (ΝΕΑ 13.12.88).

Διαφορετικά είχαν θέσει το θέμα οι Γ. Κοσκωτάς, Π. Βακάλης και Γ. Μαντζουράνης στις 6 το απόγευμα της 4/10/88 όταν επισκέφθηκαν την Τράπεζα Ελλάδος: «Ξέρετε», είπαν, «υπάρχει ένα πρόβλημα, στην κίνηση ενός λογαριασμού. Ξέρετε, αυτά τα 135.000 δολάρια...». Και έδειξαν κάποιο «χαρτάκι». Την επομένη, δεν έδειξαν ούτε το χαρτάκι στον κ. Στεφανίδη.

Καίει όντως το όνομα αυτό επειδή δεν είναι άλλο από το όνομα της κ. Χριστίνας Ρασιά, πρώτης συζύγου του Ανδρέα Παπανδρέου. Η κ. Ρασιά συνέγραψε ένα αυτοβιογραφικό βιβλίο, όπου αναφέρεται εκτεταμένα στη ζωή της με τον μετέπειτα πρωθυπουργό της Ελλάδας και αποκαλύπτει με στοιχεία ότι ο **Ανδρέας Παπανδρέου** έπασχε από τότε από σοβαρά ψυχολογικά προβλήματα τα οποία καθόρισαν την μετέπειτα καριέρα του.

Ο **Γιώργος Κοσκωτάς** αγόρασε τα δικαιώματα του βιβλίου της κ. Ρασιά έναντι

135.000 δολαρίων αλλά δεν το εξέδωσε βέβαια ποτέ. Το κράτησε για να εκβιάζει τον Ανδρέα Παπανδρέου.

Τα 135.000 δολάρια κατέβαλε ο Γ. Κοσκωτάς, επ' ονόματι της κ. Χριστίνας Ρασιά σε λογαριασμό της Μέρυλ Λήντς. Αυτόν «τον αριθμό που καίει» είναι που έκρυβε ο Κοσκωτάς. Τον φύλαξε για μια δύσκολη στιγμή. Στην τελευταία επικοινωνία που είχε ο «τραπεζίτης» με τον Ανδρέα Παπανδρέου, του μίλησε ότι οφείλει να τον βοηθήσει στην φυγάδευση τουλάχιστον από ευγνωμοσύνη για τα 135.000 δολάρια που μέτρησε στην πρώτη σύζυγο του πρωθυπουργού, στο λογαριασμό της Μέρυλ Λήντς και να «θαφτεί» έτσι το παρελθόν του πρωθυπουργού.

Με τα στοιχεία που καταθέτει σήμερα το ΑΝΤΙ, πιστεύουμε ότι η δικαιοσύνη μπορεί να επιβεβαιώσει:

- Τη στενή σχέση Κοσκωτά - Ανδρέα και
- Τη μεθόδευσή της εξαφάνισής του τραπεζίτη από την Ελλάδα.

Η Εξεταστική Επιτροπή οφείλει να διερευνήσει αυτό το στοιχείο και να πράξει όσα η πολιτική τάξη επιβάλλει —και ο εισαγγελέας τα περαιτέρω.

Η Χριστίνα Ρασιά προσπάθησε στην αρχή να πωλήσει τα δικαιώματα του βιβλίου της στον Ελληνοαμερικανό εκδότη

Εχει επανειλημμένα γραφτεί ότι τα ερωτικά και ψυχολογικά προβλήματα του Ανδρέα Παπανδρέου καθόρισαν μέχρι τέλους και την ιδιωτική του ζωή και την πολιτική του καριέρα για να τον καταστήσουν τελικά υποχείριο ποικιλώνυμων απατεώνων.

Αποκαλύπτουμε σήμερα πώς ο Κοσκωτάς έγινε γνώστης αυτών των προβλημάτων του Ανδρέα Παπανδρέου, τα εκμεταλλεύτηκε για να καλύψει τις απάτες του και στο τέλος τα χρησιμοποίησε για να εκβιάσει τον πρωθυπουργό ώστε να διαφύγει. Το ερώτημα είναι αν, και με ποιο τρόπο, ύστερα από όλα αυτά θα κατορθώσει να διαφύγει και ο Ανδρέας Παπανδρέου.

Καταθέτοντας την περασμένη Δευτέρα στην Εξεταστική Επιτροπή της Βουλής ο ελεγκτής της Τράπεζας της Ελλάδος κ. **Αθ. Στεφανίδης** δήλωσε ότι «ο Κο-

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΙΛΕΑΝΑ ΤΟΥΝΤΑ

Αρματολών και Κλεφτών 48, 11471 Αθήνα, Τηλ. 6439466

ΛΙΖΗ ΚΑΛΛΙΓΑ

Φωτογραφική περιήγηση στο χώρο ενός παλιού εργοστασίου με ένα κείμενο του Γιώργου Τζιρτζιλάκη
98 μαυρόασπρες φωτογραφίες
15 έγχρωμες
Δρχ. 2.200

Ένας διάλογος ανάμεσα στο λόγο και την εικόνα
48 μαυρόασπρες φωτογραφίες
16 έγχρωμες
Δρχ. 1.500

**ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΓΡΑ**

Χ.Γ. ΛΑΖΟΣ

Στο Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης λειτουργεί βιβλιοπωλείο με όλες τις Ελληνικές καλλιτεχνικές εκδόσεις

ΕΙ: \$ 135.000

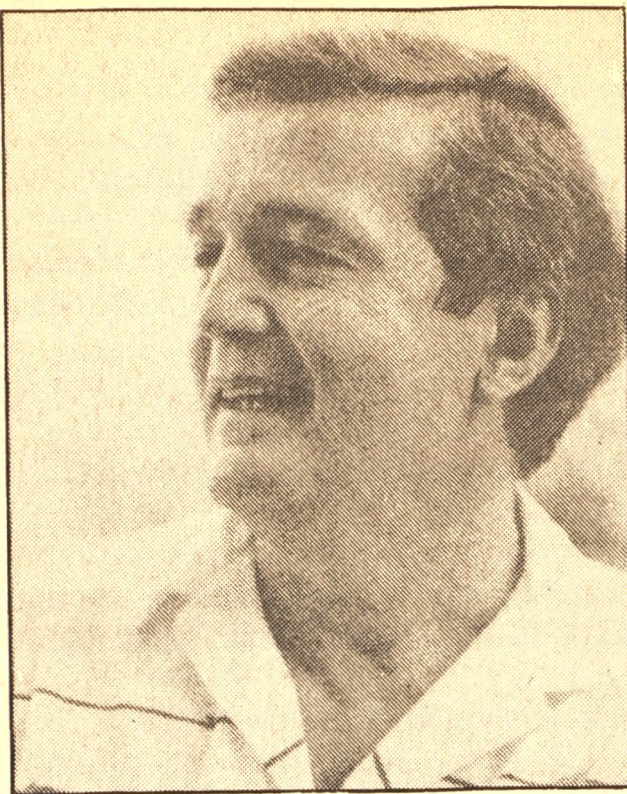
κ. Αρ. Καρατζά, γνωστό από την έκδοση «Greece under Socialism» όπου έχει καταχωρηθεί και άρθρο του κ. Γ. Καψή από «αβλεψία και παρανόηση» του υπουργού.

Τηλεφωνήσαμε στον κ. Καρατζά, στο γραφείο του στη Νέα Υόρκη και μας επιβεβαίωσε την υπόθεση. Μας είπε επίσης ότι ο οίκος του δεν θέλησε να αγοράσει το βιβλίο της κ. Ρασιά επειδή ήταν «μια αυτοβιογραφική νουβέλα κι όχι ένα επιστημονικό βιβλίο, όπως αυτά που εκδίδουμε συνήθως».

Φτάνουμε στο κρίσιμο σημείο. Ο κ. Καρατζάς μας διαβεβαίωσε ότι το χειρόγραφο έφτασε στα χέρια του πριν έξι μήνες περίπου και το κράτησε μια βδομάδα μόνον. Τότε ο «ενδιάμεσος» Καρατζά-Ρασιά, το προμήθευσε σε κάποιον άλλον που το αγόρασε «πολύ ακριβά και με δικαιώματα για όλο τον κόσμο». Επιβεβαιώσαμε έτσι αυτά που ήδη γνωρίζαμε. Δεν μας είπε όμως ούτε το όνομα του «ενδιάμεσου» ούτε τον τελικό αγοραστή των χειρογράφων.

Έχουμε πολλούς λόγους να υποθέτουμε ότι «ενδιάμεσος» ήταν ο κ. Νικόλας Γκαϊητζ (ή Νικόλας Γκατζογιάννης), ο συγγραφέας της γνωστής «Ελένης» τον οποίο ο Κοσκωτάς χρηματοδότησε για την κατασκευή ενός ξενώνα στο χωριό του Λιά. Ο κ. Γκαϊητζ υπήρξε θερμός φίλος, θιασώτης και οπαδός του Κοσκωτά. Όποιος αμφιβάλλει ας ξαναδιαβάσει τη συνέντευξη που ο συγγραφέας της «Ελένης» είχε παραχωρήσει στην κοσκωτική «Καθημερινή» της 31ης Ιουλίου 1988...

Ο κ. Γκαϊητζ γνώριζε από πολύ παλιά την κ. Ρασιά, αφού της έχει πάρει και συνέντευξη που δημοσιεύτηκε στο New York Times Magazine, στις 21 Μαρτίου 1982.

Ο συγγραφέας της «Ελένης» Νικόλας Γκαϊητζ

Λέει η κ. Ρασιά στη συνέντευξη εκείνη αναφερόμενη στον πρώην σύζυγό της: «Είναι ένας απρόβλεπτος και πολύ ανεύθυνος άντρας, αδίστακτα φιλόδοξος. Ο Αντρέας πρέπει να γίνει πρωθυπουργός όλου του κόσμου για να είναι ευτυχισμένος...».

Προσπαθήσαμε να επικοινωνήσουμε και με τον κ. Γκαϊητζ αλλά παρά τις επανειλημμένες ενοχλήσεις μας αρνήθηκε να μιλήσει μαζί μας στο τηλέφωνο παρ' όλο που αναφέραμε σαφώς για ποιο θέμα τον θέλαμε. Η άρνησή του να συνομιλήσει μαζί μας, επιβεβαιώνει, κατά τη γνώμη μας, την υποψία ότι αυτός ήταν που μεσολάβησε για να εξαγοραστούν τα δικαιώματα του βιβλίου από τον Κοσκωτά.

Ο Ανδρέας Παπανδρέου παντρεύτηκε την κ. Ρασιά στην Αμερική, το 1941, σε μια εποχή που ήταν «μόνος και χωρίς λεφτά». Στη συνέχεια το ζεύγος μετακόμισε στο Χάρβαντ όπου ο Α. Παπανδρέου

έκανε τη διδακτορική του διατριβή στα οικονομικά και η Χριστίνα έπλενε τζάμια για να ζήσουν.

Οι θυσίες της πρώτης γυναίκας του δεν σήμαιναν φυσικά τίποτα για τον Ανδρέα Παπανδρέου. Όταν έγινε καθηγήτης, την εγκατέλειψε και παντρεύτηκε την Μαργαρίτα. Όταν όμως έμαθε πρόσφατα ότι η κ. Ρασιά θα κυκλοφορούσε στην Αμερική βιβλίο που θα αναφερόταν σε αυτόν και τα ψυχολογικά προβλήματα του, φρόντισε να σταματήσει την έκδοσή του.

Ο Κοσκωτάς έβαλε τα χρήματα, αλλά φρόντισε να τα πάρει πίσω στο πολλαπλάσιο. Λίγες ημέρες πριν ο απατεώνας «διαφύγει» και συγκεκριμένα όταν ο Κουτσόγιωργας «ρώτησε» τον ανακριτή γιατί «έδωσε μόνο έντεκα ημέρες προθεσμία στον Κοσκωτά για να απολογηθεί», ο «χοντρούλης» άρχισε να ανησυχεί, «τον έζωσαν τα φίδια» και έκανε τον τελευταίο του εκβιασμό για να μπορέσει να φύγει: Θύμισε στον Ανδρέα ότι υπάρχει και το «χειρόγραφο Ρασιά».

Δεν γνωρίζουμε το περιεχόμενο των χειρογράφων Ρασιά. Μπορούμε όμως να φανταστούμε τι θα περιέχουν. Γιατί κάποια άλλα απομνημονεύματα, αυτά της Μαργαρίτας Παπανδρέου καθώς και άλλα δημοσιεύματα έχουν ήδη προσφέρει όλα τα δεδομένα για να σκιαγραφηθεί ο ψυχισμός του Ανδρέα Παπανδρέου.

«Αδίστακτος», «φιλόδοξος», «άφιλος», «αχάριστος», «μνησικακος», είναι μερικά από τα επίθετα που του αποδίδουν στενοί φίλοι και συνεργάτες του από χρόνια.

Τόσο απλά και τραγικά είναι τα πράγματα:

Ο Κοσκωτάς αγοράζει «ένα βιβλίο που καίει». Πληρώνει τη συγγραφέα σε λογαριασμό της Μέριλ Ληντς. Κρατά «έναν αριθμό και ένα όνομα που καίει». Την κρίσιμη ώρα —όταν αυτός τσουρουφλιζόταν— μήνυσε στον Ανδρέα τις προθέσεις του. Και έτσι, εξασφάλισε τη διαφυγή του. Αλλά ο Ανδρέας είναι που τελικά θα πληρώσει για όλα αυτά. «Κάηκαν» και οι άσσοι του «κάηκε» και ο ίδιος.

BBC ENGLISH VIDEO COURSES

ΣΕΙΡΕΣ για: αρχαρίους προχωρημένους, ειδικά θέματα

ΝΕΑ ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΕΙΡΑ

“MUZZY IN CONDOLAND”

Για παιδιά 5-9 ετών
Μαθαίνουν Αγγλικά διασκεδάζοντας
— Μόνιμη έκθεση —
Τηλ. 36.45.608

ΑΓΓΛΙΚΑ
BIBLIA

BIBΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΠΑΝΤΕΛΙΔΗ

ΟΔΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ 11
τηλ. 36.23.673

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΑ
BIBLIA

ΠΛΟΥΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΕ: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ & ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΕΠΙΣΗΣ: BBC ENGLISH COURSES
Σ' όλο τον κόσμο η επιτυχία του BBC στη
διδασκαλία Αγγλικών είναι αναγνωρισμένη

BBC ENGLISH COURSES HELLAS
ΑΜΕΡΙΚΗΣ 9 - ΑΘΗΝΑ 106 72

BBC ENGLISH AUDIO COURSES

ΝΕΑ ΣΕΙΡΑ “FINANCIAL ENGLISH”

Ειδικοί Επιστήμονες
ετοίμασαν αυτή τη σειρά με
τη συνεργασία του
περιοδικού “ECONOMIST”.
Ένα βιβλίο και δύο
κασσέτες, εξηγούν την
Οικονομική Ορολογία με
ζωντανά παραδείγματα.

Ω έλατο, ω έλατο...

Η είδηση της επταετίας είναι βεβαίως η απεργία που ο υπηρέτης του Δημοσίου Συμφέροντος αξιότιμος γενικός διευθυντής του ΟΤΕ, χυμοποιός Αργολίδος, ωτακουστής και εθνικός υβριστής κ. Θεοφάνης Τόμπρας, διέπραξε τη Δευτέρα 12 Δεκεμβρίου, προκειμένου να διαδηλώσει έμπρακτα την αγανάκτησή του για την «ανίερη συμμαχία ΚΚΕ και ΝΔ» που υλοποιήθηκε με την κοινή κάθοδο σε απεργία των συνδικαλιστικών παρατάξεων αυτών των κομμάτων στον ΟΤΕ.

Με το περιστατικό του Τόμπρα που απεργεί και διαμαρτύρεται, όλα τα υπόλοιπα της επταετούς διακυβέρνησης από το ΠΑΣΟΚ είναι γεγονότα χωρίς ιδιαίτερη σημασία: Η όπερα - μπούφα έφτασε στην τελική πράξη.

Ο Μαρούδας υπερασπίζεται τον λεβέντη και ασίκη πρωθυπουργό, η «Αυριανή» καθυβρίζει τον άλλοτε εξ απορρήτων Γ. Κασιμάτη και συγχρόνως ανακαλύπτει ότι «για όλα φταίει ο Χαλικιάς» ενώ σε πρώτη γραμμή ενδιαφέροντος ανακηρύσσεται το ειδύλλιο της Μιμής· όλοι εξευτελίζουν και γελοιοποιούν τα πάντα.

Και όμως μένουν εκεί. Καμώνονται πως είναι κυβέρνηση, παίζουν τους υπουργούς, κάθονται στα γραφεία τους, τηλεφωνούν σε υπηρεσιακούς παράγοντες και φτάνουν να υπογράφουν αποφάσεις και κρατικά έγγραφα. Δεν έχουν τσίπα.

Ποιοι απέμειναν; Αξίζει να τους κατονομάσουμε; Οι ίδιοι κρύβονται και είναι βέβαιο ότι στο άμεσο μέλλον θα προσπαθήσουν να διαγράψουν από τη μνήμη τους την επαισχυντή αυτή περίοδο της ζωής τους. Ούτε δεκάδα δεν είναι όλοι αυτοί που απέμειναν. Οι υπόλοιποι απλώς μετακινούνται από το σπίτι στο γραφείο και τανάπαλιν. Τότε ποιοι απέμειναν;

Ο Ανδρέας Παπανδρέου, η φίλη του, ο Μένιος, ο Πέτσος, ο Γιωργάκης, ο Κουρής στον Ταύρο, ο δημοσιογράφος Σωτήρης Κωστόπουλος και ο προϊστάμενός του και φίλος του Δημητρός Μαρούδας στη Ζαλοκώστα. Μετρήσαμε οκτώ πρόσωπα όλα κι όλα. Τα πρόσωπα που πρωταγωνίστησαν στο κορυφαίο σκάνδαλο της καριέρας τους, ο Κοσκωτάς, ο Βακάλης, ο Κουνελάκης, ο Ρουμπάτης, ο Μαντζουράνης και οι όμοιοί τους περιφέρονται σε κελιά ή κλειδώνονται στα σπίτια τους μήπως και τους δει το φως της ημέρας.

Οι υπόλοιποι, οι πιο ασήμαντοι —είτε πρόκειται για υπουργούς είτε πρόκειται για παραγοντίζοντες— ούτε ως μνεία δεν αξίζει πια να αναφέρονται. Οι ένοχοι όμως είναι αυτοί— σφιχταγκαλιασμένοι βουλιάζουν τόσο βαθιά που δεν θα επιπλεύσουν ξανά στο δημόσιο βίο. Κι ας υπάρχουν ακόμα εφημερίδες και συγκροτήματα που τεχνιέντως καλύπτουν τον Μένιο και έχουν επιδοθεί με αγωνία στο έργο της διασώσεως της κατακρημνιζόμενης καλύβης του Παπανδρέου.

Ο Ανδρέας Παπανδρέου κέρδισε μοναδικό ρεκόρ στη νεοελληνική ιστορία. Απέρχεται και καταγέλαστος και με καταισχύνη. Το τραγικό γι' αυτόν είναι ότι δεν υπάρχει όμοιός του πρωθυπουργός στη νεοελληνική ζωή: Η παρουσία του προκαλεί και απέχθεια και γέλωτα και οίκτο.

Ο Ανδρέας Παπανδρέου προκαλεί τον γέλωτα αλλά συγχρόνως μας κάνει και να ντρεπόμαστε. Ε, πώς να γίνει; Πρωθυπουργός της χώρας μας είναι ακόμα. Είτε φταίμε είτε όχι, ο Ανδρέας παρέμεινε επί μία επταετία πρωθυπουργός και πολλοί Έλληνες παθιάστηκαν με τα λεγόμενά του και πολλοί τον πίστεψαν. Αλλά δεν αξίζει άλλη τιμωρία η αφέλεια και η μωρία μας. «Καλύβην» έχει, Μιμή έχει, ας τελειώνουμε σύντομα μαζί του γιατί η παρατεινόμενη εμμονή του στον τίτλο του πρωθυπουργού εγκυμονεί περισσότερους ακόμα κινδύνους. Η μεθόδευση για τη φυγάδευση του Κοσκωτά, με αντάλλαγμα την κάλυψη των ερωτικο-ψυχασθενικών πλευρών του Ανδρέα, αποκαλύπτει το ήθος του δημοσίου ανδρός.

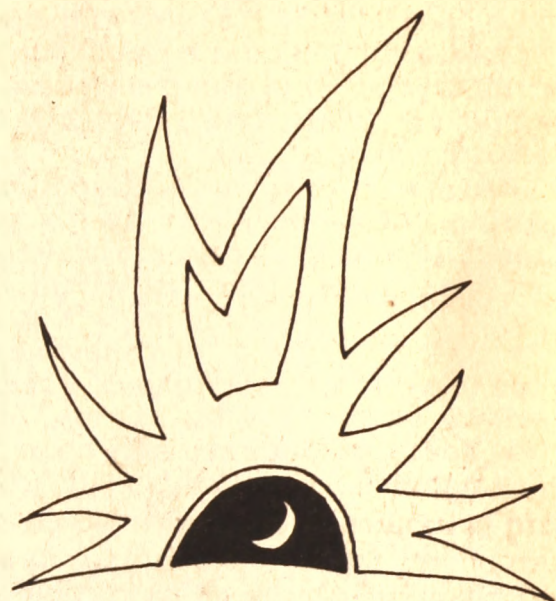
Σε λίγες ημέρες ας κάτσει κοντά στο τζάκι, δίπλα στην καλή του και ας τραγουδήσουν μαζί το κλασικό «ω έλατο, ω έλατο, πόση χαρά σκορπίζεις...». Και ας συνεχίσει έτσι να ζει εν αφανεία. Θα είναι η μόνη προσφορά του στο έθνος που ξεγέλασε.

Τα τρία Μι

ΜΙΜΗ

ΜΕΝΙΟΣ

ΜΑΡΟΥΔΑΣ

του Σ.Ι. Δερένιου

«... Ειλικρινά λυπάμαι για τον κ. Κασιμάτη. Με τη σημερινή του ενέργεια εντάσσεται και αυτός στη γενικότερη προσπάθεια συμψηφισμού της υπόθεσης Κοσκωτά με «αποδιοπομπαίους τράγους». Συντάσσεται με εκείνους, οι οποίοι την ώρα της μάχης παραιτούνται, αρνούνται, αποστασιοποιούνται, κρύπτονται, διαχωρίζουν τα κυβερνητικά στελέχη σε έντιμους και μη, σε «φθαρμένους» και «άφθαρτους» παίζοντας ευθέως το παιχνίδι των αντιπάλων σε σχέδιο φθοράς, που βρίσκεται σε εξέλιξη. Ένα σχέδιο, που δεν αποσκοπεί στην κάθαρση και την αποκάλυψη της αλήθειας αλλά στο κουκούλωμά της. Ένα σχέδιο, που δεν στοχεύει στην παραίτηση Κουτσόγιωργα και την πολιτική του εξόντωση μόνο, αλλά στην πτώση του πρωθυπουργού, στην πτώση της κυβέρνησης και τη διάσπαση της παράταξης. Κι αυτό ακριβώς την ώρα που απαιτείται ενότητα και ομοψυχία για την ανατροπή του σχεδίου, την ώρα που απαιτείται η σύνταξη όλων στη μάχη για τη νίκη στις εκλογές του Ιουνίου 1989...»

ς «Αλλαγής»

Οι άνθρωποι έχουν χάσει κάθε μέτρο και κάθε ίχνος σοβαρότητας. Κάθε επαφή με την πραγματικότητα και κάθε αίσθηση του γελοίου. Η παραπάνω δήλωση το περασμένο Σάββατο του υπουργού Προεδρίας κ. **Μένιου Κουτσόγιωργα** εναρμονίζεται πλήρως ως «ήθος και ύφος εξουσίας» με τη ραδιοφωνική συνέντευξη του αναπληρωτή του κ. **Δημήτρη Μαρούδα** και με όσα προηγήθηκαν με επίκεντρο τις φιλοδοξίες «τύπου Δυναστείας» της κ. **Μιμής Λιάνη**. Ο πρωθυπουργός των σκανδάλων, ο οποίος αποδέχεται ασμένως τη μεγαλοαστική δωρεά της βίλας στην Εκάλη, όπως αποδέχθηκε χάριν της Μιμής τις υπηρεσίες σε θαλαμηγούς και νησιώτικα εξοχικά του **Κιοσσέογλου**, με τα δεκάδες δισεκατομμύρια παγωμένα χρέη των «Τσιμένων Χαλκίδος». Η χυδαία «αντεπίθεση» του κ. Κουτσόγιωργα με αφορμή την περίπτωση της παραίτησης του κ. **Γ. Κασσιμάτη** «εναρμονίζεται» απολύτως με τον κυνισμό και τον αμοραλισμό του κ. Μαρούδα και όσων δήλωσε για τον «λεβέντη» πρωθυπουργό, το «δεσμό» του και τις δυσκολίες στην ανοικοδόμηση του σοσιαλισμού, που μόλις αρχίζει!

Όλα αυτά τα χαρακτηριστικά της κρίσης, της κατάρρευσης, της διάλυσης και του σαπίσματος, που εκφράζουν πλέον τα «τρία Μι της Αλλαγής» εκπορεύονται από τον ίδιο τον Ανδρέα Παπανδρέου. Δεν ανήκουν σε κανέναν άλλο. Είναι αποκλειστικά δικά του χαρακτηριστικά.

Ας σταθούμε στα «σοβαρότερα» από αυτά, που προδιαγράφουν ορισμένες εξελίξεις και συμπεριφορές του κ. Α. Παπανδρέου στη φάση της ηθελημένης και απόλυτης απομόνωσης, με την οποία έχει συναρτήσει τον αυταρχισμό και αρχηγισμό του.

Η παραπάνω παράγραφος από την «αντεπίθεση» του κ. Κουτσόγιωργα εναρμονίζεται απολύτως με τις τελευταίες αντιλήψεις του κ. Α. Παπανδρέου περί «ριψάσπιδων» για όσους — ανάμεσά τους και οι «αφελείς» του Εκτελεστικού Γραφείου με πρώτο τον κ. **Κώστα Λαλιώτη** — πιστεύουν ότι ο πρωθυπουργός και Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ μπορεί «να αποχωρισθεί Μιμή, Μαρούδα και Μένιο». Για όσους θεωρούν ότι θα αποδεχθεί εισηγήσεις και προτάσεις όπως λ.χ. για «νέα και άφθαρτα πρόσωπα» στην κυβέρνηση, τα οποία θα μπορούσαν να αναιρέσουν τον απόλυτο έλεγχο της «πορείας του σκανδάλου Κοσκωτά», τις προσωπικές του ευθύνες και την προσωπική του παντοκρατορία.

Ο κ. Α. Παπανδρέου θα συνεχίσει να απομονώνεται (και θα συνεχίσουν να συκοφαντούν όπως τον κ. Κασσιμάτη, τα πι-

στά του όργανα στον Ταύρο, κάθε αντιρρηση) επειδή δεν υπάρχει άλλη διέξοδος εκτός από την παραίτησή του και από την απομάκρυνσή του από την εξουσία. Επειδή αυτός είναι ο πρώτος και ο μόνος υπεύθυνος. Όσο ο ίδιος δεν συνειδητοποιεί και δεν θέλει να υπηρετήσει αυτή την αναγκαιότητα η απομόνωση και η αποσύνθεση θα συνεχίζονται. Όπως θα συνεχίζονται — στα πλαίσια ακριβώς της προσπάθειας για συγκάλυψη — η εκ των υστέρων λασπολογία και συκοφαντία.

Ο Κασσιμάτης έγινε ξαφνικά χουντικός, όπως δεν είναι ο πιστός Γ. Ραυτόπουλος· ο Απ. Λάζαρης είναι «συνωμότης», όπως δεν είναι ο Θ. Τόμπρας.

Δεν είναι άγνωστος ο βίαιος τρόπος με τον οποίο αντέδρασε ο πρωθυπουργός στη συνάντηση με το μαλθακό γιο του, «υπουργό» Παιδείας **Γιώργο Παπανδρέου** όταν ψέλλισε κάτι για τη Μιμή «Εσύ θέλεις να με κρίνεις, που διέλυσες τη δική σου οικογένεια, που άφησες χωρίς δραχμή το παιδί σου και τώρα σέρνεσαι από τη μύτη από την Άντα;»

Η ταραχή που δημιουργήθηκε έκανε το μαλθακό γιο να μείνει μια ώρα μετά την αποχώρηση του πρωθυπουργού από το Καστρί, στις παρηγοριές της κ. **Α. Κοκκόλα**. Άλλωστε, τα ίδια είπε περίπου και στη συνέντευξή του για το μαλθακό γιο, και ο κ. Δ. Μαρούδας σε μια πρωτοφανή κριτική του άλλοτε «ιερού ταμπού, του Γιωργάκη». Όσο και εάν ο «υπουργός» Παιδείας, πλήρως γελοιοποιηθείς από την δήθεν «παραίτησή» του και την ... ανάκλησή της από τον εαυτό του παραπονέθηκε έντονα στον πατέρα του δύο ημέρες πριν, εναντίον του δίδυμου Δ. Μαρούδα - Σ. Κωστόπουλου.

Αυτή την πολιτική της «αντεπίθεσης», που με πρωτοφανή θρασύτητα επιχειρεί να μεταβάλει τους απομακρυνόμενους σε «ριψάσπιδες» και «δειλούς» θα κληθεί να υπηρετήσει και το «νέο» Εκτελεστικό Γραφείο με τα κουρέλια του κύρους του. Ακριβώς τα τελευταία αυτά δεδομένα δεν επιτρέπουν την παραμικρή αμφιβολία για τις προθέσεις και τους μελλοντικούς χειρισμούς του Α. Παπανδρέου σε πρόσωπα, όπως ο Κώστας Λαλιώτης, ο Γιώργος Γεννηματάς και ο Στ. Τζουμάκας. Κάθε καθυστέρηση στην απομάκρυνση ή τη δημόσια αποστασιοποίησή τους δεν οδηγεί παρά στην όλο και μεγαλύτερη συνενοχή τους, με επόμενο στάδιο την ασύστολη λασπολογία, που οδηγεί πλέον στη γελοιοποίηση των εμπνευστών της.

Τα τέσσερα ονόματα, που έχει προτείνει για κατ' αρχήν απομάκρυνση από την κυβέρνηση, των **Μ. Κουτσόγιωργα**, **Γ. Πέτσου**, **Π. Ρουμελιώτη** και **Β. Ρώτη** δεν πρόκειται να αντικατασταθούν και μάλιστα σύντομα. Και μάλιστα τώρα, όταν κατ' αρχήν τον πρωθυπουργό (δια στόματος Κου-

τσόγιωργα το περασμένο Σάββατο) «όταν όλη η σκευωρία, που στηρίχθηκε στην υπόθεση Κοσκωτά καταρρέει».

Δεν είναι τυχαίο άλλωστε ότι σε καμία επίσημη κυβερνητική ανακοίνωση δεν γίνεται λόγος για «σκάνδαλο Κοσκωτά» αλλά απλώς και μόνο για «υπόθεση».

Ωστόσο, η ίδια αυτή η πορεία της συγκάλυψης, του αυταρχισμού και της απομόνωσης είναι εκείνη η οποία δημιουργεί και θα δημιουργεί τις κεντροφυγές τάσεις, οι οποίες όλο και θα πολλαπλασιάζονται. Οι απομακρύνσεις, οι παραίτησεις και οι αρνήσεις να στελεχωθούν άλλοτε επίζητες κρατικές θέσεις (τρεις εβδομάδες τώρα παραμένουν κενές 10 από τις 12 θέσεις γενικών γραμματέων υπουργείων και η θέση του επικεφαλής της ΕΡΤ-2) θα συνεχισθούν με παράλληλα φαινόμενα τις εναντίον κατηγορίες, τις αποκαλύψεις και το στένεμα του κλοιού γύρω από τον πρώτο και μόνο υπεύθυνο ο οποίος μετράει εβδομάδες πλέον στην ετοιμόρροπη εξουσία.

Εάν όλα αυτά τα χρόνια ο Α. Παπανδρέου ακύρωσε κάθε συνταγματική και θεσμική διαδικασία η οποία θα του στερούσε πρόωρα την εξουσία, παράλληλα εξευτέλιζε και συνεχίζει να εξευτελίζει κάθε συλλογική διαδικασία, στην οποία θα μπορούσε να στηριχθεί.

JAZZ BAR

ΤΣΑΚΑΛΩΦ

ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

ΥΠΕΡΟΧΟ ΦΑΓΗΤΟ

ΤΣΑΚΑΛΩΦ 10·1ος ΟΡΟΦΟΣ
3605889

«**Ε**ίναι μεγάλο το χάσμα» που εξακολουθεί να χωρίζει τις θέσεις των δύο πλευρών, αναγκάζεται να συμπεράνει, ο Γ.Γ. του ΟΗΕ, **Ξαβιέ Περέζ Ντε Κουεγιάρ**, μετά τον τερματισμό των διήμερων τριμερών συναντήσεων του ίδιου με τον πρόεδρο Βασιλείου και τον Ραούφ Ντενκτάς, στις 22 και 23 του Νοέμβρη στη Νέα Υόρκη.

Δύο μέρες αργότερα, στην Αθήνα, **Βασιλείου** και **Παπανδρέου**, διαπιστώνουν ότι καμιά πρόοδος δεν έχει σημειωθεί ύστερα από τρεις μήνες ενδοκυπριακών συνομιλιών λόγω της τουρκικής αδιαλλαξίας, και γνωστοποιούν την απόφαση των δύο κυβερνήσεων να προωθήσουν την μεταξύ τους συνεργασία για την ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της Κύπρου.

Στη συνέντευξη, το πρωί της Κυριακής 27/11/88, ο πρόεδρος Βασιλείου παραδέχεται ότι εκείνο που έχει διαπιστωθεί ύστερα από τις μέχρι τώρα πολύωρες συνομιλίες του με τον Τουρκοκύπριο ηγέτη είναι «*η διαφωνία και όχι η συμφωνία*», ενώ παραμένει εύγλωττα σιωπηρός στο ερώτημα εάν έχει διακρίνει, σ' όλο αυτό το διάστημα, την παραμικρή έστω ένδειξη «πολιτικής βούλησης» εκ μέρους του **Ραούφ Ντενκτάς** να μετακινηθεί από τις άκαμπτες θέσεις του.

Κι όμως, ο Κύπριος πρόεδρος εξακολουθεί να λέει ότι νιώθει πως «*ήρθε ο καιρός να φτάσουμε σε μια λύση*» και ο κ. Παπανδρέου να διακηρύσσει ότι «*ήρθε πράγματι η ώρα να υπάρξει λύση του κυπριακού, η ώρα της Κύπρου είναι εδώ, είναι τώρα*».

Οι παραπάνω μάλιστα διατυπώσεις προβάλλονται σε μια στιγμή όπου όχι μόνον ο Ντενκτάς τηρεί μιαν ολωσδιόλου αρνητική στάση, αλλά και η Άγκυρα σκληραίνει τη δική της. Είτε με την προκλητική επίδειξη πυγμής στην περίπτωση της σύλληψης και παράνομης πολυήμερης κράτησης των τεσσάρων συμπατριωτών μας στα τουρκικά μπουντρούμια. Είτε με εξοντωτικές κυριολεκτικά δηλώσεις για το δίσμοιρο «πνεύμα του Νταβός» από τον κ. **Γιλμάζ**, ο οποίος, ούτε λίγο ούτε πολύ έφτασε να πει πριν λίγες μέρες ότι «*μόνο μετά τις εκλογές στην Ελλάδα θα μπορούσε να υπάρξει πρόοδος στις σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών*»! Ποιος άραγε δεν είναι σε θέση να διακρίνει ότι, η συμπεριφορά αυτή της Άγκυρας και του Ντενκτάς υπαγορεύεται από την επιθυμία τους να αξιοποιήσουν προς όφελος τους, στο έπακρο, τη σοβαρότατη πολιτικό - κοινωνική κρίση που συγκλονίζει τον τελευταίο καιρό την Ελλάδα μετά το ξέσπασμα του σκανδάλου Κοσκωτά;

Εάν, λοιπόν, μετά την παράθεση των παραπάνω δεδομένων, ο αναγνώστης δυσκολεύεται να καταλάβει από πού απορρέει η κατηγορηματική πεποίθηση των κ. Βασιλείου και Παπανδρέου για σχεδόν επικείμενη λύση του κυπριακού, το φταίξιμο δεν είναι δικό μας. Η αντιφα-

«**Δ**εκατέσσερα χρόνια μετά την εισβολή των τουρκικών στρατευμάτων στην Κύπρο και την κατοχή, το μόνο σίγουρο, μετά από σειρές μακροχρόνιων διαπραγματεύσεων είναι και πάλι η συνέχεια του διαλόγου.

Και παρ' όλο που οι Α. Παπανδρέου και Γ. Βασιλείου εκφράζουν αισιοδοξία «για λύση» του Κυπριακού το μόνο ορατό σ' αυτή την αισιοδοξία είναι ο νέος κύκλος συνομιλιών μεταξύ Βασιλείου - Ντενκτάς και η συνάντηση των δύο με τον Γ. Γρ. του ΟΗΕ το Μάρτιο του '89.

τική αυτή εικόνα μόνο δύο ερμηνείες επιδέχεται: οι δύο ηγέτες, είτε έχουν χάσει την αίσθηση της πραγματικότητας, είτε γνωρίζουν «κάτι» που εμείς, όπως συνολικότερα και η κοινή γνώμη τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Κύπρο, αγνοούμε. Η μη ενημέρωση, είναι και αυτή ένα από τα πλέον αρνητικά επακόλουθα της απαράδεκτης πρακτικής μιας απόλυτα μυστικής διπλωματίας που ακολουθείται καλύπτοντας με το «αυστηρώς, απόρρητο» το περιεχόμενο των συνομιλιών Βασιλείου - Ντενκτάς και που τον μόνο που αποδυναμώνουν είναι ακριβώς τον ασθενέστερο, καθώς του στερούν τη δυνατότητα να στηριχθεί στην ελληνική και διεθνή κοινή γνώμη για να υπερασπίσει τα δικά του.

Έτσι το μόνο σίγουρο για την ώρα είναι, ότι ο διάλογος θα συνεχισθεί σύμφωνα με την απόφαση που πάρθηκε κατά τη διάρκεια των συναντήσεων Βασιλείου - Κουεγιάρ - Ντενκτάς στη Νέα Υόρκη. Έτσι, ο πρόεδρος της Κύπρου και ο τουρκοκύπριος ηγέτης θα συναντηθούν ξανά στις 19 του Δεκέμβρη στη Λευκωσία για ένα νέο γύρο τρίμηνων συνομιλιών μέχρι το πρώτο δεκαπενθήμερο τον Μάρτη του '89, οπότε προβλέπεται ξανά μετάβαση στη Νέα Υόρκη για νέα τριμερή συνάντηση Βασιλείου - Ντενκτάς με τον Γ.Γ. του ΟΗΕ.

Σύμφωνα με τα όσα είπε ο κ. Βασιλείου στη συνέντευξη του στην Αθήνα, για το δεύτερο αυτό γύρο έχει γίνει αποδεκτή μια «*νέα διαδικασία*». Για κάθε θέμα, όπου υπάρχει διαφορά απόψεων, θα υπάρξει επεξεργασία «*σειράς εναλλακτικών λύσεων*». Κανένα από τα μέρη δεν θα δεσμεύεται από τα συζητούμενα. Δέσμευση θα υπάρχει μόνο εφόσον μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών, συμφωνηθεί ένα «*πακέτο συνολικής λύσης*».

Η μέθοδος αυτή, είναι μία από τις χει-

ρότερες που θα μπορούσαν να επιλεγούν. Διότι έτσι το κυπριακό «*σαλαμποποιείται*» και κατακερματίζεται σε ένα πλήθος επιμέρους θεμάτων χωρίς ιεράρχηση και αξιολογήσεις, στο κάθε ένα από τα οποία η τουρκική πλευρά θα είναι σε θέση να ασκεί από θέση ισχύος ειδικούς εκβιασμούς καθώς σε όλα ανεξαιρέτως τα ζητήματα έχει φροντίσει να δημιουργήσει, παράνομα τετελεσμένα στη διάρκεια 14 χρόνων κατοχής. Θα μπορεί για παράδειγμα να προβαίνει σε «*παραχωρήσεις*» (να «*επιστρέφει*» δηλαδή *μέρος των κλοπιμαίων*) στο εδαφικό ή να μην αξιώνει (καλοσύνη της!) «*εκ περιτροπής προεδρία*», και να απαιτεί σε αντάλλαγμα την μη εφαρμογή των τριών ελευθεριών ή την μη πλήρη αποχώρηση των κατοχικών στρατευμάτων και των εποίκων. Και ναι μεν, όλες οι επιμέρους «*εναλλακτικές λύσεις*» δεν θα είναι δεσμευτικές, αλλά καθώς καμιά απολύτως εγγύηση δεν υπάρχει ότι θα σταθεί δυνατό στο τέλος να συγκροτηθεί το περίφημο «*πακέτο συνολικής λύσης*», εκείνο που θα μείνει σαν αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας θα είναι *η πλήρης και λεπτομερής καταγραφή και της τελευταίας υποχώρησης της κυπριακής πλευράς σε όλα ανεξαιρέτως τα επιμέρους θέματα, πράγμα που θα σημαίνει την πλήρη πλέον απογύμνωσή της από κάθε διαπραγματευτικό ελιγμό είτε τώρα, είτε στο μέλλον*.

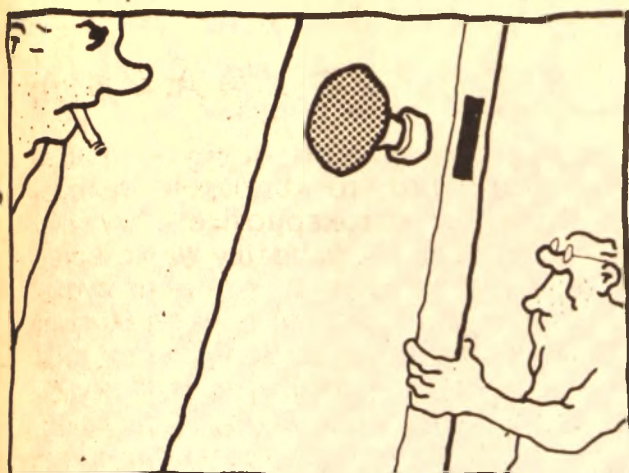
Καθώς μάλιστα η κυπριακή πλευρά φαίνεται να προσέρχεται σε μια τέτοια διαδικασία χωρίς ένα δημόσια διακηρυγμένο πλαίσιο αδιαπραγμάτευτων θέσεων, σαν ένα είδος «*περιγράμματος ασφάλειας*» κινδυνεύει να πέσει στην παγίδα να προσφέρει στους κάθε λογής αντιπάλους της *σαν ανοιχτό βιβλίο όλα τα χαρτιά της*.

Προκειμένου δηλαδή να πιστωθεί με την επιζητούμενη «*καλή θέληση*» και ως «*μη αδιάλλακτη*» κινδυνεύει να πέσει στην ίδια παγίδα που έπεσε και ο πρόεδρος Μακάριος στη συνάντηση κορυφής του 1977 με τον Ντενκτάς όταν, ο ίδιος κέρδισε βέβαια τις διεθνείς όσο και άχρηστες περγαμηνές της «*διαλλακτικότητας*», ενώ η Άγκυρα και ο Ντενκτάς απέσπασαν το κεκτημένο της «*διζωνικής ομοσπονδίας*».

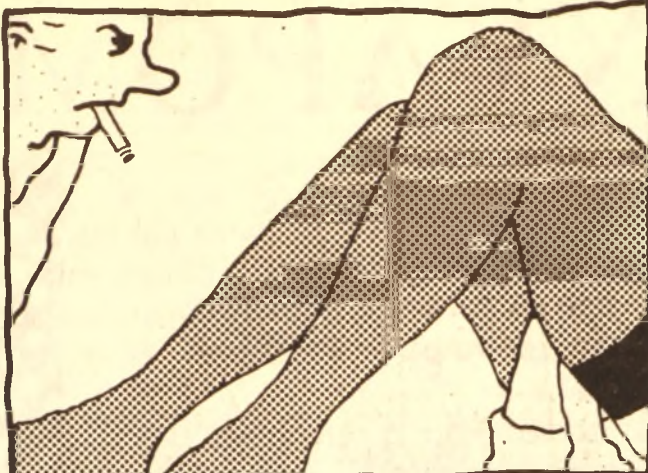
Όσο Αθήνα και Λευκωσία θα εξακολουθούν να μην είναι σε θέση να συγκροτήσουν την απαιτούμενη πολιτική βούληση για την πλήρη ανάληψη των εθνικών και νομικών ευθυνών τους απέναντι στην Κύπρο αναπτύσσοντας οι ίδιες τις αναγκαίες πρωτοβουλίες αντί να τις μεταθέτουν στους όποιους τρίτους καλοπροαίρετους ή μη, οι εκάστοτε απελευθερωτικές προσπάθειες θα ακυρώνονται ή θα εξανεμίζονται από διαδικασίες παγίδα σαν και τις τωρινές, οδηγώντας το κυπριακό, βήμα στο βήμα, στην προσυπογραφή και παραδοχή της στρατιωτικής ήττας του 1974, αντί στην ανατροπή της.

Έλα στο σπίτι να γνωρίσεις τη γυναίκα μου

του Δημήτρη Χαντζόπουλου

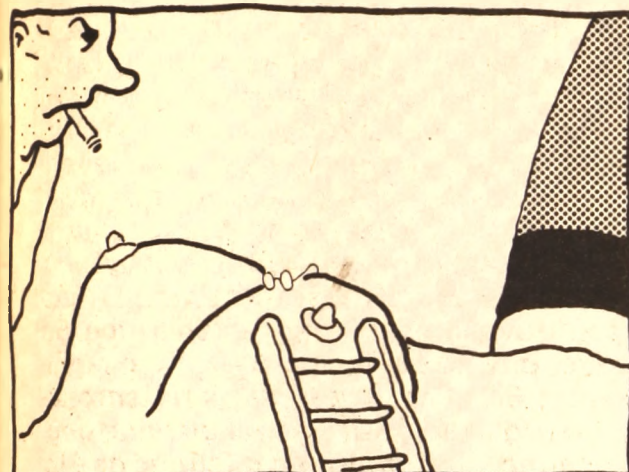
ΟΤΑΝ ΠΗΓΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΓΕΙΤΟΝΑ ΜΕ ΔΕΧΟΝΚΕ ΣΤΗΝ ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΣΟΥΙΤΑ ΤΟΥ.

ΗΤΑΝ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΣ. ΑΡΧΙΣΕ ΝΑ ΜΕ ΞΕΝΑΓΕΙ ΣΤΟΥΣ ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ.

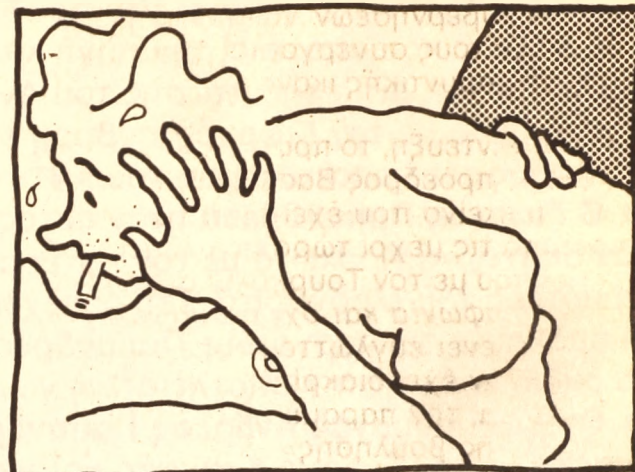
ΚΥΡΙΑΡΧΟΥΣΕ Η ΓΡΑΜΜΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΩΡΙΚΟΥ ΜΠΑΡΟΚ.

ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ, ΠΟΛΥ ΠΡΟΣΕΓΜΕΝΗ ΚΑΙ ΧΩΡΙΣ ΚΥΤΤΑΡΙΔΑ.

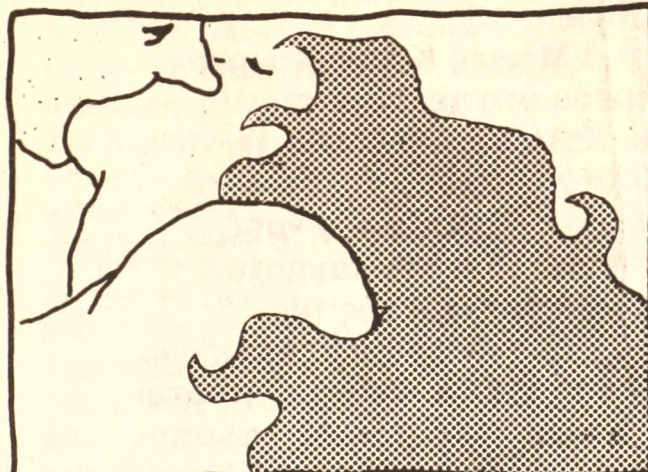
ΞΑΦΝΙΚΑ ΤΑ ΧΕΙΛΗ ΤΗΣ ΚΙΝΗΘΗΚΑΝ. ΤΟΝ ΕΧΑΣΑ. ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΗΣ ΑΝΟΙΞΑΝ.

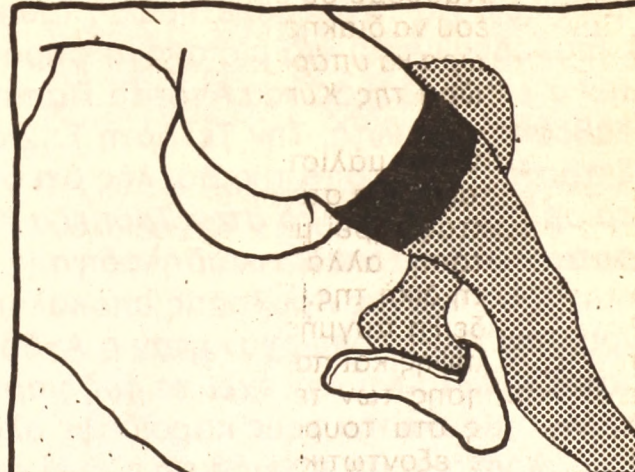
ΜΕ ΕΙΔΕ. ΚΙΝΗΘΗΚΕ ΣΑΝ ΑΙΛΟΥΡΟΣ ΚΑΙ ΜΕ ΑΓΚΑΛΙΑΣΕ. Η ΑΝΑΣΑ ΜΟΥ ΚΟΠΗΚΕ.

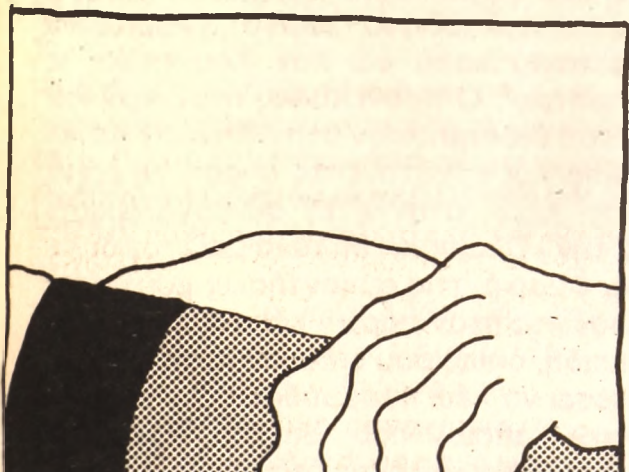
ΜΕ ΦΙΛΟΥΣΕ ΣΕ ΔΕΚΑ ΜΕΡΙΕΣ ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΑ. ΑΙΛΟΥΡΟΣ ΚΑΙ ΧΤΑΠΟΔΙ ΣΕ ΕΝΑ ΚΟΡΜΙ.

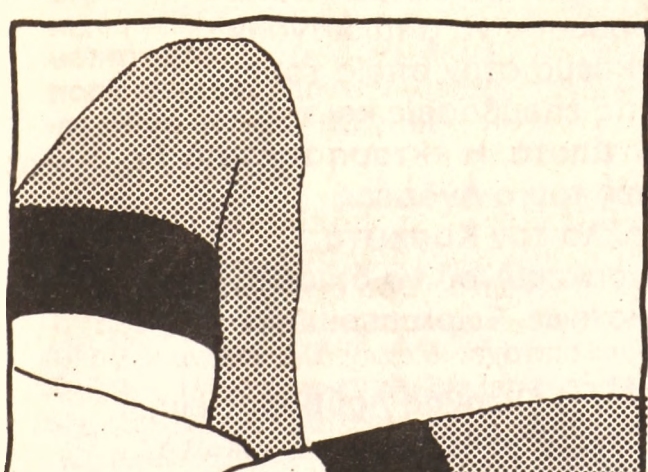
ΟΤΑΝ Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ ΠΕΡΑΣΕ ΚΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΟΜΑ ΜΟΥ ΕΝΙΩΣΑ ΚΑΤΙ ΓΛΟΙΩΔΕΣ...

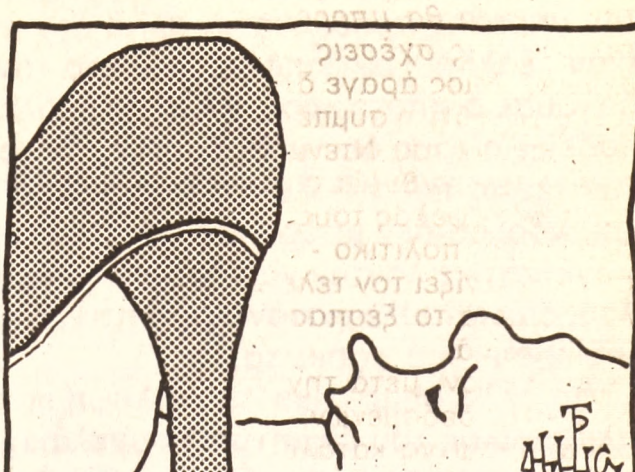
ΑΣΥΝΑΙΣΘΗΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑΠΙΑ. ΕΙΧΕ ΑΡΧΙΣΕΙ ΝΑ ΜΟΥ ΚΑΝΕΙ ΤΟ ΑΕΡΟΠΛΑΝΙΚΟ ΟΤΑΝ...

...ΚΑΤΑΛΑΒΑ ΠΟΙΟΝ ΚΑΤΑΠΙΑ. ΤΡΑΒΗΧΤΗΚΑ. «ΕΦΑΓΕΣ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ ΜΟΥ», ΣΚΛΗΡΙΣΕ.

«ΑΛΛΑ ΠΟΣΟ ΘΑ ΖΗΣΕΙΣ ΑΚΟΜΑ ΒΛΑΚΑ; ΕΙΣΑΙ ΜΟΛΥΣΜΕΝΟΣ ΠΙΑ».

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΕΣΒΥΣΕ ΣΤΑ ΜΑΤΙΑ ΜΟΥ. ΕΠΕΣΑ. ΕΙΧΑ ΛΙΠΟΘΥΜΗΣΕΙ Ή ΕΙΧΑ ΠΕΘΑΝΕΙ;

ΕΝΑΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ ΕΞΟΝ

Σε μια εποχή που έχουν γίνει της «μόδας» οι «αποκαλύψεις» σε μαγνητοταινίες, το ΑΝΤΙ δεν μπορεί να «υστερήσει» και δημοσιεύει σήμερα μια συνομιλία που είχε σε ανύποπτο χρόνο με το **Γιώργο Λούβαρη** ο συνεργάτης μας **Βασίλης Ζήσης**.

Όπως θα διαπιστώσει ο αναγνώστης του περιοδικού, η συνομιλία με το γνωστό μεσάζοντα και στενό φίλο και συνεργάτη του πρωθυπουργού Ανδρέα Παπανδρέου είναι άκρως ενδιαφέρουσα. Όχι μόνο επειδή αποκαλύπτει άγνωστα παρασκήνια των πρωθυπουργικών σχέσεων με τον απατεώνα **Κοσκωτά**. Αλλά και επειδή περιγράφει το νοσηρό κλίμα που επικρατεί στο πρωθυπουργικό περιβάλλον. Ένα περιβάλλον που αποτελεί την πηγή κάθε εξουσίας στην Ελλάδα, αλλά και τη βασική αιτία της πτώσης του Ανδρέα Παπανδρέου.

Η συνομιλία με τον Γιώργο Λούβαρη επιβεβαιώνει επίσης πολλές από τις πρόσφατες αποκαλύψεις του ΑΝΤΙ, όπως:

- Ο **Γιώργος Παπανδρέου** ήταν αυτός που έφερε πρώτος σε επαφή τον απατεώνα Κοσκωτά με τον πατέρα του και πρωθυπουργό, αλλά και τη μητέρα του Μαργαρίτα. Στη συνέχεια, ο δεσμός με τη Λιάνη απομάκρυνε τη Μαργαρίτα Παπανδρέου από το στρατόπεδο Κοσκωτά, το οποίο έμεινε στην αποκλειστική νομή του Ανδρέα Παπανδρέου.

- Ο πρωθυπουργός **Ανδρέας Παπανδρέου** διατηρούσε προσωπικές επαφές με τον Γιώργο Κοσκωτά και γνώριζε από την αρχή όλες τις πτυχές της απάτης. Ο Κοσκωτάς είχε τη δυνατότητα όχι μόνο να τηλεφωνεί στην Αγγέλα Κοκκόλα και να ζητά προσωπικό ραντεβού με τον «πρόεδρο», αλλά έστελνε στον Ανδρέα Παπανδρέου και γραπτές υποδείξεις για την εξουδετέρωση του κ. Χαλικιά.

- Επιβεβαιώνεται για μια ακόμα φορά ότι ο **Μένιος Κουτσόγιωργας** ήταν ο εντολοδόχος του Ανδρέα Παπανδρέου στο χειρισμό της υπόθεσης Κοσκωτά. Την Τετάρτη 7.12 ο κ. Χαλικιάς δήλωσε στην Εξεταστική Επιτροπή της Βουλής ότι ο Κουτσόγιωργας επέμενε να *περιορίσει τον έλεγχο στην Τράπεζα Κρήτης στα περίφημα «ροζ χαρτιά»*, στα παραστατικά δηλαδή της εισαγωγής συναλλάγματος. Σήμερα ο Γιώργος Λούβαρης αποκαλύπτει ότι εμπνευστής της «γραμμής Κουτσόγιωργα» ήταν ο Ανδρέας Παπανδρέου που διαμήνυε στον Κοσκωτά ότι *«αν έχει τα ροζ χαρτιά δεν έχει να φοβηθεί τίποτα»*. Τελικά ο Κοσκωτάς τους κοροϊδεύε όλους, επειδή και τα ροζ χαρτιά ήταν πλαστά: αυτή η χώρα θα πνιγεί στα ροζ. Ροζ χαρτιά και ροζ σκάνδαλα.

- Ο πρωθυπουργός και το περιβάλλον του γνώριζαν από νωρίς ότι τα χρήματα που έφερε ο Κοσκωτάς στην Ελλάδα —αν έφερε τελικά— ήταν ύποπτης προέλευσης, αλλά δεν μπορούσαν να απαλλαγούν. Είχαν εξάλλου, αντιληφθεί έγκαιρα τον γκρεμό στον οποίο τους οδηγούσε ο απατεώνας, αλλά παρ' όλες τις επεμβάσεις και τις υποδείξεις τους δεν μπόρεσαν να κάνουν τίποτα. Η έκταση της απάτης ήταν τέτοια που παρ' όλες τις προσπάθειές του ο Ανδρέας Παπανδρέου δεν μπορούσε να καλύπτει άλλο τον **Κοσκωτά**.

Αναγκάστηκε λοιπόν να τον «πουλήσει» προκειμένου να διασωθεί ο ίδιος, όπως τουλάχιστον προς στιγμήν, πίστεψε. Τώρα περιμένει την «εκδίκηση» του Κοσκωτά.

- Μια άλλη σημαντική αποκάλυψη είναι ότι ο **Γιώργος Λούβαρης** είναι παλιός φίλος του **Δημήτρη Κουνελάκη**, «δεξιού χεριού» του Κοσκωτά, αρχιτέκτονα της εγκατάλειψης από τον απατεώνα της ΝΔ και της προσέγγισης του ΠΑΣΟΚ. Με τη σχέση αυτή θα εξηγηθούν ασφαλώς πολλά και ενδιαφέροντα σημεία του σκανδάλου.

Αλλά ας δώσουμε το λόγο στο Γιώργο Λούβαρη:

ΜΙΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΒΑΡΗΣ: Βρίσκω λοιπόν τον Κοσκωτά και μου λέει «αυτοί με κυνηγάνε, μου κάνουν μου δείχνουν». Δηλαδή, του λέω. «Να για την τράπεζα» μου απαντάει, «πάνε να με εξοντώσουν»... Είχε αρχίσει πλέον να εκδηλώνεται η επίθεση... **ΑΝΤΙ:** Πότε σου τα είπε αυτά;

ΑΠ.: Να, στα μέσα καλοκαιριού, είχε αρχίσει πλέον έντονα η επίθεση κατά Κοσκωτά. Εδώ θα κάνω μια παρένθεση. Εκτός από τον Καλούδη το Γιώργο¹, γνωρίζω πάρα πολύ καλά και τον Κουνελάκη το Δημήτρη². Ο Κουνελάκης ήταν προϊστάμενος διαφημίσεων στην Olympic Advertising και ερχότανε σε επαφή με εμένα διότι εμείς στην ΑΓΕΤ συνεργαζόμαστε με την «Ολύμπικ». Μίλαγα μαζί του δηλαδή. Φυσικά στις συναντήσεις μου με τον Κοσκωτά ήταν παρών και ο Κουνελάκης. Επειδή, όπως σου είπα και πριν, δεν μου αρέσει να λέω παραμύθια, ούτε να κατηγορώ κάποιον που «έπεσε», πρέπει να πω ότι ο Κουνελάκης ήταν πάρα πολύ καλός, ήταν σωστός σε αυτά που μου έλεγε και παλιά και τώρα.

ΕΡ.: Τι λέγατε με τον Κοσκωτά εκείνη την εποχή;

ΛΟΓΕΙΤΑΙ

σου πω ένα πράγμα αληθινό. Πάω σε μια άλλη ιστορία τώρα, αλλά θα επανέλθω. Όταν με έδωξαν από την ΑΓΕΤ είμαι πέντε μήνες σε άδεια άνευ αποδοχών. Δεν έχω τι να κάνω... Έτσι έμπλεξα με την ιστορία που έβγαλες, των πυραύλων της ΜΑΤΡΑ³. Δεν είχα πού να πάω και γύρναγα από δω κι από κει.

Κάποια στιγμή με παίρνει τηλέφωνο ο τότε διευθύνων σύμβουλος της ΑΓΕΤ, και μου λέει «θέλω να σε συναντήσω». Πράγματι, τον συνάντησα και μου είπε «κάνω μια σκέψη, να γυρίσεις στην εταιρεία».

Τότε λοιπόν πάω στον Πρόεδρο (Σ.Σ. εννοεί τον Ανδρέα Παπανδρέου) και του λέω «πρόεδρε κοίτα να δεις. Μου λένε να ξαναπάω στην ΑΓΕΤ. Εγώ δεν θέλω, ας μου δώσουν την αποζημίωσή μου να φύγω». Μου λέει «μα εσύ ήσουν πολλά χρόνια εκεί, γιατί να φύγεις; Πήγαινε και συζήτησε με τον Αρσένη».

Πράγματι πήγα και συζήτησα με τον Αρσένη και μου λέει να μείνω ή να πάρω την αποζημίωση. Τότε λέω, επειδή είμαι αξιοπρεπής: Αν πρόκειται να κάτσω και να υπογράψω μηνύσεις εναντίον των Τσάτσων που έζησα τόσα χρόνια μαζί τους, καλύτερα να πουλάω λαχεία στην Ομόνοια.

ΕΡ.: Καλά με τον Κοσκωτά πώς γνωρίστηκες;

ΑΠ.: Ήμουν αρρωστος και κτυπάει το τηλέφωνο. Ήταν ο Δημήτρης ο Σεφτελής του ΟΠΑΠ και μου λέει «πάει ο Ολυμπιακός, πουλήθηκε». Ποιος τον πήρε; τον ρωτάω εγώ, «ο Σαλιαρέλης»; «Ποιος Σαλιαρέλης, μου λέει, ο Κοσκωτάς». Μέχρι εκείνη τη στιγμή εγώ δεν τον ξέρω τον Κοσκωτά. Σου μιλάω για το '87.

ΕΡ.: Δεν μου τα λες καλά. Εδώ έχει γραφεί ότι εσύ μεσολάβησες για την αγορά του Ολυμπιακού από τον Κοσκωτά. Πώς τώρα λες ότι το έμαθες εκ των υστέρων;

ΑΠ.: Υπάρχει στην ΑΓΕΤ ένα «παιδί», δεν έχει καμιά σχέση με την υπόθεση, ο οποίος κάθε χρόνο κάνει μια δεξίωση.

ΕΡ.: Ποιος είναι αυτός;

ΑΠ.: Ένας Σταυρίδης, μην τον μπλέξεις αυτόν. Με παίρνει λοιπόν στο τηλέφωνο, επειδή με είχε καλέσει και άλλες φορές και μου λέει να πάω και εγώ στη δεξίωση. Εγώ του είπα πως δεν θα πάω επειδή δεν ήμουν καλά. Σε αυτή τη δεξίωση ο Σταυρίδης κάλεσε, επειδή είμασταν γνωστοί και φίλοι, και τον Καλούδη.

ΕΡ.: Το Γιώργο;

ΑΠ.: Ναι, τον Γιώργο Καλούδη, ο οποίος μάλιστα...

ΕΡ.: Έχει καμιά σχέση με τον Θοδωρή Καλούδη αυτός;

ΑΠ.: Όχι καμιά σχέση, ο αδελφός του ο Κώστας ήταν σωματοφύλακας του Κοσκωτά. Δούλεψε και στην ΑΓΕΤ, σε μια θυγατρική που είχαμε κάνει για καθαρισμούς, εδώ στο... Αργότερα δούλεψε στην ISS.

ΕΡ.: Ποια είναι αυτή η εταιρεία;

ΑΠ.: Ασχολείται με συστήματα προστασίας και καθαρισμού, είναι διεθνής και ανήκει στον Γιώργο Τσάτσο... Αλλά ας πάμε στη δεξίωση. Σε μια στιγμή ο Κανάρης, ξέρεις ο Κώστας ο Κανάρης, τον έχεις γράψει κι αυτόν.

ΕΡ.: Είδες που το ΑΝΤΙ γράφει την αλήθεια;

ΑΠ.: Μα εγώ δεν έχω πει ποτέ ότι δεν γράφεις την αλήθεια, δημοσιογράφος είσαι τη δουλειά σου κάνεις. Θα σου πω και κάτι. Όταν ήσουν στο Χέρφελντ και περιμένες ταξί για να πας πίσω στο Λονδίνο εμείς φεύγαμε με την «Μπέντλεϋ» και τους είπα να σε πάρουμε. Αλλά οι άλλοι, ο Ζιάγκας και ο Ροκόφυλλος μου λένε «Καλά είσαι χαζός, τι τον θες αυτόν που σε έκαψε;». Αλλά εγώ έτσι είμαι...

Λέει λοιπόν ο Κανάρης του Κοσκωτά, αυτά βέβαια τα έμαθα εκ των υστέρων, «γιατί δεν αγοράζεις και τον Ολυμπιακό;». Πρέπει να έγινε η δεξίωση αρχές Νοεμβρίου, τέλη Οκτωβρίου 1987, εκεί γύρω πάντως. Γυρίζει, λοιπόν, ο Κοσκωτάς και του λέει «αν είναι αποφασισμένος (Σ.Σ. ο Νταϊφάς) να τον πουλήσει...». Ο Κανάρης είχε στενές σχέσεις με τον Νταϊφά. Εκεί γίνεται και το προξενιό, εκεί γίνεται και το συνοικέσιο.

Εγώ δεν ξέρω τίποτα. Μόνο δυο τρεις φορές ο Κοσκωτάς μου είπε πώς έβλεπε την οργάνωση του Ολυμπιακού. Εγώ, επειδή είχα κάποιες σχέσεις με κάτι ξένους, του είπα... Ας πάω πάλι πίσω.

Κάποια φορά παλιά, όταν ήμουν στους Τσάτσους, επειδή είχαν ενδιαφερθεί για τον Ολυμπιακό, είχα μελετήσει το θέμα, να μπει δηλαδή η ομάδα σε μια ορθή βάση.

ΕΡ.: Πρότεινες δηλαδή στους Τσάτσους να αγοράσουν τον Ολυμπιακό;

ΑΠ.: Ναι, εγώ είχα πει στον Γιώργο τον

ΑΠ.: Ο Κοσκωτάς εκείνη την εποχή μου τα έλεγε περίεργα. Μου έλεγε ότι είχε φέρει συνάλλαγμα, ότι είχε κάνει, ότι είχε δείξει. «Εγώ δεν ξέρω τίποτα» του απαντούσα.

Ύστερα από λίγες μέρες πήγα στον Παπανδρέου και του λέω...

Έχω ένα ιδίωμα, όταν με συναντάει κάποιος πηγαίνω και λέω στον Παπανδρέου ότι «με είδε αυτός και μου είπε αυτά». Και θα σου πω γιατί το κάνω αυτό. Εγώ Βασίλη το τι τραβάω σου εύχομαι να μην το τραβήξεις ποτέ. Εκβιασμούς θες, πιέσεις θες... Έρχονται άνθρωποι που ήταν συμμαθητές μου και μου λένε «πες αυτά, ή πες τα έτσι και μη σε νοιάζει».

Εγώ δεν μπορώ να κάνω αυτά τα πράγματα. Προτιμώ να πάω φυλακή, που λέει ο λόγος, παρά να αποκαλύψω πράγματα που δεν είναι πραγματικότητα και να ξεφτιλιστώ.

ΕΡ.: Κάνεις ένα μεγάλο λάθος. Αν όπως λές «δεν ευθύνεσαι για τίποτα», δε νομίζω ότι εδώ που έφτασαν τα πράγματα πρέπει να συνεχίσεις να καλύπτεις τον Ανδρέα Παπανδρέου και «να πληρώνεις εσύ τη νύφη».

ΑΠ.: Όχι, όχι, άλλο θέλω να σου πω. Θα

1. Καλούδης Γιώργος, πρώην προϊστάμενος δημοσίων σχέσεων της ΑΓΕΤ των Τσάτσων. Μετά την εκδίωξη των Τσάτσων από την ΑΓΕΤ και την ανάληψη του ελέγχου της από το δημόσιο επί Γεράσιμου Αρσένη, ο Γιώργος Καλούδης πήρε μεταγραφή στον Κοσκωτά και ανέλαβε υπεύθυνος δημοσίων σχέσεων της ΓΡΑΜΜΗΣ ΑΕ.

2. Κουνελάκης Δημήτρης, διευθύνων σύμβουλος της ΓΡΑΜΜΗΣ ΑΕ και δεξί χέρι του Κοσκωτά. Είναι ο άνθρωπος που «εμπνεύστηκε» τη στροφή προς το ΠΑΣΟΚ και υπέδειξε στο «χοντρούλη» να στείλει συστατική επιστολή στον Ανδρέα Παπανδρέου. Αναμένεται προφυλάκιση του.

3. Στις 23 Οκτωβρίου 1987 (τχ. 358) το ΑΝΤΙ αποκάλυψε ότι ο Γιώργος Λούβαρης είχε μεσολαβήσει στην «αγορά του αιώνα» υπέρ των γαλλικών εταιρειών, εκπροσωπώντας την εταιρεία εμπορίας όπλων ΚΕΣΤΡΕΛ που ανήκει στον Αλέξανδρο Τσάτσο, ξάδελφο του Γιώργου Τσάτσου.

Τσάτσο, μαζί με τον Σιδέρη, «γιατί να μην πάρουμε και τον Ολυμπιακό και μεγάλοι βιομήχανοι ξένοι, ο Ανιέλι, έχουν ομάδες». Ο Τσάτσος όμως μου είπε, «μην με ανακατεύετε με αυτά τα πράγματα, δεν μου αρέσουν».

ΕΡ.: Υπάρχει σχέση του Κοσκωτά με τον Τσάτσο, όπως είπε στη Βουλή ο Γιώργος Παπανδρέου;

ΑΠ.: Λοιπόν θα σου πω κάτι, ο Γιώργος ο Τσάτσος ήταν εδώ πριν από δέκα ημέρες, ήρθε μυστικά.

ΕΡ.: Με ποια αφορμή, για ποιο λόγο;

ΑΠ.: Σκοτώθηκε στην Κύπρο ένα παιδί δικό μας.

ΕΡ.: Πάμε πίσω στον Κοσκωτά και τον Ολυμπιακό.

ΑΠ.: Του λέω λοιπόν, είπα τη γνώμη μου για τον Ολυμπιακό. Δεν ξέρω εγώ αν είναι απατεώνας, ούτε μου αρέσει να πω ότι ήταν απατεώνας.

Θα σου πω κάτι μια απόρρητη συζήτηση. Του λέω λοιπόν θες να σου πω ποια είναι πρότυπο ομάδας, η Μπάρτσα (Σ.Σ.εννοεί την Μπαρτσελώνα). «Άκου να σου πω» μου λέει ο «χοντρός». «Αυτά που μου λες μου τα έχουνε δώσει, μου δώσανε μια μελέτη που λέει ότι πράγματι αυτή η ομάδα είναι πρότυπο».

ΕΡ.: Εννοείς ότι του είχανε δώσει τη δική σου μελέτη.

ΑΠ.: Δεν ξέρω.

ΕΡ.: Δεν μου τα λες καλά. Όσα μου

είπες μέχρι τώρα αποδεικνύουν ότι συνεργάστηκες από την αρχή με τον Κοσκωτά, ακόμα και τη μελέτη για τον Ολυμπιακό του έδωσες. Ποιος άλλος μπορεί να του την έδωσε; Μη μου λες λοιπόν ότι είναι κάποιοι άλλοι από πίσω. Ποιοι είναι αυτοί οι άλλοι; Πες ποιοι είναι γιατί διαφορετικά όλη η ευθύνη θα πέσει επάνω σου. Δεν σου το λέω για να σε απειλήσω. Την αλήθεια θέλω.

ΑΠ.: Ναι κι εγώ την αλήθεια θέλω. Εγώ δεν είχα καμιά σκοπιμότητα. Είναι εγκληματικό να τα φορτώνουν όλα σε μένα. Εγώ δεν πήρα φράγκο.

ΕΡ.: Αυτό δεν μου λέει τίποτα. Μπορεί να σε κοροϊδεψαν, αφού πρώτα σε έβαλαν κι έκανες τη χοντρή δουλειά... Δεν κατάλαβες μου φαίνεται τι γίνεται σήμερα στην Ελλάδα, ή θα μιλήσεις ή θα πας μέσα. Το παιχνίδι είναι χοντρό και σου ξεφεύγει. Πες μου λοιπόν την αλήθεια.

ΑΠ.: Άκου, θα σου πω, θα σου εξηγήσω. Μετά τις μεγάλες βλακειές που έκανε, μετά τον Ντέταρι, όλοι αναρωτιόμασταν τι ήταν ο Κοσκωτάς. «Ρε μπας και...». Μου τα λέγανε και δημοσιογράφοι, διακριτικά, και από τον «Ελεύθερο Τύπο» μάλιστα.

Του λέω λοιπόν του «χοντρού». Για ποιο λόγο αγόρασες τον Ντέταρι; Μου λέει «κοίταξε να σου πω, έχουν γίνει ορι-

σμένα λάθη». Τι λάθη του λέω. Είναι πολλά τα λεφτά που χαλάς, αγοράζεις, κνεις, δείχνεις, γιατί; Του τα είπα αυτά φού είχα συγκεντρώσει κάποια στοιχεία.

ΕΡ.: Ο Παπανδρέου ήταν ενήμερος για όλα αυτά;

ΑΠ.: Βεβαίως. Τα είπα του Παπανδρέου αυτά τα πράγματα.

ΕΡ.: Και τι σου είπε;

ΑΠ.: Μου λέει ο Παπανδρέου «τα ροχαρτιά τα έχει». Τότε όλη η κουβέντα γινότανε, για το αν έχει τα ροζ χαρτιά, το συνάλλαγμα. Εσύ θυμάσαι τίποτα άλλο. Δεν ακουγότανε τίποτα άλλο. Πάω πίσω στον Κοσκωτά και του λέω. «Άκου νδεις, αν έχεις τα χαρτιά, μην φοβάσαι τίποτα».

ΕΡ.: Κι αυτός τι σου είπε;

ΑΠ.: Μου είπε «εγώ τα χαρτιά τα έχω, δεν έχω κανένα πρόβλημα με τα χαρτιά».

ΕΡ.: Πότε έγιναν αυτά;

ΑΠ.: Να, μέσα καλοκαιριού γίνανε. Τώρα εσύ που τα ξέρεις θα θυμάσαι πότε ήτανε τα χαρτιά.

ΕΡ.: Τότε ήταν και η συνάντηση που κανόνισες εσύ, όπως έγραψε το ΑΝΤΙ;

ΑΠ.: Όχι Βασίλη μου, θα σου πω πώς έγινε με τη συνάντηση. Εγώ δεν έχω κανονίσει καμιά συνάντηση του Κοσκωτά με τον Παπανδρέου και θα σου εξομολογηθώ γιατί. Κάποτε είχε δημιουργηθεί ένα πρόβλημα, όχι με μένα, με άλλον. Ήξερα ότι είχε μια ιδιαίτερη ευαισθησία στο θέ-

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ 1988

Η ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΕΥΧΗ, ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ!

ΧΑΡΙΣΤΕ ΤΗ!

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ

σας προτείνει!

- Α. Αλαβάνος
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΙΣΤΕΡΑ
ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ
- Ρ. Λούξεμπουργκ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ Ή
ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ
- Ε. Γλιένκοφ
Η ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗ ΤΟΥ ΛΕΝΙΝ ΚΑΙ Η
ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ ΤΟΥ ΘΕΤΙΚΙΣΜΟΥ
- Μ. Μερακλής
ΓΙΑ ΤΗ ΛΑΤΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
- Ε. Αντωνιάδου
ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ ΚΑΙ Ο ΑΣΙΑΤΙΚΟΣ
ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
- Γ. Λουγγής
Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ (324-1204)
- Κ. Λεβίτιν
Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ — ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ
ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
- Θ. Διακόπουλος
Ο ΑΓΩΝΑΣ ΘΕΛΕΙ ΚΕΦΙ
- Γ. Στεφανίδης
ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΞΟΡΙΑ

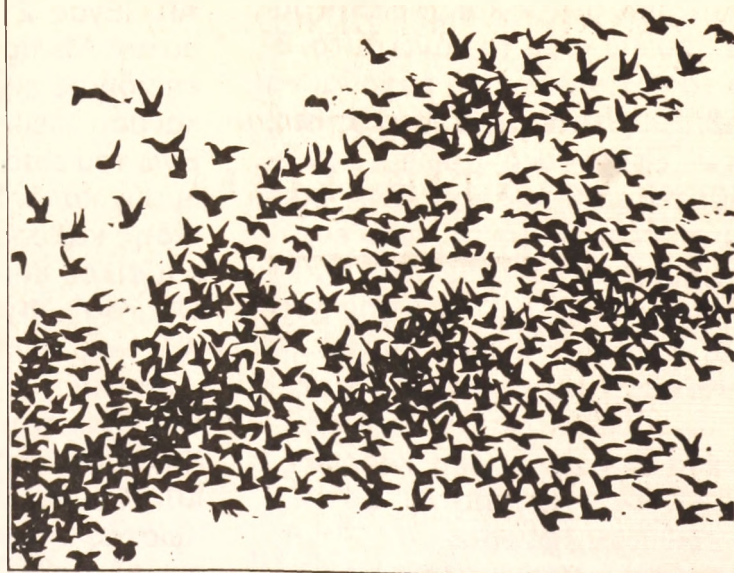
ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ ΜΠΡΟΣΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ

ΧΡΟΝΗΣ ΜΙΣΣΙΟΣ

Χαμογέλα, ρε...Τι σου ζητάνε;

γραμματα

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ

ΑΘΗΝΑ: Γραβιάς 7, Αθήνα 106 78, τηλ. 360.76.89
ΘΕΣ/ΝΙΚΗ: ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑ, Λεωφ. Νίκης 3, τηλ. 226.190

μα των ραντεβού. Δεν ήθελε ποτέ κανένας να ανακατεύεται με τα ραντεβού. Ο Κοσκωτάς τηλεφώνησε και το έκλεισε. Η Κοκκόλα έκλεισε το ραντεβού.

ΕΡ.: Πότε;

ΑΠ.: Να αυτό το τελευταίο. Πότε έγινε αυτό, το καλοκαίρι δεν έγινε, πριν να πάμε στο Λονδίνο.

ΕΡ.: Κι εσένα πώς σε μπλέξανε;

ΑΠ.: Δεν ξέρω ρε παιδί μου, να σου πω τι έμαθα χτες που δεν θα το ξέρεις... Βοήθησέ με σε παρακαλώ, είναι αμαρτία από το Θεό.

ΕΡ.: Εγώ αυτό θέλω, να σε βοηθήσω, αλλά πες μου πρώτα την αλήθεια.

ΑΠ.: Αυτό θα σου πω. Τώρα φεύγουμε από το ραντεβού. Πετάγομαι σε άλλα θέματα, αλλά εσύ καταλαβαίνεις.

ΕΡ.: Ναι, καταλαβαίνω.

ΑΠ.: Με πήραν στο τηλέφωνο και μου είπαν πως μια εφημερίδα γράφει ότι ο Λούβαρης πιέζει επειδή μου 'κόψαν τις προμήθειες. Την άλλη μέρα το ΕΘΝΟΣ είχε κάτι μικρά κομματάκια, ένας «ΑΧ», Χατζόπουλο μου είπαν ότι τον λέγανε και έλεγε διάφορα για μένα. Μετά από δυο ημέρες βάζει έναν τίτλο, κάπως έτσι «έκλεισαν τις στρόφιγγες του Λούβαρη», ότι πήρα στο τηλέφωνο κάποιον υπουργό.

ΕΡ.: Το Γιώτα (Σ.Σ. αναπληρωτής υπουργός Άμυνας) εννοούσε.

ΑΠ.: Βασίλη, θα σου εξομολογηθώ κάτι μέσα από την καρδιά μου, το Γιώτα ούτε

από τριάντα μέτρα δεν τον έχω δει.

ΕΡ.: Καλά τότε γιατί τα έγραψε αυτά το ΕΘΝΟΣ;

ΑΠ.: Θα σου πω τα πράγματα όπως είναι. Έμαθα ότι ο Γιώτας δεν δίνει καμιά δουλειά... Με πήρε μια μέρα ο Τσάτσος ο Αλέκος τηλέφωνο (Σ.Σ., εννοεί τον έμπορο όπλων) και μου λέει «έχουμε σαν γραφείο (Σ.Σ., εννοεί την ΚΕΣΤΡΕΛ) καταστραφεί με την ιστορία τη δικιά σου». Εγώ τι φταίω, του λέω. «Μου έχουνε κόψει τις προμήθειες εξαιτίας σου» μου λέει.

ΕΡ.: Καλά στο Γιώτα μίλησες ή δεν μίλησες;

ΑΠ.: Όχι. Θα σου πω σε ποιους υπουργούς έχω μιλήσει.

ΕΡ.: Τότε γιατί τα έγραψε αυτά το ΕΘΝΟΣ;

ΑΠ.: Εγώ πιστεύω ότι του τα δώσανε άνθρωποι του Γιώτα.

ΕΡ.: Ο Γιώτας τι άνθρωπος είναι;

ΑΠ.: Δεν ξέρω, πες μου για άλλους υπουργούς, πες μου για τον Παπούλια να σου πω τι είναι, ποιος τον υποστήριζε...

ΕΡ.: Καλά αυτό το ξέρω, η Λιάνη...

ΑΠ.: ...

ΕΡ.: Στη συνάντηση Ανδρέα-Κοσκωτά τι ακριβώς συζητήθηκε;

ΑΠ.: Θα σου πω, από όσα σταχυολόγησα εγώ, από όσα έμαθα από τον ίδιο τον Κοσκωτά, επειδή τον ρώτησα. Ο Κοσκωτάς είπε του Ανδρέα ότι έχει τα ροζ χαρτιά και ότι δεν είχε πρόβλημα... Α, τώρα θυ-

μήθηκα, ότι το πρόβλημα δεν το είχε στην Ελλάδα, αλλά το είχε από την Αμερική.

ΕΡ.: Δηλαδή;

ΑΠ.: Κοίταξε να δεις. Στην Αμερική πρέπει να δηλώσεις τα λεφτά που βγάζεις έξω κι αυτός δεν τα είχε δηλώσει.

ΕΡ.: Δηλαδή τα χρήματα ήταν ύποπτα, βρώμικα, αν τα έφερε τελικά.

ΑΠ.: Απ' ό,τι έμαθα από τον ίδιο, επειδή τον Ανδρέα δεν τον ρώτησα γι' αυτό το πράγμα, αυτό ήταν το πρόβλημα.

ΕΡ.: Ήταν βρώμικα τα λεφτά και το ξέρατε δηλαδή;

ΑΠ.: Κοίταξε, με την έννοια ότι δεν ήταν κάπου δηλωμένα. Αυτό ήταν το πρόβλημα.

ΕΡ.: Και ο Παπανδρέου τι είπε του Κοσκωτά όταν του αποκάλυψε ότι έχει πρόβλημα με τα λεφτά που έφερε;

ΑΠ.: Ο Παπανδρέου δεν λέει ποτέ τίποτα, όταν του μιλάει κάποιος.

ΕΡ.: Δεν λέει, αλλά κάνει, τον κάλυψε.

ΑΠ.: Πώς να τον κάλυψε πες μου εσύ. Πώς να τον κάλυπτε...

ΕΡ.: Δεν μου τα λες όλα. Εσύ τι ρόλο έπαιξες; Μια μου λες ότι δεν ήξερες και μια μου λες ότι έκανες παρατηρήσεις στον Κοσκωτά για τον τρόπο που χαλούσε τα χρήματα. Πες μου για τα μηνύματα. Ξέρω ότι μετέφερες στον Ανδρέα γραπτά μηνύματα του Κοσκωτά και αυτός

Έκδόσεις Στιγμή

ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ 91-93, ΑΘΗΝΑ 114 73
τηλ. 36.44.064

Κυκλοφορούν οί ποιητικές συλλογές

Κικίης Δημουλά
ΧΑΙΡΕ ΠΟΤΕ

Τάκη Καρβέλη
ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ Ο ΠΕΡΣΙΝΟΣ ΚΑΙΡΟΣ

Γιώργη Παυλόπουλου
ΤΑ ΑΝΤΙΚΛΕΙΔΙΑ

ΕΤΟΙΜΑΖΟΝΤΑΙ

Πρόδρομον Μάρκογλου
ΠΑΡΟΔΟΣ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ

Τίτου Πατρίκιου
ΑΝΤΙΚΡΙΣΤΟΙ ΚΑΘΡΕΦΤΕΣ

«ΣΤΟΥ ΓΚΟΒΟΣΤΗ»

Ζωοδόχου Πηγής 21 - τηλ.: 3615433

Ελάτε κοντά μας, στο βιβλιοπωλείο μας.
Καφές δωρεάν, μουσική, έργα τέχνης και όσα βιβλία έχετε φανταστεί,
σε τιμές που δεν φανταστήκατε!

«ΣΤΟΥ ΓΚΟΒΟΣΤΗ» Ζωοδόχου Πηγής και Κωλέττη.
Δεν ξανάδατε ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΣΑΝ ΚΙ ΑΥΤΟ.

απαντούσε προφορικά.

ΑΠ.: Θα σου πω. Ο Κοσκωτάς δυο φορές μου είπε να μου δώσει κάποιο σημείωμα, το οποίο ανέφερε διάφορα.

ΕΡ.: Να λοιπόν που λες την αλήθεια.

ΑΠ.: Ένα λεπτό, περίμενε. Δεν έδωσα στον Παπανδρέου το σημείωμα, το κράτησα.

ΕΡ.: Τι λέει;

ΑΠ.: Αυτά που σου αναφέρω, ότι ασκούνται πιέσεις, ότι γίνεται πόλεμος των εκδοτών... Είπα στον Παπανδρέου: «Αυτός μου ξαναλέει τα ίδια τα πράγματα. Είδα τον Κοσκωτά και μου είπε τα ίδια πράγματα».

ΕΡ.: Και ο Παπανδρέου τι σου είπε;

ΑΠ.: Μου είπε «πες του ότι το πράγμα έχει πάρει μια διαδικασία, και αν είναι έτσι όπως τα λέει...».

ΕΡ.: Θα μου δώσεις το σημείωμα;

ΑΠ.: Να σου πω...

ΕΡ.: Θα μου το δώσεις;

ΑΠ.: Θα σου το δώσω.

ΕΡ.: Έφτασε στα χέρια του Παπανδρέου;

ΑΠ.: Δεν έφτασε στα χέρια του Παπανδρέου. Του είπα προφορικά ότι ο Κοσκωτάς λέει και γράφει αυτά τα πράγματα... Πρέπει να ξέρεις ότι ο Παπανδρέου είχε μπει πια σε μια φάση... Κατ' αρχήν λείπει ο Παπανδρέου τότε (Σ.Σ. αναφέρεται στις διακοπές διάρκειας με την κ. Λιάνη)... Ούτε εφημερίδες δεν διάβαζε.

Θα σου πω κάτι. Πριν από λίγες ημέρες έδωσε ο Αρσένης μια συνέντευξη και με κατηγορούσε. Πήγα και βρήκα τον Παπανδρέου και του ζήτησα να μου επιτρέψει να απαντήσω.

«Καταλαβαίνω μου λέει, αλλά δεν μπορώ να διαβάζω πια εφημερίδες». Δεν θέλησα να τον στενοχωρήσω άλλο.

ΕΡ.: Από όσα μου λες όμως

αποδεικνύεται ότι υπήρχε τακτική επαφή του Ανδρέα με τον Κοσκωτά.

Ποιος γνώρισε όμως τον Κοσκωτά στον Παπανδρέου. Ποιος τους έφερε σε επαφή;

ΑΠ.: Εγώ νομίζω ότι η επαφή πρέπει να έχει γίνει από τον Γιώργο τον Παπανδρέου. Δεν μπορεί να έχει γίνει αλλιώς.

ΕΡ.: Και ο Παπανικολάου;

ΑΠ.: Δεν ξέρω. Ο Παπανικολάου έβαλε εναντίον μου κι εγώ δεν τον ήξερα. Πρώτη φορά τον είδα στη Ρώμη το 1985.

ΕΡ.: Τότε που ο Παπανδρέου συναντήθηκε και με τον Αζάμ;

ΑΠ.: Ναι, τότε που ήταν και ο Αζάμ.

ΕΡ.: Με τον Παπανικολάου τι έγινε;

ΑΠ.: Κάποτε ο Κακαουνάκης (Σ.Σ. ο εκδότης του Καλαμιού) είχε αρχίσει και έγραφε εναντίον του, του άλλαξε τα φώτα. Και με βρίσκει εμένα ο Παπανικολάου και μου λέει «σε παρακαλώ, εσύ γνωρίζεις τον Κακαουνάκη, τι πράγματα είναι αυτά».

ΕΡ.: Μόνο αυτό σου είπε;

ΑΠ.: Μου είπε ακόμα ότι «επειδή μαθαίνω ότι θέλεις να ασχοληθείς με το εξωτερι-

κό εμπόριο — δεν έχω πάει ακόμα στην ΙΤCO — είναι αυτός ο Σπάνος (Σ.Σ. εννοεί το γνωστό ελληνοαμερικανό κροίσο) που ενδιαφέρεται... Καλά του λέω να τον γνωρίσουμε κανένα μεσημέρι, να βγούμε να φάμε... τώρα έχασα τον ειρμό. Αν θες ρώτησέ με κάτι.

ΕΡ.: Ποιες ήταν οι σχέσεις σου με τον Γιώργο Παπανδρέου;

ΑΠ.: Τον έχω συναντήσει καμιά δεκαριά φορές. Ο Γιώργος είναι βαρύς τύπος. Δεν είναι σαν τον Αντρίκο, δεν γελάει. Ο Νίκος είναι σοβαρό παιδί κι αυτός. Ο Γιώργος έχει μια άλλη ιδιομορφία. Δεν έχει κουβέντες. Δεν θυμάμαι όμως ποιος μου έχει πει «τι σε μπερδεύουν εσένα αφού του τον έχει γνωρίσει ο Γιωργάκης».

ΕΡ.: Πώς έγινε δηλαδή; Τον πήγε στο Καστρί τον Κοσκωτά;

ΑΠ.: Δεν ξέρω. Ίσως να έγινε κάπου μια συνάντηση... Εγώ τον Μαργέλο σημειώ- τέον τον γνώρισα ως εξής: όταν ήμουνα στην ΙΤCO ήρθε μια φορά και μου μίλησε ή για σιτάρι ή για καλαμπόκι, δεν θυμάμαι καλά. Αυτό το ρώτησα στον Γιώργο τον Παπανδρέου. Του λέω ήρθε και με βρήκε ένας Μαργέλος και μου λέει: «Δεν έχω καμιά σχέση μαζί του».

ΕΡ.: Δηλαδή σου είπε ψέματα, αφού έχουν αποδειχθεί οι σχέσεις Γιωργάκη - Μαργέλου.

ΑΠ.: ...

ΕΡ.: Τη Μαργαρίτα την ήξερε ο Κοσκωτάς;

ΑΠ.: Θα σου πω κάτι. Από την ώρα που αρχίζει η σχέση του Παπανδρέου με τη Λιάνη, η Μαργαρίτα αποκόπτεται από τις σχέσεις τις άλλες.

ΕΡ.: Καλά ο Γιωργάκης πώς γνώρισε τον Κοσκωτά;

ΑΠ.: Δεν ξέρω.

ΕΡ.: Ο Γιωργάκης ήξερε τον Κουνελάκη;

ΑΠ.: Θα σου πω κάτι... Την περασμένη εβδομάδα όταν διάβασα στον Τύπο ότι αναμίχθηκε το όνομά μου στους λογαριασμούς ψάχνω να βρω επειγόντως τον Κουνελάκη. Δεν μπορώ... Όταν διαβάζω για μένα πρέπει να ξέρεις ότι τρελαίνομαι... (κλαίει).

ΕΡ.: Γι' αυτό σου λέω κι εγώ ότι πρέπει να ξεκαθαρίσεις τη θέση σου.

ΑΠ.: Πού είναι τα λεφτά ρε γαμώτο;

ΕΡ.: Δεν ξέρω για τα λεφτά. Πάντως έχεις μπλέξει άσχημα.

ΑΠ.: Συγγνώμη που παρασύρθηκα... Βρήκα λοιπόν τον Κουνελάκη και του είπα «ρε συ γιατί τα λέτε αυτά τα πράγματα, πήρα εγώ ποτέ μια δεκάρα από τον Κοσκωτά».

ΕΡ.: Ναι αλλά πρέπει να πεις όλη την αλήθεια για να μην στρέφονται σε σένα οι προβολείς.

ΑΠ.: Θέλεις να σου πω κάτι; Έχουν αρχίσει προβλήματα εσωτερικά. Πιέζει αυτή, η Μαργαρίτα, να συναντηθούν. Ο διαμεσολαβών Κουτσόγιωργας... Αυτή δεν δέχεται και λέει «θέλω να συναντηθώ με τον ίδιο»... Ο Ανδρέας δεν είναι σε κατά-

σταση να μιλήσει ... αυτά που γίνονται είναι πάρα πολλά γι' αυτόν. Δηλαδή είναι τραγικά τα πράγματα.

ΕΡ.: Δηλαδή τι θέλεις να πεις. Ποιο είναι το πρόβλημα;

ΑΠ.: Δεν ξέρω. Είμαι όμως σίγουρος ότι η Μαργαρίτα θα το παίξει σε οικονομική βάση το θέμα. Δεν μπορεί να μην το παίξει έτσι. Τι θα κάνει αυτή η γυναίκα, πώς θα ζήσει αύριο;

Εγώ έχω να δω τον Παπανδρέου πολύ καιρό. Αυτή (Σ.Σ. εννοεί τη Λιάνη)... Αφού γυρίσαμε από την Αγγλία πήγα εθιμοτυπικά να τον δω. «Κοίτα να δεις μου λέει σαν γιός μου έπρεπε να έρθει». Εγώ δεν κατάλαβα.

ΕΡ.: Ποιον εννοούσε;

ΑΠ.: Το Γιώργο που δεν πήγε στην υποδοχή στο αεροδρόμιο.

ΕΡ.: Τι έγινε με τις καταθέσεις στο όνομα του Γιώργου στη Μέρυλ Λήντς;

ΑΠ.: Εμένα δεν μπορείς να μου εξηγήσεις ένα πράγμα, με τον Κοσκωτά. Μέσα σε μια βδομάδα δίνει ένα χαρτί (Σ.Σ. εννοεί τα πλαστά ροζ χαρτιά που έδωσε στον κ. Χαλικιά) εκτίθεται από την Μέρυλ Λήντς και μετά από μια εβδομάδα ξαναδίνει δεύτερο πλαστό χαρτί. Τι περιμένει; Να τον καλύψει η Τράπεζα; Για πες μου εσύ, τι περιμένει;

Θες να σου πω τι πιστεύω; Έχει δώσει σε πολλούς χαρτιά. Και από τους μεν και από τους δε. Εγώ δεν πιστεύω ότι ενέπλεξε ονόματα στα κουτουρού. Ο Λιβάνης για παράδειγμα ήταν εχθρός του. Εμένα μου είχε πει προσωπικά ο Κοσκωτάς ότι τον πολεμούσε ο Λιβάνης.

ΕΡ.: Καλά και τώρα τι γίνεται;

ΑΠ.: Θες να σου πω κάτι; Σε οποιαδήποτε άλλη χώρα με το θέμα της Λιάνη ο Ανδρέας δεν θα στεκότανε στιγμή. Είμαι ο μόνος, ο οποίος την πήρα τηλέφωνο την Τετάρτη, τρεις ημέρες πριν επιστρέψουμε στην Αθήνα και την έκανα σκουπίδι. Της είπα «είναι ντροπή να γυρίσεις μαζί του, με ποιο δικαίωμα και με ποια ιδιότητα θα γυρίσεις εσύ μαζί του»; Πήρα και τη φίλη της και την έβρισα.

ΕΡ.: Καλά αυτές οι φίλες τι ρόλο παίζουν τελικά. Τι γίνεται με τα σκάνδαλα στην Ολυμπιακή;

ΑΠ.: Η μόνη που φαίνεται να έχει πρωτοβουλίες είναι η Βλαχοπούλου.

Αλλά, καλύτερα ας σταματήσουμε εδώ. □

4. Ναζιμ Αζάμ, Αιγύπτιος πολυεκατομμυριούχος, στενός συνεργάτης των Τσάτσων και μέλος του ΔΣ της ΑΓΕΤ. Το 1985, όταν συναντήθηκε με τον Α. Παπανδρέου στη Ρώμη, οι Τσάτσοι βρίσκονταν σε δικαστική διαμάχη με την κυβέρνηση Παπανδρέου. Αργότερα αποκαλύφθηκε ότι ο Λούβαρης είχε εξουσιοδοτηθεί από τον Αζάμ, παρ' όλο που ήταν πρόεδρος της ΙΤCO να τον εκπροσωπεί σε διάφορες αγοραπωλησίες, ανταγωνιστικές προς την ΑΓΕΤ που είχε στο μεταξύ περάσει στον έλεγχο του δημοσίου.

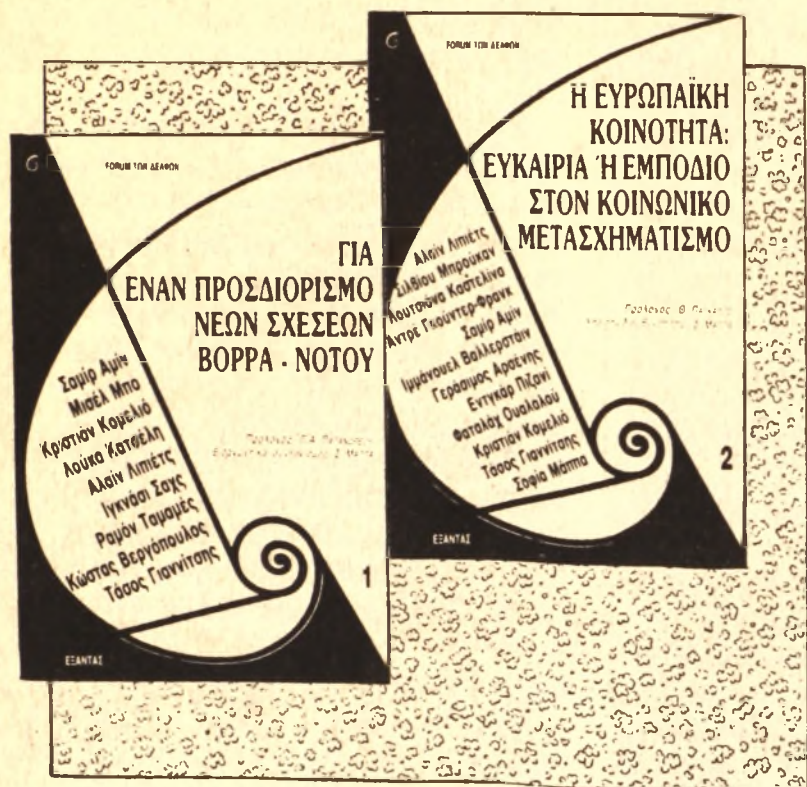
ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΜΕΤΑΦΡΑΖΟΥΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Διγλωσσες, Σχολιασμένες Εκδόσεις

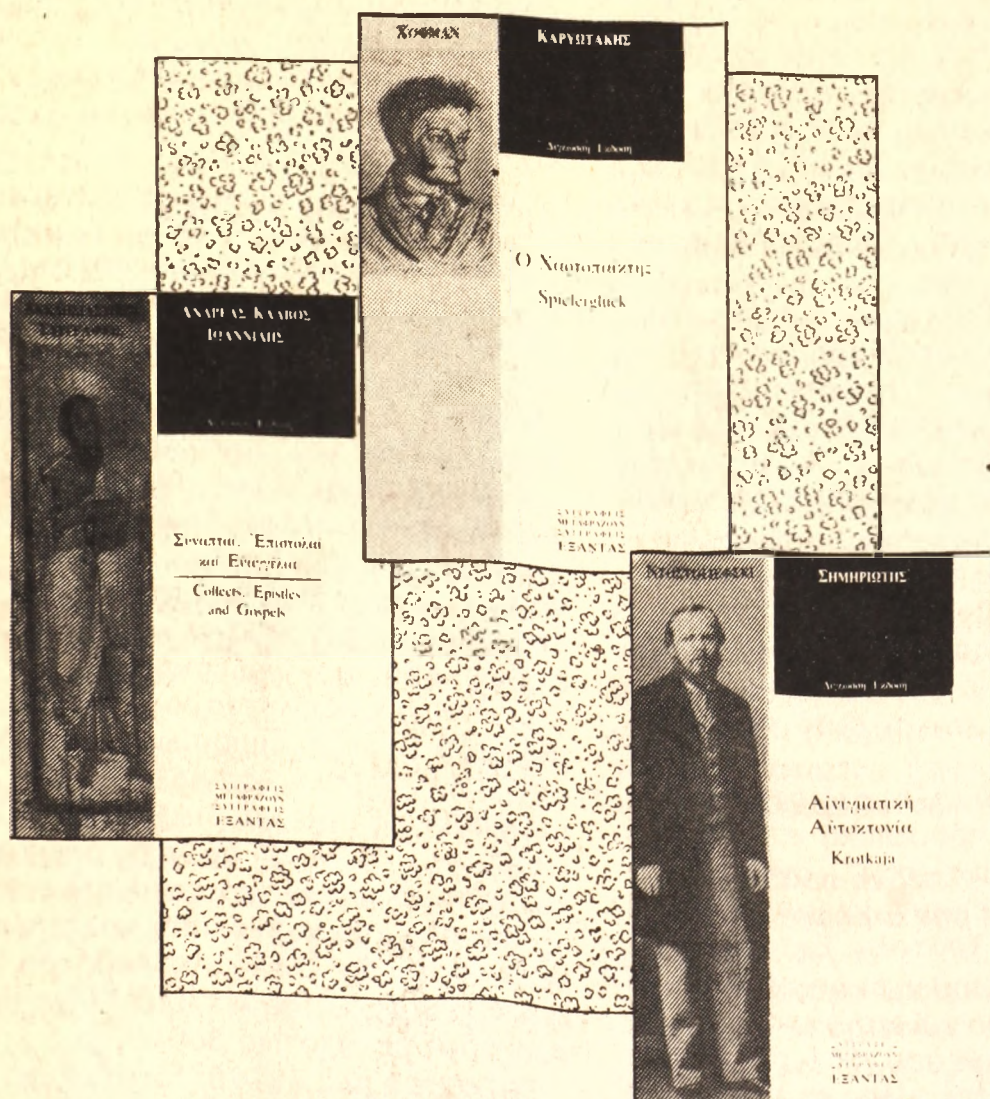
Υπεύθυνος Σειράς

Ξενοφών Α. Μπρουνεξάκης

ΜΕΛΕΤΕΣ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ /21ος ΑΙΩΝΑΣ

Ε Ε Α Ν Τ Α Σ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Τζαβέλλα 1 Αθήνα 106 81

Τηλ. 36.13.065 -36.04.885

ΤΟ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΙΚΟ ΠΕΡΙΒ.

Ο κόσμος ανάποδα. Ο Γιώργος Λούβαρης, μεγαλομεσάζων, «κοσκωτάνθρωπος», στενός φίλος και συνεργάτης του Ανδρέα Παπανδρέου μιλάει στο ANTI! Και, όπως θα διαπιστώσετε σε άλλες σελίδες αυτού του τεύχους, λέει πολλά.

Γιατί όμως άρχισε να μιλάει ο Γ. Λούβαρης και μάλιστα σε «άπταιστα» ελληνικά, χωρίς την ανάγκη μεταφραστή;

Κατ' αρχήν επειδή τα στοιχεία που υπάρχουν σε βάρος του είναι συντριπτικά και προτιμά να αποστασιοποιηθεί από τον υψηλό φίλο του, αντί να τον ακολουθήσει στην πτώση και ίσως και κάπου αλλού. Και ασφαλώς γνωρίζει —και έχει να πει— πολλά ακόμα.

Ο άλλος λόγος που κάνει το Λούβαρη ομιλητικό είναι ερωτικής φύσης. Όταν τον συναντήσαμε είχε να δει τον πρωθυπουργό περισσότερο από δύο εβδομάδες και ανησυχούσε πολύ. Δεν του επέτρεπε η Δήμητρα Λιάνη να δει τον παλιό του φίλο. Ναι, η Δήμητρα Λιάνη, αυτή την οποία τόσο εξυπηρέτησε χαρίζοντάς της τη φιλία του —και το διαμέρισμά του— όταν οι «άλλοι» του πρωθυπουργικού περιβάλλοντος δεν της μιλούσαν καν. «Μωραίνει κύριος ον βούλεται απωλέσαι».

Σημεία των καιρών. Τα συντροφικά μαχαίρώματα πέφτουν πλέον επί ανωτάτου επιπέδου και πλησιάζουν συνεχώς τον Ανδρέα Παπανδρέου, αν δεν τον έχουν βρει μέχρι να κυκλοφορήσει το τεύχος αυτό. «Εγώ δεν φταίω τίποτα» προσπαθεί να μας πει ο Γιώργος Λούβαρης και δηλώνει εμμέσως πλην σαφώς: «Ο Ανδρέας με έβαλε να τα κάνω, αυτός τα ξέρει όλα, μην κτυπάτε εμένα».

Ένα επικερδές ειδύλλιο

Η μακρόχρονη σχέση Ανδρέα - Λούβαρη είναι το «κλειδί» για την κατανόηση όλων αυτών των φοβερών και δύσοσμων που συνέβησαν επί επτά συναπτά έτη σε αυτόν τον τόπο.

Άνθρωπος της γνωστής οικογένειας

των Τσάτσων από τα «γενοφάσκια» του και ανώτατο στέλεχος της ΑΓΕΤ - Ηρακλής ο Γιώργος Λούβαρης, μεταπήδησε— όταν το «τσιμεντάδικο» πέρασε στον έλεγχο του δημοσίου— στον προθάλαμο του **Ανδρέα Παπανδρέου** και έκτοτε έμεινε εκεί. Είχε βέβαια προηγηθεί μια μακρόχρονη φιλία με τον **Γιώργο Κατσιφάρα** και τον ίδιο τον πρωθυπουργό.

Την ίδια εποχή —μιλάμε για τα πρώτα χρόνια της «Αλλαγής»— ο Γιώργος Λούβαρης ανέλαβε τις «δημόσιες» σχέσεις του ομίλου εταιρειών, που ήλεγχε ένα άλλο μέλος της οικογένειας Τσάτσων, ο **Αλέξανδρος Τσάτσος**. Μετά την απομάκρυνση του Αλέξανδρου Τσάτσου πατρός και του **Γιώργου Τσάτσου** από την ΑΓΕΤ, ο όμιλος του Αλέξανδρου Τσάτσου «τζούνιορ» ανέλαβε τις δραστηριότητες της οικογένειας στην Ελλάδα και ασχολείται κυρίως με τις προμήθειες των Ενόπλων Δυνάμεων.

Τι είδους «δημόσιες σχέσεις» έκανε ο Λούβαρης;

● Αντιγράφουμε από μία έκθεση της ΚΥΠ που ενεχείρισε στον Ανδρέα Παπανδρέου, ο τότε αρχηγός της **Φίλιππος Μακέδος**: «Τον Γιώργο Λούβαρη τον έχουν για το αρχικό πλησίασμα προσώπων που διαλέγουν αυτοί και τους ενδιαφέρουν».

Πώς πλησίαζε ο Λούβαρης όσους ενδιέφεραν τους Τσάτσους;

● «Όταν ήταν στην ΑΓΕΤ είχε αναλάβει τις δημόσιες σχέσεις της εταιρείας. Τι έκανε; Φρόντιζε κυρίως τη “διασκέδαση” των πλούσιων Αράβων πελατών της». Οι γυναίκες παίζουν καθοριστικό ρόλο στην «ιστορία τρόμου» που δημοσιεύουμε σήμερα.

Κάπως έτσι ο Γιώργος Λούβαρης πλησίασε το Γιώργο Κατσιφάρα και στη συνέχεια τον Ανδρέα Παπανδρέου. Με τη σειρά του ο Γιώργος Λούβαρης λειτούργησε ως διάμεσος για τη γνωριμία του Γιώργου Τσάτσου με τον πρωθυπουργό της «Αλλαγής», μια γνωριμία που χρονολογείται πριν από τις εκλογές του 1981.

● **Γιώργος Λούβαρης**: «Εγώ πρότεινα στο Γιώργο Τσάτσο να δώσει 200.000.000 στην προεκλογική εκστρατεία του ΠΑΣΟΚ. Δεν ξέρω τι έγιναν αυτά τα χρήματα».

Στις εκλογές του 1981 ο ίδιος ο Λούβαρης συμμετείχε προσωπικά στην προεκλογική εκστρατεία του Γιώργου Κατσιφάρα την οποία επίσης χρηματοδότησε με κεφάλαια των Τσάτσων. Εκτός από το θυρωρό του, προηγουμένως ήξεραν και κάποιοι άλλοι τον κ. Κατσιφάρα.

Μετά τις εκλογές του 1981, ο Γιώργος Τσάτσος είναι πλέον φίλος και συνδαιτημόνας του Ανδρέα Παπανδρέου, με τον οποίο συναντάται τουλάχιστον μια φορά

την εβδομάδα. Ο πρωθυπουργός της «Αλλαγής» ήταν τόσο ενθουσιασμένος με το νέο του φίλο που τον εξεθίαζε συνεχώς στο περιβάλλον του.

● **Γιάννης Παπανικολάου**, πρώην οικονομικός σύμβουλος του πρωθυπουργού: «Ο Ανδρέας μου έλεγε ότι ο Τσάτσος ανήκει στις νέες και υγιείς δυνάμεις του καπιταλισμού». Λίγα χρόνια αργότερα, ο Ανδρέας θα χαρακτηρίσει με τον ίδιο τρόπο και τον Γιώργο Κοσκωτά. Σύμπτωση;

Στο μεταξύ, ο Λούβαρης έχει περάσει από τον προθάλαμο του πρωθυπουργού στα ενδότερα των έσω και έχει αντικαταστήσει τον Γιώργο Κατσιφάρα στο ταμείο της οικογένειας.

● Ένας **εργολάβος οικοδομών**: «Ο Γιώργος Λούβαρης με πλήρωνε για τις εργασίες που έκανα στο νέο σπιτάκι του πρωθυπουργού στο Καστρί» (Σ.Σ. Μας έδωσε και απόδειξη με την υπογραφή του Λούβαρη). Ο προηγούμενος εργολάβος, κάποιος ονόματι **Φώτης Αρβανίτης**, φίλος του Άκη Τσοχατζόπουλου, είχε αποχωρήσει επειδή δεν τον πλήρωναν. Αλλά ο Λούβαρης είχε λεφτά, πολλά λεφτά και ανέλαβε να ολοκληρώσει το έργο.

Την ίδια εποχή, 1986, ο Λούβαρης υλοποιεί και ένα άλλο όνειρο του πρωθυπουργού. Παράγγειλε στη Νορβηγία το κότερο «ΑΡΙΑΔΝΗ». Όταν έφτασε το κότερο στην Ελλάδα η Αγγέλα Κοκκόλα ανέκραξε θορυβημένη: «Πω, πω! Τι θα γίνει αν το μάθουν οι εφημερίδες;» Δυστυχώς οι εφημερίδες το έμαθαν και οι Άγγελοι εξέπесαν.

Οι Τσάτσοι του Ανδρέα

Αλλά ενώ οι σχέσεις Ανδρέα - Τσάτσων έπλεαν σε πελάγη ευτυχίας ο τότε υπουργός Οικονομικών **Γεράσιμος Αρσένης** αποφάσισε ξαφνικά να στραφεί εναντίον της ΑΓΕΤ και ζήτησε τη δίωξη των Τσάτσων για συναλλαγματικές και άλλες παραβάσεις σε βαθμό κακουργήματος. Δεν θα αναφερθούμε για λόγους χώρου στην υπόθεση αυτή. Θα πούμε μόνο ότι έληξε με την αποπομπή των μεν Τσάτσων από την ΑΓΕΤ του δε Γεράσιμου Αρσένη από την... κυβέρνηση.

Ο ίδιος ο πρώην «τσάρος» της οικονομίας έχει δηλώσει δημοσίως ότι ο Ανδρέας Παπανδρέου εξοργίσθηκε από τις προσπάθειές του να διώξει τους Τσάτσους από την ΑΓΕΤ, ήρθε σε ρήξη μαζί του γι' αυτό το λόγο και τελικά τον έβγαλε και από την κυβέρνηση και από την καρδιά του. Στο τέλος, ο Ανδρέας Παπανδρέου φρόντισε να απαλλάξει τους Τσάτσους με οριστικό βούλευμα.

Την εποχή που οι Τσάτσοι ήταν στα δικαστήρια με την κυβέρνηση, ο Ανδρέας Παπανδρέου συναντούσε μυστικά, στε-

ΑΛΛΟΝ ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ...

του Βασίλη Ζήση

λήχη της ΑΓΕΤ, όπως ο Αιγύπτιος πολυεκατομμυριούχος **Ναζίμ Αζάμ**. Αργότερα, όταν πλέον οι Τσάτσοι έχουν φύγει από την Ελλάδα και ο Γιώργος Λούβαρης είναι πρόεδρος της διαβόητης ΙΤΣΟ ο κ. Αζάμ του ανέθετε να τον εκπροσωπεί σε διεθνείς αγοραπωλησίες.

Συμπτώσεις;

Οι συμπτώσεις πυκνώνουν. Η ΙΤΣΟ είναι κρατική εταιρεία και ασχολείται κυρίως με την προώθηση του εξαγωγικού εμπορίου μέσω των αντισταθμιστικών οφελών (όφσετς) από διάφορες αγορές δημόσιου υλικού, όπως η «αγορά του αιώνα». Όταν η ΑΓΕΤ πέρασε στον έλεγχο του δημοσίου, οι Τσάτσοι χρησιμοποίησαν την ΙΤΣΟ μέσω του Λούβαρη και του **Γιώργου Πέτσου** (ως υπουργού Βιομηχανίας) για να αρπάξουν από την ΑΓΕΤ τη διεθνή αγορά της και να τη δώσουν στις νέες εταιρείες που έφτιαξαν με έδρα το Λουξεμβούργο. Προκάτοχος του Γιώργου Λούβαρη στην ΙΤΣΟ ήταν ο **Σούλης Αποστολόπουλος**, στενός φίλος κι αυτός του πρωθυπουργού και γνωστός σκανδαλοποιός.

Είναι μόνο σύμπτωση ότι αργότερα τα ονόματα των Λούβαρη, Αποστολόπουλου και Πέτσου συνδέθηκαν με λογαριασμούς στη Μέριλ Ληντς και βαλίτσες χρημάτων από την Τράπεζα Κρήτης;

● Όπως αποκαλύψαμε στο προηγούμενο τεύχος ο Γιώργος Πέτσος κατηγορήθηκε από την ΚΥΠ ότι διατηρούσε επαφές, από το 1982, όταν ήταν υφυπουργός Άμυνας με τον Γιώργο Τσάτσο. Κάπρια στιγμή μάλιστα, συναντήθηκαν στο Παρίσι, όπου ο Πέτσος είχε πάει για να διαπραγματευθεί με την «Ντασώ»-την «αγορά του αιώνα» και αργότερα πήγαν μαζί στην Ελβετία. Η ίδια έκθεση κατηγορεί τον Πέτσο ότι «*εισπράττει ακόμα τα ποσοστά των συμφωνηθέντων στο Παρίσι*». Η έκθεση έφτασε στα χέρια του πρωθυπουργού, αλλά αυτός την παρέδωσε στο... Λούβαρη.

Σχέσεις με τους Τσάτσους είχε και ο αδελφός του Μένιου, ο **Τέλης Κουτσόγιωργας**, από τον καιρό που ήταν στην ΚΥΠ. Σύμφωνα με ντοκουμέντα που έχουμε στη διάθεση μας φαίνεται πως ο όμιλος εμπορίας όπλων του Αλέξανδρου Τσάτσου διοχέτευε στον Τέλη Κουτσόγιωργα πλαστές πληροφορίες για την «αγορά του αιώνα» κι αυτός τις «πουλούσε» σαν αληθινές. Το αποτέλεσμα ήταν οι Τσάτσοι και ο Λούβαρης να επηρεάζουν και να ελέγχουν την αγορά των νέων μαχητικών αεροσκαφών προς όφελός τους.

Αλλά ας θέσουμε το κρίσιμο ερώτημα. Τίνος δημιούργημα είναι ο Κοσκωτάς; Ποιος κρύβεται πίσω από το «χοντρού-

λη» και το Λούβαρη; Τίνος εντολές εκτελούσε ο Λούβαρης, όταν με τη βοήθεια του Δημήτρη Κουνελάκη έφερε σε επαφή τον απατεώνα με τον πρωθυπουργό;

Η σαπουνόφουσκα του Γιωργάκη

Μια απάντηση επιχείρησε να δώσει ο **Γιώργος Παπανδρέου**. Μιλώντας πριν από ένα μήνα στη Βουλή για τη σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής για το σκάνδαλο Κοσκωτά ισχυρίστηκε ότι πίσω από τον απατεώνα βρίσκονται οι Τσάτσοι. Να θέλησε άραγε ο γιος του πρωθυπουργού να καλύψει την προσωπική του ανάμειξη στο σκάνδαλο Κοσκωτά εξαπολύοντας ένα «πυροτέχνημα», ή μήπως είπε ένα μικρό μόνο μέρος της «μεγάλης αλήθειας»;

Ίσως την απάντηση να τη γνωρίζει και ο κ. Γεράσιμος Αρσένης, ο μόνος από τους παριστάμενους βουλευτές που αντιλήφθηκε τη σημασία όσων κατέθεσε ο Γιώργος Παπανδρέου, αναφέρθηκε στη σχέση Τσάτσων - Κοσκωτά και «αναρωτήθηκε» αν ο γιος τα είχε πει όλα αυτά, προηγουμένως στον πατέρα του.

Το βασικό επιχείρημα του Γιώργου Παπανδρέου ήταν ότι η εταιρεία Meditfin, η οποία ελέγχει ολόκληρο το πακέτο μετοχών της Τράπεζας Κρήτης, ιδρύθηκε στο Λουξεμβούργο από μια άλλη εταιρεία την Creditrust η οποία ελέγχει με τη σειρά της τις μετοχές αλυσίδας θυγατρικών εταιρειών οι οποίες ανήκουν στην οικογένεια Τσάτσου. Οι περισσότερες από τις εταιρείες αυτές, ιδρύθηκαν μετά την εκδίωξη των Τσάτσων από την ΑΓΕΤ - Ηρακλής και ο γνωστός μας κ. Αζάμ είναι στέλεχος πολλών.

Σύμφωνα πάντα με τον Γιώργο Παπανδρέου, η Meditfin του Κοσκωτά ιδρύθηκε από τον Βίκτορ Κνάιτ της Creditrust κατ' εντολήν των Τσάτσων «και οι τρεις κοσκωτάδες (ο Γιώργος, ο Στηβ και η Κάθυ) ορίστηκαν εντολοδόχοι της ίδιας εταιρείας διαθέτοντας τέσσερις μόνο μετοχές σε σύνολο 4.000».

Κατά τη γνώμη μας, οι «αποκαλύψεις» του Γιωργάκη Παπανδρέου, αποκρύπτουν την αλήθεια και δεν οδηγούν πουθενά. Η CREDITRUST ασχολείται με την ίδρυση εταιρειών και ο οποιοσδήποτε μπορεί να της ζητήσει να του κάνει μια εταιρεία - σφραγίδα, χωρίς να θεωρηθεί υποπτος διασυνδέσεων με τους Τσάτσους.

Η αλήθεια είναι πολύ πιο «απλή» και δεν χρειαζόταν να μας μπλέξει ο Γιώργος Παπανδρέου με καταστατικά εταιρειών. Όταν ο Κοσκωτάς θέλησε να ιδρύσει μια εταιρεία που θα είχε τις μετοχές της Τράπεζας Κρήτης, χωρίς να μπορεί να την ελέγξει κανείς, ο Γιώργος Λούβαρης «θυμήθηκε» τους Τσάτσους και τον τρόπο που έστηναν επιχειρήσεις.

Το γεγονός ότι η Creditrust ίδρυσε και την Meditfin αποδεικνύει, για την ώρα, μόνον ότι ο Γιώργος Λούβαρης υπέδειξε στον Κοσκωτά πως να στήσει το νομικό πλέγμα της απάτης. Ο άνθρωπος των Τσάτσων έθεσε έτσι στην υπηρεσία του Ανδρέα Παπανδρέου όσα έμαθε κοντά στα πρώην αφεντικά του.

Όλοι οι άνθρωποι του Γιώργου

Αλλά εκτός των «νομικών» στοιχείων, των καταστατικών δηλαδή των εταιρειών του Κοσκωτά, στην αλήθεια μπορούν να οδηγήσουν και τα πρόσωπα του δράματος:

● Από την πρώτη στιγμή οι εταιρείες που ίδρυσε ο Κοσκωτάς στην Ελλάδα στελεχώνονται από πρώην «ανθρώπους» της ΑΓΕΤ - ΗΡΑΚΛΗΣ, οι οποίοι βρέθηκαν χωρίς δουλειά όταν το δημόσιο ανέλαβε τον έλεγχο της εταιρείας. Στα πρόσωπα αυτά συμπεριλαμβάνονται ο **Λούβαρης**, ο **Γιώργος Καλούδης**, ο **Κώστας Καλούδης**, ο **Αριστείδης Παπαδόπουλος**, όλοι πρώην στελέχη των Τσάτσων και μέλη του ΔΣ της ΑΓΕΤ.

● Στην προσπάθειά του να αποσείσει από πάνω του τις ευθύνες, ο Γιώργος Λούβαρης υποστηρίζει ότι δεν ήταν αυτός που συντόνιζε και ήλεγχε τις δραστηριότητες του Κοσκωτά, αλλά ο Γιώργος Καλούδης. Υποστηρίζει επίσης, ότι γνώρισε τον Κοσκωτά μέσω του Γιώργου Καλούδη. (Βλέπε και «ΒΗΜΑ» της 11/12).

● Ο Γιώργος Καλούδης (καμιά σχέση με τον Θοδωρή Καλούδη) ήταν προϊστάμενος Δημοσίων Σχέσεων της ΑΓΕΤ —άρα και του Λούβαρη που ανήκε όπως είδαμε στο ίδιο τμήμα— και ανέλαβε την ίδια θέση όταν πήγε στη ΓΡΑΜΜΗ ΑΕ. Στα μέσα του καλοκαιριού όταν ο κ. Χαλικιάς πέρασε στην τελευταία φάση της επίθεσής του και άρχισε να αποκαλύπτεται ότι ο Κοσκωτάς τους είχε «ρήξει» όλους και έκλεβε πέραν του δέοντος, ο Γιώργος Καλούδης διαπληκτίσθηκε έντονα μαζί του, έφυγε από τη ΓΡΑΜΜΗ και ανέλαβε διευθύνων σύμβουλος της κλωστοϋφαντουργίας ΑΙΓΑΙΟ.

Ο Λούβαρης υποστηρίζει ότι το ΑΙΓΑΙΟ ελεγχόταν από τον Κοσκωτά, οπότε πως γίνεται ο Καλούδης να «τσακώνεται» με το υποτιθέμενο «αφεντικό» του, να φεύγει και να τοποθετείται σε μια εταιρεία που υποτίθεται πως ελέγχεται από το ίδιο «αφεντικό». Μήπως λοιπόν, είναι άλλο το «αφεντικό»;

● Ο αδελφός του Γιώργου Καλούδη, Κώστας, ήταν σωματοφύλακας του Κοσκωτά και προηγουμένως εργαζόταν στη διεθνή εταιρεία παροχής προστασίας σε υψηλά πρόσωπα ISS, η οποία ανήκει στον Γιώργο Τσάτσο.

● Άλλες διασταυρωμένες πληροφορίες

ΔΑΙΔΑΛΟΣ - Ι. ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΕΛΕΤΕΣ

J.-P. VERNANT - P. VIDAL-NAQUET

Μύθος και τραγωδία
στην αρχαία Ελλάδα
(τόμ. Α')

ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΒΕΤΚΟΥ
Οί Προσωκρατικοί

ΘΑΝΑΣΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
Η νεοελληνική φιλοσοφία

J.D. BERNAL
Η έπιστήμη στην ιστορία
(Τόμ. Α' - Γ')

A. WOODCOCK - M. DAVIS
Θεωρία καταστροφών

Λ. ΔΡΟΥΛΙΑ - Τ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗ - Ε.
ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ - Γ. ΚΑΡΑ - Κ. ΛΑΠΠΑ κ.ά.

Προσεγγίσεις στις νοοτροπίες
των βαλκανικών λαών

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΚΑΡΟΛΟΥ ΤΖΟΝΣΟΝ

Μετάφραση: ΦΩΤΗ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ
Οί φημισμένοι κουρσάροι

P.A. ΣΤΗΒΕΝΣΟΝ

Μετάφραση: ΦΩΤΗ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ
Τό νησί μέ τό θησαυρό

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ «ΤΙ ΞΕΡΩ;»
(«QUE SAIS-JE?»)

PIERRE ALBERT

Ο Τύπος

M.-F. GUYARD

Η συγκριτική γραμματολογία

P. GUIRAUD

Η σημειολογία

ΑΡΣΑΚΗ 6, 105 64 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ. 3233271

από πρώην ανθρώπους της ΑΓΕΤ και της ΓΡΑΜΜΗΣ υποδεικνύουν ότι το «μοντέλο» ανάπτυξης που εφάρμοσε ο Κοσκωτάς (βλ. εταιρείες στο Λουξεμβούργο) είναι ακριβώς το ίδιο με τον τρόπο επιχειρηματικής δραστηριότητας των Τσάτσων.

Κορυφαία απόδειξη για την ύπαρξη ενός κοινού μοντέλου είναι ο «Ολυμπιακός». Στη συνέντευξή του ο Γιώργος Λούβαρης δηλώνει ότι την εποχή που εργαζόταν στην ΑΓΕΤ, είχε αναλάβει για λογαριασμό των Τσάτσων να εκπονήσει μια μελέτη για την απόκτηση του ελέγχου του «Ολυμπιακού» και την αναδιοργάνωσή του. Ο Κοσκωτάς ακολούθησε αργότερα το ίδιο ακριβώς μοντέλο ανάπτυξης της ομάδας.

Άλλωστε, ο ίδιος ο Λούβαρης ομολογεί ότι «άνθρωποι» του μεσολάβησαν στην αγορά του Ολυμπιακού από τον Κοσκωτά.

Όλα όσα αποκαλύπτουμε σήμερα οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο Κοσκωτάς ήταν ένας αχυράνθρωπος των Τσάτσων; Όχι. Αυτή είναι μόνο μια «εύκολη» απάντηση και «βολεύει» πολλούς, όπως το Γιωργάκη Παπανδρέου, στον αγώνα για τη διάσωσή τους από τη χιονοστιβάδα της σήψης και της πτώσης.

Ο υγιής καπιταλισμός

Πίσω από τον Κοσκωτά κρύβονται μόνο ο Γιώργος Λούβαρης και ο Ανδρέας Παπανδρέου. Ο Γιώργος Λούβαρης υποδύεται σήμερα τον «πιστό» του Ανδρέα Παπανδρέου, όπως παλιά υποδύονταν τον «πιστό» των Τσάτσων. Στην πραγματικότητα είναι αυτός που κατόρθωσε να αναρριχηθεί στον πρωθυπουργικό προθάλαμο και να εκμεταλλευθεί την προθυμία και του Ανδρέα Παπανδρέου και όσων των περιτριγυρίζουν, να διαφθαρούν.

Ο Γιώργος Λούβαρης ήταν αυτός που μέσω του Δημήτρη Κουνελάκη γνώρισε τον απατεώνα στον πρωθυπουργό και έτσι άρχισαν όλα.

Όλα αυτά δεν σημαίνουν μόνο ότι ο Λούβαρης «τύφλωσε» τον πρωθυπουργό προσφέροντάς του διάφορα «δωράκια». Ο Γιώργος Λούβαρης αντιλήφθηκε έγκαιρα το μεγάλο απωθημένο του Ανδρέα και την εμμονή του στην απόκτηση μιας προσωπικής οικονομικής και εκδοτικής αυτοκρατορίας που θα επέτρεπε στον ίδιο και στη δυναστεία που φέρει το όνομά του, να κυβερνούν αιωνίως αυτόν τον τόπο διαφθείροντας τους πάντες και τα πάντα.

Αναδεικνύεται έτσι η πραγματική φυσιογνωμία του Ανδρέα Παπανδρέου. Πριν από τις εκλογές του 1981 ήταν οι Τσάτσοι και τα εκατομμύρια που επένδυσαν στον «εχθρό» τους και υποτιθέμενο σφοδρό πολέμιο του καπιταλισμού. Τότε ο Ανδρέας Παπανδρέου έπαιξε το παιχνίδι των Τσάτσων και των ομοίων τους,

μετονομάζοντάς το σε «Αλλαγή» προκειμένου να αναρριχηθεί στην εξουσία.

Όταν όμως έγινε πρωθυπουργός έδειξε τους πραγματικούς σκοπούς του και «αυτονομήθηκε». Είχε έρθει ο καιρός για να υλοποιήσει τα μεγαλομανιακά σχέδιά του. Πρώτα απ' όλα έπρεπε να βρεθούν τα κεφάλαια και εξηγήσαμε σε προηγούμενο τεύχος πώς η «αγορά του αιώνα» και άλλες προμήθειες των Ενόπλων Δυνάμεων χρηματοδότησαν στην αρχή τον αγώνα για την... «αλλαγή».

Κάπου στη μέση έγινε και μια γενική δοκιμή με τον ατυχή Πόπωτα και αργότερα, στο τέλος της διαδρομής, βρέθηκε ο Κοσκωτάς για να εκπροσωπήσει στην καρδιά και την τσέπη του πρωθυπουργού τις «νέες και υγιείς δυνάμεις του καπιταλισμού». Δεν τα λέμε εμείς αυτά, τα ομολογούν οι στενοί συνεργάτες του Ανδρέα Παπανδρέου.

Ο Λούβαρης ήταν ο συντονιστής του Κοσκωτά. Αυτός που του διδάξε την τέχνη που έμαθε τόσα χρόνια κοντά στους Τσάτσους και αργότερα την πρόσφερε απλόχερα στο νέο αφεντικό του, τον Ανδρέα Παπανδρέου. Οι εταιρείες στο Λουξεμβούργο δεν αποδεικνύουν, κατά τη γνώμη μας, ότι πίσω από τον Κοσκωτά κρύβονται οι Τσάτσοι. Αποδεικνύουν, αντίθετα, ότι ο Λούβαρης καθοδήγησε τον Κοσκωτά.

Το σχέδιο θα πετύχαινε αν δεν μεσολαβούσαν ο απρόβλεπτος παράγοντας, ένα λάθος τακτικής και η ασθένεια του πρωθυπουργού.

Ο απρόβλεπτος παράγοντας ήταν η αδηφαγία του Κοσκωτά, που άρχισε να τρώει τους πάντες και τα πάντα και να κατασπαταλά τα χρήματα που του ενεπιστεύθησαν να διαχειριστεί. «Με αυτόν εδω θα χάσουμε τα λεφτά μας» αναφώνησε κάποια στιγμή ο πανταχού παρών Γιώργος Λούβαρης.

Το μοιραίο λάθος ήταν η εταιρεία Αιγαίου. Το αντίπαλο δέος, το αντίπαλο δηλαδή στον Κοσκωτά μπλοκ εξουσίας, πανικοβλήθηκε από την ίδρυση της εταιρείας Αιγαίου, φοβήθηκε ότι ο Παπανδρέου θα μοίραζε σε βάρος τους όλη την Ελλάδα και αποφάσισαν να κινηθούν.

Η ασθένεια του πρωθυπουργού, έβαλε τέλος στην παντοδυναμία του ΠΑΣΟΚ και έριξε το βάρος του χειρισμού της υπόθεσης, στους εντολοδόχους, το Λούβαρη και τον Κουτσόγιωργα με αποτέλεσμα να ακολουθήσουν όσα ζήσαμε τους τελευταίους μήνες.

Αλλά η αλήθεια δεν θα ήταν τρομερή αν ήταν μόνο αυτή. Το «σχέδιο Κοσκωτάς» δεν απέτυχε μόνον εξαιτίας των τριών λόγων που προαναφέραμε. Η αποτυχία του σχεδίου ενυπήρχε από την πρώτη στιγμή στη σύλληψή του και αυτό εξηγείται μόνο με μια φράση: ΔΙΑΦΘΟΡΑ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.

ΕΜΠΟΡΟΙ ΟΠΛΩΝ, ΚΛΕΦΤΕΣ ΚΑΙ ΔΟΛΟΦΟΝΟΙ

του Ρεπόρτερ

Αυτό δεν ήταν «συντροφικό μαχαίρωμα». Ήταν «συντροφική βόμβα ναπάλμ» και την εξαπέλυσε ο διωκόμενος για κάθε είδους απάτη πρώην πρόεδρος της Ελληνικής Βιομηχανίας Όπλων (ΕΒΟ) **Σταμάτης Καμπάνης**, συνεντευξιαζόμενος σε κυριακάτικη εφημερίδα.

«Ναι πήγα στο Βακάλη. Με έστειλε ο τότε υφυπουργός Άμυνας Θεόδωρος Στάθης. Εγώ δεν ήθελα να πουλάμε στο Ιράν, γιατί είχα στρώσει πολύ καλή δουλειά με το Ιράκ... Ο Στάθης επέμενε. Πήγαινε να δεις ένα παιδί δικό μας μου έλεγε... Πήγα και ο Βακάλης μου παρουσίασε έναν Πέρση».

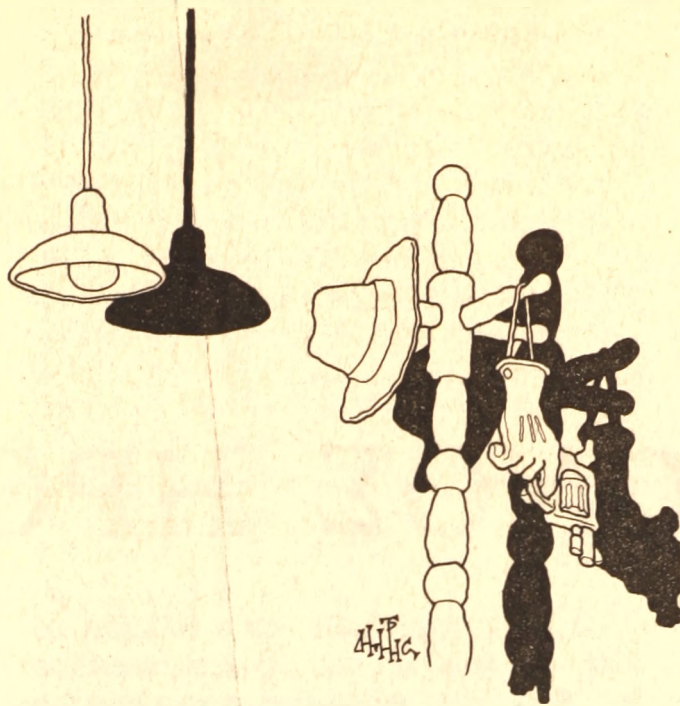
Δεν θα επιζητούσαμε καλύτερη επιβεβαίωση των όσων αποκαλύψαμε στο προηγούμενο τεύχος (σ. 14) για το εμπόριο όπλων που διεξήγαγε η κυβέρνηση του Ανδρέα Παπανδρέου μέσω της Τράπεζας Κρήτης και της ΕΒΟ. Ο «Πέρσης» που αποκαλύπτει ο κ. Καμπάνης δεν είναι άλλος από τον Ιρανό κ. **Ναζίμπι**, στενό φίλο του συλληφθέντος **Πάνου Βακάλη**.

«Έσπασε» λοιπόν και άλλος κρίκος του εμπορίου όπλων, εκτός από τον Γιώργο Λούβαρη. Με μια σημαντική διαφορά, όμως. Ο Σταμάτης Καμπάνης «μιλάει» όχι μόνο επειδή κινδυνεύει να πάει φυλακή, αλλά κυρίως επειδή *απειλείται η ζωή του*.

Έγκυρες πληροφορίες του ΑΝΤΙ αναφέρουν ότι ένας Αμερικανός έμπορος όπλων ονόματι Baumgart (Μπώμγκαρτ) έχει βάλει στο στόχαστρο του όπλου κάποιου επαγγελματία δολοφόνου τον Καμπάνη και άλλους δύο: τον **Περικλή Σακκόπουλο** και έναν Ιρακινό ονόματι **Αλ Σαντούν**. Ο λόγος; Ο Μπώμγκαρτ υποστηρίζει —και έχει ντοκουμέντα που το αποδεικνύουν— ότι το υπό προθεσμίαν ζωής «τριο» τον «έριξε» και δεν του κατέβαλε τη «μίζα» που «δικαιούται» από τις πωλήσεις πυρομαχικών της ΕΒΟ στο Ιράκ.

Αλλά ας διηγηθούμε από την αρχή αυτά τα πρωτοφανή και απίστευτα που συμβαίνουν όχι στη Βηρυτό, αλλά στην Αθήνα του Ανδρέα Παπανδρέου. Όπως γράφαμε και στο προηγούμενο τεύχος ο **Μπώμγκαρτ**, ιδιοκτήτης μαζί με τον Αλ Σαντούν μιας εταιρείας διαμεσολαβήσεων στο εμπόριο όπλων με την επωνυμία COASTAL διαπραγματεύθηκε και έκλεισε το 1986 μια μεγάλη παραγγελία πυρομαχικών από την ΕΒΟ προς το Ιράκ.

Ο Μπώμγκαρτ συμφώνησε με την ΕΒΟ

να πάρει προμήθεια 7%. Το 5% θα πήγαινε σε Ιρακινούς στρατηγούς που «λαδώθηκαν» για να υπογράψουν την παραγγελία και το άλλο 2% θα το μοιράζονταν ο Μπώμγκαρτ και οι συνεταίροι του. Τότε πρόεδρος της ΕΒΟ ήταν ακόμα ο κ. **Βικέντιος Αρσένης**.

Ο **Ανδρέας Παπανδρέου**, όμως, πίεσε τον **Θεόδωρο Στάθη** να αντικαταστήσει τον Αρσένη με το φίλο του από τον Καναδά, Σταμάτη Καμπάνη. Έτσι, όταν έφτασε το άνοιγμα της πίστωσης από το Ιράκ, πρόεδρος της ΕΒΟ ήταν πλέον ο παμφάγος Καμπάνης. Το άνοιγμα της πρώτης πίστωσης (67 εκ. δολάρια) έφτασε στην Εμπορική Τράπεζα στις 23.1.87.

Ύστερα από λίγες ημέρες ο Μπώμγκαρτ ζήτησε τη «μίζα» που εδικαιούτο. Επικοινωνήσε λοιπόν με την ΕΒΟ και έμεινε ξερός με αυτά που άκουσε. «Ποια λεφτά» του είπαν «αφού τα εισπράξατε». Τι είχε συμβεί; Ο συνétaίρος του Μπώμγκαρτ, ο Αλ Σαντούν συνεργάστηκε με τον Καμπάνη, ίδρυσε μια άλλη εταιρεία, ονόματι ASSAS, και εισέπραξαν τα 4.400.000 δολάρια της πρώτης δόσης της προμήθειας.

Στην κομπίνα συνεργάστηκαν και τα στελέχη της ΕΒΟ **Χατήρας, Παπαδόπουλος**, ο νομικός σύμβουλος **Χαλατσάς** και φυσικά ο **Σακκόπουλος**. Τα χρήματα της προμήθειας πήγαν μέσω της Εμπορικής Φρανκφούρτης σε μια ελβετική τράπεζα και κατατέθηκαν σε ένα λογαριασμό, ο αριθμός του οποίου αρχίζει με τα διακριτικά ΡΟ. Αυτό σημαίνει ότι ο λογαριασμός ανήκει σε ομάδα προσώπων και τα χρήματα μπορούν να εισπραχθούν μόνον από όλους μαζί.

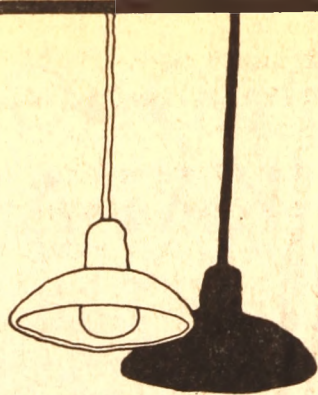
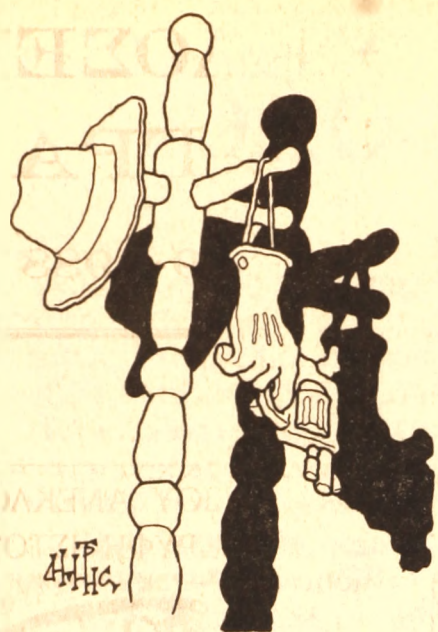
Η παντοδυναμία του ΠΑΣΟΚ έκανε τον Καμπάνη και τους άλλους να πιστεύουν ότι θα κοροΐδευαν τους πάντες χωρίς συνέπειες. Ο Μπώμγκαρτ όμως είναι επιφανές μέλος της διεθνούς των εμπόρων όπλων, έχει στενές σχέσεις με όλες τις μυστικές υπηρεσίες, κυρίως τη CIA και τη «Μοσσάντ» και δεν συγχωρεί. Εξαπέλυσε λοιπόν ένα διεθνές κυνηγητό για να πιάσει τον Αλ Σαντούν και να πάρει πίσω τα λεφτά του. Κάποιες «πηγές» που συνομιλήσαμε μαζί τους μας έπεισαν ότι ο Αλ Σαντούν και οι άλλοι της ΕΒΟ θα επιστρέψουν τα χρήματα της προμήθειας. Αλλά δεν μας έπεισαν καθόλου για το αν η υγεία του Αλ Σαντούν και πιθανώς και των άλλων θα συνεχιστεί να είναι το ίδιο καλή!

Το ερώτημα είναι αν όλοι αυτοί θα προλάβουν να μιλήσουν. Πρέπει λοιπόν οι δικαστικές αρχές να ενεργήσουν αμέσως και να διατάξουν την προφυλάκισή τους. Ο τεράστιος φάκελος που τους έχει στείλει ο αναπληρωτής υφυπουργός Άμυνας κ. Στάθης Γιώτας επαρκεί για να διαταχθεί η προφυλάκιση των Καμπάνη και των άλλων που απορούμε πώς δεν έχει γίνει ακόμα. Εκτός των άλλων θα τους σώσουν και τη ζωή.

Να επαναλάβουμε ότι ο Καμπάνης διορίστηκε στην ΕΒΟ με προσωπική εντολή του Ανδρέα Παπανδρέου, με τον οποίο γνωρίζονται από τον Καναδά; Να προσθέσουμε ότι ο κ. Παπαδόπουλος της ΕΒΟ θεωρείται «άνθρωπος» του κ. **Λαλιώτη** και ο κ. Χαλατσάς, εκτός από νομικός σύμβουλος της εταιρείας είναι και ειδικός σύμβουλος του κ. **Γεννηματά**; Να επαναλάβουμε ότι ένα άλλο ανώτατο στέλεχος της ΕΒΟ ο κ. **Καμενίδης** είναι κουνιάδος του κ. Κουτσόγιωργα;

Όλη μια μεγάλη οικογένεια απατεώνων ήταν. Ο καθένας τους δρούσε με την υποστήριξη κάποιου «μεγάλου» στην κυβέρνηση και την ανοχή των υπολοίπων. Η πτώση άρχισε όταν κάποιοι, όπως ο Κοσκωτάς και ο Καμπάνης άρχισαν να «τρώνε» περισσότερο από όσο έπρεπε και εξέθεσαν και τους υπόλοιπους.

Στις φυλές του Αμαζονίου υπάρχει ένας χρυσός κανόνας επιβίωσης. Ο αρχηγός πρέπει να είναι αδέκαστος. Μόνον έτσι μπορεί να δώσει το καλό παράδειγμα και ελλείψει θεσμοθετημένων κανόνων συμβίωσης να διατηρηθεί η συνοχή της ομάδας. Εδώ και τους κανόνες καλής συμβίωσης δεν διαθέτουμε και ο αρχηγός κλέβει.

και έφυγα.

Τον βρήκα να με περιμένει στο συνηθισμένο μέρος. Δεν το είχε κάψει κανείς αυτή τη φορά. Όταν μπήκα, με περίμενε όρθιος, με την πλάτη στον τοίχο. Ήταν μετρίου αναστήματος, αλλά ευθυτενής και φορούσε κοστούμι του Boss. Κρατούσε μια τσάντα υψηλής ασφαλείας, δεμένη με χειροπέδες στο χέρι του. Έπρεπε να κόψουν το χέρι του για να την πάρουν.

— «Έψαχνα καιρό να σε βρω», μου είπε.

— «Δεν ήμουν ακόμα έτοιμος. Έψαχνα κι εγώ».

Ο ΔΟΛΟΦΟΝΟΣ ΗΡΘΕ ΑΠΟ ΤΗ

του Ντάσιελ Εγκαϊνστ

Οι Έλληνες είναι τρελοί. Νομίζουν ότι η Αθήνα είναι το κέντρο του κόσμου. Ξέρεις τι είναι; Μια βρωμόπολη γεμάτη καυσαέριο και απατεώνες. Όλοι θέλουν να σε κλέψουν. Από τον υπουργό Δικαιοσύνης μέχρι την μπαργούμαν σ' εκείνο το παλιό νεοκλασικό που το έκαναν μπαρ. Μόνο στην Αθήνα κάβουν μπαρ τα νεοκλασικά.

Καθόμουν στο σκοτάδι και άκουγα τον Στινγκ. *You can hear it in my accent when I talk.* «Μπορείς να το ακούσεις στην προφορά μου όταν μιλάω».

Μια έκρηξη έσκισε το σκοτάδι. Το τηλέφωνο:

— «Εγώ είμαι. Διάβασες το τελευταίο ANTI?».

— «Το διάβασα. Τι άλλο έχουμε να διαβάσουμε ακόμα...».

— «Γράφει για τον Μπώμγκαρτ»

— «Ποιον»

— «Τον Μπωμγκαρτ. B-a-u-m-g-a-r-t. Baumgart. Έκαναν ένα μικρό λάθος όμως. Δεν είναι Ιρακινός. Αμερικανός είναι».

«Μπορεί να το έκαναν επίτηδες. Για να ψαρέψουν στα θολά νερά».

— «Ίσως».

— «Άκουσα ότι έστειλε έναν σκληρό τύπο στην Αθήνα. Ψάχνει τον Αλ Σαντούν. Θα πάρει πρώτα τα λεφτά και μετά θα τον στείλει ταξίδι στο Σαρωνικό με μια πέτρα στο λαιμό».

Κατέβασα το ακουστικό. I'm an alien, I'm a legal alien, επέμενε ο Στινγκ. Τον έκλεισα, κάθησα μπροστά στο κλαβιέ και έβαλα το ηλίθιο κομπιούτερ να ξαναεπεξεργαστεί όλα τα δεδομένα.

«Ο Καμπάνης ήρθε στην Ελλάδα το 1986 και ξαφνικά τον έβαλαν πρόεδρο της ΕΒΟ. Είχε φροντίσει προσωπικά ο "Ανδρέας" γι' αυτό και έβαλε το Στάθη να διώξει τον μικρό Αρσένη. Ο τελευταίος έπαιζε τουλάχιστον με τους κανόνες της πιάτσας».

Ο Καμπάνης τα ήθελε όλα για πάρτη του και για πάρτη του "μεγάλου" χωρίς να δίνει δεκάρα στους άλλους. Δεν γίνονται αυτά τα πράγματα. Νόμιζαν ότι θα ήταν παντοδύναμοι στον αιώνα τον άπαντα.

Η ζημιά έγινε όταν μπλέχτηκαν με τον Μπώμγκαρτ. Καλό παιδί, δεν λέω, αλλά σκληρός, δεν συγχωρεί όταν τον ρίχνουν.

Ο Μπώμγκαρτ διαπραγματεύτηκε εκ μέρους της ΕΒΟ τη συμφωνία για τα πυρομαχικά με το Ιράκ. Πήρε μεγάλη προμήθεια, αλλά θα έδινε πολλά και σε κάποιους Ιρακινούς στρατηγούς για να υπογράψουν τη σύμβαση. Έτσι γινόταν και έτσι θα γίνεται πάντα σ' αυτές τις δουλειές.

Ο Καμπάνης όμως νόμισε ότι, επειδή ο "μεγάλος" του κάνει πλάτες, μπορούσε να ρίξει τον Μπώμγκαρτ και θέλησε να του φάει την προμήθεια. Το μόνο που κατάφερε είναι να ανοίξει τους ασκούς του Αιόλου, έτσι δεν τον λέγαν εκείνο τον αρχαίο θεό τους;».

Σηκώθηκα, ξεκόλλησα το πουκάμισό μου, έβαλα ένα «γκλένφιντις» και το 'πια μονορούφι. Μ' έκαψε πάλι στο στομάχι. Να τελειώνω πρώτα με αυτή την ιστορία. Αλλά μετά δεν θα υπάρξει κι άλλη;

Έκανα store και βγήκα. Ο ήλιος δεν έλαμπε. Έβρεχε πάλι. Έβαλα πρώτη, τα γρανάζια γκρίνιαξαν, κοίταξα αριστερά

— «Δεν μπορείς να φτάσεις εκεί. Είσαι καλός αλλά όχι πολύ».

— «Ποιος είσαι; Βιάζομαι. Έχω να συναντήσω μια κυρία που ξέρει να ακούει. Ένα σπάνιο δείγμα σ' αυτή την πόλη».

Έβγαλε τα διαπιστευτήριά του. Με άφησε να διαβάσω μόνο τη λέξη State... και να δω τον αετό. Κατάλαβα. Είχαν έρθει τα παιδιά. Ήταν λοιπόν αλήθεια. Ο

ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ

Επειδή ουδέν ποσόν έχω εισπράξει μέχρι σήμερα εκ της άνω αναλογίας μου συμμετοχής εις την εταιρείαν, οι δε τυχόν εισπράξεις την προμήθειαν έχουν ιδιοποιηθεί κατ'ήν.

Δια ταύτα

Εν τη ειρηνική και κατ'εξουσιοδότησιν μου.

Απλο γινόν ότι νόμιμος εκπρόσωπος της ανωτέρω εταιρείας δυνάμει κληρονομίας από την εταιρείαν COASTAL INTERNATIONAL CORPORATION L.T.D. επισυναπτόμενος εις την ανωτέρω σύμβασιν τυγχών εγώ και ΓΙΟΥΣΕΛΑΠ υμάς όπως μέχρι της παραδόσεως εις υμάς υπ'εμὸς του καταστατικού της εταιρείας και προσφώνων εγγράφων νομιμοποιήσεως μου απόσχετε οιασδήποτε καταβολής οιοδήποτε ποσόν εφεξής εκ της συμφωνηθείσης προμήθειας και κατ'ο μέρος δεν έχουν ακόμη εκτελεσθεί αι ανωτέρω συμβάσεις, προς οιοδήποτε τρίτον πλην εμού, των τυχόν εμφανισθέντων εγγράφων εκπροσώπησης της άνω εταιρείας παρ' οιοδήποτε τρίτου άντων εικονικόν και άνευ εννόμων συνεπειών.

Αρμόσιος δικ.επιμελητής: επιδύτω νόμιμος την αὐτὴν απευθύνεται πρὸς γνώσιν της και δια ταχ' νομίμως συνεχείας, αυτεγγράφων ολόκληρων εν τω επιδοτηρίω των.

Φωτοτυπία της «εξωδίκου αγωγής» που κατέθεσε ο Μπώμγκαρτ κατά της ΕΒΟ ζητώντας την προμήθειά του...

The undersigned, Stephen M. Baumgart, through an affiliated company, is the holder of a certificate representing 50% of the shares of Coastal International Corporation, Limited, a Lichtenstein company ("Coastal"), and a copy of that certificate is enclosed for your information. In addition, Coastal has given me a power of attorney authorizing me to represent Coastal in connection with certain agreements between Coastal and Hellenic Arms Industry (S.A.) E.A. ("Hellenic") originally dated Friday, the 20th day of June, 1986, and as supplemented on the 1st day of August, 1986, the 9th day of February, 1987, and thereafter. All of these agreements relate to commissions payable to Coastal by Hellenic with respect to certain sales by Hellenic to the Ministry of Defense of Iraq, as well as other business done within Iraq by Hellenic.

...Και απόσπασμα της καταγγελίας στα αγγλικά. «... Όλες αυτές οι συμφωνίες αναφέρονται σε προμήθειες πληρωτέες στην Coastal από την ΕΒΟ, αναφορικά με ορισμένες πωλήσεις στο υπουργείο Άμυνας του Ιράκ».

«χοντρός» μίλησε.

— «Εσύ, ποιανού το παιχνίδι παίζεις;» με ρώτησε πριν προλάβω να πάρω ανάσα.

— «Κανενός. Μου αρέσει να γυρνάω και να μαθαίνω».

— «Περίεργο. Ρώτησα για σένα και μου είπαν ότι είσαι καθαρός. Δεν με νοιάζει όμως. Εγώ κάνω τη δουλειά μου καλά, γι' αυτό και δεν με ξέρει κανένας. Θα σου τα πω μόνο επειδή έτσι με συμφέρει. Αλλά εμένα δεν θα με αποκαλύψεις ποτέ».

Στεκόμουν αποχαυνωμένος όταν ήρθε το δεύτερο κτύπημα. Έσπρωξε μπροστά μου ένα «χαρτί».

— «Ξέρεις αγγλικά;».

ΑΜΕΡΙΚΗ

Ήξερα αγγλικά. Το διάβασα και τα έγραφε όλα. Το ερωτεύτηκα αμέσως αυτό το χαρτί. Το ήθελα οπωσδήποτε. Έδινά τα πάντα για μια φωτοτυπία.

Δεν μου το έδωσε. Το τράβηξε από μπροστά μου όταν το διάβασα και ήταν σαν να τραβιόταν μια γυναίκα που ήθελα πολύ, λίγο πριν... Πάντα «λίγο πριν» φεύγουν όλες και όλα.

Αποφάσισα να κάνω τη μεγάλη κίνηση. Έγραψα σε ένα φύλλο χαρτί κάτι και του το έδειξα.

— «Κι αυτοί;» με ρώτησε. «Πώς μπήκαν οι Γάλλοι στο παιχνίδι;»

— «Τα ξέρουν όλα από παλιά. Μίλησε κάποιος στο Παρίσι και τους είπε για τα πλαστά πιστοποιητικά τελικού χρήστη με τα οποία πουλούσαν η ΕΒΟ, η ΠΥΡΚΑΛ και η ΕΛΒΙΕΜΕΚ στο Ιράν και το Ιράκ».

— «Εσύ πώς πήρες το χαρτί;».

— «Το άλλαξα με κάτι φωτογραφίες υλικού των Γάλλων που φόρτωναν οι Τούρκοι για το Ιράκ. Ας κάνουμε την ανταλλαγή λοιπόν».

Ήξερε και ήξερα τους κανόνες του παιχνιδιού. Άνθρωποι κι οι δύο της παράδοσης ξέραμε τι έπρεπε να ρωτήσουμε για να ακούσουμε αυτά που θέλαμε. Άναψε ένα «τσέστερφηλντ», άφιλτρο, και άρχισε...

— «Τη δουλειά την έκανε ο Αλ Σαντούν, με τον Καμπάνη και το Σακκόπουλο της ΕΒΟ. Είναι μπλεγμένος και ο δικηγόρος της εταιρείας, κάποιος Χαλατσάς».

— «Πώς τα κατάφεραν;».

— «Ο Καμπάνης έκανε το ίδιο με όλες τις συμβάσεις. Αυτό που τους ενδιέφερε ήταν να κλείνουν δουλειές για να παίρνουν τις προμήθειες από το ταμείο της ΕΒΟ και ύστερα δεν τους ένοιαζε αν η εταιρεία παρέδινε τα πυρομαχικά. Ό,τι φάμε κι ό,τι πιούμε δεν λέτε εσείς οι Έλληνες; Έριξαν πολλούς έτσι, αλλά ο Μπώμγκαρτ είναι σκληρό καρύδι. Είναι

φίλος του Καρλούτσι».

— «Εννοείς τον υπουργό Άμυνας των ΗΠΑ;».

— «Τότε δεν ήταν ακόμα υπουργός Άμυνας. Αλλά είχε επισκεφθεί τον Παπανδρέου επειδή συνδέονται από παλιά. Είναι φίλοι».

— «Πες μου για τον Μπώμγκαρτ».

— «Αυτός είχε διαπραγματευθεί τη δουλειά με τους Ιρακινούς. Την έκλεισε όταν υποσχέθηκε 5% μίζα σε κάποιους στρατηγούς. Θα κρατούσε άλλο ένα 2% για τον εαυτό του και τους δυο συνεταίρους του στην COASTAL. Όταν όμως οι Ιρακινοί άνοιξαν την πρώτη πίστωση, 67 εκατομμύρια δολάρια, και πήγε να εισπράξει την προμήθεια διαπίστωσε ότι τα δολάρια είχαν κάνει φτερά. Τα είχε εισπράξει ο συνétairos του ο Αλ Σαντούν και έγινε καπνός. Και μιλάμε για 4.400.000 δολάρια».

— «Καλά, μόνος του την έκανε τη δουλειά ο Σαντούν;»

— «Όχι φυσικά. Την έκανε μαζί με τον Καμπάνη και το Σακκόπουλο. Πήραν το γραμμάτιο με την προμήθεια από την Τράπεζα της Ελλάδος και έστειλαν τα λεφτά έξω, από όπου τα πήραν με τη βοήθεια ενός υπαλλήλου».

— «Ποια είναι η Τράπεζα;»

— «Δεν θα σου πω ακόμα. Ξέρω όμως ότι ξεπλένει κι αυτή λεφτά της Μαφίας».

— «Τι θα γίνει τώρα;».

— «Όλα αυτά τα ξέρει ο Γιώτας και η αμερικανική πρεσβεία. Είπα του Γιώτα ότι εμάς δεν μας νοιάζει τι έγινε. Θέλουμε τα λεφτά και θα τα πάρουμε. Αφού πρώτα σκοτώσουμε τον Αλ Σαντούν».

— «Ξέρετε πού κρύβεται;».

— «Όχι ακόμα. Τον εντοπίσαμε μαζί με τον Καμπάνη και το Σακκόπουλο στη Νέα Υόρκη και τους τραβήξαμε φωτογραφία. Αλλά η φωτογραφία χάθηκε μέσα από το φάκελο».

Σηκώθηκα. Όλα τα άλλα δεν πιάνουν χαρτωσιά μπροστά σ' αυτή την ιστορία. Αλλά αυτή τη φορά δεν χρειάζεται να κάνω τίποτα. Τα δίχτυα έχουν στηθεί καλά, έστω και χωρίς να το ξέρω. Όλο και κάποιο ψάρι θα τσιμπάει.

Κοίταξα έξω. Η βροχή είχε σταματήσει και ένας δειλός ήλιος προσπαθούσε να χαμογελάσει. Έφυγα...

Τα μάτια της ήταν πράσινα σαν τη θάλασσα. Ήταν τρελά μάτια. Φαινόταν χαμένα αλλά δεν ήταν. Έτσι που την έβλεπες νόμιζες ότι σκεφτόταν κάτι σημαντικό, αλλά δεν το 'κανε. Την βρήκα ξαπλωμένη στον καναπέ κι έτσι μπορούσα να τρώω με τα μάτια το κορμί της. Ήταν τυλιγμένο σε φινό μετάξι. Το είχα φέρει από την Κίνα. Δεν φορούσε τίποτα άλλο.

«Βάλε τη "Νόρμα"» της είπα. Η φωνή της Κάλας με απογείωσε.

Βγήκα έξω. Άναψα ένα τσιγάρο. Θα έγραφα την άλλη μέρα.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΓΡΑ

1979-1988

ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ ΑΝΕΚΛΟΤΑ
Η ΑΠΟΚΡΥΦΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΓΡΑ

[...] Καμιά δύναμη δεν είχε απομείνει, ούτε νόμου ούτε συμβολαίου, για να διασφαλίσει την τάξη και όλα συνταράχτηκαν από την δλοένα αυξανόμενη κυριαρχία της βίας και το πολίτευμα έμοιαζε πιο πολύ με τυραννίδα, που δεν είχε όμως τουλάχιστον εγκαθιδρυθεί, αλλά κάθε μέρα άλλαζε μορφή και βρισκόταν πάντα στην αρχή της. Ακόμα κι οι αποφάσεις των αξιωματούχων έμοιαζαν να λαμβάνονται υπό το κράτος του τρόμου από ανθρώπους που το φρόνημά τους είχε καταντήσει δουλικό από το φόβο ενός ανδρός.

[...] Άλλα μόλις έφτασε πάλι η Θεοδώρα στο Βυζάντιο, την έρωτεύτηκε ο Ίουστινιανός με παράφορο έρωτα. Στην αρχή τη συναναστρεφόταν ως έρωμένη, μολονότι την είχε ανυψώσει στο αξίωμα της πατρικίας. Η Θεοδώρα λοιπόν τα κατάφερε αμέσως να αποκτήσει υπέρμετρη δύναμη και τεράστια πλούτη. Όσο για το κράτος, καιγόταν σαν προσάναμμα για χάρη αυτού του έρωτα.

Η συνεργασία για τη «Μεγάλη Αριστερά»

Με ένα ναι, με μεγάλη πλειοψηφία (58 υπέρ, 26 κατά), υπέρ-της συμφωνίας ΚΚΕ-ΕΑΡ και μια τάση έληξε η συνεδρίαση της Κ.Ε. της *Ελληνικής Αριστεράς* η οποία συζήτησε την συνεργασία της Αριστεράς και την πολιτική κατάσταση.

Η τελική στάση της ΕΑΡ αναμένεται να αποσαφηνισθεί στο Διαρκές Συνέδριο που ορίστηκε για τις 14 Ιανουαρίου στο οποίο η Κ.Ε. θα εισηγηθεί «τη συγκρότηση μιας αριστερής δημοκρατικής συνεργασίας για την κοινή κάθοδο στις εκλογές ευρύτερων αριστερών προοδευτικών δυνάμεων για την αντιμετώπιση των κρίσιμων προβλημάτων της χώρας και τη δημοκρατική διέξοδο από την κρίση».

Από την πλευρά της ΕΑΡ η συνεργασία είναι γεγονός. Το ίδιο αναμένεται και από την πλευρά του ΚΚΕ για το οποίο η συνεργασία εμπεριέχει την αργή, αλλά σταθερή ανατροπή ορισμένων δεδομένων τα οποία ξεπερνούν το 12ο συνέδριό του με κατεύθυνση πλέον την περεστρόϊκα και στο ΚΚΕ.

Το όραμα της «Μεγάλης Αριστεράς», όπως ονομάστηκε η συνεργασία, σηματοδοτεί το τέλος μιας περιόδου. Η νέα εκκίνηση με τις εξελίξεις, μετά τη συμφωνία ΚΚΕ-ΕΑΡ, δημιουργεί εκ των πραγ-

μάτων την ανάγκη υπέρβασης της μέχρι τώρα Αριστεράς, η οποία καλείται να ανατρέψει αγκυλώσεις του παρελθόντος, όχι μόνο στον ενδοαριστερό χώρο, αλλά και στον ευρύτερο δημοκρατικό.

Από αυτή την άποψη αναμένεται με ιδιαίτερο ενδιαφέρον η συνέχεια του διαλόγου με τα άλλα κόμματα και κινήσεις της Αριστεράς, αλλά και με πασοκογικές δυνάμεις.

Στην Κ.Ε. της ΕΑΡ ωστόσο η διαφωνία που εκφράσθηκε ήταν έντονη. Ένα δείγμα είναι και η τάση που ανήγγειλαν ότι δημιουργούν 18 μέλη της Κ.Ε. από τους 26 που καταψήφισαν τη συνεργασία. Τάση όμως που προς το παρόν το μόνο που δήλωσε ήταν «η αντίθεση στη στρατηγική της μονιμότερης συμπόρευσης με το ΚΚΕ, που θα μπορούσε να οδηγήσει στην αφομοίωση της ΕΑΡ και στη “μια και μεγάλη Αριστερά” των “παλιών καλών ημερών”».

Αξίζει πάντως να επισημανθεί ότι από τα 4 μέλη του Ε.Γ. που δήλωσαν την αντίθεσή τους στη συνεργασία (Μ. Παπαγιαννάκης, Δ. Ψυχογιός, Στ. Πιτσιόρλας και Δ. Γιατζόγλου) οι δυο τελευταίοι με δήλωσή τους στην Κ.Ε. εξήγησαν ότι διαφώνησαν «με την επιλογή της εκλογικής

συνεργασίας, αλλά ότι σήμερα η εκλογική συνεργασία αποτελεί πραγματικότητα μη ανατρέψιμη».

Αντίστοιχες «εσωτερικές τριβές» υπάρχουν και στις άλλες δυνάμεις της Αριστεράς. Με την επικύρωση ωστόσο της συμφωνίας ΚΚΕ-ΕΑΡ ανοίγει ο δρόμος του συνασπισμού και της συνεργασίας. Μέσα από αυτό το δρόμο ίσως επαναποθετηθούν προβλήματα της Αριστεράς, μέσα σε νέες συνθήκες και με άλλους όρους.

Μετά την επικύρωση της συμφωνίας αναμένεται να συγκροτηθεί συντονιστική επιτροπή της συνεργασίας, η οποία δεν θα είναι οριστική και στην οποία πρωταγωνιστικό ρόλο θα έχουν, σύμφωνα με πληροφορίες του ΑΝΤΙ, οι Χ. Φλωράκης, Λ. Κύρκος και Απ. Λάζαρης σηματοδοτώντας έτσι την ευρύτητα και τα ρεύματα της συνεργασίας.

Αναμένεται επίσης να συνεχισθεί ο διάλογος, ενώ θα συγκροτηθούν μετά τις γιορτές επιτροπές επεξεργασίας του εκλογικού προγράμματος, το οποίο θα συζητηθεί σε ανοικτές συγκεντρώσεις επιδιώκοντας έτσι να έχει αυτή η διαδικασία και μια μορφή ανοικτής πρόσκλησης και «δημοψηφίσματος».

Η ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΚΑΙ Η ΠΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΤΗΣ ΡΗΓΜΑΤΟΣ

του Κρ. Λυσίμαχου

Τι σχέση μπορούν να έχουν ο Μισέλ Φουκώ και οι Ζ. Ντελέζ - Φ. Γκουαταρι με την εκλογική συμπαράταξη του ΚΚΕ με την ΕΑΡ; Η ερώτηση δεν τίθεται από οπαδό της «παραφυσικής», και είναι καθ' όλα θεμιτή: Πρώτη φορά που το (εξαιρετικά περιορισμένο, είναι αλήθεια) ελληνικό κοινό ερχόταν σε επαφή με τους εισηγητές της σχιζοανάλυσης και τον Γάλλο φιλόσοφο του μεταμαρξισμού ήταν το καλοκαίρι του 1973, μέσα από το 4ο τεύχος του περιοδικού «Ηριδανός» (του ομώνυμου εκδοτικού οίκου) «υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο» του περιοδικού, ο αείμνηστος (για ορισμένους, έστω, ή ίσως) Αλέκος Παπακώστας, και κεντρικό του πρόσωπο, μη αναγραφόμενο, αλλά κατά ...μνήμη μάλλον σωστή, ο Λεωνίδας Κύρκος.

Δεκαπέντε χρόνια μετά, ο κ. Κύρκος εικονιζόταν μετά χειραψιών και γελώτων με τον «καπετάν Γιώτη», στον οίκο του Περισσού. Λίγους μήνες αργότερα, η εργώδης προσπάθεια κεντρικών στελεχών - κομματικών διανοουμένων της ΕΑΡ και του ΚΚΕ παρήγαγε το «κείμενο συμφωνίας» μεταξύ των, πέραν των είκοσι ετών, εχθρών.

Στη συμφωνία αυτή υπήρξαν οπωσδήποτε προηγούμενα: όπως το άρθρο του κ. Ανδρουλάκη στον κυριακάτικο «Ριζοσπάστη» της 16ης Ιουνίου 1985, δυο εβδομάδες μετά το σοκ του «9,9%»: υπήρξε η Ολομέλεια του Οκτωβρίου 1985, η ομιλία του Χ. Φλωράκη στο Σπόρτιγκ τον Απρίλιο του 1986, η απόφαση «ψήφου κατά συνείδηση» της ΚΕ του ΚΚΕ την Τετάρτη 15 Οκτωβρίου 1986, πριν τον «αιρετι-

κό» β' γύρο των δημοτικών εκλογών: υπήρξε όλη η προσπάθεια του ΚΚΕ των τελευταίων —μετά το 1985— χρόνων για συγκρότηση ενός τρίτου πόλου: υπήρξε ο Γκορμπατσόφ· ή, ακόμα, ο Λούβαρης, ο Σταύρος Ροκόφυλλος, η «Μιμή», η καρδιοπάθεια και ο «σιδερένιος», ο Κοσκωτάς, ο Μένιος της Ασκληπείου και τα άλλα πρόσωπα της κωμικο-μπουρλέσκ σήψης παντός του κυβερνώντος επιστητού: όλα όσα έλεγαν στους ιθύνοντες του Περισσού και της Κουμουνδούρου ότι πρέπει να κάνουν κάτι, και, προηγουμένως, να σκεφτούν αλλιώς για να μπορούν να αξιώνουν μια θέση σε ένα πιο δικό τους τραίνο.

Όμως, κοντά σ' όλα αυτά, υπήρχε και η ιστορία: αυτή που η Αριστερά την κου-

βαλάει στο παρόν, επειδή ακριβώς, έστω και υποσυνείδητα, την πιστεύει ως «επιστήμη των επιστημών». Και μπορεί ο κ. Κύρκος να μη θυμάται τον Ντελέζ, ή ο κ. Θωδωράκης τον Μίλος Μάρκο του «Τσεχοσλοβακικού Πειράματος», όμως οι κόσμοι που οι δυο τους εκπροσωπούν έχουν δυο διαφορετικούς, ενδοαριστερούς ίσως, πολιτικούς πολιτισμούς. Οι διαφορές ήσαν τέτοιες που, μέχρι πρόσφατα, απέληγαν σε εμφύλιες συρράξεις. Αφ' ης στιγμής, τον Απρίλιο του 1986, ο κ. Φλωράκης έριξε το γάντι της «ισότιμης αριστερής συνεργασίας», το ζητούμενο ήταν πώς ο εμφύλιος θα άλλαζε σε ένοπλη εκχειρία κι από κει σε πολιτικές διαπραγματεύσεις: Επειδή στην εκδοχή του μαρξισμού που χαρακτηρίζει το ΚΚΕ η ονοματοθεσία ήταν απλώς πρόσχημα για τη διατήρηση του ενδοαριστερού πολέμου θέσεων, η μεταβάπτιση σε ΕΑΡ δεν έλυνε και πολλά προβλήματα, αφού, «κατ' ουσίαν», οι «διασπαστές της δεξιάς αναθεωρητικής ομάδας» ελάχιστα ή καθόλου είχαν τροποποιήσει τις διάφορες λεζάντες τους (όπως π.χ., τη στρατηγική των διαρθρωτικών αλλαγών, το δημοκρατικό δρόμο προς το σοσιαλισμό και τον πολυκομματισμό του μεταβατικού καθεστώτος).

Ίσως, για ορισμένες στελεχικές μερίδες του ΚΚΕ, το κείμενο της κοινής συμφωνίας με την ΕΑΡ να αποτελεί μνημείο δεξιού οπορτουνισμού, ρεβιζιονισμού, παρέκκλισης και άλλα ποικίλα από το ιδεολογικό τελετουργικό της ορθόδοξης κομμουνιστικής οικογένειας.

Το βέβαιο είναι ότι η επιλογή του ΚΚΕ μετέχει περισσότερο της πολιτικής κόμματος και όχι της πολιτικής ομάδας πίεσης, με ενδεχόμενο οι όποιοι «καθαροί» στις τάξεις του να βρίσκουν ακροατήριο στους άλλους «καθαρούς» της ΕΑΡ, που υποστηρίζουν την απαγγελία μομφής στην ηγεσία τους λόγω της κατάφασής της σε «προγραμματική σύγκλιση» με τον προαιώνιο εχθρό: Η λογική και των δυο ομάδων διακρίνεται από το ίδιο πρόβλημα, του πώς να κάνεις την ιδεολογία να παράξει πολιτική — πέραν των πατριωτών —, ή του πώς να ταιριάξεις τις «αρχές» με την ανάγκη να τις κοινωνήσεις εκτός της ευρείας κομματικής κοινότητας.

Από την άλλη, αν τα αστικά κόμματα εξοικονόμησαν την κοινωνική συναίνεση στη λύση των τριών εκδοχών του πολυσυλλεκτικού κόμματος, η Αριστερά, έστω και αυτή του «ρεαλισμού», δεν μπορεί να συναιρέσει την επαγγελία της ρήξης (ή της τομής, έστω) με εταίρους πέραν των «νέων κοινωνικών κινημάτων» και αναγκών: Ο υπερκερασμός της κομματικής κοινωνίας δεν μπορεί παρά να έχει ορισμένες ιδεολογικές σημάνσεις, έστω και αν αυτές υπερβαίνουν το «αρχέγονο» σταλινικό παρελθόν ή τη λογική της «γκρούπας».

Ένα κεντρικό ζητούμενο στο σύμφωνο ΚΚΕ - ΕΑΡ είναι ακριβώς το τι καταγράφει ως σύγκλιση και, κυρίως, για ποια χρήση προορίζεται. Η επιρροή — τουλάχιστον

στο ΚΚΕ — της μακρινής υποδοχής του Νάτα από τον Γκορμπατσόφ σε κόκκινο χαλί στο αεροδρόμιο της Μόσχας και της επτάωρης συζήτησης μαζί του, είναι εμφανής: Το ΝΑΤΟ και οι βάσεις θεωρούνται από το ΚΚΕ και την ΕΑΡ ως υπό κατάργηση πραγματικότητες και σχέσεις, όμως αυτό συνδέεται με τη «βαθμιαία κατάργηση των στρατιωτικών συνασπισμών»· το γκορμπατσοφικό «η Ευρώπη κοινό σπίτι των λαών» κάνει το ΚΚΕ να ανασκευάζει την αντιευρωπαϊκή διάσταση της πολιτικής κουλτούρας του και να δέχεται όχι την «αποδέσμευση», αλλά την εκ των ένδον αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργεί η ένταξη στην ΕΟΚ και τη σύμπληξη κοινοτικού «αριστερού» μπλοκ· η νομικίστικη εκδοχή της «δικτατορίας του προλεταριάτου» δεν έχει και πολύ νόημα, όταν η σύγκρουση των εθνοτήτων στην ΕΣΣΔ περνά μέσα και από τα νεοϊδρυθέντα κόμματα τύπου «Λαϊκών Μετώπων» των Δημοκρατιών της Βαλτικής και έτσι, καθ' ημάς, «η παραμονή της Αριστεράς στην κυβέρνηση προϋποθέτει την εξασφάλιση της ελεύθερης εκφρασμένης θέλησης της πλειοψηφίας του ελληνικού λαού» (ή αλλιώς πώς λύνεται δια της τεθλασμένης η «σιωπή» του 12ου Συνεδρίου για τον πολυκομματισμό στο καθεστώς της μετάβασης...).

Όσο για κάποιους από τους περιφήμους «ιδεολογικούς μηχανισμούς του κράτους», η κοινή συμφωνία προβλέπει την «αποφασιστική απόρριψη κάθε κρατικής και κομματικής κηδεμονίας» επί των μέσων μαζικής ενημέρωσης. Και πολλά άλλα, όπως στη «σκληρή περιοχή» των σχέσεων παραγωγής, όπου διακηρύσσεται ότι «το δημοκρατικό πρόγραμμα δεν θα είναι όργανο κηδεμόνευσης της οικονομίας από το κράτος» και ότι «η αγορά θα συνυπάρχει με το πρόγραμμα για τον έλεγχο του» (όπου ο κ. Δραγασάκης δεν μοιάζει να αγνοεί τον μακρινό Oscar Lange ή τον, πιο συγκαιριανό μας, Αμπακούκιν, με το ένα μάτι πάντα στραμμένο σε αυτή τη μυστήρια επάνοδο των συζητήσεων στην «ανοικονόμητη» ΝΕΠ).

— Το κατά πόσο η σύγκλιση αυτή του ΚΚΕ με τα θέματα του αμαρτωλού και τεθνεώτος ευρωκομμουνισμού θα ενσωματωθεί οργανικά στην κουλτούρα του και θα παγιώσει σε άλλους, ριζικά διαφορετικούς άξονες, τα στερεότυπα πολιτικής συμπεριφοράς των μεσαίων στελεχών του μηχανισμού του.

— Το κατά πόσον οι «εαρινοί» θα συλλάβουν τη σύγκλιση αυτή, συγκροτώντας **ταυτόχρονα** μιαν υλική, οργανωτική υποδομή (πρώτη φορά θα έχουν, ίσως, τόσο μεγάλη κοινοβουλευτική εκπροσώπηση, στις πλάτες άλλων βέβαια) που θα τους δώσει τη δυνατότητα να διεκδικήσουν τη μακροπρόθεσμη συμβολή τους στο άνοιγμα όχι μόνο της Αριστεράς, αλλά και του συνολικού πολιτικού συστήματος.

— Το κατά πόσον, και αυτό είναι ουσιαστικό, η «αριστερή οικογένεια» θα πείσει και τους άλλους δύσπιστους συνομιλη-

τές της ότι είναι φερέγγυα και, γι' αυτό, χωρίς όρια.

Αυτά είναι ευθέως συναρτημένα με το ποιας χρήσεως θα είναι ο κυοφορούμενος συνασπισμός. Ιδέες και θέσεις που διατυπώνονται στο «Πόρισμα εργασίας» των ομάδων των δυο κομμάτων, αφήνουν να διαφανεί ότι η συμφωνία βαίνει πέραν της ηθικής καθάρσης και της αποκατάστασης του δημοσίου ήθους, χωρίς ωστόσο να υπάρχει εκείνος ο πολιτικός χρονισμός, η περιοδολόγηση της προγραμματικής πρότασης, που μέχρι τώρα ήταν γνωστή ως «αντίληψη σταδίων».

Ωστόσο, ένα από τα πρώτα μελήματα των όποιων εταίρων θα πρέπει να είναι η αποσαφήνιση του ότι, πρώτον η σύγκλιση και συνεργασία εννοείται μεν από την **πολιτική συγκυρία**, αλλά **δεν μπορεί** να είναι απλώς μια απλή σχεδίαση επί εκλογικού χάρτου· και, δεύτερον, ότι το σχέδιο συγκρότησης ενός νέου κοινωνικοπολιτικού συνασπισμού «αγκυρώνεται» κυρίως στην ιστορική φάση που διανύει ο κοινωνικός σχηματισμός.

Και η διασαφήνιση του δεύτερου αυτού σημείου δεν είναι καθόλου απλή ούτε μπορεί να αρκεσθεί στα μέχρι τώρα ατελέσφορα εργαλεία του τύπου «Λαϊκό μέτωπο» κ.τ.λ. Η αποσαφήνιση του δεύτερου αυτού σημείου σημαίνει ευθέως τη σύνδεση της συνεργασίας με το ζήτημα του ποιος - ποιον, της εξουσίας· αυτή είναι και η μόνη που μπορεί να θέσει σε δοκιμασία, αλλά και να παγιώσει μια σειρά κρίσιμους στρατηγικούς αρμούς: την πολιτική εμβέλεια και το εύρος της προγραμματικής σύγκλισης, την ιστορική αντοχή της, την επάρκεια και καταλληλότητα των οργανωτικών, υλικών μέσων του συνασπισμού (οργανωτικές μορφές και διαδικασίες διαχείρισής του, τύπος κομμάτων, θέση των συνδικάτων ή άλλων ομάδων πίεσης στο «μπλοκ», κ.λπ.).

Με την αποσαφήνιση, τέλος, αυτής της **λογικής εξουσίας**, και της σύνδεσής της με την **ιστορική φάση**, να φανεί κατά πόσον η Αριστερά στην Ελλάδα θα μπορεί να διαμορφώσει ενιαία πολιτική κουλτούρα· μια πολιτική κουλτούρα ικανή να βάλει στο «μουσείο της ιστορίας» αντιλήψεις και πρακτικές που διαμόρφωναν τη νοοτροπία της κλειστής κοινωνίας, έτοιμης ανά πάσα στιγμή να αιφντισθεί, μέσα στην αμυντικότητά της, από τους «στενούς συγγενείς» και να παγιδευτεί ως «λοιπή» δημοκρατική δύναμη.

Το να τεθεί το ζήτημα της επικαιρότητας της Αριστεράς και του κοινωνικού μετασχηματισμού είναι μια κίνηση που υπερβαίνει μια αναγκαία, όσο και περιορισμένη αφετηρία, τον «επαρκή» αριθμό εταίρων στη Βουλή του 1989. Για να μπορεί κανείς να αξιώνει το χαρακτηρισμό του ως άλλου πόλου εξουσίας, μακριά από τους εμφύλιους διαχωρισμούς των «δεκατικών» και «παρτσαλιδικών», αλλά και από τις διοικητικές, συγκυριακές επιταγές, συγχωνεύσεις ή συγκλίσεις.

Η πορεία που άρχισε, δημιουργεί τη δυναμική της. Δεν είναι «λίγο» τούτο.

«Επιτέλους ας μας αποσαφηνίσει τι σκοπεύει να κάνει... Για να ρυθμίσουμε και τη δική μας πορεία... Δεν μπορεί να κάνουμε εμείς κινήσεις, να εκτιθέμεθα στον Μητσοτάκη και ξαφνικά όλα να βρίσκονται μετέωρα κάτω από τα πόδια μας!...».

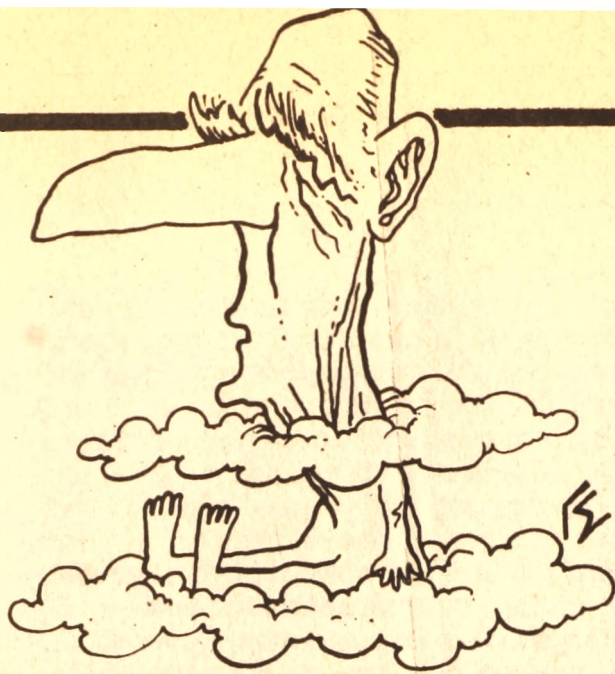
Τα λόγια αυτά ειπώθηκαν τις τελευταίες ημέρες από πολιτικό της ΝΔ, που διατηρεί στενότερες σχέσεις με τον τ. Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. **Κων. Καραμανλή**, σε έμπιστό του πρόσωπο, που προέρχεται από τον επιχειρηματικό χώρο. Και απηχούν το κλίμα αβεβαιότητας, που επικρατεί στους κύκλους των προσκειμένων στην Πολιτεία στελεχών της ΝΔ, καθ' όλη την τρέχουσα περίοδο. Το πού οφείλεται αυτή η αβεβαιότητα δεν είναι δύσκολο να το διαγνώσει κανείς.

Και τούτο γιατί και ο πλέον ανύποπτος παρατηρητής των τεκταινόμενων στη δημόσια ζωή του τόπου αυτή την εποχή αντιλαμβάνεται ότι η αποφορά των σκανδάλων, η εξαφάνιση κάθε ίχνους πολιτικής ευθιξίας, η παρατηρούμενη ατροφία των πολιτικών και κοινωνικών μηχανισμών κάθαρσης και αυτοκάθαρσης, η διαρκώς επιτεινόμενη (και τροφοδοτούμενη, άλλωστε) σύγχυση μεταξύ δικαίων και αδικών και το εντέχνως κατασκευαζόμενο και προβαλλόμενο ως αναπόδραστο, σκηνικό καθολικής συννενοχής, παραπέμπουν συνολικά σε μια (πολιτικά) «υπερβατική» δύναμη, με την προσδοκία να μας βγάλει από τη σημερινή βαθιά και πρωτόγνωρη (ναι, πρωτόγνωρη) κρίση.

Και επειδή η πολιτική είναι η τέχνη του εφικτού και είναι αυστηρά οριοθετημένη από κάθε μεταφυσική ενατένιση (στην καθημερινή της εκδοχή, τουλάχιστον), η αναζήτηση του «υπερβατικού» δεν στρέφεται προς «άλλους κόσμους», αλλά κινείται μέσα στο δικό μας κύκλο, τον εφήμερο. Όπου, βεβαίως, και οι διαδρομές αποδεικνύονται εξαιρετικά σύντομες και οικονομικές, για το όλο κοινωνικοπολιτικό σύστημα. Πραγματικά, ο λόφος της Πολιτείας, όπου είναι εγκατεστημένος ο ιδρυτής της ΝΔ δεν απέχει πολλά χιλιόμετρα από το μέγαρο Μαξίμου. Και αν κανείς φροντίσει να «ρυθμίσει» καταλλήλως την κυκλοφορία —κατά την προσφιλή συνήθεια του κ. **Α. Παπανδρέου**— τότε η κάθοδος από την Πολιτεία είναι θέμα ολίγων λεπτών.

Η μεταστροφή

Αλλά ας γίνουμε πιο συγκεκριμένοι: Σύμφωνα με πληροφορίες του «ΑΝΤΙ» που προέρχονται από αξιόπιστες πηγές, η ραγδαία επιδείνωση της υγείας του πρωθυπουργού, στα τέλη του καλοκαιριού και η μακρά παραμονή του στην Μ. Βρετανία, σε συνδυασμό με τα γεγονότα που συνέβησαν πίσω (έντονη κυβερνητική διαπάλη για την αναπλήρωση, πατριαστικές συγκρούσεις με μήλον της έριδος τη διαδοχή, πλήρης αδράνεια του κυβερ-

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΘΕΟΣ υπεράνω δικαίων και αδικών

νητικού σχήματος και προϊούσα πλέον αποσύνθεση του ιστού του κομματικού μηχανισμού κ.λπ.), συντέλεσαν στο να μεταβάλουν τις εκτιμήσεις τους για την κατάσταση στην Ελλάδα διάφοροι Κοινοτικοί και διεθνείς κύκλοι, όσο και ορισμένοι εντόπιοι οικονομικοί παράγοντες, οι οποίοι αντιμετώπιζαν θετικά, έως τότε, τον πρωθυπουργό **Α. Παπανδρέου**. Η μεταστροφή των κύκλων αυτών έγκειται στο ότι, ενώ πριν τη σοβαρή επιδείνωση της υγείας του θεωρούσαν ότι ο πρωθυπουργός εξακολουθούσε να παραμένει «κυρίαρχος του παιχνιδιού», μετά την εγχείρηση του κ. **Α. Παπανδρέου** και τα πολιτικά και προσωπικά παρεπόμενά της άρχισαν να πείθονται ότι η χώρα περιέρχεται σε μια κατάσταση ρευστότητας, η οποία με δεδομένη την ανυπαρξία θεσμικών λειτουργιών ικανών να κατοχυρώσουν και να εγγυηθούν την ομαλή και απρόσκοπτη συνέχεια, ενδέχεται να προσλάβει επικίνδυνες διαστάσεις.

Στους ίδιους κύκλους, ιδιαιτέρως μετά την επιστροφή του κ. **Α. Παπανδρέου** και τα αντιπροσωπευτικά «δείγματα γραφής», που δίνει ο ίδιος για το πώς εννοεί πλέον να πολιτεύεται, (ή μάλλον να μην πολιτεύεται...), ωριμάζει πλέον η άποψη ότι «μπορεί μεν οι πολιτικές εξελίξεις να οδηγήσουν στον αφρό των κυμάτων της αμώτιδος, που θα απομακρύνει το ΠΑΣΟΚ από την εξουσία, τη ΝΔ, αλλά υπάρχουν πολλά ερωτηματικά για το κατά πόσον η ΝΔ θα αποδειχθεί, από μόνη της, ικανή να βγάλει τον τόπο από τα σημερινά αδιέξοδα».

Δίπλα σε αυτό το μείζον πρόβλημα υπάρχει κατά τους ίδιους κύκλους και ένα δεύτερο, που δεν μπορεί να αγνοηθεί: Η ανάγκη «να αποδεσμευθούν, το ταχύτερο δυνατόν, οι εξελίξεις και να ανακοπεί η ολοσχερής αποικοδόμηση, που θα επέλθει με ακρίβεια φυσικού φαινομένου, εάν η παρούσα εκκρεμότητα παραταθεί μέχρι τον Ιούνιο του 1989».

Προς άμεσες εξελίξεις

Μια ενδεχόμενη επάνοδος του κ. **Κων. Καραμανλή** στην ενεργό πολιτική δραστηριότητα στοιχειοθετεί, ίσως, μια απάντηση στα ζητούμενα, που αναφέρθηκαν πιο πάνω.

Και τούτο γιατί, όπως πιστεύουν οι υποστηρικτές μιας εκ νέου ανάμιξης του κ. **Καραμανλή** στα δημόσια πράγματα, υπό το σχήμα ενός «ευρύτερου μετώπου εθνικής συμφιλίωσης και σωτηρίας της χώρας», ο πρώην Πρόεδρος της Δημοκρατίας:

- είναι σε θέση να εξασφαλίσει μια ευρύτατη πλειοψηφία στις εκλογές και να εφαρμόσει, στη συνέχεια, ένα πρόγραμμα «πρώτης ανάγκης», που θα γίνει αποδεκτό και θα εφαρμοστεί, με τις λιγότερες δυνατές αντιδράσεις·

- μπορεί να απεγκλωβίσει, αμέσως, τις πολιτικές εξελίξεις και να αποτρέψει την παράταση της σημερινής κατάστασης μέχρι τον Ιούνιο του 1989.

Όπως υπογραμμίζεται χαρακτηριστικά «είναι αρκετοί οι βουλευτές του ΠΑΣΟΚ που θα προσχωρούσαν σε μια τέτοια πρωτοβουλία. Και εν πάση περιπτώσει, είναι περισσότεροι από αυτούς που χρειάζονται για να χάσει η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ την εμπιστοσύνη του Κοινοβουλίου».

Σύμφωνα με τις υπάρχουσες πληροφορίες, από τον επιχειρηματικό χώρο ακούγεται ότι θα έβλεπαν με «πολύ καλό μάτι» μια ανάλογη εξέλιξη, πρόσωπα, όπως ο πρόεδρος του ΣΕΒ κ. **Στ. Αργυρός** και ο τ. πρόεδρος κ. **Θόδ. Παπαλεξόπουλος**.

Ταυτόχρονα, κοινοτικοί παράγοντες θεωρούν ότι σε μια τέτοια πρωτοβουλία «θα έδιναν το παρών» και ορισμένα στελέχη «πρώτης γραμμής» του ΠΑΣΟΚ, όπως ο κ. **Κ. Σημίτης**, αλλά και άλλα στελέχη ή υπουργοί.

Καθώς και —όχι ευκαταφρόνητος— αριθμός κυβερνητικών βουλευτών, ανεξάρτητες προσωπικότητες από την κεντροαριστερά —ακόμη και την Αριστερά— και βεβαίως πολιτικά πρόσωπα από τον φιλελεύθερο χώρο, ο οποίος και θα αποτελέσει τη βασική «δεξαμενή».

Οι επισκέψεις

Με δεδομένες τις ανωτέρω πληροφορίες μπορεί κανείς να τοποθετήσει σε διαφορετικό πλαίσιο τις αλληπάλληλες επισκέψεις Ευρωπαίων πολιτικών στην Πολιτεία (είτε πρόκειται για τους «τέως» κ. **Ζισκάρ Ντ' Εσταίν** και **Χέλμουτ Σμιτ**, είτε για τον «νυν» κ. **Μάριο Σόαρς**) και να αξιολογήσει διαφορετικά ορισμένες «λεπτομέρειες» των επισκέψεων αυτών, όπως ότι π.χ. ο κ. **Καραμανλής** εγγευστίσε με τους κ. **Ντ' Εσταίν** και **Σμιτ**, παρουσία των κ. **Γ. Ράλλη** και **Ευ. Αβέρωφ** και απουσιάζοντας του αρχηγού της ΝΔ κ. **Κων. Μητσοτάκη**.

Το γεγονός, βεβαίως, ότι η επίσκεψη Σόαρς στην Πολιτεία αναγγέλθηκε μέσω ανακοίνωσης της Ρηγίλλης, δεν ανατρέπει σε τίποτα τις εντυπώσεις από όσα προηγήθηκαν.

Πάνος Παναγιωτόπουλος

**Ζ. Σαρή
ΤΟ ΤΡΑΚ
(4 θεατρικά)**

**Λ. Πέτροβιτς -
Ανδρουσοπούλου
Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΕ
ΤΟΥΣ ΔΩΔΕΚΑ ΜΗΝΕΣ
(4 βιβλία)**

**Αικ. Τσοτάκου -
Καρθέλη
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ**

**Λ. Πέτροβιτς -
Ανδρουσοπούλου
Α. Αλεξανδράκη
ΝΕΑΝΙΚΟ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ**

**Ρ. Καρδαίου Κ. Μάνου - Πασσά
ΧΑΡΟΥΜΕΝΕΣ
ΔΙΑΚΟΠΕΣ
ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ
ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ**

**Ο ΤΟΤΟΣ ΚΙ Η ΤΟΤΙΝΑ
Η Ζωρζ Σαρή διηγείται
σπαρταριστές ιστορίες
Τα παιδιά με αυτοκόλλητες
λέξεις συμπληρώνουν
τα κενά (4 βιβλία)**

**Η ΚΥΡΙΑ ΚΛΟΚΛΟ
Η Ζωρζ Σαρή διηγείται
σπαρταριστές ιστορίες
Τα παιδιά με αυτοκόλλητες
λέξεις συμπληρώνουν
τα κενά (8 βιβλία)**

**ΒΙΒΛΙΑ ΑΠΟ ΧΑΡΤΟΝΙ
(Για παιδιά από 1 ετούς)
Ο ΑΡΚΟΥΔΟΣ ΝΤΥΝΕΤΑΙ
Ο ΑΡΚΟΥΔΟΣ ΤΡΩΕΙ
Ο ΑΡΚΟΥΔΟΣ ΠΑΙΖΕΙ
Ο ΑΡΚΟΥΔΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΕΙ**

**ΒΙΒΛΙΑ ΑΠΟ ΧΑΡΤΟΝΙ
(Για παιδιά από 2 ετών)
ΩΡΑ ΓΙΑ ΜΠΑΝΙΟ
ΩΡΑ ΓΙΑ ΦΑΓΗΤΟ
ΩΡΑ ΓΙΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙ
ΩΡΑ ΓΙΑ ΥΠΝΟ**

**ΒΙΒΛΙΑ ΑΠΟ ΧΑΡΤΟΝΙ
(Για παιδιά από 3 ετών)
ΤΟ ΣΠΙΤΙ
ΤΟ ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ
ΤΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ
ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΔΕΝΤΡΟ**

**Α. Χατζοπούλου Καραβία
ΡΙΚΙ**

**Γ. Ροντάρι
Ο ΠΛΑΝΗΤΗΣ
ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΩΝ
ΔΕΝΤΡΩΝ**

**Α. Αγγελάκη
ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ
ΦΑΝΤΑΣΜΑ**

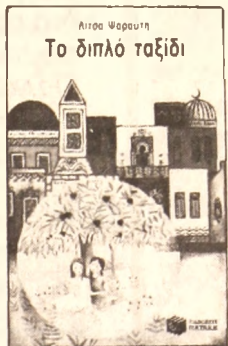
**Λ. Πέτροβιτς-
Ανδρουσοπούλου
ΣΠΙΤΙ ΓΙΑ ΠΕΝΤΕ**

**Κ. Νέσλινγκερ
Ο ΣΤΟΧΑΣΤΗΣ ΝΤΕΤΕΚΤΙΒ**

**Ζ. Σαρή
ΤΑ ΧΕΓΙΑ**

**Α. Ψαραύτη
ΤΟ ΔΙΠΛΟ ΤΑΞΙΔΙ**

**Γ. Γρηγοριάδου
Σουρέλη
ΠΡΙΝ ΑΠΟ
ΤΟ ΤΕΡΜΑ**

**Μ. Αβρααμίδου
ΓΡΑΜΜΑ ΣΤΟ
ΜΟΝΑΧΙΚΟ
ΑΔΕΡΦΟ ΜΟΥ**

**Λ. Πέτροβιτς-
Ανδρουσοπούλου
ΣΤΟ ΤΣΙΜΕΝΤΕΝΙΟ
ΔΑΣΟΣ**

**ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ**

ΝΙΚΗΤΑΡΑ 3, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ. 3638362

Κ Τ Κ Λ Ο Φ Ο Ρ Ο Τ Ν
Ν Ε Ο Ι Τ Ι Τ Λ Ο Ι 1 9 8 8 - 1 9 8 9

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ/ΠΟΙΗΣΗ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΤΟΣ

Η Αγία Αλητεία

Μυθιστόρημα

ΙΩΑΝΝΑ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗ

Χωρισμένη στα δύο

Διηγήματα

ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Λαβύρινθος

Μυθιστόρημα

ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΠΟΤΤΟΣ

Νυχτερινή αποστασία

Νουβέλα

ΤΑΤΙΑΝΑ ΓΚΡΙΤΣΗ-ΜΙΛΛΙΕΞ

Από την άλλη όχθη του Χρόνου

Μυθιστόρημα

Στη σκάλα του Ουρανού

Διηγήματα

ΦΑΙΔΩΝ ΠΑΤΡΙΚΑΛΑΚΙΣ

Ένα υπερβατικό γεγονός

Αφήγημα

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΤΟΜΑΖΑΝΗ

Το καφενείο των ψεμάτων

Διηγήματα

ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΡΙΣΤΗΝΟΣ

Το Οδοιπορικό

Ένα κυκλικό αφήγημα

ΛΗΤΩ ΚΑΤΑΚΟΤΖΗΝΟΥ

Ο Βαλής μου

Απομνημονεύματα

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΟΤΡΟΤΝΗΣ

Οι συμπαίχτες

Μυθιστόρημα

Μερόνυχτα Φραγκφούρτης

Διηγήματα

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΚΟΤΛΙΔΗΣ

Οι σημειώσεις ενός ζηλωτή

Ποίηση

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΛΙΟΝΤΑΚΗΣ

Ο ροδώνας με τους χωροφύλακες

Ποίηση

ΘΑΝΑΣΗΣ ΝΤΖΟΤΦΡΑΣ

Τα τραγούδια μας

Ανθολογία

ΝΑΣΑ ΠΑΤΑΠΙΟΥ

Το φωνήεν σώμα

Ποίηση

ΘΑΝΑΣΗΣ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

Η Κοίμηση

Ποίηση

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ ΧΥΤΗΡΗΣ

Το τέλος της ομιλίας

Ποίηση

Ε Κ Δ Ο Σ Ε Ι Σ Κ Α Σ Τ Α Ν Ι Ω Τ Η

Η σύγχρονη εκδοτική παρουσία στα ελληνικά γράμματα
Ζ. Πηγής 3, 106 78 Αθήνα. Τηλ. 360.32.34 — 36.01.331

Ν Ε Α Β Ι Β Λ Ι Α 1 9 8 8 - 1 9 8 9

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ

Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ 3, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 360.32.34 — 360.13.31

ΓΕΝΙΚΟΣ ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ Ν° 37 — ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1988

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΛΑΤΗ

Όνοματεπώνυμο:

Κωδικός πελάτη:

Επάγγελμα: τηλ:

Οδός: αριθ:

Πόλη (νομός): Ταχ. Κώδ.:

Α.Φ.Μ.: Α.Δ.Τ.:

Πρακτορείο που προτείνεται:

Τρόπος πληρωμής:

Ημερομηνία:

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ 1988-1989	σελίδα	3
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ / ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ	»	7
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ / ΠΟΙΗΣΗ	»	9
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ / ΘΕΑΤΡΟ	»	10
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ / ΚΛΑΣΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	»	10
ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΩΝ ΛΑΩΝ	»	10
ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ / ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ	»	11
ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ / ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΦΑΝΤΑΣΙΑ ...	»	12
ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ / ΠΟΙΗΣΗ	»	12
ΔΟΚΙΜΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ	»	13
ΔΟΚΙΜΙΑ ΞΕΝΑ	»	13
ΣΚΕΨΗ, ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΙ	»	14
ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΧΝΗΣ	»	14
ΛΕΞΙΚΑ	»	14
ΣΕΙΡΑ ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ	»	14
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ	»	15
ΧΙΟΥΜΟΡ	»	16
ΜΕΛΕΤΕΣ / ΠΟΛΙΤΙΚΗ	»	16
ΜΕΛΕΤΕΣ / ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΚΙΝΗΜΑ	»	16
ΜΕΛΕΤΕΣ / ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ	»	16
ΜΕΛΕΤΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ	»	17
ΜΕΛΕΤΕΣ / ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ		
ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ	»	17
ΜΕΛΕΤΕΣ / ΑΡΧΑΙΟΓΝΩΣΙΑ	»	17
ΜΕΛΕΤΕΣ / ΕΣΩΤΕΡΙΣΜΟΣ / ΑΠΟΚΡΥΦΑ	»	17
ΜΕΛΕΤΕΣ / ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ	»	17
ΜΕΛΕΤΕΣ / ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ — ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗ —		
ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ	»	18
ΜΕΛΕΤΕΣ / ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ — ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ..	»	18
ΜΕΛΕΤΕΣ / ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ	»	19
ΜΕΛΕΤΕΣ / ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	»	19
ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	»	19
ΒΙΒΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ — ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	»	19
ΒΙΒΛΙΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΩΣ 9 ΕΤΩΝ	»	20
ΝΕΑΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΑΠΟ 9 ΕΤΩΝ		
ΚΑΙ ΑΝΩ	»	21

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Τα βιβλία που δεν έχουν τιμή και σημειώνονται με ● είναι εξαντλημένα, ενώ όσα σημειώνονται με * πρόκειται σύντομα να κυκλοφορήσουν. Τα βιβλία που σημειώνονται με χρήμα έχουν νέα τιμή.

Εκδόσεις Καστανιώτη Α.Φ.Μ. 08968709
Αθ. Α. Καστανιώτης & Σία Ε.Ε. Α.Φ.Μ. 93605760
Εμβάσματα — Επιταγές: Θανάσης Καστανιώτης
Τράπεζα: ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Σόλωνος 115

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Κριστίνε Μπρύκνερ		
... Ω, Δεισδαίμονα, αν είχες μιλήσει!...	700	
Γκράχαμ Γκριν		
... Ο άνθρωπος μέσα μας (Μυθιστόρημα)	*	
Π. Γούντχαουζ		
... Μην μπλέξεις με το Διάβολο (Μυθιστόρημα)	*	
Μαρκ Τουέν		
... Ο πρίγκιπας και ο φτωχός (Μυθιστόρημα)	950	
Ε.Μ. Φόρστερ		
... Εκεί όπου οι άγγελοι δεν τολμούν ν' αγγίξουν (Μυθιστόρημα)	*	
... Μωρίς (Μυθιστόρημα)	900	
Εφρέμ Κίσον		
... Η Κιβωτός του Νώε, τουριστική θέση (Σατ. διήγ.) ..	*	
Τζέιν Ώστιν		
... Έμμα (Μυθιστόρημα)	1200	
Ντόρις Λέσινγκ		
... Το πέμπτο παιδί (Μυθιστόρημα)	700	
Γουίλιαμ Γκόλντινγκ		
... Άνθρωποι από χαρτί (Μυθιστόρημα)	700	
Ανατόλι Πριστάβιν		
... Πέρασε μια νύχτα η χρυσή νεφέλη (Μυθιστόρημα) ..	1200	
Νικολάι Γκόγκολ		
... Ο μαγικός κύκλος (Διηγήματα)	900	
Τζων Άπνταϊκ		
... Το παζάρι στο άσυλο (Μυθιστόρημα)	*	
Πιερ Μπουαλώ — Τομά Ναρσεζάκ		
... Οι διαβολογυναικές (Μυθιστόρημα)	800	
Γουσταύος Φλωμπέρ		
... Ταξίδι στην Ελλάδα	*	
Ντμίτρι Μπιλένκιν		
... Η αρχή της αβεβαιότητας (Διηγήματα)	800	
Μιχαήλ Έμτσεφ — Γερεμέι Παρνώφ		
... Παγκόσμια ψυχή (Μυθιστόρημα)	900	
Α.Α. Μιλν		
... Το μυστήριο του κόκκινου σπιτιού (Αστ. μυθ.)	800	
Ταχάρ Μπεν Τζελούν		
... Ο δημόσιος συγγραφέας (Μυθιστόρημα)	*	
Στέφανο Μπένι		
... Το μπαρ κάτω από τη θάλασσα (Μυθιστόρημα)	*	
Γιαν Κεφελέκ		
... Η γυναίκα κάτω απ' τον ορίζοντα (Μυθιστόρημα) ..	*	
Χριστόφορος Λιοντάκης		
... Ανθολογία Γαλλικής Ποίησης (Από τον Μπωντλαίρ ως τις μέρες μας)	2000	

ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΩΝ ΛΑΩΝ

Δ/ση Σ.Α. Σκαρτσής

... 1. Αφρικάνικα τραγούδια	500	
... 2. Ινδιάνικα τραγούδια	500	
... 3. Χάκο (Μια ινδιάνικη τελετουργία)	300	
... 4. Ζεν (Μια γιαπωνέζικη μορφή της γνώσης)	500	
... 5. Σούφι (Οι Άραβες Μυστικοί)	300	
... 6. Νταμπαπάντα (Η οδός της αλήθειας)	500	
... 7. Χαϊκού και Σένριου (Γιαπωνέζικα τρίστιχα)	500	
... 8. Κινέζοι ποιητές (Τετράστιχα)	500	
... 9. Πάνθεια (Μια ιστορία απ' τον Ξενοφώντα)	300	
... 10. Σέι Σόναγγον (Το βιβλίο του μαξιλαριού)	300	

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ιωάννα Καρατζαφέρη		
... Χωρισμένη στα δύο (Διηγήματα)	700	
Γιώργος Κάτος		
... Η αγία αλητεία (Μυθιστόρημα)	800	
Μαρία Παπαδημητρίου		
... Λαβύρινθος (Μυθιστόρημα)	600	
Βασίλης Μπούτος		
... Νυχτερινή αποστασία (Νουβέλα)	600	
Τατιάνα Γκρίση-Μιλλιέξ		
... Από την άλλη όχθη του Χρόνου (Μυθιστόρημα) ...	900	
... Στη σκάλα του Ουρανού (Διηγήματα)	600	
Φαίδων Πατρικαλάκης		
... Ένα υπερβατικό γεγονός (Αφήγημα)	600	
Δέσποινα Τομαζάνη		
... Το καφενείο των ψεμάτων (Διηγήματα)	600	
Γιώργος Αριστηνός		
... Το Οδοιπορικό (Ένα κυκλικό αφήγημα)	600	
Λητώ Κατακουζηνού		
ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ		
... Ο Βαλής μου (Απομνημονεύματα)	1500	
Αντώνης Σουρούνης		
... Οι συμπαίχτες (Μυθιστόρημα)	800	
... Μερόνυχτα Φραγκφούρτης (Διηγήματα)	500	
Γιώργος Κακουλίδης		
... Οι σημειώσεις ενός ζηλωτή (Ποίηση)	200	
Χριστόφορος Λιοντάκης		
... Ο ροδώντας με τους χωροφύλακες (Ποίηση)	300	
Θανάσης Ντζούφρας		
... Τα τραγούδια μας (Ανθολογία)	800	
Νάσα Παταπίου		
... Το φωνήεν σώμα (Ποίηση)	300	
Θανάσης Χατζόπουλος		
... Η Κοίμηση (Ποίηση)	200	
Ευριπίδης		
... Ορέστης (Μετάφραση Γ. Τσαρούχης)	1000	
Τηλέμαχος Χυτήρης		
... Το τέλος της ομιλίας	400	

ΔΟΚΙΜΙΑ / ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΙ ΞΕΝΑ

Γιάννης Δάλλας		
... Τα βήματα του Χρόνου	*	
Μιχάλης Πιερίης		
... Χώρος, φως και λόγος στην ποίηση του Κ. Καβάφη	*	
Θόδωρος (γλύπτης)		
... Ίχνη	800	
Θανάσης Θ. Νιάρχος		
... Υποχρέωση στη δυστυχία	*	
Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης		
... Το λάβαρον (Κεφάλαια άγνωστου ιστορικού μυθιστορηματος και άλλες ανέκδοτες σελίδες από το αρχείο Α.Γ.Α. Παπαδιαμάντη και περιγραφή του αρχείου από τον Φώτη Δημητρακόπουλο)	*	
Όσκαρ Ουάιλντ		
... Η παρακμή του ψεύδους	600	

ΣΚΕΨΗ, ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΙ

Δ/νση Θανάσης Θ. Νιάρχος

Κουν Κάρολος	
... Κάνουμε θέατρο για την ψυχή μας	1200
Μινωτής Αλέξης	
... Πορεύεσθαι κατά Τέχνην	1500
Πλωρίτης Μάριος	
... Τέχνη, γλώσσα και εξουσία (<i>Εννιά επίκαιρα σχόλια γύρω σε τρία ατέρμονα θέματα</i>)	600
Σεφέρης Γιώργος — Καραντώνης Αντρέας	
... Αλληλογραφία (1931-1960) (<i>Φιλολογική επιμέλεια: Φώτης Δημητρακόπουλος</i>)	1500 ...
Τσαρούχης Γιάννης (Άπαντα)	
... 1. Αγαθόν το εξομολογείσθαι	1500
... 2. Ως στρουθίον μονάζον επί δώματος	1500
... 3. Εγώ ειμί πτωχός και πένης	1500
... Ευριπίδη, Ορέστης (<i>Μετάφραση</i>)	1000
Φασιανός Αλέκος	
... Σήμερα και αύριο και χθες	600
Σεφέρης Γιώργος	
... Το βυσσινί τετράδιο. Ανεμολόγιο — λέξεις — βό- τανα και ορθογραφικά (<i>Παρουσίαση — σχόλια — σημειώσεις: Φώτης Δημητρακόπουλος</i>)	1000

ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΧΝΗΣ

Άρθουρ Μίλερ	
... Στη δίνη του χρόνου	*
Τζόαν Μπαέζ	
... Και μια φωνή να τραγουδάω	*
Τζο Όρτον	
... Ημερολόγια	*
Πιερ Ρεστανύ	
... Νίκος (Κεσσανλής)	4000
... Δεμένο	5000

ΜΕΛΕΤΕΣ / ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

— ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗ — ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ

Γιάννης Τσιάντης — Σωτήρης Μανωλόπουλος	
ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΑΙΔΟΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ	
... Ψυχοπαθολογία	Τόμος Β1 1000
... Ψυχοπαθολογία	Τόμος Β2 1000
ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ	
... Τόμος Β' (<i>Επιμέλεια: Π. Σακελλαρόπουλος</i>)	*
Τερέζ Λαμπεριέρ και συν.	
... Ψυχιατρική του ενήλικα	
(<i>Εισαγωγή-εποπτεία: Π. Σακελλαρόπουλος</i>)	*
Μιχάλης Μαδιανός	
ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ	
... Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχιατρική — Τόμος Α'	*
... Κοινωνική Ψυχιατρική και κοινοτική ψυχική υγιει- νή — Τόμος Β' — Τεύχος Α'	*
... Ψυχοκοινωνική αποκατάσταση και Διοικητική Ψυ- χιατρική — Τόμος Β' — Τεύχος Β'	*
Πάτρικ Κέισμεντ	
... Μαθαίνοντας από τον ασθενή	*

ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ / ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΠΑΙΔΙ

... Εισηγήσεις στο Β' Σεμινάριο του Κύκλου του Ελ- ληνικού Παιδικού Βιβλίου, Καρδίτσα 15-16 Νοεμ- βρίου 1986	800
Χάρης Σακελλαρίου — Γιάννης Μπάρτζης	
... Οδηγός παιδικού και νεανικού βιβλίου — 1988	600
... Οδηγός παιδικού και νεανικού βιβλίου — 1989	800
Χάρης Σακελλαρίου (Διευθυντής)	
... ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ — Τόμος Γ'	1200

ΜΕΛΕΤΕΣ / ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ

Χανς Πέτερ Χενέκα	
... Βασική κατεύθυνση της Κοινωνιολογίας της Παι- δείας	*
Χέλμουτ Φεντ	
... Κοινωνική ένταξη και εκπαίδευση	*
Ντίτερ Μπάακε	
... Το παιδί από 6-12 ετών — Α' Τόμος	*
... Το παιδί από 13-18 ετών — Β' Τόμος	*
Ρ. Καλούρη-Αντωνοπούλου — Χ. Κάσσαρης	
... Το μουσείο μέσο Τέχνης και Αγωγής	800
Νίκος Πιλάβιος	
... Τώρα που τα παιδιά κοιμούνται	500

ΠΑΙΔΙΚΑ / ΝΕΑΝΙΚΑ

Γιάννης Μπάρτζης	
... Αργεῖος Εσπερινός	500
Νίτσα Τζώρτζογλου	
... Τα τρία Σίγμα	500
Ντίνος Δημόπουλος	
... Τα δελφινάκια του Αμβρακικού	700
Γιάννης Ιωαννίδης	
... Το παράξενο δώρο	500
Γιάννης Καλατζόπουλος	
... Τα ρούχα του βασιλιά	400
Λούκας Χάρτμαν	
... Άννα-αννΑ'	950
Τζακ Λόντον	
... Ο Ασπροδόντης	900
Ιούλιος Βερν	
... Οι πειρατές του Αιγαίου	600
Μ.Ε. Σαλτικόβ-Στσέντριν	
... Πατέρας και γιος	600
Βίκτωρ Ουγκώ	
... Οι Άθλιοι Α' Τόμος	950
... Οι Άθλιοι Β' Τόμος	950
... Οι Άθλιοι Γ' Τόμος	950
... Οι Άθλιοι Δ' Τόμος	950
... Οι Άθλιοι Ε' Τόμος	950

ΠΑΙΔΙΚΑ

Θωμαΐδα Καραμπουρνή — Θεώνη Ευαγγελοπούλου	
... 1. Εγώ και το περιβάλλον μου	600
... 2. Η γη, το κοντινό μου περιβάλλον	600
... 3. Τ' αστέρια κι ο ήλιος, το μακρινό μου περιβάλ- λον	600

ΔΙΑΦΟΡΑ

Νόρα Γουίκς			
... Οι ιατρικές ανακαλύψεις του Δρ Ε. Μπαχ	600		
Φίλιπ Τσάνσελορ			
... Ανθοθεραπεία του Δρ Ε. Μπαχ	1500		
Δημήτρης Κουτσούκης			
... Χριστός — Αντίχριστος — Άνθρωπος	1500		
Μαρία Πολενάκη			
... Θηλυκή βίβλος	800		

ΙΣΤΟΡΙΑ

Νίκος Μπακουνάκης			
... Πάτρα — Μια ελληνική πρωτεύουσα στο 19ο αι. (1828-1860)	1500		
Σπύρος Κουζινόπουλος			
... Η εκτέλεση της ειρήνης	600		
Τάκης Αδάμος			
... Τέκνο της Ανάγκης. 70 χρόνια ΚΚΕ (Δοκίμιο)	400		

ΧΙΟΥΜΟΡ

Γιάννης Ιωάννου			
... Ο Τρίτος Μελόδρομος	1200		
... Ανταυτού	1000		
Στάθης			
... Οι φευγάτοι	800		
Μάκις			
... Ιδού η Ρόδος, ιδού και το Κίνημα	800		
Κατερίνα Σχοινά			
... Πολιτικά, φεμινιστικά και άλλα	800		

ΠΑΙΔΙΚΑ

ΤΑ ΣΝΟΡΚΕΛ ΣΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

Μικρά βιβλία 13 × 14

... Η μάγισσα του νερού	*	
... Το καινούριο παιχνίδι	*	
... Αγώνες στο βυθό	*	
... Η μεγάλη γιορτή	*	
... Το μαγικό αρμόνιο	*	
... Ο κάβουρας στο στάδιο	*	

Βιβλία τσέπης 12 × 18

... Η μηχανή του ατμού	*	
... Η ζωγραφιά του κυβερνήτη	*	
... Τα ψάρια που μουγκρίζουν	*	
... Στο τσίρκο	*	

Μεγάλα βιβλία 27 × 20

... Το μωρό της φάλαινας	500	
... Το παράξενο μαργαριτάρι	500	
... Ο κλέφτης των κοχυλιών	500	
... Η πρώτη σελίδα	500	

Βιβλία κόμικς

... 1. Ο κίτρινος καρχαρίας	*	
... 2. Οδύσσεια στη στεριά	*	
... 3. Ο μικρός ναυαγός	*	
... 4. Το κακό χταπόδι	*	
... 5. Το κυνήγι του θησαυρού	*	
... 6. Σνορκμανία	*	

ΤΑ ΣΝΟΡΚΕΛ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

... Αλφαβητάρι	*	
... Αριθμοί	*	
... Παιχνίδια για έξυπνα Σνόρκελ	*	

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ 1988-1989

Αλεξίου Έλλη (Άπαντα)

... 1. Σκληροί αγώνες για μικρή ζωή (Διηγήματα)	700	...
... 2. Γ' Χριστιανικών Παρθεναγωγείον (Μυθ.)	600	...
... 3. Υπολείμματα επαγγέλματος (Διηγήματα)	500	...
... 4. Λούμπεν (Μυθιστόρημα)	700	...
... 5. Παραπόταμοι (Μυθιστόρημα)	1000	...
... 6. Με τη λύρα (Μυθιστόρημα)	1200	...
... 7. Αναχωρήσεις και μεταλλαγές (Διηγήματα)	500	...
... 8. Μυστήρια (Διηγήματα)	600	...
... 9. Προσοχή συνάνθρωποι! (Διηγήματα)	600	...
... 10. Σπονδή (Διηγήματα)	600	...
... 11. Και ούτω καθεξής (Μυθιστόρημα)	800	...
... 12. Για να γίνει μεγάλος (Βιογραφία του Νίκου Καζαντζάκη)	1200	...
... 13. Και υπέρ των ζώντων (Διηγήματα)	500	...
... 14. Δεσπόζουσα (Μυθιστόρημα)	800	...
... 15. Μια μέρα στο γυμνάσιο (Θέατρο)	500	...
... 15α. Έτσι κήκε το δάσος — Μόνο από αγάπη (Θέατρο)	500	...
... 16. Βασιλική Δρυς (Το χρονικό της εκπαίδευσης) Τόμος Α'	800	...
... 16α. Βασιλική Δρυς (Το χρονικό της εκπαίδευσης) Τόμος Β'	800	...
... 17. Από πολύ κοντά (Αυτοβιογραφικό)	800	...
... 18. Παιζόμε κουκλοθέατρο; (Θέατρο)	500	...
... 19. Κατερειπωμένα αρχοντικά (Διηγήματα)	500	...
... 20. Έλληνες λογοτέχνες (Δοκίμια Ι)	600	...
... 21. Ξένοι λογοτέχνες (Δοκίμια ΙΙ)	600	...
... 22. Υπό εχεμύθειαν (Ανέκδοτα)	800	...
... 23. Εισαγωγή στην ιστορία της Παιδαγωγικής	600	...
Φωσκαρίνης Θάνος		
... Δοκίμιο χρονογραφίας για την Έλλη Αλεξίου	500	...
... ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗ ΑΛΕΞΙΟΥ (Επιμέλεια Άντα Κατσίκη-Γκίβαλου) Γράφουν: Π. Κανελλόπουλος, Τ. Αδάμος, Μελισσάνθη, Ζ. Σκάρος, Γ. Τσαρούχης, Π. Χάρης κ.ά.	1500	...
Αγγελάκης Ανδρέας		
... Η ιστορία του ερωτευμένου Τρίτωνα	300	...
Αδάμος Τάκης		
... Για μια άσπρη μέρα (Διηγήματα)	400	...
Αλίκη		
... Δίψα γι' αέρα... λευτεριά (Μυθιστόρημα)	500	...
Αριστηνός Γιώργος		
... Περιπέτεια (Νουβέλα)	300	...
... Το Οδοιπορικό (Ένα κυκλικό αφήγημα)	600	...
Ασημακόπουλος Κώστας		
... Το δέντρο που χορεύει (Μυθιστόρημα)	700	...
... Η γενιά των αιχμαλώτων (Μυθιστόρημα)	700	...
Βαλαβάνη Ελένη		
... Τα σκληρά καρύδια (Μυθιστόρημα)	600	...
Βασιλικός Βασίλης		
... Ο άνθρωπος με το άδειο (Νουβέλα)	500	...
... Κρουπ-Ελλάς (Διηγήματα)	500	...
... Ανεπίδοτη επιστολή στον Αλέξανδρο Παναγούλη .	300	...
Βρεττός Σπύρος		
... Η κάθαρση (Μυθιστόρημα)	400	...
... Υποψήφιος σπουδαστής (Μυθιστόρημα)	400	...
Γαϊτάνος Γιάννης		
... Με φλος ρουαγιάλ (Μυθιστόρημα)	800	...

Γαλανού Μ. Ειρήνη		
... Κόντρα στον άνεμο (Μυθιστόρημα)	600	...
Γλυκοφρύδη Κατερίνα		
... Πανωραία (Μυθιστόρημα)	500	...
Γρηγοράτος Διονύσης		
... Πουκάμισα εκστρατείας (Διηγήματα)	500	...
Γρηγορίου Μιχάλης		
... Η προσαρμογή (Ενδόμυθος)	300	...
Δανέλλη Τιτίνα — Κοντολέων Μάνος		
... Ένα κι ένα κάνουν όσα θες (Μυθιστόρημα)	500	...
Δασκαλάκης Βασίλης		
... Οι ξεριζωμένοι (Μυθιστόρημα) (Πρόλογος: Έλλη Αλεξίου)	600	...
Θεοτόκης Κωνσταντίνος		
... Αγάπη παράνομη (Νουβέλα)	500	...
Κακλαμανάκη Ρούλα		
... Άμβλωση στο Β' Τριμελές (Αφήγημα)	500	...
Κανζόλα Διονυσία		
... Η Νιζέττα της Ζάκυνθος (Μυθιστόρημα)	600	...
Κάντας Αριστείδης		
... Στα νύχια της πατρίδας — Η άφιξη (Νουβέλες)	400	...
Καραούλης Κώστας		
... Η έκλειψη (Μυθιστόρημα)	600	...
Καρατζαφέρη Ιωάννα		
... Το χαμένο κουμπί (Μυθιστόρημα)	700	...
... Επιπλωμένα δωμάτια (Μυθιστόρημα)	700	...
... Μπαζαγιάζι (Μυθιστόρημα)	800	...
... Οι δύο τελευταίοι (Μυθιστόρημα)	800	...
... 4 — 2 = 0 (Μυθιστόρημα)	600	...
... Η ζωή σε τέσσερις πράξεις (Διηγήματα)	600	...
... Ιστορίες γι' άντρες (Διηγήματα)	700	...
... Τα κορίτσια της Ερεχθείου (Μυθιστόρημα)	600	...
... Τέσσερις Πολωνέζες (Μυθιστόρημα)	800	...
... Καφενείο ο Τέταρτος Κόσμος (Αφηγ. ρεπορτάζ) .	500	...
... Ζευγάρια της Αθήνας (Μυθιστόρημα)	600	...
... Οι έφηβοι του Κολωνού (Μυθιστόρημα)	600	...
... Χωρισμένη στα δύο (Διηγήματα)	700	...
Κάτος Γιώργος		
... Τα καλά παιδιά (Διηγήματα)	500	...
... Η αγία αλητεία (Μυθιστόρημα)	800	...
Κατακουζηνού Λητώ		
... ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ		
... Ο Βαλής μου (Απομνημονεύματα)	1500	...
Κέδρος Ανδρέας		
... Ωδείο (Μυθιστόρημα)	500	...
... Μεταδεκεμβριανά διηγήματα	500	...
... Η φωτιά κάτω απ' τη θάλασσα (Μυθιστόρημα)	1200	...
Κολώνας Βαγγέλης		
... Χαραμάδες (Μυθιστόρημα)	500	...
... Οι νταλικές ταξιδεύουν πάντα νύχτα (Διηγήματα) .	400	...
Κονδύλης Φώντας		
... Τριήμερο στα κάγκελα (Μυθιστόρημα)	500	...
... Το κύμα (Μυθιστόρημα)	400	...
... Η έξωση (Μυθιστόρημα)	500	...
... Η δίκη του μεσημεριού (Μυθιστόρημα)	800	...
Κοντέα Σταυρούλα		
... Φιδοτόμαρο (Μυθιστόρημα)	500	...

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ / ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

Κοντολέων Μάνος	
... Αφήγηση (Μυθιστόρημα)	400
... Κι η σιδερώστρα έκοβε την τηλεόραση στα δυο (Διηγήματα)	500
... Με στοιχεία προσωπικών συνεντεύξεων (Μυθ.) ...	500
... «Τα φώτα!» είπε (Μυθιστόρημα)	700
Κοντολέων Μάνος — Δανέλλη Τιτίνα	
... Ένα κι ένα κάνουν όσα θες (Μυθιστόρημα)	500
Κορνάρος Θέμος (Άπαντα)	
... 1. Άγιον Όρος — Σπιναλόγκα	600
... 2. Αγύρτες και κλέφτες στην εξουσία — Δεν θα πεθάνουμε	600
... 3. Στάχτες και Φοίνικες	800
... 4. Στρατόπεδο Χαϊδαρίου	800
... 5. Με τα παιδιά της θύελλας	800
... 6. Το ξεκίνημα μιας γενιάς (Από τα βαλτονέρια της μεγάλης ιδέας)	1000
... 7. Οδός Προμηθέως (Σοβιετική Ένωση, Ελβετία, Ρώμη, Βουλγαρία, Ρουμανία)	600
... 8. Η γη της ανάστασης (Κίνα)	600
... 9. Θεσσαλονίκη, 9-11 του Μάη 1936 (Οι αγώνες του Λαού)	500
... 10. Η αιχμαλωσία της νύχτας	600
Λάζου Μαρία	
... Διάρρηξη (Διηγήματα)	500
Μανούσακας Γιάννης	
... Ο μπαρμπα-Αναστάσης, το Σοβιέτ (Μυθιστόρημα)	500
... Η βράβευση (Μυθιστόρημα)	500
Μήλας Σπύρος	
... Άνθρωποι και αράχνες (Διηγήματα)	500
Μήτσου Φύλλης	
... Διηγήματα της εφηβείας και του πολέμου	500
Μιλλιέξ-Γκρίση Τατιάνα	
... Χρονικό ενός εφιάλτη (1966-1974)	500
... Από την άλλη όχθη του Χρόνου (Μυθιστόρημα) ...	900
... Στη σκάλα του Ουρανού (Διηγήματα)	600
Μιχαηλίδης Γιώργος	
... Η Πύλη (Νουβέλα)	400
Μιχαλοπούλου Σοφία	
... Αρκείτο βίος, Αλέξανδρε (Μυθιστόρημα)	600
Μπούτος Βασίλης	
... Νυχτερινή αποστασία (Νουβέλα)	600
Μυράτ Αλέξανδρος	
... Φονικό στο Ξοχώρι (Διηγήματα)	300
Νικολαΐδης Αριστοτέλης	
... Ανθρώπων εξ ανθρώπων (Διηγήματα)	500
Νικολαΐδης Νίκος	
... Ο οργισμένος Βαλκάνιος (Μυθιστόρημα)	800
Νόλλας Δημήτρης	
... Το τρυφερό δέρμα (Διηγήματα)	400
... Τα καλύτερα χρόνια (Νουβέλα)	400
... Το πέμπτο γένος (Νουβέλα)	400
Νορ Πωλ	
... Η πόλη του φωτός (Μυθιστόρημα)	400
Ξανθούλης Γιάννης	
... Το καλοκαίρι που χάθηκε στο χειμώνα (Μυθ.)	300
... Ο Σόουμαν δε θά 'ρθει απόψε (Μυθιστόρημα)	400
... Το πεθαμένο λικέρ (Μυθιστόρημα)	600

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ / ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

Πανσέληνου Έφη	
... Δρόμοι της Αθήνας (Μυθιστόρημα)	800
Παπαδημητρίου Μαρία	
... Λαβύρινθος (Μυθιστόρημα)	600
Παπακυριάκης Γιώργος	
... Το δωμάτιο του γορίλα (Διηγήματα)	300
... Καβάλα στη χελώνα (Μυθιστόρημα)	500
... Ο τυφλός ταξιδιώτης (Μυθιστόρημα)	300
Πατρικαλάκης Φαίδων	
... Ένα υπερβατικό γεγονός (Αφήγημα)	600
Πολενάκη Μαρία	
... Τα απόκρυφα σε δράση (Διηγήματα)	800
... Λου (Μυθιστόρημα)	800
Πολυδωροπούλου Πόππα	
... Η φθορά (Μυθιστόρημα)	500
Σαραντίτη-Παναγιώτου Ελένη	
... Τα δέντρα που τα λένε Ντίβι-Ντίβι (Διηγήματα)	500
... Όταν φύγαμε... (Μυθιστόρημα)	600
Σιμιτζής Αντώνης	
... Κυνηγοί κεφαλών (Μυθιστόρημα)	400
... Ο καπιταλιστής (Μυθιστόρημα)	400
... Γη και εραστές (Μυθιστόρημα) Τόμος Α'	400
... Διηγήματα της απαλάμης	400
Σιώτης Ντίνος	
... Δέκα χρόνια κάπου (Μυθιστόρημα)	700
Σουρούνης Αντώνης	
... Οι συμπαίχτες (Μυθιστόρημα)	800
... Μερόνυχτα Φραγκφούρτης (Μυθιστόρημα)	500
Τζιαντζή Μαριάννα	
... Την άλλη φορά, Μαργαρίτα (Πεζογραφήματα)	500
Τομαζάνη Δέσποινα	
... Το αμίλητο νερό (Ερωτικό παραμύθι)	600
... Το καφενείο των ψεμάτων (Διηγήματα)	600
Τσακίρη Σάσα	
... Κλειστή στροφή (Μυθιστόρημα)	400
... Ο θάνατος των πλοίων (Μυθιστόρημα)	500
Ταικληρόπουλος Μπάμης	
... Διακόσια χρόνια ξενιτιάς (Μυθιστόρημα)	800
Φακίνος Άρης	
... Οι τελευταίοι βάρβαροι (Μυθιστόρημα)	500
... Ο άνθρωπος που τάζε τα περιστέρια (Μυθ.)	600
Φακίνου Ευγενία	
... Το έβδομο ρούχο (Μυθιστόρημα)	500
... Η μεγάλη πράσινη (Μυθιστόρημα)	600
Φρέρη Βελ. Μαρίκα	
... 40 χρόνια στην Πρώτη Τάξη (Αυτοβιογραφικό)	300
Φωσκαρίνης Θάνος	
... Δοκίμιο χρονογραφίας για την Έλλη Αλεξίου	500
Φωτιάδου-Μπαλαφούτη Γιώτα	
... Άσε το βιβλίο, το γάλα φέρε (Μυθιστόρημα)	500
Χαριτόπουλος Διονύσης	
... 525 Τάγμα Πεζικού (Μυθιστόρημα)	600
... Δανεικιά γραβάτα (Διηγήματα)	400
... Τα παιδιά της Χελιδόνας (Μυθιστόρημα)	500
... Δέσποινα (Νουβέλα)	400

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ / ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

Χατζής Δημήτρης	
... Σπουδές (<i>Διηγήματα</i>)	500
... Το διπλό βιβλίο (<i>Μυθιστόρημα</i>)	700
... Ανυπεράσπιστοι (<i>Διηγήματα</i>)	600
Χατζοπούλου-Ράγκα Ακριβή	
... Καλησπέρα, Έλλη (Αλεξίου)	400
Χειμωνάς Γιώργος	
... Η φρουρά (<i>Νουβέλα</i>)	*

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ / ΠΟΙΗΣΗ

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΡΩΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

... 44 Έλληνες ποιητές, 14 ζωγράφοι (<i>Επιμέλεια περιοδικό «Λέξη»</i>)	2000
Αγγελάκης Ανδρέας	
... Καβάφης καθ' οδόν	200
Αποστολάτος Μάκης	
... Η ελληνοτουρκική συνύπαρξη στη σύγχρονη ποίηση	300
Βολίκας Ζαχαρίας	
... Διπλή βάρδια	200
Βουρλάκης Κώστας	
... Αλλού φέγγω	200
Γέρος Δημήτρης	
... Αστραφτερή μπανιέρα (<i>Έκδοση με έξι έγχρωμους πίνακες</i>)	300
Γώγου Κατερίνα	
... Τρία κλικ αριστερά	300
... Ιδιώνυμο	300
... Το ξύλινο παλτό	300
... Απόντες	300
... Ο μήνας των παγωμένων σταφυλιών	400
Δαυλόπουλος Τάκης	
... Η τρίτη διάσταση	400
Ζαχαριάδης Στρατής	
... Ποιήματα	400
Ζέρβας Αντώνης	
... Η ανάσταση της κυρα-Τσίνης	200
Θεοδωρακόπουλος Λουκάς	
... Αναδρομή	200
Κακλαμανάκη Ρούλα	
... Το δίλημμα του αγάλματος	250
Κακναβάτος Έκτορας	
... Διασπορά — Η κλίμακα του λίθου	200
Κακουλίδης Γιώργος	
... Η προσευχή του Τζορντάνο Μπρούνο	200
... Οι σημειώσεις ενός ζηλωτή	200
Καρακώστας Νίκος	
... Μνημόσυνο στην ψυχή του Τζων Λέννον	200
Καρούζος Νίκος	
... Συντήρηση ανελκυστήρων	300
Κατοίμης Σπύρος	
... Το κίτρινο	300
Κούσουλας Λουκάς	
... Σχηματο-ποίηση	400

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ / ΠΟΙΗΣΗ

Λάδης Φώντας	
... Είκοσι τραγούδια	200
Λιοντάκης Χριστόφορος	
... Ο ροδώνας με τους χωροφύλακες	300
Μαριδάκης Πέτρος	
... Ο μεγάλος υπνοβάτης	100
Μειμάρης Σπύρος	
... Εξορκισμοί	300
Μελισσάνθη	
... Οδοιπορικό	800
Μιχαήλ-Δέδε Μαρία	
... Με τα φτερά του ινδιάνικου δράκου (<i>Μετάφραση-κείμενα</i>)	200
... Αρβανίτικα τραγούδια (Σειρά Β')	400
Μοσκώφ Κωστής	
... Ποιήματα (Δεύτερη έκδοση συμπληρωμένη)	700
Μοσχοβάκος Νίκος	
... Ζέον	200
Μουντές Ματθαίος	
... Η αντοχή των υλικών	300
Μπέκας Μιχάλης	
... Η ποίηση σήμερα δεν είναι εδώ	200
Νιάρχος Θανάσης	
... Έρως έρωτας (<i>Με 10 πίνακες του Ντ. Πετράτου</i>)	300
Νιάρχος Θανάσης — Φωσιέρης Αντώνης	
... Ποίηση '81	400
Νικολαΐδης Αριστοτέλης	
... Επιλογή Α'	300
... Επιλογή Β'	400
Ντζούφρας Θανάσης	
... Τα τραγούδια μας (<i>Ανθολογία σχολικών-δημοτικών και λαϊκών τραγουδιών</i>)	800
Νορ Πωλ	
... Το λιθαράκι μου (1967-1974)	400
... Ρίμες (<i>Πεντάστιχα χωρίς γομολάστιχα</i>)	300
... Ο ατομικός μου πόλεμος (1940-1944)	500
... Σαλαμάνδρα	300
... Μίμης ο Αμίμητος	500
Ξενουδάκη Μαρία	
... Στο φίλο μου Έντγκαρ Άλλαν Πόε	200
Πανσέληνου Έφη	
... Γράμμα από το καλοκαίρι	200
Παπαδάκη Αθηνά	
... Αμνάδα των ατμών	200
Παπαθανασίου Δημήτρης	
... Οι αστύξενοι	200
Παταπίου Νάσα	
... Το φωνήεν σώμα	300
Πατρικίου Έλενα	
... Μυθολογικές διαδρομές	200
Ποταμίτης Δημήτρης	
... Τα πυρηνικά ποιήματα	200
Πρωτοπαπός Πάνος	
... Παρατηρητής διαμερισμάτων	200
Ρακατζή Μαρία	
... Γραμμές	300
Σιδέρης Νίκος	
... Γκο	200

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ / ΠΟΙΗΣΗ

Σκαρτσής Σωκράτης	
... Δημοτικά τραγούδια (<i>Ανθολογία</i>)	800
Στάμης Νικόλας	
... Δημοσθένης	200
Ταβουλάρη-Καραγιάννη Σοφία	
... Κίτρινοι ήλιοι	100
... Ταξίδι στην άνοιξη	200
Ταλαγάνης Θανάσης	
... Ποιήματα (<i>Εικόνες: Δημήτρης Ταλαγάνης</i>)	300
... Θητεία στο φθινόπωρο	200
... Επισκιάσεις	200
... Ο δρόμος	200
Τζεβελέκας Κώστας	
... Ο αθώος βασανιστής	200
Τσακνιά Αμαλία	
... Πριν από την όχθη	200
Τσακνιάς Σπύρος	
... Ονειροσκόπιο	200
Φουργιώτης Θάνος	
... Επί πιστώσει	200
Φωσκαρίνης Θάνος	
... Βαλπαντάνα	200
Φωσιέρης Αντώνης	
... Σκοτεινός έρωτας	300
... Ο Διάβολος τραγούδησε σωστά	300
... Το θα και το να του θανάτου	300
Φωτιάδου-Μπαλαφούτη Γιώτα	
... Με τ' ασπροπούλια τ' ουρανού	200
Χατζόπουλος Θανάσης	
... Η Κοίμηση	200
Χιόνης Αργύρης	
... Λεκτικά τοπία	300
Χουζούρη Έλενα	
... Έρωτος μάθος	200
Χυτήρης Τηλέμαχος	
... Το τέλος της ομιλίας	400

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ / ΚΛΑΣΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

... ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ / ΒΑΚΧΕΣ (<i>Μετάφραση: Γ.Χειμωνάς</i>)	500
ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ I — ΤΡΑΓΩΔΙΕΣ / ΑΛΚΗΣΤΗ, ΑΝΤΡΟΜΑΧΗ,	
... ΒΑΚΧΕΣ (<i>Μετάφραση: Παναγής Λεκατσάς</i>)	600
ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ II — ΤΡΑΓΩΔΙΕΣ / ΕΚΑΒΗ, ΕΛΕΝΗ, ΗΛΕ-	
... ΧΤΡΑ (<i>Μετάφραση: Παναγής Λεκατσάς</i>)	600
ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ / ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ (Κείμενο-με-	
... τάφραση) (<i>Μετ.: Στ. Μπαζάκου-Μαραγκουδάκη</i>)	500
... ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ / ΟΡΕΣΤΗΣ (<i>Μετ.: Γ. Τσαρούχης</i>)	1000 ...
ΠΛΑΤΩΝ / ΙΩΝ (Κείμενο-μετάφραση)	
... (Εισαγωγή-μετάφραση: Λουκάς Κούσουλας)	400
ΣΟΦΟΚΛΗΣ / ΗΛΕΚΤΡΑ (Κείμενο-μετάφραση)	
... (<i>Μετάφραση: Γιώργος Χειμωνάς</i>)	700

ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΩΝ ΛΑΩΝ

Δ/νση Σ.Λ. Σκαρτσής

... 1. Αφρικάνικα τραγούδια	500
... 2. Ινδιάνικα τραγούδια	500
... 3. Χάκο (<i>Μια ινδιάνικη τελετουργία</i>)	300
... 4. Ζεν (<i>Μια γιαπωνέζικη μορφή της γνώσης</i>)	500
... 5. Σούφι (<i>Οι Άραβες Μυστικοί</i>)	300
... 6. Νταμπαπάντα (<i>Η οδός της αλήθειας</i>)	500
... 7. Χαϊκού και Σένριου (<i>Γιαπωνέζικα τρίσχη</i>)	500
... 8. Κινέζοι ποιητές (<i>Τετράστιχα</i>)	500
... 9. Πάνθεια (<i>Μια ιστορία απ' τον Ξενοφώντα</i>)	300
... 10. Σέι Σόναγγον (<i>Το βιβλίο του μαξιλαριού</i>)	300

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ / ΘΕΑΤΡΟ

Αλεξίου Έλλη	
... Μια μέρα στο γυμνάσιο	500
... Έτσι κήκε το δάσος — Μόνο από αγάπη	500
... Παίζουμε κουκλοθέατρο;	500
Αριστοφάνης	
... Λυσιστράτη (<i>Ελεύθ. απόδοση: Λάκης Λαζόπουλος</i>)	400
Μανιώτης Γιώργος	
... Γκρο Πλαν	500
Παπακυριάκης Γιώργος	
... Δατς Ωλ	300
Τσικληρόπουλος Μπάμης	
... Τα βαποράκια	300

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ / ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

... Άπνταϊκ Τζων		
... Το παζάρι στο άσυλο (Μυθιστόρημα)	*	
... Βεντούρι Μαρτσέλο		
... Λευκή σημαία στην Κεφαλονιά (Μυθιστόρημα)	600	
... Γκίνζμπουργκ Νατάλια		
... Ο δρόμος που πάει στην πόλη (Νουβέλα)	500	
... Οι φωνές της νύχτας (Νουβέλα)	500	
... Γκόγκολ Νικολάι		
... Ο μαγικός κύκλος (Διηγήματα)	900	
... Γκόλντινγκ Γουίλιαμ		
... Άνθρωποι από χαρτί (Μυθιστόρημα)	700	
... Γκόρκι Μαξίμ κ.ά.		
... Σοβιετικά διηγήματα	700	
... Γκριν Γκράχαμ		
... Ο άνθρωπος μέσα μας (Μυθιστόρημα)	*	
... Γούντχαουζ Π.		
... Μην μπλέξεις με το Διάβολο (Μυθιστόρημα)	*	
... Έρενμπουργκ Ηλία		
... Το ένατο κύμα (Μυθιστόρημα) Τόμος Β'	700	
... Έσσε Έρμαν		
... Σιντάρτα (Ένα ινδικό παραμύθι)	500	
... Πήτερ Κάμεντνιτ (Μυθιστόρημα)	400	
... Ταξίδι στην Ανατολή (Μυθιστόρημα)	400	
... Κνουλπ (Μυθιστόρημα)	400	
... Γερτρούδη (Μυθιστόρημα)	600	
... Ροσάλντε (Μυθιστόρημα)	600	
... Κάτω από τον τροχό (Μυθιστόρημα)	600	
... Ο λύκος της στέπας (Μυθιστόρημα)	600	
... Ταξίδι στη Νυρεμβέργη (Νουβέλα)	300	
... Ντέμιαν (Μυθιστόρημα)	500	
... Νάρκισσος και Χρυσόστομος (Μυθιστόρημα)	700	
... Το τελευταίο καλοκαίρι του Κλίνκσορ (Νουβέλες)	500	
... Παράξενα νέα από κάποιο άλλο άστρο (Διηγήματα)	600	
... Το παιχνίδι με τις χάντρες (Μυθιστόρημα)	900	
... Ο Βροχοποιός — Ο Εξομολογητής — Ινδική βιογραφία (Νουβέλες)	500	
... Το νησί του ονείρου και άλλα διηγήματα	800	
... Ζενέ Ζαν		
... Ο Σκοινοβάτης	300	
... Ικάζα Χόρχε		
... Ουαζιπούνγκο (Μυθιστόρημα)	600	
... Κεφελέκ Γιαν		
... Η γυναίκα κάτω απ' τον ορίζοντα (Μυθιστόρημα)	*	
... Κίσον Εφρέμ		
... Η Κιβωτός του Νώε, τουριστική θέση (Σατ. διήγ.) ..	*	
... Κοκτώ Ζαν		
... Ταξίδι στην Ελλάδα (Εισαγωγή: Γιάννης Τσαρούχης, μετάφραση: Θανάσης Νιάρχος, σχέδια: Ζαν Κοκτώ) Με τέσσερα σχέδια του Ντ. Πετράτου	700	
... Κόνραντ Τζόζεφ		
... Η Τρέλα του Αλμάγερ (Μυθιστόρημα)	600	
... Κόρουτζιεφ Ντημήταρ		
... Το ήσυχο νησί (Διηγήματα και νουβέλες)	400	
... Λέσινγκ Ντόρις		
... Το πέμπτο παιδί (Μυθιστόρημα)	700	
... Μιλν Α.Α.		
... Το μυστήριο του κόκκινου σπιτιού (Αστ. μυθ.)	800	
... Μπαζέν Ερβέ		
... Με την οχιά στο χέρι (Μυθιστόρημα)	600	

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ / ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

... Μπέλλου Σάουλ		
... Ο μετέωρος άνθρωπος (Μυθιστόρημα)	600	
... Μπένι Στέφανο		
... Το μπαρ κάτω από τη θάλασσα (Μυθιστόρημα)	*	
... Μπόρχες Χόρχε Λουίς		
... Λαβύρινθοι (Διηγήματα)	900	
... Μπουαλώ Πιερ — Ναρσεζάκ Τομά		
... Οι διαβολογυναίκες (Μυθιστόρημα)	800	
... Μπρύκνερ Κριστίνε		
... Ω, Δεισδαιμόνα, αν είχες μιλήσει!...	700	
... Ντι Μωριέ Δάφνη		
... Ρεβέκκα (Μυθιστόρημα)	900	
... Οουσάνα Σεμπένε		
... Χορματιάν (Μυθιστόρημα)	900	
... Παρίζε Γκοφρέντο		
... Το αφεντικό (Μυθιστόρημα)	800	
... Πέντε σύγχρονοι Ρουμάνοι πεζογράφοι		
... Λουτσία Ντεμέτριους, Σούτζεν Μπάρμπου, Τίτους Πόποβιτς, Οβίντιου Κωνσταντίνεσκου, Μαρίν Πρέντα (Επιλογή-μετάφραση-εισαγωγή: Λ. Πετσίνης)	500	
... Πιραντέλλο Λουίτζι		
... Γυμνή ζωή (Διηγήματα)	600	
... ΠΡΙΣΜΑ (Τριμηνιαία έκδοση επιλογής από την παγκόσμια σύγχρονη λογοτεχνία)		
... Διευθυντής: Δ. Χατζής		
... 1. J. Updike, G.G. Marquez, M. Tournier κ.ά.	400	
... 2. C. Milos, A. Μποτσάρωφ, B. Καμιάνοφ, N. Sarraut κ.ά.	400	
... 3. A. Athilano, A. Artaud, M. Cardinal, A. Malraux κ.ά.	400	
... 4. E. Neutsch, L. Galambos, J.L. Borges κ.ά.	400	
... Δεμένο σ' έναν τόμο	1900	
... Πριστάβκιν Ανατόλι		
... Πέρασε μια νύχτα η χρυσή νεφέλη (Μυθιστόρημα)	1200	
... Ρεμπρεάνου Λίβιου		
... Η εξέγερση — Αναβρασμός στην ύπαιθρο Τόμος Α'	500	
... Η εξέγερση — Οι φωπιές	Τόμος Β'	500
... Σαίξπηρ Ουίλλιαμ		
... Άμλετ (Μετάφραση: Μιχάλης Κακογιάννης)	600	
... Σίλβα Μιγκέλ Οτέρο		
... Οι πέντε που δεν μίλησαν (Μυθιστόρημα)	500	
... Σιλόνε Ιγνάτσιο		
... Το μυστικό του Λουκά (Μυθιστόρημα)	500	
... Σκόρσα Μανουέλ		
... Ο ακίνητος χορός (Μυθιστόρημα)	600	
... Τζελούν Ταχάρ Μπεν		
... Ο δημόσιος συγγραφέας (Μυθιστόρημα)	*	
... Τζιαν Φιλίπ		
... Μπέτυ Μπλου (Μυθιστόρημα)	1200	
... Τολστόι Λέων		
... Κάτια — Ο θάνατος του Ιβάν Ιλίτς (Νουβέλες)	600	
... Φιτζέραλντ Σκοτ		
... Η χαμένη δεκαετία (Διηγήματα)	600	
... Φλωμπέρ Γουσταύος		
... Ταξίδι στην Ελλάδα	*	
... Φόρστερ Ε.Μ.		
... Εκεί όπου οι άγγελοι δεν τολμούν ν' αγγίξουν	*	
... Μωρίς (Μυθιστόρημα)	900	
... Χαλίφα Σάαρ		
... Χρονικό της φραγκοσυκιάς (Μυθιστόρημα)	800	

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ / ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

Χάμετ Ντάσιλ	
... Το μεγάλο χτύπημα (Διηγήματα)	400
Χάντκε Πέτερ	
... Η ώρα της αληθινής αίσθησης (Μυθιστόρημα)	600
... Λάθος κίνηση (Νουβέλα)	500
Χάρντνυ Τόμας	
... Μια ευφάνταστη γυναίκα και άλλα διηγήματα	600
Χάσεκ Γιάροσλαβ	
... Όμορφος κόσμος ηθικός (Διηγήματα)	500
... Για γέλια και για κλάματα (Διηγήματα)	500
... Για τα πανηγύρια (Διηγήματα)	500
Χο Φαμ κ.ά.	
... Βιετναμέζικα διηγήματα	400
Ώστιν Τζέιν	
... Έμμα (Μυθιστόρημα)	1200

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΦΑΝΤΑΣΙΑ

Έμτσεφ Μιχαήλ — Παρνώφ Γερεμέι	
... Παγκόσμια ψυχή	900
Μπιλένκιν Ντμίτρι	
... Η αρχή της αβεβαιότητας	800
Μπλις Τζέιμς	
... ΣΤΑΡ ΤΡΕΚ 1 — Ταξίδι στ' αστέρια	500
... ΣΤΑΡ ΤΡΕΚ 2 — Ταξίδι στ' αστέρια	500
Στρουγκάτσκι Αρκάντι & Μπορίς	
... Συνωμοσία του σύμπαντος	500

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ / ΠΟΙΗΣΗ

Ανθολογίες	
Χριστόφορος Λιοντάκης	
... Ανθολογία Γαλλικής Ποίησης (Από τον Μπωντλαίρ ως τις μέρες μας)	2000
... Σύγχρονοι Αμερικανοί ποιητές (Επιλογή-μετάφραση: Σ.Λ. Σκαρτσής)	800
... Κινεζική και ιαπωνική ποίηση (Επιλογή-μετάφραση: Ανδρέας Αγγελάκης)	400
... Ερωτική ποίηση (Αγγλία-Αμερική) (Επιλογή-μετάφραση: Ανδρέας Αγγελάκης)	400
Αραγκόν Λουί — Φούλαντβιντ Χάμιντ — Φασια- νός Αλέκος	
... Ελεγεία στον Ρομάνο (Μετ.: Θανάσης Νιάρχος) ...	*
Βολς	
... Ποιήματα (Σχέδια-πίνακες-φωτογραφίες) (Παρουσίαση-μετάφραση: Ε.Χ. Γονατάς)	600
Ελυάρ Πωλ	
... Ποιήματα (Μετάφραση: Σπ. Αλ. Γκίνης)	600
Έσσε Έρμαν — Τρακλ Γκέοργκ	
... Ποιήματα (Επιλογή-μετάφραση: Α. Αγγελάκης)	400
Ζακόμπ Μαξ	
... Συμβουλές σ' ένα νέο ποιητή (Εισαγωγή-μετάφραση: Αντώνης Φωστιέρης)	500
Λόρκα Φεντερίκο Γκαρθία	
... Ποιήματα (Μετάφραση: Ανδρέας Αγγελάκης)	400
Μαίτερλινκ Μωρίς	
... Θερμοκήπια (Εισαγωγή-μετάφραση: Μ. Δημάκης)	600
Μπλέικ Ουίλιαμ	
... Ποιήματα (Μετάφραση: Ανδρέας Αγγελάκης)	400
Μπονφουά Υβ	
... Ποιήματα (Μετάφραση: Μηνάς Δημάκης — Χριστό- φορος Λιοντάκης)	500
Πρεβέρ Ζακ	
... Κουβέντες (Μετάφραση: Μιχάλης Μειμάρης)	800

ΔΟΚΙΜΙΑ / ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Αδάμος Τάκης	
... Η λογοτεχνική μας κληρονομιά	
... Τόμος Α': Πεζογράφοι	500
... Τόμος Β': Ποιητές	500
... Πνευματικές γνωριμίες	800
Ανδρεάδης Γιάγκος	
... Ο γυρισμός του Οδυσσέα κι ο νόστος της ποίησης στην πολιτεία	600
Αργυρίου Αλέξανδρος	
... Δεκαεπτά κείμενα για τον Γ. Σεφέρη	900
Βαρβέρης Γιάννης	
... Η κρίση του θεάτρου (1976-1984)	900
Γεωργουσόπουλος Κώστας	
... Τα μετά το θέατρο	900
... Οι πλάγιες ερωτήσεις του Πορφύριου	500
Δάλλας Γιάννης	
... Τα βήματα του Χρόνου	*
Δάλκου Γεωργία	
... Κωνσταντίνος Γεωργίου Καρυωτάκης, δημόσιος υπάλληλος εξ Αθηνών, μετατεθείς εις Πρέβεζαν εσχάτως	800
Θόδωρος (γλύπτης)	
... Ίχνη	800
Καρβέλης Τάκης	
... Δεύτερη ανάγνωση	800
Κούσουλας Λουκάς	
... Μετά τα φιλολογικά	800
Κριαράς Εμμανουήλ	
... Πρόσωπα και θέματα από την ιστορία του δημοτικισμού	800
Κωτούλας Κώστας	
... Δια-λέξεις (Για όσα συμβαίνουν εδώ και τώρα)	300
Λαλά-Κριστ Δέσποινα	
... Στο καλειδοσκόπιο του Γιώργου Χειμωνά	500
Λαμπάκης Στέλιος	
... Οι καταβάσεις στον Κάτω Κόσμο στη βυζαντινή και μεταβυζαντινή λογοτεχνία (Διδακτορική διατριβή)	1000
Λεκατσάς Παναγής	
... Η μητριαρχία και η σύγκρουσή της με την ελληνική πατριαρχία	300
... Ιδεοκρατία και ιστορική αιτιοκρατία	200
... Το κάλεσμα της Θεονύμφης	300
Μάρας Στάθης	
... ΚΩΣΤΑΣ ΒΑΡΝΑΛΗΣ — Ιδεολογία και ποίηση	800
... ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ — Τέχνη και μεταφυσική	800
Μερακλής Μ.Γ.	
... Τέσσερα δοκίμια για τον Κ.Π. Καβάφη	500
... Προσεγγίσεις στην ελληνική πεζογραφία (Ο αστικός χώρος)	800
Μηλιώνης Χριστόφορος	
... Υποθέσεις (Κριτικά κείμενα)	700
Μίχα-Λαμπάκη Ασπασία	
... Η διατροφή των αρχαίων Ελλήνων κατά τους αρχαίους κωμωδιογράφους (Διδακτορική διατριβή)	1000

ΔΟΚΙΜΙΑ / ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Μοσκόφ Κωστής	
... Η πράξη και η σιωπή. Τα όρια του Έρωτα και τα όρια της Ιστορίας (Δοκίμια II)	600
... Λαϊκισμός ή πρωτοπορία (Δοκίμια III)	600
... Εισαγωγικά στην ιστορία του Κινήματος της Εργατικής Τάξης (Η διαμόρφωση της εθνικής και κοινωνικής συνείδησης στην Ελλάδα)	1200
... Η διοργάνωση του επαναστατικού μας ονείρου	600
Νιάρχος Θ. Θανάσης	
... Υποχρέωση στη δυστυχία	*
Παγανός Δ.Γ.	
... Αναζητήσεις στη σύγχρονη πεζογραφία	800 ...
Πάνου Σταύρος	
... Λογική του γίνεσθαι	300
Παπαδιαμάντης Αλέξανδρος	
... Το λάβαρον (Κεφάλαια άγνωστου ιστορικού μυθιστορηματος και άλλες ανέκδοτες σελίδες από το αρχείο Α.Γ.Α. Παπαδιαμάντη και περιγραφή του αρχείου από τον Φώτη Δημητρακόπουλο)	*
Παπαδολαμπάκης Μανώλης	
... Πραγματικές ουτοπίες (Χώροι της ελευθερίας, II)	300
Πιερίης Μιχάλης	
... Χώρος, φως και λόγος στην ποίηση του Κ. Καβάφη	*
Ραυτόπουλος Δημήτρης	
... Τέχνη και εξουσία	900
... Κρίσιμη λογοτεχνία	900
Σκιαδάς Αριστόξενος	
... Μικρογραφίες	1200
Στάμος Παναγιώτης	
... Λόγος ανθηρός χειρο-νομηθείς	400
Τριανταφυλλόπουλος Δ.Ν.	
... Μινύρισμα πτηνού χειμαζομένου (Φιλολογικά στον Παπαδιαμάντη)	800
Τσακνιάς Σπύρος	
... Δακτυλικά αποτυπώματα (Κριτικά κείμενα)	900

ΔΟΚΙΜΙΑ / ΞΕΝΑ

Μπαρτ Ρ., Στάινερ Τζ., Πυτόρ Μ., Λοτζ Ντ., Ουίλσον Ρ. κ.ά.	
... Δοκίμια για τη λογοτεχνία και την κριτική (Επιλογή-μετάφραση: Σπύρος Τσακνιάς)	600
Μπρεχτ Μπέρτολντ	
... Μικρό όργανο για το θέατρο	*
Ουάιλντ Όσκαρ	
... Η παρακμή του ψεύδους	600

ΣΚΕΨΗ, ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΙ

Δ/νση Θανάσης Θ. Νιάρχος

Κάρολος Κουν		
... Κάνουμε θέατρο για την ψυχή μας	1200	
Αλέξης Μινωτής		
... Πορεύεσθαι κατά Τέχνην	1500	
Μάριος Πλωρίτης		
... Τέχνη, γλώσσα και εξουσία (Εννιά επίκαιρα σχόλια γύρω σε τρία ατέρμονα θέματα)	600	
Γιώργος Σεφέρης — Αντρέας Καραντώνης		
... Αλληλογραφία (1931-1960) (Φιλολογική επιμέλεια: Φώτης Δημητρακόπουλος)	1500	...
Γιάννης Τσαρούχης (Άπαντα)		
... 1. Αγαθόν το εξομολογείσθαι	1500	
... 2. Ως στρουθίον μονάζον επί δώματος	1500	
... 3. Εγώ ειμί πτωχός και πένης	1500	
... Ευριπίδη, Ορέστης (Μετάφραση)	1000	
Αλέκος Φασσιανός		
... Σήμερα και αύριο και χθες	600	
Γιώργος Σεφέρης		
... Το βυσαίνι τετράδιο. Ανεμολόγιο — λέξεις — βό- τανα και ορθογραφικά (Παρουσίαση — σχόλια — σημειώσεις: Φώτης Δημητρακόπουλος)	1000	

ΛΕΞΙΚΑ

Δημητρίου Σωτήρης

ΛΕΞΙΚΟ ΟΡΩΝ

... 1. Σημειολογικής και δομικής ανάλυσης της Τέ- χνης	1200	
... 2. Επικοινωνίας και σημειωτικής ανάλυσης	1200	
... 3. Γλωσσολογίας Α'	1400	
... 3α. Γλωσσολογίας Β'	1200	
... 4. Σημαντικής	1000	
... 5. Κυβερνητικής, δομισμού και της θεωρίας των συστημάτων	1500	
Κονταράτου Φλώρα		
... Νέα γραμματική της ιταλικής γλώσσας	900	
Κυβιλλιέ Α. — Καζνέβ Ζ. — Μπαλ Φρ. κ.ά.		
... Βασικά θέματα της Κοινωνιολογίας και κοινωνιο- λογικό λεξικό	2000	
Πετσίνης Λάμπρος		
... Πλήρες ελληνορουμανικό λεξικό	700	
... Ελληνορουμανικοί διάλογοι	400	

ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΧΝΗΣ

Αλεξίου Νίκος		
... Αισθητικά σημειώματα	1500	
Θεοδωράκης Μίκης		
... Για την ελληνική μουσική	800	
Καραγιάννης Βαγγέλης — Μολίνος Στρατής		
... Μυτιλήνη 1912	1800	
Μίλερ Άρθουρ		
... Στη δίνη του χρόνου	*	
Μινωτής Αλέξης		
... Ο ηθοποιός Αλέξης Μινωτής	2000	
Μπαέζ Τζόαν		
... Και μια φωνή να τραγουδάω	*	
Όρτον Τζο		
... Ημερολόγια (Επιμέλεια: Τζων Λαρ)	*	
Ρεστανύ Πιερ		
... Νίκος (Κεσσανλής)	4000	
... Δεμένο	5000	
Σπητέρης Τώνης		
... Δάσκαλοι της ελληνικής ζωγραφικής του 19ου και 20ού αιώνα	1000	
Φωτόπουλος Διονύσης		
... Μάσκες — Θέατρο	4000	
... Σκηνικά — Κοστούμια	8000	

ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Γκρύνεμπεργκ Πιερ		
... Σκι (σε δέκα μαθήματα)	600	
Γουίκς Νόρα		
... Οι ιατρικές ανακαλύψεις του Δρ Ε. Μπαχ	600	
Μαλλιαρού Μαρία-Αδαμαντία		
... Η μητέρα εκπαιδεύεται στην Παιδιατρική	500	
Νατζέμυ Μπομπ		
... ΓΙΟΓΚΑ για υγεία και ηρεμία	600	
... ΔΙΑΤΡΟΦΗ για υγεία και ζωντάνια	600	
Πέηντερ Ζενεβιέβ		
... Πώς να βοηθήσετε το παιδί σας ν' αναπτυχθεί (Για νεογέννητα έως 3 χρόνων)	800	
Ρισάρ Λουίζ Ντωγιόν		
... Προετοιμάστε το παιδί σας για το σχολείο	600	
Ρόυμπιν Νταιήβιντ Δρ		
... Όλα όσα θέλατε πάντα να μάθετε για το σεξ και δεν τολμούσατε να ρωτήσετε	800	
Τζόνσον Β. — Βέρνερ Ρ.		
... Οδηγός ανάπτυξης για προβληματικά παιδιά	700	
Τσάνσελορ Φίλιπ		
... Ανθοθεραπεία του Δρ Ε. Μπαχ	1500	

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Βασιλειάδης Γιάννης	
... Το κινούμενο σχέδιο	800
Καβάγιας Γιώργος	
... Ο κινηματογράφος χωρίς μυστικά και η τέχνη του οπερατέρ	800
Κουσουμίδης Μαρίνος	
... Ιστορία του ελληνικού κινηματογράφου (<i>Εικονογραφημένη</i>)	1700
... Δεμένο	2000
Λε Γκρις Μαλκόλμ	
... Μετά το αφηρημένο φιλμ	500
Μετς Κριστιάν	
... Μεταφορά/Μετωνυμία ή Το φανταστικό αναφερό- μενο	500
Μπρεσόν Ρομπέρ	
... Σημειώσεις για τον κινηματογράφο	•
Παναγιωτάτος Δημήτρης	
... Οι ταινίες πορνό (<i>Ένας ακόμη μηχανισμός καταπίεσης</i>)	500
Ρεντζής Θανάσης	
... Μετάτυπα	*
... CORPUS (<i>Εισαγωγή: Ντόρα Ηλιοπούλου-Ρογκάν</i>) .	500
Χιρς Φόστερ	
... Έρωτας, Σεξ, Θάνατος και το νόημα της Ζωής στην κωμωδία του Γούντυ Άλλεν	600
ΦΙΛΜ (Περιοδική έκδοση ανάλυσης και θεώρη- σης του κινηματογράφου)	
... 1. Ο κινηματογράφος σήμερα	•
... 2. Ο κινηματογράφος του Τρίτου Κόσμου	•
... 3. Νέος ελληνικός κινηματογράφος	•
... 4. Κινηματογράφος και σημειολογία	300
... 5. Σύγχρονη σημειολογία και φιλοσοφία	300
... 6. Ρωσικός κινηματογράφος	300
... 7. Πρωτοπορία	300
... 8. Πρωτοπορίες — Νέος ελληνικός κινηματογρά- φος	300
... 9. Οι πρωτοπορίες	•
... 10. Κινηματογράφος, τέχνη, εμπόριο, γλώσσα	300
... 11. Ελληνικός κινηματογράφος — Cinema Novo — Μοντάζ	300
... 12. Θέατρο — Κινηματογράφος	300
... 13. Κινηματογράφος, ψυχανάλυση	•
... 14. Cinema Novo	300
... 15. Ιστορία του ελληνικού κινηματογράφου	400
... 16. Μοντέρνα Τέχνη — Οκτωβριανή Επανάσταση και κινηματογράφος	300
... 17. Γυναίκα και κινηματογράφος	300
... 18. Κινηματογράφος και μουσική	300
... 19. Νέος ελληνικός κινηματογράφος	300
... 20. Πειραματικός κινηματογράφος	300
... 21. Εφήμερα, Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης, «Αναπαρά- σταση», Κριτική, Σημειολογία	300
... 22. Κινηματογράφος — Πηγές — Ιστορία — Πρω- ταρχικές θεωρήσεις	300
... 23. Σοβιετικός κινηματογράφος	300
... 24. Βουλγαρικός κινηματογράφος	300
... 25. Κινηματογράφος, αφήγηση, αναπαράσταση	300
... 26. Ηλεκτρονική επανάσταση	300

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

... 27. Νέα τεχνολογία — Special effects — Video rock	300
... 28. Δέκα χρόνια ΦΙΛΜ	350
... 29. Η οπτικοακουστική τεχνόσφαιρα	350
... 30. Pasolini — Mass media — Ψηφιακή εικόνα — Computer Graphics	350
... 31. Νέα τεχνολογία — Νέα ευαισθησία — Δορυ- φορική επικοινωνία	300
... 32. Θεωρητικά και προγραμματικά κείμενα	300
... ΦΙΛΜ 1974-1975, τόμος Α' δεμένος	1400
... ΦΙΛΜ 1975-1976, τόμος Β' δεμένος	1400
... ΦΙΛΜ 1976-1977, τόμος Γ' δεμένος	1400
... ΦΙΛΜ 1977-1978, τόμος Δ' δεμένος	1400
... ΦΙΛΜ 1978-1979, τόμος Ε' δεμένος	1400
... ΦΙΛΜ 1980-1982, τόμος ΣΤ' δεμένος	1400
... ΦΙΛΜ 1982-1983, τόμος Ζ' δεμένος	1600

ΧΙΟΥΜΟΡ

Αργυράκης Μίνως	
... Ο γύρος της Ελλάδας	600
Γκιόκας Παναγιώτης	
... Ο Καραγκιόζης στη χώρα των θαυμάτων	800
Ζουμπουλάκη Δημητρία	
... Ευτυχώς, δεν έχεις τίποτα	400
Θεολογίδου Ρένα	
... Και ό,τι ήθελε προκύψει	500
Ιωάννου Γιάννης	
... Ο τρίτος δρόμος '83	1000
... Ο Ευρωπαίος	*
... Ο τρίτος δρόμος, δεξιά	1000
... Το θαύμα	1000
... Ποιος τρίτος δρόμος;	1000
... Το μεγάλο αφεντικό	600
... Ο τρύπιος δρόμος	1000
... Ο τρίτος δρόμος (Αυστηρώς ακατάλληλον)	1000
... ΚΑΛΠΗ Co	1000
... Ο τρίτος Μελόδρομος	1200
... Ανταυτού	1000
Καλαμάρας Αντώνης	
... Βίοι ανθόσπαρτοι	500
... Μην πατάτε το πράσινο	500
Καραγιάννης Πάνος	
... Ιστορίες από τον πλανήτη Γάμα 'Ητα	400
Κλυνν Χάρρυ	
... Αλαλούμ και πάσης Ελλάδος	700
Makis	
... Ιστορίες της άγριας δύσης	800
... Δυν-αστεία	800
... Η πρωτοβουλία των... Σέξι!	800
... Ιδού η Ρόδος, ιδού και το Κίνημα	800
Μακρή Αγγελική	
... Πρώτος!	300
... Είμαι ο πρώτος;	300
Παναγιωτόπουλος Παύλου Κώστας	
... Βαρβάρα (<i>Βίος και ξυπολητεία</i>)	200
... Η κυρία Κυριακή	400
... Αποφταιγματα	400
Παπαϊωάννου Κώστας	
... Η ιστορία της κυρίας «ΟΥ»	300
Στάθης	
... Ο αυτοδύναμος	800
... Τα τραίνα που φύγαν	800
... Τα κόμικς του Στάθη (1982-1987)	800
... Οι κοριοί	800
... Οι φευγάτοι	800
Σχοινά Κατερίνα	
... Πολιτικά, φεμινιστικά και άλλα	800

ΜΕΛΕΤΕΣ / ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Γουιλράιτ Ελ — Μακ Φαρλέιν Μπρους	
... Ο κινεζικός δρόμος για το σοσιαλισμό	600
Θεοδωράκης Μίκης	
... Η Αλλαγή (<i>Προβλήματα ενότητας της Αριστεράς</i>)	200
Κάτρης Γιάννης	
... Πρώτη άνοιξη (<i>Το χρονικό μιας εποχής</i>)	700
... Η αλήθεια είναι το φως που καίει	600
... Τρίτος χρόνος	600
Λάδης Φώντας	
... Οι αλλαγές στην Ε.Σ.Σ.Δ. και η ελληνική αριστερά	400
Μαρίνος Γ., Κασσιμάτης Γ., Μαγκάκης Γ.Α., Ροζάκης Χ., Παπασπηλιόπουλος Σ., Πάνου Σ.	
... Για την ποιότητα της δημοκρατίας μας	200
Νικολάου Κώστας	
... Δεξιά πορεία με αριστερό φλας και άλλα τινά	500
Πάνου Σ., Μαγκάκης Γ.Α., Κασσιμάτης Γ., Νικολινάκος Μ., Παπασπηλιόπουλος Σ., Μαρωνίτης Δ., Φατούρος Δ., Χονδροκούκης Δ., Μαρκόπουλος Χ., Λουκάς Σ., Βέλτσος Γ., Ρωμαίος Γ.	
... Ελλάδα και σοσιαλισμός	400
Πετσίνης Λάμπρος	
... Επιστημονικοτεχνική και βιομηχανική επανάσταση	500
Σημίτης Κώστας	
... Η δομική αντιπολίτευση	300
... Πολιτική, κυβέρνηση, δίκαιο	300
Τερλεξής Πανταζής	
... Πολιτική συμμετοχή στο σύγχρονο κράτος	600
Χαρπουτλού Καμουράν Μπεκίρ	
... Η Τουρκία σε αδιέξοδο	400

ΜΕΛΕΤΕΣ / ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΚΙΝΗΜΑ

Κακλαμανάκη Ρούλα	
... Η θέση της Ελληνίδας στην οικογένεια, στην κοινωνία, στην πολιτεία	800
Λεκλέρ Αννί	
... Γυναικείες κουβέντες	•
... Πυρογραφίες	400
Μυλντόρφ Μπερνάρ	
... Σεξουαλικότητα και θηλυκότητα	500
Πολενάκη Μαρία	
... Ναυαγοί στο σπίτι	800
... Επαναστατικές λύσεις	800
... Η νεόνυμφος ετρελάθη και άλλα λάθη	800
... Κυρία με τα κρεμμυδάκια	800
... Βοήθεια θυμάμαι	600
... Θηλυκή Βίβλος	800

ΜΕΛΕΤΕΣ / ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ

Βίνερ Νόρμπερτ	
... Κυβερνητική (<i>ή Έλεγχος κι επικοινωνία στα ζώα και στις μηχανές</i>)	800

ΜΕΛΕΤΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ		
Τσοκόπουλος Βάσιος		
... ΠΕΙΡΑΙΑΣ, 1835-1870. Εισαγωγή στην ιστορία του ελληνικού Μάντσεστερ	1000	
Μπακουνάκης Νίκος		
... ΠΕΙΡΑΙΑΣ — Μια ελληνική πρωτεύουσα στο 19ο αιώνα (1828-1860)	1500	
Αδάμος Τάκης		
... Τέκνο της Ανάγκης. 70·χρόνια ΚΚΕ (Δοκίμιο)	400	
Αθανασιάδης — Τσίμπηρας — Μαρινάκης		
... Στη μνήμη του Αλέκου Παναγούλη	500	
Ανταίος Πέτρος		
... Συμβολή στην ιστορία της ΕΠΟΝ Τόμος Α1	600	
... Συμβολή στην ιστορία της ΕΠΟΝ Τόμος Α2	600	
... Συμβολή στην ιστορία της ΕΠΟΝ Τόμος Β'	1000	
Βουγιουκλάκης Κώστας		
... Οι πρωτοπόροι του αγώνα (Η Εθνική Αντίσταση στη Λακωνία)	1000	
Κουζινόπουλος Σπύρος		
... «Ελευθερία», η άγνωστη ιστορία της πρώτης παράνομης οργάνωσης και εφημερίδας της Κατοχής	800	
... Η εκτέλεση της ειρήνης	600	
Κούνδουρος Ρούσσος		
... Η ασφάλεια του καθεστώτος (Πολιτικοί κρατούμενοι. Εκτοπίσεις και τάξεις στην Ελλάδα, 1920-1974)	500	
Λάδης Φώντας		
... ΙΟΥΛΙΑΝΑ — 100 μέρες που συγκλόνισαν την Ελλάδα	500	
Μπαρτζιώτας Βασίλης		
... Στις φυλακές και τις εξορίες	500	
Παπανδρέου Μαργαρίτα		
... Εφιάλτης στην Αθήνα	800	
Ρουσσέας Σταύρος		
... Ο θάνατος μιας δημοκρατίας (Η Ελλάδα και η αμερικανική συνείδηση)	500	
Φάτσης Γιάννης		
... ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ '73 (Εξέγερση, κατάληψη, εισβολή)	800	
Ψαράκης Τάκης		
... Ντοκουμέντα Κατοχής της γερμανικής προπαγάνδας	500	

ΜΕΛΕΤΕΣ / ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ

Κολοζίμο Πήτερ		
... Ναυάγια από τ' άστρα	*	
Κουτσούκης Δημήτρης		
... Εμείς οι εξωγήινοι (Ιπτάμενοι δίσκοι)	800	
Λούναν Ντάνκαν		
... Ο άνθρωπος και το σύμπαν (Επικοινωνία και επαφές με άλλους πολιτισμούς)		
... Τόμος Α': Η πρώτη φάση του διαστρικού αποικισμού μέχρι 12 έτη φωτός	500	
... Τόμος Β': Επαφή με άλλο πολιτισμό	700	

ΜΕΛΕΤΕΣ / ΑΡΧΑΙΟΓΝΩΣΙΑ

Αμούσιν Ιντ.		
... Τα χειρόγραφα της Νεκρής Θάλασσας	1000	
Δουσάν Στέφανος		
... Ο Κώδικας Νόμων	500	
Ροδάκης Περικλής		
... Ο Κώδικας του Χαμουραμπί και άλλοι κώδικες της Μεσοποταμίας	500	
Σάνταρς Ν.Κ.		
... Το έπος του Γκιλγκαμές	600	
Τόμας Άντριου		
... Τα μυστικά της Ατλαντίδας	600	

ΜΕΛΕΤΕΣ / ΕΣΩΤΕΡΙΣΜΟΣ / ΑΠΟΚΡΥΦΑ

Καστανέντα Κάρλος		
... Η διδασκαλία του Δον Χουάν	800	
... Ιστορίες δύναμης	800	
... Μια ξεχωριστή πραγματικότητα	800	
... Ταξίδι στο Ιξτλάν	800	
Κουτσούκης Δημήτρης		
... Τα μυστήρια των Εσσαίων	1000	
... Χριστός-Αντίχριστος-Άνθρωπος	1500	
Κρισναμούρτι		
... Στοχασμοί πάνω στη ζωή μας (Σειρά Α')	900	
... Στοχασμοί πάνω στη ζωή μας (Σειρά Β')	900	
... Στοχασμοί πάνω στη ζωή μας (Σειρά Γ')	1000	
... Ελευθερία (Η αρχή και το τέλος)	900	
... Στη σιγή του νου	600	
... Η αναγκαιότητα της αλλαγής	600	
... Τα πρώτα βήματα της μάθησης	900	
... Η αγάπη δεν υπακούει (Ομιλίες στην Ευρώπη)	800	
... Το πέταγμα του αετού	500	
... Η εκπαίδευση και η σημασία της ζωής	500	
... Το δίχτυ της σκέψης	400	
... Η απελευθέρωση απ' το γνωστό	500	
... Παράδοση και επανάσταση	900	
... Γράμματα στα σχολεία	500	
... Η φλόγα της προσοχής	500	
Πολενάκη Μαρία		
... Βοήθεια θυμάμαι	600	
... Τα απόκρυφα σε δράση (Διηγήματα)	800	
... Θηλυκή Βίβλος	800	

ΜΕΛΕΤΕΣ / ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Κονταράτος Σάββας		
... Η εμπειρία του αρχιτεκτονημένου χώρου και το σωματικό σχήμα	800	
... Αρχιτεκτονική κληρονομιά και παράδοση	500	
Παπαδολαμπάκης Μανώλης		
... Για μια κοινοτική δομή και μια αυτοδιαχείριση του χώρου	500	

ΜΕΛΕΤΕΣ / ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ — ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗ

— ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ

Βίννικοτ Ντόναλντ		
... Το παιδί, η οικογένεια και ο εξωτερικός του κόσμος	800	
... Το παιδί, το παιχνίδι και η πραγματικότητα	800	
Γαλανός Γιάννης		
... Η διχασμένη συνείδηση	500	
... Κείμενα πολιτικής ψυχολογίας	500	
Έρικσον Έρικ		
... Η παιδική ηλικία και η κοινωνία	1200	
Καγγελάρης Φώτης		
... Η διαδικασία της αποπροσωποποίησης στη σχιζοφρένεια (<i>Το Βλέμμα και το Είναι στην ψύχωση</i>)	1000	
Κέισμεν Πάτρικ		
... Μαθαίνοντας από τον ασθενή	*	
Κούπερ Νταϊβιντ		
... Ο θάνατος της οικογένειας	600	
... Η γραμματική της ζωής	800	
Λαινγκ Ρόναλντ		
... Μ' αγαπάς; (<i>Διασκέδαση με διάλογο και στίχους</i>)	500	
... Τα γεγονότα της ζωής	•	
... Ο διχασμένος εαυτός	800	
... Η πολιτική της οικογένειας	600	
... Ο Εαυτός και οι Άλλοι	800	
... Η πολιτική της εμπειρίας και το πουλί του παραδείσου	600	
Λακάν Ζακ		
... Η οικογένεια (<i>Τα οικογενειακά συμπλέγματα στη διαμόρφωση του ατόμου</i>)	600	
Λαμπεριέρ Τερέζ και συν.		
... Ψυχιατρική του ενήλικα (<i>Εισαγωγή-εποπτεία: Παναγιώτης Σακελλαρόπουλος</i>)	*	
Λόουεν Αλεξάντερ		
... Αγάπη και οργασμός (<i>Επαναστατικός οδηγός για τη σεξουαλική ολοκλήρωση</i>)	900	
Λούσερ Μαξ Δρ		
... Χρωμο-τέστ	600	
Μαδιανός Μιχάλης		
ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ		
... Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχιατρική — Τόμος Α'	*	
... Κοινοτική Ψυχιατρική και κοινοτική ψυχική υγιεινή — Τόμος Β' — Τεύχος Α'	*	
... Ψυχοκοινωνική αποκατάσταση και Διοικητική Ψυχιατρική — Τόμος Β' — Τεύχος Β'	*	
Μαρζερί Πωλ Δρ		
... Ο θάνατος της ιατρικής	500	
Πιαζέ Ζαν		
... Η ψυχολογία της νοημοσύνης	600	
Ράιχ Βίλχελμ		
... Η κοσμική υπέρθεση	500	
... Ο σεξουαλικός αγώνας των νέων	400	
ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ		
... 1. Η τεχνική	600	
... 2. Η θεωρία της διαμόρφωσης του χαρακτήρα	500	
... 3. Από την ψυχανάλυση στη βιοψυσική της οργάνωσης	1000	

ΜΕΛΕΤΕΣ / ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ — ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗ

— ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ

... Ο θωρακισμένος άνθρωπος	400	
... Άνθρωπος σε μπελάδες	1000	
... Το ένστικτο του θανάτου	500	
... Η εισβολή της σεξουαλικής ηθικής	500	
Σακελλαρόπουλος Παναγιώτης (Επιμέλεια)		
... Ελληνογαλλικό συμπόσιο Κοινωνικής Ψυχιατρικής	Τόμος Α'	1200
... Ελληνογαλλικό συμπόσιο Κοινωνικής Ψυχιατρικής	Τόμος Β'	*
Τσιάντης Γιάννης-Μανωλόπουλος Σωτήρης (Επιμέλεια)		
ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΑΙΔΟΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ		
... 1. Ανάπτυξη	Τόμος Α1	900
... 2. Προσεγγίσεις στην ταξινόμηση και διάγνωση	Τόμος Α2	800
... 3. Ψυχοκοινωνικά θέματα	Τόμος Α3	1000
... Δεμένα σ' έναν πανόδετο τόμο		3500
... 4. Ψυχοπαθολογία	Τόμος Β1	1000
... 5. Ψυχοπαθολογία	Τόμος Β2	1000
... Δεμένα σ' έναν πανόδετο τόμο		2800
... 6. Θεραπευτικές προσεγγίσεις	Τόμος Γ	*
Φρόυντ Άννα		
... Το εγώ και οι μηχανισμοί άμυνας		600
Φρόυντ Ζιγκμουντ		
... 1. Δοκίμια μεταψυχολογίας (1915)		600
Χάρρις Τόμας		
... Είμαι οκέυ — Είσαι οκέυ; (<i>Ψυχολογία των καθημερινών ανθρωπίνων σχέσεων</i>)		800
Χοάνγκ-Τι		
... Τα κλασικά κείμενα του Κίτρινου Αυτοκράτορα (<i>Εισαγωγή-μετάφραση-σημειώσεις: Φ. Ρώσσης</i>) ...		1800

ΜΕΛΕΤΕΣ / ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ

— ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ

Αντμάν Μαρι-Ελιζαμπέτ		
... Βία και πονηριά (<i>Άντρες και γυναίκες σ' ένα ελληνικό χωριό</i>)	1200	
Διαμαντόπουλος Θανάσης		
... Κοινωνικοί αγώνες και λαϊκή πορεία	700	
... Έρωτας και κοινωνία	400	
Κατζουράκης Γιώργος		
... Η σφυγμομέτρηση (<i>Μύθος της κοινής γνώμης και ιδεολογική επιβολή</i>)	600	
Κυβιλλιέ Α. — Καζνέβ Ζ. — Μπαλ Φρ. κ. ά.		
... Βασικά θέματα της Κοινωνιολογίας και κοινωνιολογικό λεξικό	2000	
Μαλινόφσκι Κ. Μπρονισλάβ		
... Σεξουαλικότητα και καταπίεση στην πρωτόγονη κοινωνία	700	
Μπέργκερ Τζων — Μορ Τζην		
... Ο έβδομος άνθρωπος (<i>Η ιστορία του μετανάστη εργάτη στην Ευρώπη</i>)	800	
Μως Μαρσέλ		
... Το δώρο (<i>Μορφές και λειτουργίες της ανταλλαγής</i>)	800	

ΜΕΛΕΤΕΣ / ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ

Γκούντμαν Πωλ		
... Υποχρεωτική δυσεκπαίδευση (Κριτική της κατεστημένης παιδείας)	600	
Καλίνιν Μ.Ι.		
... Για τη διαπαιδαγώγηση του νέου ανθρώπου	800	
Καλούρη-Αντωνοπούλου Ρ. — Κάσσαρης Χ.		
... Το μουσείο μέσο Τέχνης και Αγωγής	800	
Κούμπε Φέλιξ φον		
... Επιστήμη της αγωγής	600	
Κρούσκαγια Ν.		
... Για τη διαπαιδαγώγηση και την αυτομόρφωση	800	
Μπάακε Νίτερ		
... Το παιδί από 6-12 ετών — Α' Τόμος	*	
... Το παιδί από 13-18 ετών — Β' Τόμος	*	
Μπρεγκιέ Ζαν Κλωντ		
... Ελεύθερες συζητήσεις με τον Ζαν Πιαζέ	600	
Νηλ Α.Σ.		
... ΣΑΜΕΡΧΙΑ: Το ελεύθερο σχολείο	600	
Ντίκενς, Χένρυ, Χολτ, Λαγκιγιόμι κ.ά.		
... Η ιδεολογία της εκπαίδευσης κι η μάθηση της ελευθερίας (Σύνταξη-εισαγωγή-σχόλια: Ν. Μπαλής)	1000	
Πιλάβιος Νίκος		
... Τώρα που τα παιδιά κοιμούνται	500	
Πολυχρονόπουλος Πάνος		
Παιδεία και πολιτική στην Ελλάδα (Κριτική ανάλυση και αξιολόγηση των ιδεολογικών και γνωστικών λειτουργιών του σχολικού συστήματος, 1950-'75)		
... Τόμος Α'	1000	
... Τόμος Β'	1200	
... Δεμένο σ' έναν τόμο	2500	
Φεντ Χέλμουτ		
... Κοινωνική ένταξη και εκπαίδευση	*	
Φρέιρε Πάουλο		
... Πολιτιστική δράση για την κατάκτηση της ελευθερίας	500	
Χενέκα Χανς Πέτερ		
... Βασική κατεύθυνση της Κοινωνιολογίας της Παιδείας	*	
Χολτ Τζων		
... Πέρα από το Σάμερχιλ (Η εναλλαγή της ελευθερίας)	900	
... Το σχολείο-φυλακή και η ελεύθερη μάθηση	600	
... Οι ανάγκες και τα δικαιώματα των παιδιών (Απόδραση από την παιδική ηλικία)	800	

ΜΕΛΕΤΕΣ / ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Βέλτσος Γιώργος		
... Για την επικοινωνία	400	
Μακ Λόουεν Μάρσαλ		
... Μαζικά μέσα επικοινωνίας: οι προεκτάσεις του ανθρώπου	*	

ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Βρεττός Σ. — Βρεττού-Κοψίδα Π.		
... Θέματα Εκθέσεων σύγχρονου προβληματισμού ...	900	
Γεωργούδης Στράτος — Ραβάνης Κώστας		
... Θέματα Φυσικής — Εργο-Ενέργεια — Ορμή-Κρούση για τους υποψήφιους 1ης και 2ης Δέσμης	1200	
Μιχαηλίδης Απόστολος — Λόγγος Γιώργος — Μολφέτας Σπύρος		
... Θέματα Βιολογίας για τους υποψήφιους 2ης Δέσμης	1400	
Λόγγος Γιώργος — Μποτόν Μάρκος — Συριώτης Θωμάς — Καλούλης Παναγιώτης		
... Προβλήματα Ανόργανης Χημείας για την Α' και Β' Λυκείου	800	
Λόγγος Γιώργος — Μποτόν Μάρκος		
... Θέματα Οργανικής Χημείας για τους υποψήφιους 1ης και 2ης Δέσμης	1200	
Λόγγος Γιώργος		
... Χημικές αντιδράσεις. Για μαθητές Α'-Β' Λυκείου και τους υποψήφιους 1ης και 2ης Δέσμης	700	

ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ / ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

... Η παιδική λογοτεχνία και το μικρό παιδί. Εισηγήσεις στο Β' Σεμινάριο του Κύκλου του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου, Καρδίτσα 15 και 16 Νοεμβρίου 1986	800	
Αγγελοπούλου Βίτω — Βαλάση Ζωή		
... Διαλέγουμε βιβλία για παιδιά (7)	200	
Αναγνωστόπουλος Βασίλης		
... Θέματα παιδικής λογοτεχνίας Α' (Ανιχνεύσεις)	800	
Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου Λότη		
... Μιλώντας για τα παιδικά βιβλία	600	
Σακελλαρίου Χάρης — Καραγιάννης Θανάσης		
... Οδηγός παιδικού και νεανικού βιβλίου — 1986	600	
... Οδηγός παιδικού και νεανικού βιβλίου — 1987	600	
Σακελλαρίου Χάρης — Μπάρτζης Γιάννης		
... Οδηγός παιδικού και νεανικού βιβλίου — 1988	600	
... Οδηγός παιδικού και νεανικού βιβλίου — 1989	800	
Σακελλαρίου Χάρης (Διευθυντής)		
... ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ — Τόμος Α'	1000	
... ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ — Τόμος Β'	1000	
... ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ — Τόμος Γ'	1200	

Αλεξίου Έλλη		
... Ο Χοντρούλης και η Πηδηχτή (Εικονογράφηση: Αντώνης Καλαμάρας)	600	
... Ήθελε να τη λένε «κυρία» (Εικόνες: Διατσέντα Παρίση)	600	
... Τραγουδώ και χορεύω (Εικόνες: Νίκος Μαρουλάκης, μελοποίηση: Μαρίκα Βελ. Φρέρη)	500	
Βαλαβάνη Ελένη		
... Βάλιας και Βάλια (Εικόνες: Τατιάνα Βολανάκη)	600	
Δειλινός Δημήτρης		
... Στο βυθό του Αιγαίου (Ζωγραφική: Γιάννης Γαϊτής)	600	
Ιερωνυμίδα-Κατσουλίδη Σόνια		
... Η Κρυσταλλούλα (Κείμενο-εικόνες)	600	
Καλαμάρας Αντώνης		
... Ιστορίες με τον Άρη και τη Χάρη	400	
Κάνιστρα Πολυξένη		
... Δώδεκα λαϊκά τραγούδια με ζωγραφιές	600	
Καραμπουρνή Θ. — Ευαγγελοπούλου Θ.		
(Εικονογράφηση: Νίκος Μαρουλάκης)		
... 1. Εγώ και το περιβάλλον μου	600	
... 2. Η γη, το κοντινό μου περιβάλλον	600	
... 3. Τ' αστέρια κι ο ήλιος, το μακρινό μου περιβάλλον	600	
Καρατζαφέρη Ιωάννα		
... Μια διπλή παιδική ιστορία (Εικόνες: Σ. Μενδράκου)	600	
Κοντολέων Μάνος		
... Κάποτε στην Ποντικούπολη (Εικονογράφηση: Αντώνης Καλαμάρας)	500	
... Η Άννα και το τζιτζίκι (Εικόνες: Διατσέντα Παρίση)	500	
... Ο Φωκίων ήταν ελάφι (Εικόνες: Διατσέντα Παρίση)	500	
... Κοιμήσου, Ορέστη (Εικόνες: Τατιάνα Βολανάκη) ..	600	
Κριστ Δέσπω		
... Η ιστορία της Τρανούπολης και των Τρελοπουλαίων (Εικόνες: Σοφία Μενδράκου)	600	
Λάδης Φώντας		
... Άρες, μάρες, κουκουνάρες (Ζωγραφιές: Λυδία Σαρρή)	600	
Μακρή Αγγελική		
... Ο τυράκις (Κείμενο-εικόνες)	500	
Μαρίνος Μ. Γιώργος		
... Το χρωματιστό θηρίο (Εικόνες: Χάννε Γκρέτσεντ)	600	
... Το ποίημα με τα χρώματα (Εικόνες: Ε. Κεμπ)	600	
... Ο εξωγήινος του κλόουν (Εικόνες: Νίκος Μαρουλάκης)	600	
... Ο βασιλιάς-σώβρακος (Εικόνες: Ν. Μαρουλάκης)	600	
... Τα ποιήματα του κλόουν (Εικόνες: Αλέκος Φουντουκλής)	600	
... Το αυτοκίνητο του κυρ κλόουν (Εικόνες: Γιάννης Λεγκός)	600	
... Το αλφαβητάρι του κυρ κλόουν (Εικόνες: Γιάννης Λεγκός)	600	
Μαρουλάκης Νίκος		
... Το μαγικό τσουκάλι (Κείμενο-εικόνες)	600	
... Ο κύριος Σαρανταποδαρούσας (Κείμενο-εικόνες)	600	
... Η Αγέλαστη Πολιτεία και οι καλικάντζαροι (Κείμενο: Π. Καταιμής)	600	
... Το τσίρκο Ραμπίνο (Κείμενο-εικόνες)	600	
... Οι πιο μικροί μας φίλοι (Κείμενο-εικόνες)	600	

Μουντές Ματθαίος — Τσακνιά Εύη		
... Το βιβλιοπαιχνίδι των Χριστουγέννων	900	
Παναγιωτόπουλος Παύλου Κώστας		
... Παραμύθια παρά μία (Εικόνες: Φ. Πατρικαλάκης) ...	400	
... Έξι κόκκινες ιστορίες με ουρά (Εικόνες: Αλέκος Φουντουκλής)	600	
Παπαδάκη Αθηνά		
... Ο τενεκές του λαδιού (Εικονογράφηση: Βάσω Ψαράκη)	400	
Πατερράκη Γιολάντα		
... Η Αλίνα και ο ήλιος (Εικονογράφηση: Σοφία Ζαμμούκα)	600	
Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου Λότη		
... Στη γειτονιά του ήλιου (Εικόνες: Πάνος Κουτρούλης)	500	
Σαραβάνου Ιωάννα		
... Πέντε Γρηγόρηδες και έξι Σταμάτηδες (Εικόνες: Πέτρος Ζαμπέλης — Άννα Μενδρινού)	600	
Σαραντίτη-Παναγιώτου Ελένη		
... Οι θεατρίνοι (Εικονογράφηση: Βάσω Ψαράκη)	200	
Στάικου Π. Α.		
... Η ιστορία της τρύπας	400	
Φακίνου Ευγενία		
... Το μεγάλο ταξίδι του Μελένιου (Κείμενο-εικόνες)	600	
... Ξύπνα Ντενεκεδούπολη (Κείμενο-εικόνες)	600	
... Ο κύριος Ουλτραμέρ (Κείμενο-εικόνες)	600	
Φωτιάδου-Μπαλαφούτη Γιώτα		
... Όλα τα ζωάκια αντάμα	600	
Χατζοπούλου-Καραβία Λεία		
... Τα παιδιά της Εστρέδα Νάδα	300	
... ρικί: Ένα παραμύθι για τυφλοπόντικες κάθε ηλικίας	400	
Κοντολέων Μάνος —		
Αγγουρά-Βλογιαννίτη Άννα		
ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΩΝ ΔΙΑΚΟΠΩΝ ΜΟΥ (Παίζω και μαθαίνω)		
... Για παιδιά του νηπιαγωγείου	*	
... Για παιδιά που έχουν τελειώσει την Α' Δημοτικού (Εικονογράφηση: Ανθή Σοφοκλέους)	450	
... Για παιδιά που έχουν τελειώσει τη Β' Δημοτικού (Εικονογράφηση: Ανθή Σοφοκλέους)	450	
... Για παιδιά που έχουν τελειώσει την Γ' Δημοτικού (Εικονογράφηση: Στάθης Σταυρόπουλος)	500	
... Για παιδιά που έχουν τελειώσει την Δ' Δημοτικού (Εικονογράφηση: Στάθης Σταυρόπουλος)	500	
... Για παιδιά που έχουν τελειώσει την Ε' Δημοτικού (Εικονογράφηση: Στάθης Σταυρόπουλος)	500	
... Για παιδιά που έχουν τελειώσει την Στ' Δημοτικού (Εικονογράφηση: Στάθης Σταυρόπουλος)	*	

BIBLIA ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΩΣ 9 ΕΤΩΝ

ΤΑ ΣΝΟΡΚΕΛ ΣΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

Μικρά βιβλία 13 x 14

... Η μάγισσα του νερού	*	
... Το καινούριο παιχνίδι	*	
... Αγώνες στο βυθό	*	
... Η μεγάλη γιορτή	*	
... Το μαγικό αρμόνιο	*	
... Ο κάβουρας στο στάδιο	*	

Βιβλία τσέπης 12 x 18

... Η μηχανή του ατμού	*	
... Η ζωγραφιά του κυβερνήτη	*	
... Τα ψάρια που μουγκρίζουν	*	
... Στο τσίρκο	*	

Μεγάλα βιβλία 27 x 20

... Το μωρό της φάλαινας	500	
... Το παράξενο μαργαριτάρι	500	
... Ο κλέφτης των κοχυλιών	500	
... Η πρώτη σελίδα	500	

Βιβλία κόμικς

... 1. Ο κίτρινος καρχαρίας	*	
... 2. Οδύσσεια στη στεριά	*	
... 3. Ο μικρός ναυαγός	*	
... 4. Το κακό χταπόδι	*	
... 5. Το κυνήγι του θησαυρού	*	
... 6. Σνορκμανία	*	

ΤΑ ΣΝΟΡΚΕΛ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

... Αλφαβητάρι	*	
... Αριθμοί	*	
... Παιχνίδια για έξυπνα Σνόρκελ	*	

ΝΕΑΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Λεονάρ ντε Βρις

... Το βιβλίο των τηλεπικοινωνιών	600	
---	-----	------

Πατερράκη Γιολάντα

... Μια συμμορία που το λέει η ψυχή της	500	
... Ποιος εξαφάνισε τα μυστηριώδη σημειώματα;	500	
... Το μυστικό των τεσσάρων	500	
... Το κομπούτερ ντετέκτιβ	500	
... Οι ατρόμητοι, ή Καλλιτέχνες του γλυκού νερού ...	500	
... Οι ατρόμητοι «σε καινούρια δράση»	500	

1. Έλλη Αλεξίου

... Ρωτώ και μαθαίνω	800	
----------------------------	-----	------

2. Ζωρζ Σαντ

... Ιστορία ενός αγαθούλη	400	
---------------------------------	-----	------

3. Φώντας Λάδης

... ΑΛΚΗΣ Ο ΨΕΥΤΗΣ. Ο γάιδαρος που νίκησε το σκυλόφαρο και άλλες ιστορίες	400	
---	-----	------

4. Τζων Στάινμπεκ

... Το κόκκινο αλογάκι	500	
------------------------------	-----	------

5. Ελένη Σαραντίτη-Παναγιώτου

... Ιόλη, ή Τη νύχτα που ξεχείλισε το ποτάμι	500	
--	-----	------

6. Βίκτωρ Ουγκώ

... Απ' όσα έχω δει	600	
---------------------------	-----	------

7. Όσκαρ Ουάιλντ

... Ο ευτυχισμένος πρίγκιπας	500	
------------------------------------	-----	------

8. Σοφία Μαυροειδή-Παπαδάκη

... Ο μικρός περιηγητής Τόμος Α'	600	
--	-----	------

9. Σοφία Μαυροειδή-Παπαδάκη

... Ο μικρός περιηγητής Τόμος Β'	600	
--	-----	------

10. Σοφία Μαυροειδή-Παπαδάκη

... Ο μικρός περιηγητής Τόμος Γ'	700	
--	-----	------

11. Μάνος Κοντολέων

... Ο Εέ από τ' άστρα	500	
-----------------------------	-----	------

12. Νίτσα Τζώρτζογλου

... Ο χρυσός δαρεικός	500	
-----------------------------	-----	------

13. Χέντρικ Βαν Λουν

... Η ιστορία της ανθρωπότητας	900	
--------------------------------------	-----	------

14. Αθηνά Παπαδάκη

... Παλιές ιστορίες του κόσμου (Ευρώπη)	500	
---	-----	------

15. Αθηνά Παπαδάκη

... Παλιές ιστορίες του κόσμου (Ασία)	500	
---	-----	------

16. Μαρία Μιχαήλ-Δέδε

... Ινδιάνικοι θρύλοι	400	
-----------------------------	-----	------

17. Όσκαρ Ουάιλντ

... Το φάντασμα του Κάντερβιλ	500	
-------------------------------------	-----	------

18. Τζακ Λόντον

... Αγάπη για τη ζωή	500	
----------------------------	-----	------

19. Αλέξανδρος Δουμάς

... Ιστορία ενός καρυσθραύστη	500	
-------------------------------------	-----	------

20. Αλφόνς Ντωντέ

... Ο Ταρταρέν της Ταρασκόν	500	
-----------------------------------	-----	------

21. Ιφιγένεια Αλμπανοπούλου

... Χόπιτι-Χοπ	300	
----------------------	-----	------

22. Τζακ Λόντον

... Πειρατικές ιστορίες	500	
-------------------------------	-----	------

23. Ράντγιαντ Κίπλινγκ

... Απίθανες ιστορίες	500	
-----------------------------	-----	------

24. Κατερίνα Γλυκοφρύδη

... Μελήσιππος	700	
----------------------	-----	------

ΝΕΑΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

25. Νικολάι Βορόνοβ	500
... Το κυνήγι των περιστερών	...
26. Λίτσα Ψαραύτη	500
... Στα βήματα του Σαμοθήριου	...
27. Άννα Γκρέτα Βίνμπεργκ	600
... Μια Πέμπτη του Οκτώβρη	...
28. Νικολάι Βορόνοβ	500
... Μάσα, ένα σύγχρονο κορίτσι	...
29. Νίτσα Τζώρτζογλου	500
... Το τσίρκο της Ίρμας	...
30. Ρόμπερτ Λούις Στήβενσον	800
... Το νησί των θησαυρών	...
31. Αλέξανδρος Δουμάς	800
... Η μαύρη τουλίπα	...
32. Σοφία Μαυροειδή-Παπαδάκη	600
... Μύθοι και θρύλοι της Ρώμης	...
33. Κάρολος Ντίκενς	500
... Χριστουγεννιάτικη ιστορία	...
34. Μαρία Μιχαήλ-Δέδε	500
... Θρύλοι των ιθαγενών της Αυστραλίας	...
35. Έλλη Αλεξίου	500
... Μύθοι του Αισώπου	...
36. Χάρης Σακελλαρίου	500
... Η φωτιά που δε σβήνει	...
37. Ράντγιαντ Κίπλινγκ	500
... Το ωραιότερο διήγημα του κόσμου	...
38. Ανατόλι Αλέξιν	500
... Η τρελή Ευδοκία	...
39. Νίτσα Τζώρτζογλου	500
... ΣΟΣ — Κίνδυνος	...
40. Ντίνος Δημόπουλος	500
... Ο μαστρο-Πολύξερρος κι η παλιοπαρέα του	...
41. Ι. Δ. Ιωαννίδης	500
... Τα τρία παιδιά	...
42. Ι. Δ. Ιωαννίδης	500
... Το άσπρο άλογο	...
43. Ι. Δ. Ιωαννίδης	500
... Ένα καράβι στη βιτρίνα	...
44. Ι. Δ. Ιωαννίδης	500
... Η ιστορία με το γαλάζιο μολύβι	...
45. Ότφριντ Πρόισλερ	400
... Ο Νερουλίνος, το πνεύμα της λίμνης	...
46. Κιτσικοπούλου Μαίρη	500
... Ιστορίες των δερβισιάδων	...
47. Ανατόλι Αλέξιν	500
... Τηλεφωνήστε κι ελάτε	...
48. Ράντγιαντ Κίπλινγκ	800
... Η εταιρεία Στάλκι & Σία	...
49. Έρνεστ Χεμινγκουέι	400
... Ο γέρος και η θάλασσα	...
50. Άντον Τσέχωφ	500
... Αστείες ιστορίες	...
51. Ελένη Σαραντίτη-Παναγιώτου	400
... Ο κήπος με τ' αγάλματα	...
52. Ειρήνη Μάρρα	500
... Μια ιστορία για δύο	...
53. Σοφία Φίλντισον	500
... Ορέστης	...

ΝΕΑΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

54. Χάρης Σακελλαρίου	800
... Διηγήματα των Χριστουγέννων, της Πρωτοχρονιάς, των Φώτων	...
55. Τζ. Μιντ Φόκνερ	700
... Μούνφλιτ (Το μυστήριο του θρυλικού διαμαντιού)	...
56. Ευγενία Παλαιολόγου-Πετρώνδα	500
... Στη χώρα των Φαραώ	...
57. Κίρα Σίνου — Ελένη Χουκ-Αποστολοπούλου	500
... Το χέρι στο βυθό	...
58. Άλμπερτ Λιχάνοφ	500
... Η έκλειψη του ήλιου	...
59. Ιβάν Τουργκένιεφ	500
... Οι αφηγήσεις ενός κυνηγού	...
60. Μαρκ Τουέιν	950
... Οι περιπέτειες του Χακ Φιν	...
61. Χάρης Σακελλαρίου	400
... Ο Σπιθοβολάκης	...
62. Ντίνος Δημόπουλος	600
... Αν όλα τα πιτσιρικά του κόσμου	...
63. Αιμέ Σόμερφελτ	500
... Το χαμένο όνειρο	...
64. Μανόλης Κορνήλιος	500
... Πολύ ωραίο τ' όνομά σου, Ελευθερία!	...
65. Όσκαρ Ουάιλντ	500
... Ο εγωιστής γίγαντας	...
66. Νίνα Θεοχαρίδου	400
... Ασημένιος ελέφαντας	...
67. Σοφία Φίλντισον	400
... Το Ρηνάκι και άλλα διηγήματα	...
68. Νίτσα Τζώρτζογλου	700
... Περιπατώντας στους αιώνες	...
69. Μαρία Πυλιώτου	500
... Τα δέντρα που τρέχουν	...
70. Γιώτα Φωτιάδου-Μπαλαφούτη	400
... Ποτέ ξανά	...
71. Λέων Τολστόι	700
... Ιστορίες	...
72. Γκούντραν Μερμς	400
... Το παιδί της Κυριακής	...
73. Λάμπρος Πετσίνης	700
... Ρωσικά λαϊκά παραμύθια	...
74. Ράντγιαντ Κίπλινγκ	700
... Δαίμονες των κυμάτων	...
75. Τζακ Σέφερ	600
... Σέιν, ο άνθρωπος της χαμένης κοιλάδας	...
76. Σώτη Χριστογιάννη	500
... Μύθοι και θρύλοι της Νορβηγίας	...
77. Φιλίσα Χατζηχάνα	700
... Η Ντιντόν, ο Παβελάκης μου κι εγώ	...
78. Ανν Τουέιν	600
... Επιχείρηση «Κόκκινη Άμμος»	...
79. Α.Α. Μιλν	500
... Το σπίτι στη γωνιά του Πουφ	...
80. Πέτερ Χέρτλινγκ	500
... Ο Μπεν αγαπάει την Άννα	...
81. Μάρκ Τουέιν	950
... Οι περιπέτειες του Τομ Σόγιερ	...

...	82. Νοντάρ Ντουμπάντζε	
...	Εγώ, η γιαγιά, ο Ιλίκο και ο Ιλαρίων	700
...	83. Γιάννης Καλατζόπουλος	
...	Τα ρούχα του βασιλιά	400
...	84. Λούκας Χάρτμαν	
...	Άννα-αννΑ'	950
...	85. Ι. Δ. Ιωαννίδης	
...	Καβάλα στο Χρονοδιαβήτη	500
...	86. Αδελφοί Γκριμ	
...	Διαλεχτά παραμύθια	500
...	87. Χανς Κρίστιαν Άντερσεν	
...	Διαλεχτά παραμύθια	500
...	88. Λεονάρ ντε Βρις	
...	Το βιβλίο των πειραμάτων	600
...	89. Λεονάρ ντε Βρις	
...	Το δεύτερο βιβλίο των πειραμάτων	600
...	90. Λεονάρ ντε Βρις	
...	Το τρίτο βιβλίο των πειραμάτων	600
...	91. Σοφία Μιχαλοπούλου	
...	Ο Μήτσης και η Μίτση	500
...	92. Τζακ Λόντον	
...	Ο Ασπροδόντης	900
...	93. Κίρα Σίνου	
...	Συνάντηση στους Δελφούς	500
...	94. Ιούλιος Βερν	
...	Οι πειρατές του Αιγαίου	600
...	95. Μ.Ε. Σαλτικόβ — Στσέντριν	
...	Πατέρας και γιος	600
...	96. Βίκτωρ Ουγκώ	
...	Οι Άθλιοι Α' Τόμος	950
...	97. Βίκτωρ Ουγκώ	
...	Οι Άθλιοι Β' Τόμος	950
...	98. Βίκτωρ Ουγκώ	
...	Οι Άθλιοι Γ' Τόμος	950
...	99. Βίκτωρ Ουγκώ	
...	Οι Άθλιοι Δ' Τόμος	950
...	100. Βίκτωρ Ουγκώ	
...	Οι Άθλιοι Ε' Τόμος	950
...	101. Γιάννης Μπάρτζης	
...	Αργεῖος Εσπερινός	500
...	102. Νίτσα Τζώρτζογλου	
...	Τα τρία Σίγμα	500
...	103. Ντίνος Δημόπουλος	
...	Τα δελφινάκια του Αμβρακικού	700
...	104. Ι.Δ. Ιωαννίδης	
...	Το παράξενο δώρο	500
...	105. Μαρκ Τουέιν	
...	Ο πρίγκιπας και ο φτωχός	950

**ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ**

Ζ. ΠΗΓΗΣ 3, 106 78 ΑΘΗΝΑ ☎ 360.32.34 — 360.13.31

**Β
ΤΑΧ. ΤΕΛΟΣ
ΚΑΤΕΒΛΗΘΗ**

ΠΡΟΣ

.....
.....
.....

Κ Τ Κ Λ Ο Φ Ο Ρ Ο Υ Ν
Ν Ε Ο Ι Τ Ι Τ Λ Ο Ι 1 9 8 8 - 1 9 8 9

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ / ΠΟΙΗΣΗ

ΚΡΙΣΤΙΝΕ ΜΠΡΥΚΝΕΡ

Ω, Δεισδαιμόνα, αν είχες μιλήσει!... *Μυθιστόρημα*

ΓΚΡΑΧΑΜ ΓΚΡΙΝ

Ο άνθρωπος μέσα μας, *Μυθιστόρημα*

Π. ΓΟΥΝΤΧΑΟΥΤΖ

Μην μπλέξεις με το Διάβολο, *Μυθιστόρημα*

ΜΑΡΚ ΤΟΤΕΪΝ

Ο πρίγκιπας και ο φτωχός, *Μυθιστόρημα*

Ε. Μ. ΦΟΡΣΤΕΡ

Εκεί όπου οι άγγελοι δεν τολμούν, *Μυθιστόρημα*

•

Μωρίς, *Μυθιστόρημα*

ΕΦΡΕΜ ΚΙΣΟΝ

Η Κιβωτός του Νώε, τουριστική θέση
Σατιρικά διηγήματα

ΤΖΕΪΝ ΩΣΤΙΝ

Έμμα, *Μυθιστόρημα*

ΝΤΟΡΙΣ ΛΕΣΙΝΓΚ

Το πέμπτο παιδί, *Μυθιστόρημα*

ΓΟΥΤΙΛΙΑΜ ΓΚΟΛΑΝΤΙΝΓΚ

Οι άνθρωποι από χαρτί, *Μυθιστόρημα*

ΑΝΑΤΟΛΙ ΠΡΙΣΤΑΒΚΙΝ

Πέρασε μια νύχτα η χρυσή νεφέλη, *Μυθιστόρημα*

ΝΙΚΟΛΑΪ ΓΚΟΓΚΟΛ

Ο μαγικός κύκλος, *Διηγήματα*

ΤΖΩΝ ΑΠΝΤΑΪΚ

Το παζάρι στο άσυλο, *Μυθιστόρημα*

ΠΙΕΡ ΜΠΟΥΑΛΟ — ΤΟΜΑ ΝΑΡΣΕΖΑΚ

Οι διαβολογυναίκες, *Μυθιστόρημα*

ΓΟΥΣΤΑΤΟΣ ΦΛΩΜΠΕΡ

Ταξίδι στην Ελλάδα

ΝΤΜΙΤΡΙ ΜΠΙΛΕΝΚΙΝ

Η αρχή της αβεβαιότητας, *Διηγήματα*

ΜΙΧΑΗΛ ΕΜΤΣΕΦ — ΓΕΡΕΜΕΪ ΠΑΡΝΩΦ

Παγκόσμια ψυχή, *Μυθιστόρημα*

Α. Α. ΜΙΑΝ

Το μυστήριο του κόκκινου σπιτιού
Αστυνομικό μυθιστόρημα

ΤΑΧΑΡ ΜΠΕΝ ΤΖΕΛΟΥΝ

Ο δημόσιος συγγραφέας, *Μυθιστόρημα*

ΣΤΕΦΑΝΟ ΜΠΕΝΙ

Το μπαρ κάτω από τη θάλασσα, *Μυθιστόρημα*

ΓΙΑΝ ΚΕΦΕΛΕΚ

Η γυναίκα κάτω απ' τον ορίζοντα, *Μυθιστόρημα*

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΛΙΟΝΤΑΚΗΣ

Ανθολογία Γαλλικής Ποίησης
(Από τον Μπωντλαίρ ως τις μέρες μας)

ΛΟΤΙ ΑΡΑΓΚΟΝ — ΧΑΜΙΝΤ ΦΟΥΛΑΝΤΒΙΝΤ —

ΑΛΕΚΟΣ ΦΑΣΙΑΝΟΣ

Ελεγεία στον Ρομάνο, *Ποίηση*

Ε Κ Δ Ο Σ Ε Ι Σ Κ Α Σ Τ Α Ν Ι Ω Τ Η

Η σύγχρονη εκδοτική παρουσία στα ελληνικά γράμματα

Ζ. Πηγής 3, 106 78 Αθήνα. Τηλ. 360.32.34 — 36.01.331

Τόμας Μαν
ΤΑ ΑΛΛΑΓΜΕΝΑ
ΚΕΦΑΛΙΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΙΤΙΚΗ

Ο Τόμας Μαν θεωρείται από πολλούς ο μεγαλύτερος συγγραφέας του 20ού αιώνα. Πολυγραφοτάτος, με βαθιά γνώση όλης της πνευματικής κληρονομιάς της εποχής μας, απaráμιλλος στυλίστας προσφέρει στους αναγνώστες του μεγάλες απολαύσεις.

Η νουβέλα *Τα αλλαγμένα κεφάλια*, η «ιστορία της καλλιγραμμένης Ζίτα και των δυο συζύγων της» είναι ένα από τα ωραιότερα έργα του. Ο ίδιος το χαρακτήριζε αριστούργημα.

Στην ίδια σειρά κυκλοφορούν
Ρικάρντο Μπακέλι

Ο διάβολος στο Ποντελούνγκο

Μπέρτολτ Μπρεχτ

Οι δουλειές του κυρίου Ιουλιού Καίσαρος

Γιάκομπ Βάσερμαν

Το χρυσάφι της Καχαμάλκα

Άνταλμπερτ Στίφτερ

Η φοβερή τροπή των πραγμάτων

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ

Εκδόσεις Κριτική Α.Ε.

Πατούσα 3, Αθήνα, τηλ. 36.39.434

Μωο62.

ΑΠΙΣΤΕΥΤΑ ΚΑ

Ο μιλών προς τούς δημοσιογράφους, ο κήριος Μαρούδας έδηλωσεν ότι όστις χωρίς διαζύγιον, γυρίζει μέ μικράν, τούτο σημαίνει άνδρισμόν καί δείχνει λεβεντιάν. "Όλα τά άλλα είναι ύποκρισίε. Έν όλίγοις ένεφάνισε ένα προθυπουργόν λεβέντην καί καραμπουζουκλήν πού δικεοΰτε ως κάτοχος άνδρισμοΰ νά κάνη ό,τι θέλει καί νά μή δίδει λογαριασμόν εις κανένα.

Αί μοντέρνε άφται δηλόσεις πού έπροκάλεσαν τόν φθόνον όλων τών έγγάμων άνδρών διά τήν άνεξαρτησίαν πού απολαμβάνει ένας τυγχάνων προθυπουργός, ασφαλώς θά ένίσχυσαν καί τόν θαυμασμόν τής κηρίας Ρίτας Σακελαρίου πού τόν προθυπουργόν εθάβμαζεν ως Κηβερνήτην χωρίς νά γνωρίζει τάς άλλας του ιδιότητας. Αί έμπειροι γυνέκες πάντοτε θέλγοντε από τούς άνδρας πού άκτινοβολοΰν άνδρισμόν κέ μέ προτοφανή λεβεντιάν ήμποροΰν άνά πάσαν στιγμήν νά περιφρονοΰν κέ νά λακτίζουν τάς γνώμας καί τάς κρίσεις τών ψηφοφόρων των.

Εις πολλούς όμως άκροατάς έγγάμους καί μειομένης άνδρικότητος έγενήθη έβλογος άπορία: Πώς συμβιβάζετε τόση λεβεντιά μέ τόσην δειλίαν πού έδιξε ο προθυπουργός εις τήν Ρόδον άποφέβγων νά συστήση τήν αγαπημένην του εις τούς έταίρους τής ΕΟΚ; Λεβεντιά καί δειλία, δέν συνάδει. Άφοΰ δέν είναι ύποκριτής, διατί τήν άπέκρυπτεν έπιμελώς εις τό ξενοδοχίον καί τήν έξήρχετο τάς νύκτας όταν τό σκότος ήτο πηκνόν; Ός πανίσχυρος προεδρέβων όφιλεν μέ έν νέβμα νά τήν καθίση πλησίον του κέ άπεφθινόμενος μέ λεβεντιάν προς τούς ΙΙ προθυπουργούς τής κοινότητος νά τούς ειπή: «Νά σās συστήσω μάγκες τό σπλάχνον μου πού άβριον θά εΐνε ή μέλλων σήζηγός μου κέ άπετώ νά τήν σέβεσθε κέ σ' όποιον γουστάρει. Καί εις όποιον δέν γουστάρει νά μοΰ φέρη άβριον τήν παρέτησίν του».

"Ετσι όμιλοΰν οί λεβέντες καί καραμπουζουκλείς. "Όλα τά άλλα εΐνε ύποκρισίε.

Άσφαλώς ό κήριος Μαρούδας, εις τήν προσπάθειάν του νά δικεολογήση τήν άτολμίαν τοΰ προθυπουργοΰ, θά ύποστήριξη ότι τόση λεβεντιά δέν έχρειάζετο εις τήν Ρόδον, διότι άφόσον ό προθυπουργός δέν είχε λάβη έπισήμως διαζύγιον θά ήτο άπρέπές νά διατυμπανίση ένα δεσμόν τόν όποιον οί ξένοι άγνοοΰσαν παντελώς. Έκράτησεν δηλαδή ως μή ύποκριτής τά προσχήματα, σεβόμε-

νος τάς κρίσεις τών άλλων.

Έπειδή κάποια άσάφεια διαφένεται εις αύτάς τάς θεωρίας τοΰ κ. Μαρούδα, καλόν είναι νά έμφανισθῃ εις τήν τηλεόρασιν διά περισσοτέρας έπεξηγήσεις ή έάν κολύεται νά στείλῃ τόν κήριο Κωστόπουλον πού πάντοτε εις τάς δηλόσεις του είναι σαφής. Νά μάθομεν τέλος πάντων τί είναι. Λεβέντης περιφρονών τούς τύπους ή τυπικός παληκαράς θυσιάζων τόν άνδρισμόν προς όφελος τής Κοινότητος;

Μέγας άνασχηματισμός εις τήν Νότιαν Κορέαν διά κατευνασμόν τής όργῃς τών φοιτητών καί λοιπής Πολιτικής άλητείας.

Ό παρετηθείς καταχραστής προθυπουργός τής Κορέας, φέρων ράσον καλογήρου, μετέβη έθιμοτυπικώς εις τό Προεδρικόν Μέγαρον καί έπέδωσε εις τόν Πρόεδρον τής Δημοκρατίας έπιταγήν τής Τραπέζης Κρήτης ύψους 24 εκατομηρίων έναντι όφειλῃς του προς τό Δημόσειον.

Ταφτοχρόνως μέ τήν έπιταγήν ό Καλόγηρος ένεχείρησεν εις τόν Πρόεδρον καί τόν κατάλογον τών νέων ύπουργών. Τό ύπουργείον Δικαιοσύνης άναλαμβάνει ό μέχρι πρότινος ύπουργός τών Οίκονομικών πού ήτο ύποπτος διά σοβαράς άτασθαλίας μέ τήν ύποχρέοσιν νά πατάξη τήν διαφθοράν καί νά κάνη κάθαρσιν. Συνφόνως προς τό ισχίον Σήνταγμα τής Νοτίου Κορέας ό κατάλογος είναι δεσμευτικός διά τόν Πρόεδρον τής Δημοκρατίας ό όποιος όφείλει νά ύπογράψη τάς νέας τοποθετήσεις. Πάσα άρνησις έπισύρει βαρυτάτας ποινάς. Ό προηγούμενος Πρόεδρος πού δέν υπέγραψε, παρεδόθη εις τήν Γιουγκοσλαβικήν μειονότητα τής Κορέας μέ τήν κατηγορίαν ότι είναι Μακεδών καί κακοποιήθη άγρίως.

Κατά τήν έξοδον τοΰ καλογήρου από τό Προεδρικόν Μέγαρον, οΰτος έχαιρέτησεν διά χειραψίας τούς άνδρας τής Άνακτορικής Φρουράς εις τούς όποίους ύπεσχέθη μείοσιν τής στρατιοτικής θητείας καί άκολούθως μετέβη εις τό σπῆλαιόν του. Εις έρώτησιν δημοσιογράφων έάν θά πολιτευθῇ άπήντησεν ότι ύπό τάς παρούσας συνθήκας δέν έπιθυμεί άνάμειν εις τόν πολιτικόν βίον τής χώρας.

Άπεδείχθη ότι τό χρῆμα δέν φέρει έφτηχίαν. Όλοι οί πλούσιοι τούς όποίους έγνόρισα είχαν οίκτρον τέλος.

ΟΜΩΣ ΑΛΗΘΙΝΑ

Ο μυθώδης Βασιλέφς τῆς Αἰγύπτου Φαρούκ, ἐξεθρονίσθη.

Ο Τσάρος Πασών τῶν Ρωσιῶν, ἐτυφεκίσθη.

Ο σκανδαλώδης τραπεζίτης Σταβίνσκυ, ἀφτοκτονίσθη.

Ο βαθύπλουτος Κοσκωτᾶς σαπίζει εἰς τὰς φηλακάς.

Ο Βασιλέφς τῶν ρουμπινιῶν Σαλιαρέλης ζῇ ὑπὸ ἀθλίας συνθήκας εἰς τὸν Κορηδαλόν.

Ο πασίγνωστος διὰ τὴν χλιδὴν του Βακάλης ἔχει ριφθῇ σιδηροδέσμιος εἰς τὰ κρατητήρια καὶ ἀνακρίνεται συνεχῶς.

Ἀκόμη καὶ ὁ μεγαλοεφοπλιστὴς Ἀλαφούζος καὶ οἱ Ἀρφάνης καὶ Χιόνης ζοῦν ὑπὸ συνεχῆς ἀγχος διότι ἐβρίσκουν δημοσκόλιας εἰς τὴν τοποθέτησιν τῶν κεφαλαίων των, κέ ἡ ζωὴ των εἶνε μαρτηρικὴ.

Κατόπιν ἀφτῶν τῶν ἀνωτέρω παραδειγμάτων, τρέμω κυριολεκτικῶς μέ τὰς ἐξαγγελθείσας «φορολογικὰς ἐλαφρύνσεις» τοῦ κ. Τσοβόλα. Μὲ ἀφτὰς τὰς φορολογικὰς ἐλαφρύνσεις μὴρέως θὰ συσσωρέψομεν πλοῦτη πρᾶγμα πού εἶναι πολλὴ ἐπικίνδυνον διὰ τὴν ἡγείαν μας. Πότε ἐπὶ τέλους θὰ καταλάβῃ ὁ ἄνθρωπος ἀφτός ὅτι ἀφτό πού χρειαζόμεθα ὅλοι ἐπειγόντως εἶναι ἡ βαρυτάτη φορολογία καὶ ὅτι μόνον μέ ἀφτόν τόν τρόπον θὰ ζήσομεν ὅλοι ἐφτυχεῖς καὶ μέ ἡρεμίαν εἰς τὰ ὀλίγα ἔτη πού μᾶς ἀπομένουν;

* * *

Μέ μεγάλην ὑπερηφάνειαν προσφέρω σήμερον εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ ΑΝΤΙ ὡς δῶρον Χριστουγέννων μίαν μεγάλην Μου ἀνακάληψιν.

Τὴν ἄρσιν τοῦ ἀπορήτου τῶν πυραμίδων. Μὲ μόνον ἐφόδιο τὸ ὕψος τῆς πηραμίδος τοῦ Χέοπος πού ἀνέρχεται εἰς 138 μέτρα κέ τὸ μῆκος τῆς πλεβρᾶς πού εἶνε 227, ἐφθασα ἐντὸς τριημέρου ἐπιπόνων λογαριασμῶν εἰς συμπεράσματα πρωτοφανῆ διὰ τὴν μαθηματικὴν ἐπιστήμην.

Ἰδοὺ μερικὰ ἀποτελέσματα:

Προσθέσας τὸ 138 μέ τὸ 227 ἔβρον τὸν ἀριθμὸν 365 πού μᾶς δίδῃ μέ ἀκρίβειαν τὰς ἡμέρας τοῦ ἔτους, (ἐάν τὸ ἔτος εἶναι δίσεκτον προσθέτομεν εἰς τὸ σῆνολον μίαν μονάδα ἀκόμα. Τοῦτο μέ προσοχὴν πρέπει νὰ γίνεταί ἀνά τετραετίαν).

ΔΕΥΤΕΡΟΝ πείραμα: Διαιρῶν τὸ ὕψος τῆς πηραμίδος διὰ τοῦ ἀριθμοῦ 2 ἔχομεν τὸν ἀριθμὸν 69 πού εἶναι ἡ ἡλικία τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Προσθέτοντες εἰς τὴν ἡλικίαν τοῦ Προθυπου-

γοῦ καὶ τὴν ἡλικίαν τῆς κηρίας Δήμητρας Λιάνης μᾶς δίδεται ὁ ἀριθμὸς 104 καὶ ἀμέσως ἔχομεν τὸν ἀριθμὸν τῶν διατελεσάντων ὑπουργῶν καὶ ὑφυπουργῶν κατὰ τὴν ἐπταετίαν τοῦ ΠΑΣΟΚ.

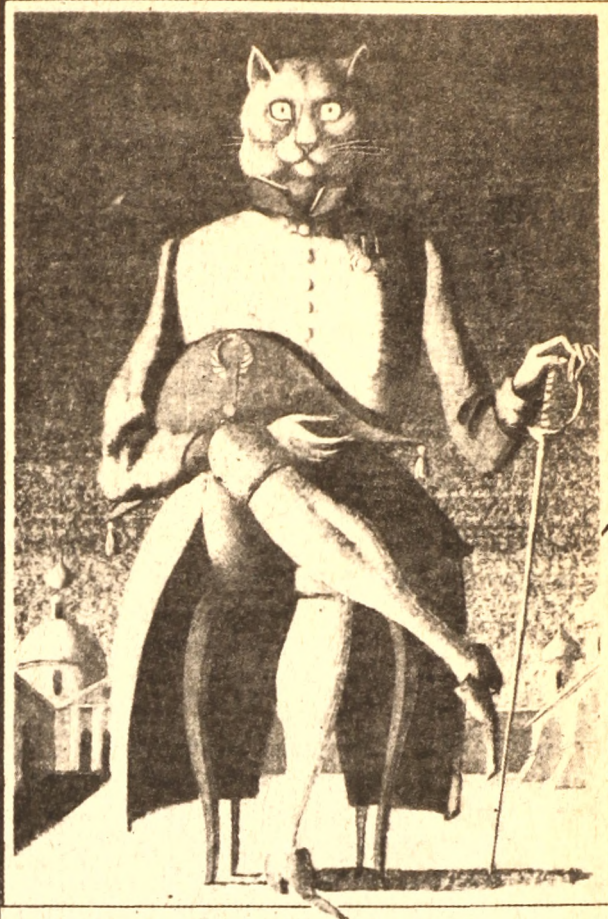
ΤΡΙΤΟΝ. Πολλαπλασιάζοντες τὸ ὕψος τῆς πυραμίδος ἐπὶ 100.000 μᾶς δίδεται ὁ ἀριθμὸς 13.800.000 πού εἶναι μέ μεγάλην προσέγγισιν τὸ σύνολον τῶν ἀνέργων τῆς Ἑβρωπαϊκῆς κοινότητος. Ἀκολουθῶς, τριπλασιάζοντες τοὺς ἀνέργους ἔχομεν πρό ὀφθαλμῶν τὸ ἀκριβὲς ἔλλειμα τῆς Τραπεζῆς Κρήτης (41.400 δῖς). Τόσον μοῦ βγένει.

ΤΕΤΑΡΤΟΝ. Μὲ διαφόρους ἄλλους πολυπλόκους πολλαπλασιασμούς καὶ διαιρέσεις βρίσκω τὴν χιλιομετρικὴν ἀπόστασιν Μάλτας - Βραζιλίας (ἐάν θέλομεν νὰ πᾶμε κατευθεῖαν) καὶ ἄλλην ἀπόστασιν ἐάν ἐπιθυμῶμεν νὰ μεταβῶμεν ἐκεῖ μέσω Ἰσλανδεῖας. Ἐπίσης ἔχω ἔβρη τὸ μῆκος τῆς σκιᾶς τῶν φυλακῶν ΣΑΛΕΜ ὅταν ὁ ἥλιος βρίσκεται εἰς τὴν Κολομβίαν καθὼς καὶ τὸ σύνολον τῶν δένδρυλίων πού παράγουν τὴν ἡροΐνην.

Ὅλας ἀφτὰς τὰς ἀνακαλήψεις Μου ἡμποροῦν οἱ ἀναγνῶσται νὰ τὰς χρησιμοποιοῦν δωρεάν καὶ νὰ τὰς φέρουν εἰς τὴν δημοσιότητα, πλήν τοῦ ἀριθμοῦ 67.800.950 πού καλόν εἶναι νὰ μὴν διαρέψῃ διότι ἀποτελεῖ τὸ σῆνολον τῶν ὀβίδων πού ἐπόλησεν ἡ Ἑθνικὴ μας Βιομηχανία Ὀπλων εἰς διαφόρους ἐμπολέμους χώρας κέ πιθανόν τοῦτο νὰ γίνῃ ἀφορμὴ νὰ μὴ μᾶς δοθῇ τοῦ χρόνου τὸ Βραβίον Νόμπελ διὰ τὴν Εἰρήνην.

Ἐφχομαι ἐπ' ἐφκερία πᾶσαν χαράν διὰ τὰ Χριστούγεννα κέ πᾶσαν ἐχεμύθειαν ἐπὶ τὸ Νέο Ἔτη. Τὸ νούμερον ἄς μείνῃ μεταξύ μας.

ΡΩΣΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΙΤΙΚΗ

Φαντάσματα, βρυκόλακες, μάγοι καὶ μάγισσες κι ὅ,τι ἄλλο χρειάζεται γιὰ τις κρύες νύχτες τοῦ χειμῶνα.

Δέκα ἱστορίες μυστηρίου με συναρπαστικὴ πλοκὴ καὶ χιούμορ γραμμένες ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους Ρώσους συγγραφεῖς τοῦ 19ου αἰῶνα.

Στὴν ἴδια σειρὰ κυκλοφοροῦν

Ρικάρντο Μπακέλι
Ο διάβολος στο Ποντελούνγκο

Ντάνιελ Ντεφόου
Η πανούκλα στο Λονδίνο

Ονορέ ντε Μπαλζάκ
Μια σκοτεινὴ υπόθεση

Ἀνταλμπερτ Στίφτερ
Η φοβερὴ τροπὴ των πραγμάτων

Μπέρτολτ Μπρεχτ
Οι δουλειές τοῦ κυρίου Ιουλίου Καίσαρος

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ
Εκδόσεις Κριτικὴ Α.Ε.
Πατούσα 3, Αθήνα, τηλ. 36.39.434

ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΤΟ ΠΡΟΕ

Έριξε μια ματιά στις εφημερίδες. Έλεγαν όπως πάντα τα δικά τους. Ο «Ριζοσπάστης» ήταν σίγουρος ότι επρόκειτο περί μιας καλά σχεδιασμένης κίνησης αποσταθεροποίησης από τον ξένο παράγοντα. Η «Αυγή» τόνιζε την ανάγκη εθνικής ομοψυχίας. Ο «Ελεύθερος Τύπος» κατηγορούσε ανοικτά τον πρωθυπουργό Ανδρέου, ότι είχε σχεδιάσει τη δολοφονία για να πάρει αυτός την προεδρία! Η «Καθημερινή» δεν έλεγε ότι ο Ανδρέου τον είχε φάει, αλλά απέδιδε στην κυβέρνηση πολιτικές ευθύνες. «Ένας τυχοδιωκτισμός που ξεκίνησε με την λεγόμενη ρήξη της 9ης Μαρτίου και την πλεκτάνη εναντίον του Κ. Καραμανλή, δεν μπορούσε παρά να έχει αυτή την κατάληξη» κατέληξε ο διευθυντής της στο κύριο άρθρο της πρώτης σελίδας. Τα «Νέα» θύμιζαν ότι ο Σαρτζάκης ήταν ο πρόεδρος της αλλαγής, αφήνοντας υπονοούμενα για το ρόλο των δυτικών μυστικών υπηρεσιών, των υπολειμμάτων της δικτατορίας και του ίδιου του Μητσοτάκη. Πιο καθαρά η «Αυριανή» έλεγε ότι η δεξιά δολοφόνησε τον Σαρτζάκη, για να ρίξει την κυβέρνηση.

Όλες σχεδόν οι εφημερίδες τόνιζαν πάντως ότι η δολοφονία του προέδρου την επέτειο της αποκατάστασης της δημοκρατίας είχε συμβολικό χαρακτήρα. Ορισμένες υπαινίσσονταν ότι υπήρχε περίπτωση στρατιωτικού πραξικοπήματος. «Δολοφονία - προμήνυμα χούντας» έλεγε καθαρά ο τίτλος της «Ελευθεροτυπίας». Κάποιος είχε γράψει με σπρέι το βράδυ της δεξίωσης σε έναν τοίχο του προεδρικού μεγάρου ένα περίεργο σύνθημα:

ΝΗΜΑ ΣΟΦΑ ΤΟ ΝΑΤΟ ΣΙΑ ΕΟΚ ΑΚΟΕ ΕΚΚΕ ΚΟΜΜΑ ΟΧΕ.

Παράγγειλε μια διπλή βότκα με τόνικ. Παράτησε τις εφημερίδες στη διπλανή καρέκλα, και βάλθηκε να κοιτάζει τις γάμπες των φοιτητριών στο απέναντι τραπέζι. Για να έχουν ξεμείνει στην πόλη κατακαλόκαιρο θα έπρεπε να είχαν μείνει μεταξετασταίες. Τα μάτια τους έλαμπαν και χασκογελούσαν με διάφορα αστεία. Δεν φαίνονταν να ανησυχούν για την τύχη της δημοκρατίας. Φορούσαν μίνι φούστες και πολύ ελαφριά μπλουζάκια, χωρίς ίχνος σουτιέν από μέσα. Οι ευεργετικές συνέπειες του καύσωνος. Ύστερα λένε ότι η νέα γενιά δεν έχει ιδανικά. Από αυτήν την άποψη σκέφθηκε, πάμε καλά ως έθνος, συνεχώς προοδεύουμε.

Ξύπνησε μούσκεμα στον ιδρώτα. Κοίταξε το ρολόι στο κομοδίνο. Είχε κοιμηθεί για καμιά ώρα. Ήπие έναν καφέ, και έκανε μερικά τηλεφώνια σε κάτι φίλους. Την είχανε κοπανήσει όλοι για διακοπές.

Το κείμενο αυτό είναι απόσπασμα από το βιβλίο πολιτικής φαντασίας με τίτλο «Έγκλημα στο Προεδρικό Μέγαρο», που κυκλοφορεί τις μέρες αυτές από τις Εκδόσεις «Α. Λιβάνη».

Ο Πέτρος Τσεκουρίδης έριξε μια ματιά στην «Ελευθεροτυπία». Είχε από καιρό σταματήσει να διαβάζει εφημερίδες, αλλά ένα έγκλημα τον ενδιέφερε για επαγγελματικούς λόγους. Η ιατροδικαστική έκθεση δεν άφηνε καμιά αμφιβολία: ο θάνατος του προέδρου της Δημοκρατίας είχε επέλθει από μια ισχυρή δόση αρσενικού.

Άρχισε μηχανικά να κάνει διάφορες δουλειές στο σπίτι. Στις 9 άνοιξε την τηλεόραση για τις ειδήσεις. Τα ίδια. Θλίψη και συγκίνηση, οργή και αγανάκτηση. Ο πρόεδρος και το Εκτελεστικό Γραφείο του ΠΑΣΟΚ ζητούσαν την άμεση σύλληψη και τιμωρία των δολοφόνων. Δεν διευκρίνιζαν από ποιον την ζητούσαν, γιατί θα έπρεπε να παραδεχθούν ότι αυτό έπρεπε να το κάνουν οι ίδιοι. Τόσα χρόνια μετά την κατάληψη της εξουσίας, συμπεριφέρονταν λες και ήταν ακόμη στην αντιπολίτευση. Ο Μητσοτάκης την παραίτηση της κυβέρνησης και την άμεση διενέργεια εκλογών. Η Ελληνική Αριστερά έθετε θέμα απλής αναλογικής. Το ΚΚΕ καλούσε σε αγωνιστική αντιφασιστική αντιιμπεριαλιστική ετοιμότητα και κινητοποίηση. Όλα σχεδόν τα κόμματα έκαναν νύξεις για την περίπτωση ενός ακροδεξιού στρατιωτικού πραξικοπήματος.

Η αστυνομία ήταν κοντά στα ίχνη των δολοφόνων, και είχε βάσιμες ελπίδες ότι δεν θα ξέφευγαν για πολύ από την παγίδα του νόμου. Η ανάλυση από το στομάχι του μακαρίτη, είχε δείξει ότι κάποιος του είχε ανακατέψει το αρσενικό με ούισκυ. Το δηλητήριο αυτό κάνει να επιδράσει γύρω στα 5 με 25 λεπτά, άρα κάποιος του το είχε ρίξει κατά τη διάρκεια της δεξίωσης. Ποιος ήταν αυτός; Η αστυνομία ανέκρινε τα γκαρσόνια που σέρβιραν στους καλεσμένους.

Στις 9 και μισή ακριβώς, χτύπησε το κουδούνι. Πρωτοφανής ακρίβεια. Αν ήταν τόσο συνεπείς και στο ραντεβού με την ιστορία, τα πράγματα θα είχαν πάει πολύ καλύτερα. Ο Κατσίφης μπήκε μέσα και του άπλωσε το χέρι. Φορούσε ένα μπεζ σταυρωτό σακκάκι, από τα ετοιμαζιδικά. Ήταν όπως πάντα καλοχτενισμένος και μύριζε μια δυνατή ανδρική κολόνια. Εξήγησε ότι έπρεπε να φύγει με το τελευταίο αεροπλάνο των δωδεκάμισι, και μπήκε κατ' ευθείαν στο ψητό.

— Ο πρόεδρος προσωπικά μου ανέθεσε να σου μεταβιβάσω την παράκλησή του να αναλάβεις την υπόθεση.

— Ο Ρέιμον Τσάντλερ λέει ότι οι περισσότεροι από αυτούς που ζητάνε ιδιωτικό

ντέτεκτιβ, το κάνουν για να έχουν άλλοθι.

— Μην λες βλακείες. Είχαμε τόσα προβλήματα, μόνο αυτό μας έλειπε. Ακόμη κι αν όπως γράφεται ο Ανδρέας ήθελε να πάει για πρόεδρος της Δημοκρατίας τώρα καταλαβαίνεις ότι δεν μπορεί να το κάνει.

— Υποψιάζεστε κάποιον;

— Χάος. Βέβαια, ό,τι έγινε συμφέρει την αντιπολίτευση.

— Καλά, άσε τώρα τα αντικειμενικά συμφέρει αυτόν ή τον άλλο, γιατί δεν θα βγάλουμε άκρη. Από μίαν άποψη συμφέρει όλους τους Έλληνες πολίτες. Ποιος έχει αναλάβει τις έρευνες;

— Ο Αρκουδάκης από την αστυνομία, και εποπτεύει ο Δρόσος.

— Τώρα μάλιστα. Μη μου πεις για την πρόοδο των ερευνών, ξέρω. Είναι κοντά στο δολοφόνο. Υπόσχονται με αποφασιστικό ύφος στον Ανδρέου ότι θα βρουν σύντομα τον ένοχο, και μόλις βγαίνουν στο διάδρομο βρίζουν τους μπάτσους που με τη σειρά τους βρίζουν τους κατώτερους τους. Μετά καθαριώνονται την ώρα και την στιγμή που ανέλαβαν υπουργοί. Όχι γενικώς υπουργοί, δημόσιας τάξης εννοώ.

— Γι' αυτό σου ζητάει ο Ανδρέας να αναλάβεις την ιστορία.

— Ένας αριστεριστής, που έπαιζε το παιχνίδι της ξένης αντίδρασης και της ντόπιας υποτέλειας;

— Του κρατάς ακόμη κακία; Τότε ήταν άλλες εποχές, έγιναν βαρβαρότητες, κάποιος παρέσυραν και τον πρόεδρο. Από το 1976 έχουν περάσει τόσα χρόνια.

— Καμιά κακία. Αντίθετα του είμαι ευγνώμων. Για φαντάσου να με είχατε διαγράψει το 1980 ή να μην με είχατε διαγράψει καθόλου και να συνεδρίαζα ακόμα.

— Τώρα και συ είχες κάποιο άδικο. Θυμάσαι που ήθελες να αρχίσουμε τον ένοπλο αγώνα εναντίον του Καραμανλή.

— Ευτυχώς που δεν πέρασε το σχέδιό μου. Μόνο ο ένοπλος αγώνας με στόχο την κατάληψη της εξουσίας μας έλλειπε. Και γω αν ήμουν στη θέση σας θα με διέγραφα. Βέβαια και ειρηνικά που την πήρατε, δεν κάνατε και πολλά πράγματα. Απορώ όμως γιατί διαλέξατε, καλύτερα διάλεξε, εμένα. Πριν από 5 μήνες με είχε βγάλει εγκέφαλο της 17ης Νοέμβρη.

— Άλλη μαλακία κι αυτή. Η κυβέρνηση έχει ζοριστεί πολύ που δεν μπορεί να πιάσει κανέναν τρομοκράτη. Μετά την δολοφονία και του βιομήχανου, έπρεπε να δείξουμε ότι κάτι κάνουμε. Οι Αμερικάνοι πιέζουν πολύ έντονα να εμφανίσουμε κάποια αποτελέσματα. Αν μας κόψουν τα δάνεια χαθήκαμε. Έπειτα με τη δολοφονία αυτή χάλαγε και η σούπα με τους βιομήχανους. Είχαμε κάνει χρόνια να τους αποδείξουμε ότι είμαστε καλά παιδιά, μπας και κάνουν καμιά επέν-

ΡΙΚΟ ΜΕΓΑΡΟ

του Στέλιου Κούλογλου

δωση. Ο Τύπος της δεξιάς έγραφε ότι καλύπτουμε τους τρομοκράτες επειδή προέρχονται από τους κόλπους του Κινήματος. Κάποιος σφύριξε στον πρόεδρο ότι συνεχίζεις να ασχολείσαι και ότι το κείμενο με το οποίο παίρνανε την ευθύνη για τη δολοφονία έμοιαζε πολύ με τα παλιά δικά σου. Βγήκε έτσι και το είπε.

— Σπιλώνουμε έτσι την τιμή ενός τίμιου βιοπαλαιστή; Εσύ θα ανέθετες στον εγκέφαλο των τρομοκρατών να βρει την γιαγιά σου που είχε πάθει μαλάκυνση εγκεφάλου;

— Μην το λες. Έτσι όπως έχουν έρθει τα πράγματα διαφήμιση σου κάναμε. Με την σαπίλα που κυκλοφορεί, ο κόσμος έχει αρχίσει και πιστεύει ότι η μόνη τίμια φωνή είναι της 17 Νοέμβρη. Αφού έχουν αρχίσει και παίρνουν θέση σε διάφορα άσχετα θέματα. Κάναμε ένα γκάλοπ τις προάλλες που το κρατάμε μυστικό, και οι περισσότεροι πιστεύουν ότι οι τρομοκράτες είναι πιο έντιμοι από τους πολιτικούς και τους υπουργούς. Αν μπορούσαν να κατέβουν στις εκλογές θα σάρωναν. Αλλά δεν θα τους αφήσουμε.

Ο Κατσιφής σηκώθηκε και κατευθύνθηκε προς τη βιβλιοθήκη. Έριξε μια ματιά στα εκθέματα.

— Δεν βλέπω παρά ελάχιστα μαρξιστικά βιβλία.

— Τα χρησιμοποιώ αλλού. Τα άπαντα του Λένιν τα ρίχνω το χειμώνα στο τζάκι, γιατί κάνουνε καλό προσάναμα. Δόξα τω θεώ, ο μακαρίτης, είχε γράψει αρκετά. Ερχότανε κάθε τόσο σε οργασμό, πνευματικό εννοώ. Έχω τελειώσει τα άπαντα, αλλά μου μένουν τα διαλεκτά έργα. Τα άπαντα του Στάλιν, που είναι πιο σκληρά, τα έχω βάλει κάτω από το κρεβάτι μου για υποστήριξη, επειδή μου έσπασε το πόδι. Και του Μάο τα πετάω στο κεφάλι της γκόμενάς μου όταν τσακωνόμαστε. Της πετάω ιδίως το έργο του Μάο «οι σωστές ιδέες δεν πέφτουν από τον ουρανό».

Ήπие μονορούφι ένα ακόμη ποτήρι ουίσκυ.

— Μου μιλάς σαν φρικιό. Είσαι δηλαδή μετανιωμένος από τη θητεία σου στην πολιτική;

— Κάθε άλλο. Αν δεν είχα εκπαιδευθεί με τις ομάδες του ΠΑΚ στην Παλαιστίνη, δεν θα ήξερα από όπλα και ούτε ιδιωτικός ντέτεκτιβ θα γινόμουν, ούτε τίποτα. Είναι σα να είχα παρακολουθήσει τα ειδικά σεμινάρια του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού, εναντίον της ανεργίας.

— Τώρα πας καλά επαγγελματικά;

— Ου... Έχω ξεπετάξει δεκαπέντε υποθέσεις συζυγικής απιστίας, κάτι που μου αρέσει ιδιαίτερα γιατί απεχθάνομαι αυτούς που απατάνε το σύντροφό τους για ψύλλου πήδημα. Έχω βρει μέχρι πέντε γριές που είχαν εξαφανιστεί από το σπίτι τους και δεν θυμόνταν να γυρίσουνε,

πράγμα που το κάνω με μεγάλη ευχαρίστηση γιατί λατρεύω την τρίτη ηλικία. Για να μη σου μιλήσω για τα κοριτσάκια που το σκάσανε από τον μπαμπά τους επειδή δεν μπορούσαν να υποφέρουνε άλλο το Οιδιπόδειο σύμπλεγμα. Τα βρίσκω και τα γυρίζω πίσω, συμβάλλοντας με τις μικρές μου δυνάμεις στη διατήρηση αυτού του κυττάρου της ελληνικής κοινωνίας που είναι η οικογένεια.

— Σου δίνουμε λοιπόν τη μεγάλη ευκαιρία.

— Ποιοι μίλησαν με τον Σαρτζάκη, κατά τη διάρκεια της δεξίωσης;

— Ο Ανδρέας και οι Αλευρόπουλος, Μητσάκης, Φλώρος, Κύρος. Νομίζω ότι σε μια στιγμή μίλησε και με τον γραμματέα της προεδρίας Παπά.

— Με κανέναν άλλο;

— Απ' όσο ξέρω όχι. Κάτι είπε σε μια στιγμή και με τη γυναίκα του.

— Καταλαβαίνεις τι μου ζητάς να κάνω; Το αρσενικό δρα μέσα σε 25 λεπτά, άρα κάποιος από αυτούς του το έριξε. Πρέπει δηλαδή να βρω το δολοφόνο μεταξύ της πολιτικής ηγεσίας της χώρας, η οποία όλο και κάποιο συμφέρον είχε να σκοτώσει τον Σαρτζάκη. Ψύλλοι στ' άχυρα δηλαδή. Δεν με βάζεις καλύτερα διοικητή καμιάς προβληματικής επιχείρησης;

— Ο Ανδρέας θα εξασφαλίσει ώστε να μιλήσεις με όλους τους πολιτικούς αρχηγούς και να ανακρίνεις όποιον άλλον θέλεις.

— Κοντεύεις να με πείσεις. Έχω μεγάλη διάθεση να κάνω μια φάλαγγα στον Μητσάκη. Πόσα δίνετε;

— Πόσα θέλεις;

— Ένα εκατομμύριο προκαταβολή άλλα τέσσερα αν βρω το δολοφόνο. Φιλική τιμή, επειδή έχουμε συνεργαστεί και παλιότερα σε άλλα εγκλήματα. Τα έξοδα στην Αθήνα πληρωμένα, για να μην προσθέσω και την αποζημίωση που θα μείνω τόσο καιρό στην πόλη σας. Χώρια το επίδομα νέφους. Πλήρη ευχέρεια κινήσεων όσο θα ψάχνω και όχι τηλεφωνήματα και πιέσεις να βρω γρήγορα τον ένοχο. Όταν αγχόνομαι κάνω λάθη και δεν ξέρω τι λέω. Μπορεί να την πληρώσει κανένας αθώος.

— Πες μου κάτι ακόμη; Αυτό το περίεργο σύνθημα που γράφανε το βράδυ τι πάει να πει;

— Δεν έχω ιδέα. Το ΝΑΤΟ, την CIA και την ΕΟΚ τα καταλαβαίνω. Με το ΑΚΟΕ είχε κάτι μπλεξίματα με την υπόθεση του βαρυποινίτη, του Άγγελου αλλά δεν μπορώ να καταλάβω τι σχέση έχει με τα προηγούμενα. ΕΚΚΕ και ΚΟΜΜΑ κάτι λένε μαζί. ΟΧΕ, δεν μου λέει τίποτα.

— Έχετε σπείρει την ιδεολογική σύγχυση σε όλο το κίνημα. Ακόμη και οι δολοφόνοι έχουν επηρεασθεί. Δεν μπορούν να εκφρασθούν σωστά. Δεν είχε καιρό να ασχοληθεί με ιδεολογικά θέματα.

— Φεύγεις αύριο το πρωί, με την πτήση

των 8.

— Όταν ξυπνάω πρωί, είμαι πτώμα όλη την μέρα. Άσε που πρέπει να αποχαιρετήσω και την αγαπημένη μου. Θα φθάσω το απόγευμα.

— Ξέχασέ το. Πρέπει να ανακαλύψεις τον ένοχο σε μια βδομάδα. Σήμερα είναι Τρίτη, και την επόμενη Τρίτη συγκαλείται η Βουλή για να εκλέξει νέο πρόεδρο. Η αντιπολίτευση θα ζητήσει την παραίτηση της κυβέρνησης και τη διεξαγωγή εκλογών. Θα υποστηρίξει ότι από αυτήν τη Βουλή δεν μπορεί να εκλεγεί πρόεδρος, και ότι η κυβέρνηση ευθύνεται για τη δολοφονία και αδυνατεί να συλλάβει τους δολοφόνους. Τα επιχειρήματά της πιάνουνε, και η μόνη λύση για να αποφύγουμε τις εκλογές, είναι να έχουμε βρει τον ένοχο. Καταλαβαίνεις βέβαια τι σημαίνει να πάμε σε εκλογές κάτω από αυτές τις συνθήκες. Σου έχω κλείσει θέση για το αεροπλάνο των 8. Στις 10 και 30 ο Αρκουδάκης θα σε περιμένει για να σε ενημερώσει για την πρόοδο των ερευνών. Το μεσημέρι μπορείς να φας με τον Ζιάκα για να σου πει τι ξέρει η ΚΥΠ και να ζητήσεις ό,τι θέλεις από μας.

— Για το βράδυ έχετε προβλέψει τίποτα καλό, γιατί έχω αυπνίες.

— Μια συντρόφισσα θα σε περιμένει στο αεροδρόμιο. Θα αναλάβει να σε συνοδεύει. Με αυτήν θα συνηνοείσαι για τα πρακτικά θέματα, και με τον Ζιάκα για τις επαφές. Η επίσημη κυβέρνηση αγνοεί φυσικά την ύπαρξή σου και ο κυβερνητικός εκπρόσωπος είναι έτοιμος να διαψεύσει κατηγορηματικά ότι εργάζεσαι για λογαριασμό μας. Όπως καταλαβαίνεις, η κηδεία σου αποκλείεται να γίνει δημόσια δαπάνη. Την μικρή τη λένε Τίνα και θα έρθει να σου μιλήσει εκείνη την ώρα που θα περιμένεις να παραλάβεις τις αποσκευές σου.

— Του υφυπουργείου Νέας Γενιάς;

Ο Κατσιφής ούτε καν χαμογέλασε. Είχε τελειώσει την αποστολή του. Τελείωσε με την ίδια ευκολία το πέμπτο ποτήρι ουίσκυ και έκανε να φύγει προς την πόρτα. Κοντοστάθηκε σα να ξέχασε κάτι.

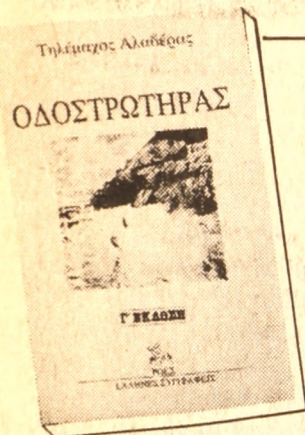
— Λησμόνησα να στο πω. Ο μακαρίτης στο λόγο του ετοιμαζότανε να καταγγείλει μερίδα του πολιτικού κόσμου που απεργάζονταν την ηθική και φυσική του εξόντωση. Φυσικά δεν το δώσαμε στη δημοσιότητα. Το απαλείψαμε από το κείμενο που διένειμε τελικώς η γενική γραμματεία στον Τύπο. Καταλαβαίνεις τι θα γινότανε αν έβγαине και αυτό. Έπρεπε να προστατεύσουμε τους δημοκρατικούς θεσμούς.

— Η λογοκρισία υπέρ της δημοκρατίας, με βρίσκει απολύτως σύμφωνο. Δεν μου το είπες από την αρχή για να μην ζητήσω περισσότερα;

— Φοβόμουν μήπως και δεν αναλάβεις. Δεν είχαμε άλλη λύση.

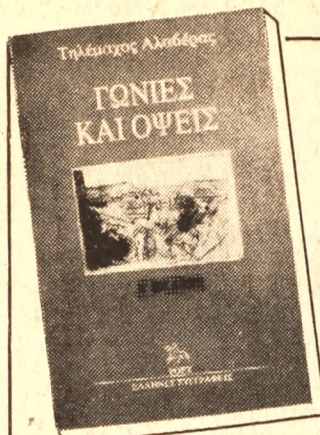
Χαμογέλασε πονηρά και έκλεισε μαλακά την πόρτα. □

ΕΞΙ ΕΡΓΑ - ΟΡΟΣΗΜΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Ο ήρωας του βιβλίου Κλέαρχος, εξαργυρώνει πάντα τις επιτυχίες του είτε ανάγονται στο κοινωνικό στάτους είτε στον εσωτερικό ανθρώπινο χώρο, για να έρθει η στιγμή της αποτυχίας βέβαια, που όμως δεν θα τον συντρίψει απόλυτα. Ο συγγραφέας αφήνει κάποια χρονικά περιθώρια, κάποιες προϋποθέσεις, για πιθανές επιστροφές. Με γλώσσα αιχμηρή και κοφτερή που στοχεύει στο κέντρο, έξω από συμβολισμούς και συμπαρομαρτούντα ο Οδοστρωτήρας ζωντανεύει καταστάσεις του μέσα και έξω ανθρώπινου χώρου.

ΤΗΛ. ΑΛΑΒΕΡΑΣ:
Οδοστρωτήρας

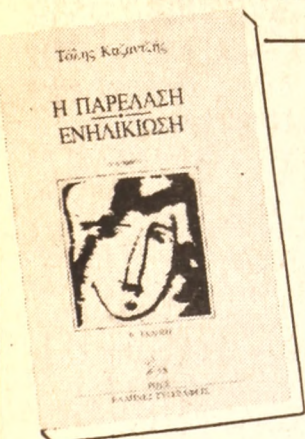
Η σχετικά πρόσφατη σειρά αφηγημάτων του γνωστού πεζογράφου του βορειοελλαδικού χώρου Τηλέμαχου Αλαβέρα. Έξι αφηγήματα από τα οποία όμως τα δύο είναι σε έκταση νουβέλας. Μιά γραφή και περιγραφή από πλείστες και ποικίλες γωνίες και όψεις του σημερινού κόσμου με γλώσσα εξαντλητική, γυαλί κι ατσάλι εκτοξευμένο στο χώρο των εφησυχών. Το βιβλίο αυτό είχε τις καλύτερες κριτικές και απέσπασε το 1985 το Βραβείο Ουράνη της Ακαδημίας Αθηνών για την πεζογραφία.

ΤΗΛ. ΑΛΑΒΕΡΑΣ:
Γωνίες και Όψεις

Το βιβλίο αυτό του Α. Κοσματόπουλου αποτελεί μια προσπάθεια συνάντησής του με τον Πεντζίκη, πέρα απ' την κουθέντα της καθημερινής συναναστροφής. Ο συγγραφέας εξετάζει τα ίχνη του θεολογικού άξονα που διέπει το έργο του Ν.Γ. Πεντζίκη που προσφέρει, κατά την άποψή του, και τον άξονα ενότητας όλων των επιμέρους στοιχείων που το απαρτίζουν, όχι απλώς ως περιγραφή μιας διάθεσης ερωτικής, αλλά ως κατάθεση του σώματος του συγγραφέα στους κόλπους της μητέρας γης.

ΑΛ. ΚΟΣΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ:
Λόγος εις Νίκον Γαβριήλ Πεντζίκη

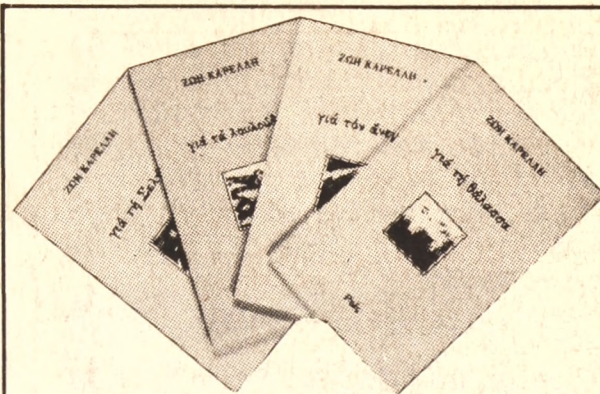
Σ' ένα τόμο οι δύο συλλογές διηγημάτων του γνωστού πεζογράφου Τόλη Καζαντζή. Με φόντο τη Θεσσαλονίκη της κατοχής και του εμφύλιου που σημάδεψαν την τρυφερή ηλικία του συγγραφέα, τα μικρά σε έκταση αυτά διηγήματα έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον γιατί ο Καζαντζής δεν μας δίνει τις σημερινές θέσεις του πάνω στα γεγονότα του παρελθόντος, αλλά μεταβαίνει στο παρελθόν και αφηγείται τα γεγονότα όπως θα τα αφηγούνταν ένα μικρό παιδί («Η Παρέλαση») ή ένας έφηβος («Ενηλικίωση»).

ΤΟΛΗΣ ΚΑΖΑΝΤΖΗΣ:
Η Παρέλαση - Ενηλικίωση

Με ειλικρίνεια και πειθώ, ο σεμνός πατριάρχης του βορειοελλαδικού πνεύματος, Γ.Θ. Βαφόπουλος, επιχειρεί μια βιογραφική - ψυχολογική προσέγγιση του μεγάλου άγγλου ρομαντικού ποιητή που λατρεύτηκε με την τριπλή ιδιότητα του ποιητή, του εραστή και του αγωνιστή. Απαλλάσσοντάς τον από την κολοκοτρωνέικη περικεφαλαία του φιλέλληνα, τον παρουσιάζει όπως πρέπει να ήταν, με πολλά από τα ελαττώματα και τα προτερήματα της ανθρώπινης φύσης - όλα όμως σε υπερθετικό βαθμό.

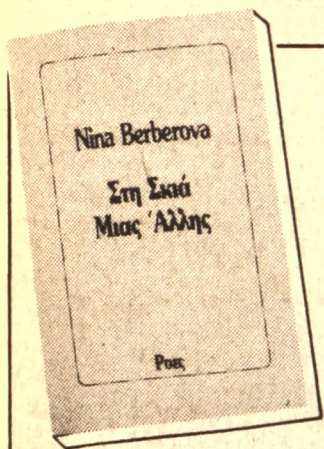
Γ.Θ. ΒΑΦΟΠΟΥΛΟΣ:
Ο Θρύλος του Μπάουρον

Τέσσερις μικρές θεματικές επιλογές του ποιητικού έργου της μεγάλης κυρίας του ελληνικού λόγου. Η θάλασσα, τότε πηγή και τροφός του κόσμου, τότε καταστροφική στην ερωτική της δύναμη. Η σελήνη των ονείρων, η «παράπλευρη σκέψη μας». «Της άνοιξης ελαφρότατοι άνεμοι» που ψιθυρίζουν, οι βίαιοι άνεμοι που ριπίζουν, εκείνοι που «χαϊδεύουν θωπευτικά τις κρύες παρειές των αγαλμάτων». Η λεπτότατη σχέση ανάμεσα στα εύθραυστα λουλούδια και τα αισθήματα.

ΖΩΗ ΚΑΡΕΛΛΗ:
Για τον Άνεμο, Για τη Θάλασσα, Για τη Σελήνη, Για τα Λουλούδια

ΠΕΝΤΕ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

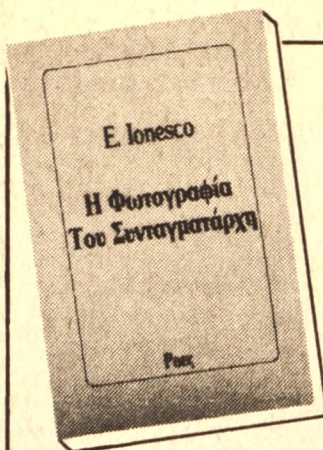
Η δεξιότηχης του λιτού ύφους Νίνα Μπερμπερόβα, περιγράφει με τσεχωφική ευαισθησία τις σχέσεις μιας πετυχημένης σοπράνο της υψηλής κοινωνίας

της Πετρούπολης με την ασημέντη πιανίστα που την συνοδεύει. Αφηγείται τη φυγή τους από τη Ρωσία μετά την Οκτωβριανή Επανάσταση και την εγκατάστασή τους στο Παρίσι, όπου η ιδιόρρυθμη σχέση τους τερματίζεται μέσα σ' ένα σιωπηλό παροξυσμό αγάπης και μίσους.

«Ένα από τα 25 καλύτερα έργα της Ρωσικής Λογοτεχνίας όλων των εποχών.»

(LIRE)

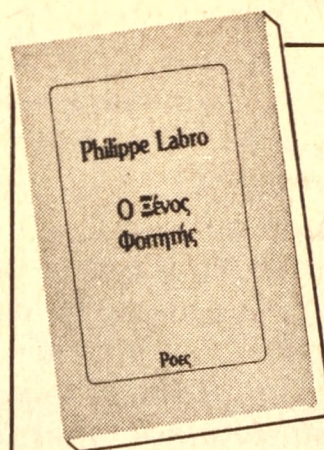
NINA BERBEROVA: Στη Σκιά Μιας Άλλης

Το «Θύμα του Καθήκοντος», «Ο Ρινόκερος», «Ο Πεζός του Αέρα», είναι μερικά από τα διηγήματα που περιέχονται στο βιβλίο αυτό του Ιονέσκο.

Ορισμένες από τις νουβέλες αυτές υπήρξαν το σημείο εκκίνησης των τελευταίων θεατρικών έργων του μεγάλου εκπροσώπου του «θέατρου του παραλόγου». Με τη δηκτική παρωδία του πλησιάζει από την απλή γλωσσική σάτιρα σ' ένα σύνθετο συμβολισμό, κινούμενος πάντα σ' ένα κόσμο πλασματικό.

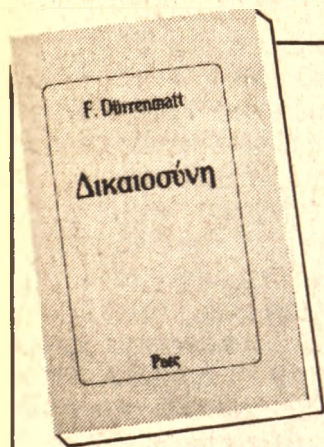
E. IONESCO: Η Φωτογραφία του Συνταγματάρχη

Ενας νεαρός Γάλλος ανακαλύπτει τη γοητεία της Αμερικής της δεκαετίας του '50 και τη ζωή στην Πανεπιστημιούπολη που συνδιάζει τις παραδόσεις της αγγλοσαξωνικής

παιδείας με τους νέους κώδικες του αμερικανικού τρόπου ζωής. Μια θαυμάσια αναπαράσταση ενός κόσμου που τρέφεται από τις ίδιες του τις αντιφάσεις: το πνεύμα της προόδου και τις φυλετικές διακρίσεις, τη σεξουαλικότητα και τα ταμπού, το δυναμισμό του Νέου Κόσμου και τις συντηρητικές παραδόσεις του Νότου.

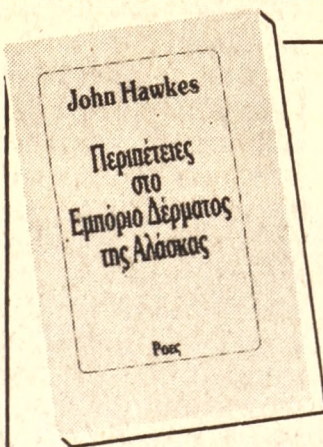
PH. LABRO: Ο Ξένος Φοιτητής

Μέσα σ' ένα κατάμεστο εστιατόριο της Ζυρίχης, ο διακεκριμένος νομικός Ισαάκ Κόλερ δολοφονεί έναν καθηγητή Πανεπιστημίου και καταδικάζεται σε 20 χρόνια φυλακή.

Μέσα από τη φυλακή αναθέτει σ' έναν αποτυχημένο νεαρό δικηγόρο να ερευνήσει τη περίπτωσή του με βάση την υπόθεση ότι δεν είναι αυτός ο δολοφόνος. Στο αστυνομικό αυτό μυθιστόρημα με τη φιλοσοφική πλοκή ο Ντύρενματ θέτει το ερώτημα: Γιατί η δικαιοσύνη από την άποψη της ηθικής είναι ανέφικτη στη κοινωνική ζωή;

FR. DÜRRENMATT: Δικαιοσύνη

Ενα συναρπαστικό, αυθεντικά αμερικανικό μυθιστόρημα με φόντο την παγωμένη Αλάσκα όπου καταφεύγει ο Τζων Ντοβίλ μετά το κραχ του 1929. Η κόρη του Σάνι, το

γοητευτικό αγοροκόριτσο με τον απεριόριστο ερωτισμό, διηγείται την ιστορία του πατέρα της και παράλληλα τις προσωπικές της εμπειρίες. Σ' αυτό το σχεδόν σουρεαλιστικό πανόραμα της περιπέτειας, ο Χωκς διεισδύει στον κόσμο του πατέρα και της κόρης, της γενναιότητας, του χιούμορ και της θλίψης.

JOHN HAWKES: Το Εμπόριο Δέρματος στην Αλάσκα

ΡΟΕΣ

Συνεχής προσφορά στο καλό βιβλίο

Ιπποκράτους 59, 106 80 Αθήνα
Τηλ.: 3606 828 - 3606 922

ΕΠΙ σημαί νουμε

Καλές Γιορτές

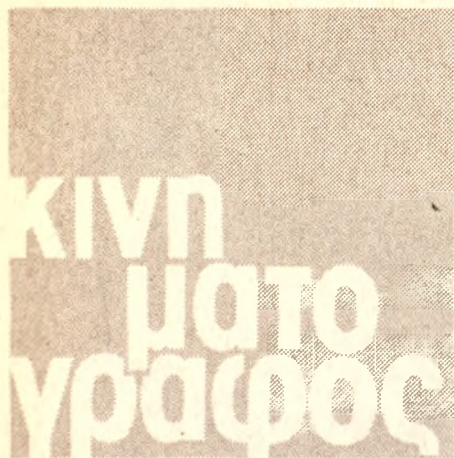
Χρονιάρες μέρες φτάνουν. Χριστούγεννα, Αρχιχρονιά, των Φώτων. Με τις οικονομίες —και τις παραοικονομίες μας— θα αγοράσουμε τα δώρα μας. Θα στείλουμε λουλούδια, γλυκά, βιβλία. Στους μικρούς μας φίλους παιχνίδια και παραμύθια.

Αλλά οι φετινές γιορτές θα είναι διαφορετικές από άλλες χρονιές. Εμείς, οι πολλοί, θα αφεθούμε στις χαρές —τις όποιες χαρές— των γιορτών. Προβλέπουμε ό-τι θα είμαστε πιο χαλαροί και πιο ήρεμοι. Οι χριστουγεννιάτικες μέρες θα είναι εφέτος πιο ανθρώπινες για μας - θα είναι ώρες περισυλλογής και ώρες γλυκές· είναι τόση η αθλιότητα της πολιτικής ζωής, που χρειάζεται να ανακαλέσουμε άλλες, ανθρώπινες και φιλικές μορφές και συμπεριφορές καθαρές και άμεσες.

Στις συντροφίες μας θα γελάμε με την περίτρομη εξουσία, θα αφηγηθούμε τα ανέκδοτα που την κατεξευτελίζουν: θα την παρακολουθήσουμε να φεύγει σαν τα βρώμικα και μαυρισμένα καλικαντζαράκια που αφού πριόνισαν καλά-καλά το δέντρο μας, φεύγουν τρέχοντας πριν προλάβουν να τελειώσουν το καταστροφικό έργο τους. Αστεία, μουτζούρικα, βρώμικα καλικαντζαράκια ξορκίζονται τις μέρες αυτές...

Εμείς όλοι, που ξέρουμε τις ιστορίες του Δωδεκαήμερου, θα ανταλλάξουμε φιλιὰ και ευχές:

Καλές Γιορτές!

Ο κινηματογράφος αντιστέκεται ελληνικά

Αν η χρονιά είναι για τον κινηματογράφο μια από τις δυσκολότερες, αφού η εισπρακτική κίνηση των ταινιών είναι τουλάχιστον κατά 50% πεσμένη, σε σχέση με την περσινή χρονιά. Αν σε παγκόσμιο

επίπεδο η κινηματογραφική δημιουργία είναι εγκλωβισμένη στην (αμφίβολων, όπως αποδεικνύεται) εμπορικών προδιαγραφών μετριότητα. Αν γίνονται προσπάθειες να καταδειχθεί ότι ο ελληνικός κινηματογράφος υφίσταται στο χειρότερο βαθμό τις συνέπειες αυτής της κρίσης, έχοντας αφεθεί στη διακριτική ευχέρεια των επιλογών του Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου και στον μπαρόκ, αποξενωτικό λόγο των κρατικοδίαιτων μεγαλόσχημων εκπροσώπων του, που σείουν αυτάρεσκα τα βραβεία στα διεθνή φεστιβάλ όπου θριαμβεύουν οι δημόσιες σχέσεις. Αν συμβαίνουν όλα αυτά, χωρίς παράλληλα να αρθρώνεται μια διαφορετική πρόταση τότε, πραγματικά δεν πάμε καλά.

Ο άλλος λόγος, όμως, ευτυ-

χώς αρθρώνεται. Τούτες τις μέρες, στις κινηματογραφικές αίθουσες προβάλλονται τρεις ελληνικές ταινίες, που ασχολούνται πρωτογενώς με την πραγματικότητα που μας περιβάλλει, με την Ελλάδα και τους ανθρώπους που κινούνται στο ζωτικό χώρο της, και, εκτός των άλλων, συνιστούν και μια πρόταση για ένα μοντέλο κινηματογράφου που μπορεί να απαντήσει σε ό,τι εύκολα συνηθίζουμε να ονομάζουμε κρίση. Κοινά χαρακτηριστικά των τριών ταινιών αυτών: η Ελλάδα της τραχύτητας και του φωτός, οι άνθρωποι, σωματικές παρου-

ταινία χαμηλών τόνων και εσωτερικών ρυθμών με κίνητρο την αδυναμία της στομφώδους έκφρασης κρυφών και αδιόρατων αισθημάτων κάτι που συμβαδίζει με την άφατη ευγένεια που χαρακτηρίζει τη συμπεριφορά του ήρωα. Είναι ακόμα μια ταινία ήρεμης θλίψης για την παιδικότητα, που γίνεται τρυφερή λεία στα νύχια μιας συμβατικής, όσο και καταλυτικής καθημερινότητας.

Ξαναπροβάλλεται, τέλος, η πολύ σημαντική ταινία του Δήμου Αβδελιώδη «**Το δέντρο που πληγώναμε**». Με πρόφαση το μάζεμα της μαστίχας, σ'

Σταύρου Τσιώλη: «Ακατανίκητοι εραστές»

σίες που πασχουν και υποφέρουν επί του πεδίου, η καθαρότητα της ματιάς απέναντι σ' ό,τι συμβαίνει, σ' ό,τι χαρακτηρίζει την κινηματογραφική αφήγηση.

Ο «... **Λιποτάκτης**» των Γιώργου Κόρρα - Χρήστου Βούπουρα είναι μια ματιά στην ελληνική επαρχία, που κινηματογραφείται απομυθοποιητικά, απάνθρωπη και υποκριτική. Είναι ένας χώρος όπου κρύβονται και καταπνίγονται τα πάθη, αλλά κι ένας χώρος όπου η φιλία, η επιθυμία δημιουργικής προσφοράς, η άρνηση της φθοράς υποκινούν συμπεριφορές, που κινήτρό τους έχουν τη ζωή. Η σκηνοθεσία αποκαλύπτει με μπρεσσονική συνέπεια μια πραγματικότητα, στην οποία η αλλοτρίωση και η εγκατάλειψη αφήνουν ένα παράθυρο στην ελπίδα.

Οι «**Ακατανίκητοι εραστές**» του Σταύρου Τσιώλη παρακολουθεί στην περιπλάνησή του στην ορεινή Πελοπόννησο ένα μικρό παιδί που το 'χει σκάσει απ' το ορφανοτροφείο για να βρει τη γιαγιά του. Μια

ένα χωριό της Χίου στα 1960, βλέπουμε τη ζωή μιας παρέας παιδιών, τα σκληρά πολλές φορές παιχνίδια τους ως συμπλήρωμα της σκληρής συνθήκης επιβίωσης, τη φυγή τους μέσα από μύθους που παράγει η φαντασία τους και αναφέρονται στις οικείες καθημερινές τους παραστάσεις, τα πρώτα ερωτικά σκιρτήματα λίγο πριν από την έλευση της εφηβείας. Υποδειγματική κινηματογράφηση του βιώματος και ενδιαφέρουσα χρήση ερασιτεχνών ηθοποιών - παιδιών, ως επί το πλείστον μπροστά στο φακό.

Ο ελληνικός κινηματογράφος, συνειδητοποιώντας τα όριά του αλλά και αναθεωρώντας την ίδια του τη λειτουργικότητα κατ' αρχήν στα όρια της ελληνικής κοινωνίας, στο κοινό της οποίας απευθύνεται, εγκαταλείπει το σύνθετο και πολυδαίδαλο λόγο που η πρόσληψή του προϋποθέτει απ' τη μεριά του θεατή μια σειρά σκέψεων και αναγωγών, πολλές απ' τις οποίες προϋποθέτουν την αυθαιρέσια, ενώ άλλες πάλι γίνονται μηχανικά. Βλέπει την καθημε-

Δήμου Αβδελιώδη:
«Το δένδρο που πληγώναμε»

ρινότητα ευθέως και επενδύει σε μύθους που αναφέρονται άμεσα σ' αυτήν. Αρνείται το γιγαντισμό της παγκόσμιας αποδοχής και επιστρέφει στον οικείο ελληνικό χώρο, λύνοντας τους λογαριασμούς του με την Ελλάδα και τους ανθρώπους της.

Είναι μια καθαρή επιστροφή. Δεν έχει να κάνει με ιδεολογήματα για την ελληνικότητα και άλλα εθνικοπατριωτικά φληναφήματα. Έχει να κάνει με μια πραγματικότητα δύσκολη, με μια πραγματικότητα που η βίωσή της μας καθορίζει, μας τραυματίζει, αλλά και μας γεμίζει ελπίδες. Ο ελληνικός κινηματογράφος αντεπιτίθεται —και όλοι γνωρίζουμε ότι το να δηλώνει καθαρά το χώρο του, τις επιρροές του, την ταυτότητά του, είναι ό,τι μπορεί να τον επιβάλλει ως ρεύμα. Σε μια εποχή, όπου στην αγορά του πολιτιστικού προϊόντος η γενικευτική τάση για την επιβολή μιας μαζικής εσπεράντο γλώσσας κυριαρχεί, ο κινηματογράφος μας στήνει τους δικούς του θύλακες αντίστασης. Αντεπίθεση λοιπόν. Είναι η καλύτερη άμυνα.

Ηλίας Κανέλλης

• Τις πρώτες δυο ταινίες του **Αντρέι Ταρκόφσκι**, *Τα παιδικά χρόνια του Ιβάν* και τον *Αντρέι Ρουμπλιώφ* θα προβάλει η εταιρεία Studio την Πέμπτη 22.12 και την Παρασκευή 23.12, στον κινηματογράφο Παλλάς (Βουκουρεστίου 1). Ώρες προβολών 6.00, 8.00, 10.00 μ.μ.
• Ενδιαφέρον έχουν οι προβολές που διοργανώνει αυτό το διάστημα το Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών. Απόψε προβάλλεται η ταινία του **Φρ. Τρυφώφ** *Το μαλακό δέρμα* (1964), τη Δευτέρα 19.12 η ταινία του **Πήτερ Μπρουκ** *Monderato Cantabile* (1960), και την Τρίτη 20.12 *Ο τρελός Πιερρό* (1965) του **Ζ.Λ. Γκοντάρ**. Ώρα έναρξης προβολής, κάθε βράδυ στις 7.

Η ποίηση είναι αλλού

«Υλικό Μήδειας» του Χ. Μύλλερ από την ομάδα «Άττις»

«Υλικό Μήδειας» του Χάινερ Μύλλερ στο ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ της Λεωφ. Βουλιαγμένης 268, χωρίς τηλέφωνο κι επικοινωνία παρά μόνο για όσους είχαν προσέξει κάπου (πού;) την αφίσα ή είχαν ενημερωθεί αναμεταξύ τους, ειδήμονες και άνθρωποι του Υπουργείου, αφού σε συνεργασία έγιναν όλα. «Ρημαγμένη όχθη», «Υλικό Μήδειας», και «Τοπίο με αργοναύτες» τρία τμήματα ενός κειμένου που «ο συγχρονισμός τους μπορεί να διαμορφωθεί κατά βούληση», όπως σημειώνει ο ίδιος ο Μύλλερ, παρουσιασμένα από τη θεατρική ομάδα «ΑΤΤΙΣ» σε σκηνοθεσία Θόδωρου Τερζόπουλου. Πάιξαν οι ηθοποιοί: Σοφία Μιχοπούλου (ηθοποιός με ανάστημα —π.χ. όταν αποχωρεί στο βάθος του σκηνικού φορώντας το νυφικό— αλλά με λίγη δουλειά για τη γερασμένη ηλικία της Μήδειας), Άκης Σακελλαρίου, Δημήτρης Σιακάρας, Γιώργος Συμεωνίδης, Ευρύκλεια Σωφρονιάδου και Θόδωρος Πολυζώης.

Σκηνή από τη γερμανική παράσταση στο Schauspielhaus του Bochum.

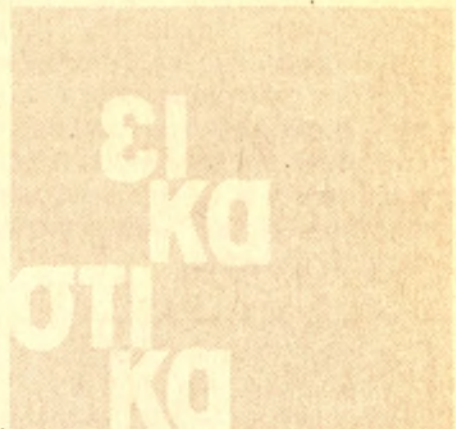
Και τα ερωτηματικά πολλά: Με ποια λογική η παράσταση αυτή εκπροσώπησε την Ελλάδα στις εκδηλώσεις Βερολίνου, πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης 1988; Δραματουργία αυτοκατάρρευσης ή (αυτο)καταστροφής σημαίνει δραματουργία αδόμητη; Σε ποια επιλογή (σκηνικός τόπος, διδασκαλία ηθοποιών γενική σύνθεση) του σκηνοθέτη πέρασε το τραύμα, η βιαιότητα, οι ρήξεις του λόγου ο ανατρεπτικός του χαρακτήρας; Στον φτιαχτό σκουπιδοτόπο που ο ίδιος ο συγγραφέας τον θέλει ρημαγμένη σκηνή γεμάτη συντρίμια πολιτισμού; Στους επιδέσμους; Στην κόκκινη μπογιά που κυλούσε από διάφορα μέρη του σώματος; Στους ροντηρικούς, ως επί το πλείστον, τονισμούς των ηθοποιών ή στα θεάνοιχτα μάτια της νεαρής ηλικίας της Μήδειας; Άρκεσαν οι σύντομες σκηνές και οι βουβές παράλληλες δράσεις ν' αποδώσουν την αισθητική αρχή και το πολιτικό περιεχόμενο του Μύλλερ; Καταστράφηκε «το γκέτο της θεατρικής τέχνης» (βλ. Σου-Έλλεν Κέιζ «Από τον Μπρεχτ στον Μύλλερ») κι όχι μόνο το γκέτο της θεατρικής τέχνης; Η παράσταση καθυστέρησε μια ώρα περιμένοντας «τους γνωστούς μας».

Γι' άλλη μια φορά προβληματίστηκα για το κατά πόσο οι λέξεις είναι ακόμα γεμάτες από το ίδιο το περιεχόμενό τους, για το κατά πόσο είμαστε ακόμα σε θέση να τις βιώνουμε. Όπως π.χ. οι λέξεις ρημαδιό, συντρίμμι, εφιάλτης, σοκ που αντιμετωπίστηκαν διακοσμητικά, όπως παλιότερα τα λαμπιόνια σε παραστάσεις των μπουλουκιών. Τι λέω. Ίσως να μην μπορούσε

τότε κανείς να διανοηθεί παράσταση χωρίς λαμπιόνια.

Κι όμως ένα «τραύμα» υπήρχε. Η κολλημένη στη βαλίτσα της Μήδειας ετικέτα ΑΡΚΑΔΙΑ και η τελευταία φράση του έργου, *Η ποίηση είναι αλλού*.

Ελένη Μαχαίρα

Γοητεία της ακουαρέλας - Φενάκη του ακρυλικού

Το Νοέμβρη —οι «Μεσαιόι» στο προσκήνιο. Θυμίζω ότι με τον όρο αυτό καλύπτω όχι μόνο καλλιτέχνες μεσαιούς στην ηλικία (ανάμεσα 40 και 60 χρονών), αλλά όπως έγραφα στο ΑΝΤΙ 360/20.11.97, όσους το σημερινό τους έργο τους ανεβάζει (ή κατεβάζει) στη μέση ποιοτική στάθμη των σημερινών «μεσαιών» στην ηλικία.

Ο λόγος εδώ για την Καναγκίνη, τον Πανιάρα, τον Γιαγιάννο, τον Λαζόγκα και τον Μπότσογλου.

Οι παλιοί δεξιότεχνες του πινέλου **Κ. Πανιάρας** (γ. 1934, *Αίθουσα Τέχνης Αθηνών*, ως 16.11.) και **Απ. Γιαγιάννος** (γ. 1945, *Τιτάνιουμ*, ως 19.11.) έχουν αξιοποιήσει εντυπωσιακά τις ψυχρές και ματ επιφάνειες των ακρυλικών χρωστικών υλών, ο πρώτος με τις καθόλου αυθόρμητες χειρονομίες που προσπαθούν να αποτυπώσουν τη ρευστότητα του νερού σε παράλληλες οριζόντιες στρώσεις, τόσο αφηρημένες και στρωτές που μοιάζουν όχι κάθετες «τομές» θάλασσας έστω ελαφρά μόνο ταραγμένης, όσο στατικές τομές από πολύχρωμα πετρώματα σαν αχάτες ή άλλους ιασπίδες ο δεύτερος με τα ολότελα παραστατικά θεαματικά πουλιά του με το πολύχρωμο φτέρωμα, τα γαμψά ράμφη και τα μεγάλα γλαρωτά μάτια που σε ατενίζουν γυαλιστερά και ανέκφραστα. Ζωντανεύουν κυρίως από τη φαινομενική ελευθερία της χειρονομίας του καλλιτέχνη. Η ψυχρότητα του υλικού επιτείνεται το ίδιο με τη δεξιότητα στη χρήση του, κι ας είναι τόσο διαφορε-

τικές οι ιδιοσυγκρασίες των ζωγράφων, ώστε να αποκλείεται κάθε συγκίνηση, κάθε «έκφραση», και να σε καρφώνουν αμήχανο όπως μπροστά στην επίδειξη ενός βιρτουόζου.

Η «ποικιλία» που σερβίρει η Νίκη Καναγκίνη (γ. 1933, Γκαλερί 3 ως 2.12.), εκτός από τις ξαναζεσταμένες υπομνήσεις παλιότερων «εμπριμέ» «χειρογράφων» της, και από τρεις μεζέδες που τους λέει «γλυπτά» (καθόλου δεν θα μείωνε την τέχνη της αν έλειπαν) δείχνει την πιο ζωγραφική της φύση με μερικά πρόσφατα αφαιρετικά λάδια.

φάνεια όσο μian απατηλή ανάγλυψη απόδοση της σάρκας κάτω από το κολλημένο σεντόνι - φωτογραφικά ή ακτινογραφικά μάλλον παρά αν το πλάσιμο του κορμιού γινόταν με αλλεπάλληλες στρώσεις λαδιού λίγο ή πολύ παστωμένες που διακόπτουν ζωντανεύοντάς την τη λειότητα της επιφάνειας μαζί με τις χρωματικές εναλλαγές. Ενδιαφέρουσα η πορεία του Λαζόγκα από την απόλυτα αφηρημένη κι ελεύθερα χειρονομιακή, πιο πολύχρωμη διαδικασία που παλιότερα ακολουθούσε, ως τούτη τη μονόχρωμη δουλειά όπου νοιάζεται να

ζωγραφική του: «προσπαθεί να περιχαρακώσει μian αλήθεια και μια πλαστική λύση». Πρόκειται για προσπάθεια ζωής. Ξεκινά από τα πρώτα έργα του που έδειξε πριν είκοσι σχεδόν χρόνια, ως «ρεαλιστής». Να «περιχαρακώσει μian αλήθεια» λοιπόν, τη δική του αλήθεια φυσικά, που την κάνει και δικιά μας από τη δύναμη και την ακρίβεια της ζωγραφικής έκφρασης. Με σεμνότητα και παρησία αποκαλύπτει τη σχέση του με συγκεκριμένους δικούς του ανθρώπους, με σύζυγο, κόρες, φίλους του.

Εδώ μελετάει μαζί μας, σε κάπου εβδομήντα ακουαρέλες μεγάλου σχήματος, σχέδια, χαλκογραφίες, γλυπτά τη συνταρακτική μορφή της μητέρας του σε κάθε φάση των γερατειών και της ασθένειάς της, από το 1980 ως σήμερα. Με ευαισθησία κι αγάπη καταγράφει όλες τις περιπέτειες αυτού του αδυνατισμένου κορμιού του συρρικνωμένου στην πολυθρόνα της άνοιας, αυτού του διαβρωμένου προσώπου της άρρωστης γυναίκας, που δεν είναι η οποιαδήποτε παρμένη για μοντέλο γριά, αλλά η ίδια η μητέρα του - γι' αυτό και η περίσσεια της ανθρωπιάς που αποπνέουν αυτές οι αμείλικτες καταγραφές.

Γίνονται «ωραίες» όχι από την καλλιγραμμία ή την κομψότητά τους, αλλά από την αλήθεια που έχει «περιχαρακώσει» μέσα τους ο ζωγράφος, δίχως συναισθηματισμούς αλλά και δίχως ωμότητα. Μου φέρνουν στο νου την «ομορφιά» και την ανθρωπιά που διαπνέει τον Ρέμπραντ όταν ζωγραφίζει τη μητέρα του, τις συζύγους του, ή τον ίδιο τον εαυτό του, καταγράφοντας δίχως οίκτο όλα τα σημάδια της σωματικής φθοράς από το πέρασμα του χρόνου, αλλά και όλες τις φωτεινές ενδείξεις της διάρκειας μέσα στο χρόνο, που δεν τολμώ να την πω «αθανασία». Αυτή τη διάρκεια την εξασφαλίζει η ζωγραφική, η κάθε τέχνη, σε αυτούς που την ασκούν με τεχνική δεξιότητα, αλλά και με ανθρωπιά και ήθος. Την ίδια διάρκεια μέσα στο χρόνο που εξασφαλίζει ο Ρέμπραντ στη Σάσκια, τη χαρίζει ο Γκόγια στη Δούκισσα της Άλμπα, ο Πιέρο στην Παναγία της Εγκυμοσύνης, ο Πικάσο στη Ντόρα Μάαρ, ο Ουίστλερ στη μητέρα του, ο Μπότσογλου στη δικιά του. Μερικοί βέβαια είναι πιο μεγάλοι, για το εύρος και το βάθος του έργου τους. Όλοι όμως εργά-

ζονται με ήθος. Στο παρελθόν ο Μπότσογλου ομολογούσε τις οφειλές του, στον Τσαρούχη, τον Μπουζιάνη, το Διμαντόπουλο σα δασκάλου του, δίχως να μαρτυράει το έργο του εξωτερικά καμιά επιρροή τους. Του μεταδίδαν το ζωγραφικό τους ήθος, κι αυτό ενίσχυε το εγγενές δικό τους. Ούτε τώρα έχει το έργο του αναφορές σε αυτούς ή σε άλλους ομότεχνούς του. Έχει γίνει ακόμα πιο αυθεντικό δικό του, ως και στην τεχνική κατασκευής του, αυτές τις βίαιες αλλά ελεγχόμενες χειρονομίες, τις σπαθιές με τη λαβή του πινέλου που οργώνουν το χαρτόνι για να πλάσουν το φαγωμένο πρόσωπο της μητέρας του. Από ρεαλιστικό το έργο του Μπότσογλου έχει περάσει σε έναν εξπρεσιονισμό έντονο αλλά σεμνό όπως του Μπουζιάνη, κι όχι λιγότερο διεισδυτικό, που κρατιέται πάντα μέσα στα όρια του μεσογειακού «λόγου», δεν παρασύρεται στις παραμορφώσεις και τις υπερβολές των βόρειων.

Τα έργα του Μπότσογλου αξιοποιούν στο έπακρο το χρωματικό πλούτο και τη διαφάνεια αυτού του πολύ απαιτητικού μέσου που είναι η ακουαρέλα, υποβάλλοντας μαζί με τη σφιχτή φόρμα και την αίσθηση μιας υγρής ρευστής πάλλουσας από ζωή εικόνας. Των άλλων τα ακρυλικά παρ' όλη τη δεξιότητα της χρήσης τους έχουν μια υφή ματ, στατική και στεγνή που στερείται κάθε κραδασμό.

Ως σήμερα άνοιξαν το Νοέμβρη 23 εκθέσεις, επισκέφθηκαν τις 27 (μαζί με κάποιες του Οκτώβρη). Τις υπόλοιπες δε θα μπορέσω να ιδώ εφόσον κλείνουν το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Νοέμβρη που θα βρίσκομαι εκτός Ελλάδας.

15.11.8-

Αλέξανδρος Ξύδης

Χρόνης Μπότσογλου: Σχέδιο (Μολύβι - Μελάνι) 75 x 56 εκ.

Του Γ. Λαζόγκα (γ. 1945, Πιρίδη ως 15.11.) η χειρονομία έχει πάντα αμεσότητα, ευαισθησία και λεπταίσθητην έκφραση τέτοια που σε μερικά του έργα αναρωτιέσαι μήπως πρόκειται για λεπτομέρειες φωτογραφιών από μουσκεμένες πτυχολογίες που σκεπάζουν αβρά γυναικεία γυμνά. Με τις πολύ λείες στρώσεις του αραιωμένου μονόχρωμου σχεδόν ακρυλικού στο χαρτί πετυχαίνει όχι δια-

συνθέσει πολύ υπαινικτικά και με τη βοήθεια - άλλοθι εξωζωγραφικών υποβλητικών τίτλων μια ποιητική έννοια συγκεκριμένης μορφής. Στα παλιότερα έργα του πετύχαινε την ποίηση δίχως τίτλους. **Χρόνης Μπότσογλου** «Σελίδες Ημερολογίου 1980-88» (Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Ιλεάνας Τούντα, ως 3.12.)

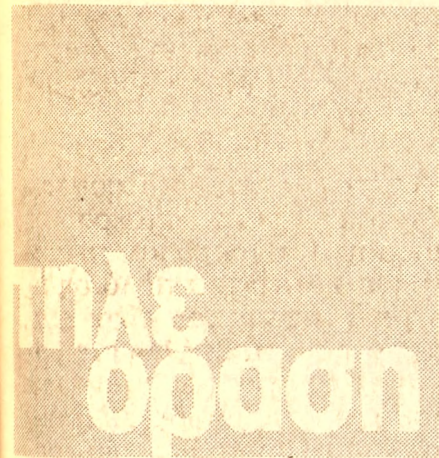
Ο Μπότσογλου (γ. 1941) έχει ο ίδιος δηλώσει ότι με τη

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Στην Ελλάδα του ρήματος κι όχι της μορφής είναι γραφτό οι εικαστικές τέχνες (και η κριτική τους) να υποχωρούν μπρος στην πολιτικο-οικονομική επικαιρότητα ή στην πεζή ή ποιητική λογολογία. Έτσι το παρόν σημείωμα δημοσιεύεται δύο τεύχη αργότερα για τα λίγα ψήγματα διαρκέστερης πληροφόρησης που τυχόν διατηρεί. Α.Ξ.6.XII.88

● Έκθεση με έργα Άγγελου Παπαδημητρίου θα λειτουργεί στην γκαλερί Νέες Μορφές (Βαλαωρίτου 9), ως τις 7 Ιανουαρίου.

• Τα εργαστήρια διακοσμητικών σπουδών **Βακαλό**, σε συνεργασία με την κυπριακή πρεσβεία και το Σπίτι της Κύπρου, οργανώνει έκθεση με τίτλο «1988-89: Δάσκαλοι - Συνεργάτες», που θα διαρκέσει ως τις 30.12. Σε ξεχωριστό τμήμα θα παρουσιασθούν εργασίες Κυπρίων αποφοίτων. Εξάλλου στο πλαίσιο της ίδιας έκθεσης την προσεχή Τετάρτη 21.12 στις 8 μ.μ. ο Γιάννης Παπαϊωάννου θα μιλήσει με θέμα: «Μεταφορές - μεταμορφώσεις στην τέχνη».

• Μέχρι τις 14 Ιανουαρίου θα διαρκέσει η έκθεση με έργα του **Stephen Αντωνάκου**, στο Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Ιλεάνα Τούντα. Ο **Αντωνάκος** δουλεύει γεωμετρικές μορφές με νέον, ήδη από το 1960. Στις 9 Ιανουαρίου, εξάλλου, όσοι ενδιαφέρονται να πληροφορηθούν περισσότερα για τα χαρακτηριστικά της τέχνης του δημιουργού, μπορούν να πάρουν μέρος σε συζήτηση στην οποία θα παρεβρεθεί και ο ιστορικός της τέχνης **Ίρβινγκ Σάντλερ**. Ώρα 8 μ.μ.

Οι απεργίες στην ΕΡΤ και το πολιτικό προσωπείο

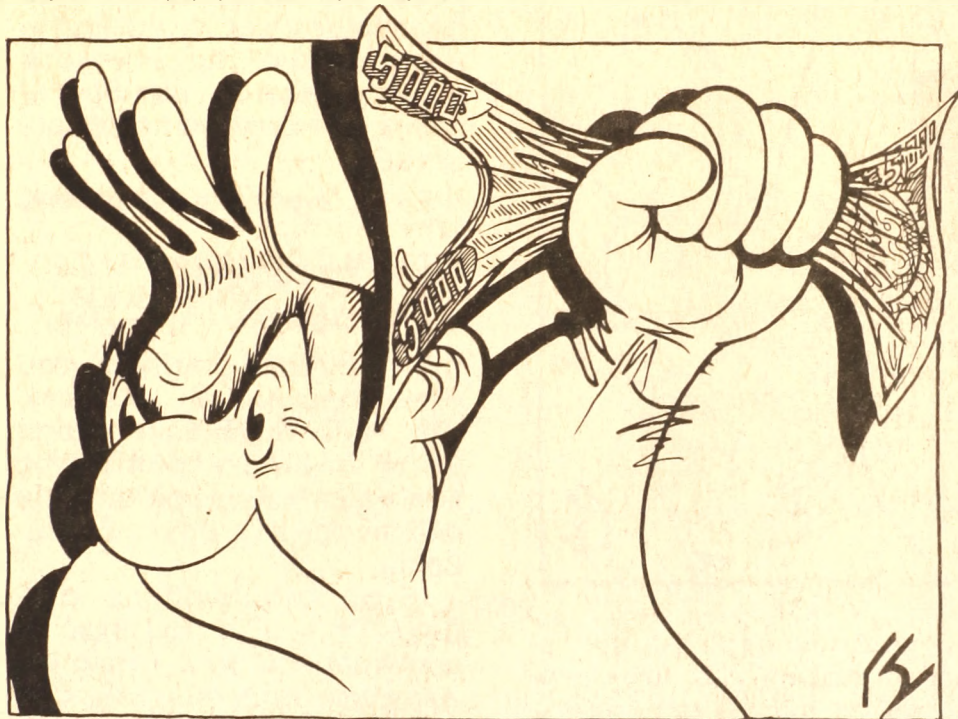
Μέχρι σήμερα, η πάγια τακτική του συνδικαλιστικού οργάνου των εργαζομένων της ΕΡΤ ΑΕ, της ΠΟΣΠΕΡΤ, εξαντλείται στην άμεση ικανοποίηση των οικονομικών αιτημάτων με αυτόματη παραίτηση εκείνων ακριβώς των όρων και θεσμικών μέτρων που θα εξασφάλιζαν την αναδιοργάνωση και τον εκσυγχρονισμό του ευαγούς ιδρύματος. Χαρακτηριστικό δείγμα της νοοτροπίας των σωματείων της ΕΡΤ ΑΕ: όποτε καλούν στις γενικές συνελεύσεις τα μέλη τους, η μοναδική φράση που ανακοινώνεται στις προσκλήσεις είναι: «**Συνάδελφοι, να μη λείψει κανείς. Διεκδικούμε σημαντικές οικονομικές αυξήσεις**».

Απ' την άλλη πλευρά, η διοίκηση σπεύδει, σχεδόν πάντα, να ικανοποιήσει αυτές τις απαιτήσεις. Αυτή τη φορά η πρωτοδότηση σκαρφάλωσε στο ένα δισεκατομμύριο δρχ., ταυτόχρονα με το γεγονός ότι σε καμία περίπτωση ο εκατέρωθεν λόγος (εργοδότη -

κράτους ή εργαζομένων) δεν θίγει ούτε κατά κεραίαν τη θεσμοποιημένη καταστρατήγηση του υφισταμένου πλαισίου. («Ο Τύπος είναι ελεύθερος. Η λογοκρισία και παν άλλο προληπτικό μέτρο απαγορεύονται». Άρθρο 14, παρ. 2). Εξάλλου, η κυνική δήλωση του επικεφαλής της ΕΡΤ είναι σαφής: «**Η εταιρεία ικανοποίησε επαρκώς το σύνολο των αιτημάτων, αλλά σε καμία περίπτωση δεν θα ανεχθεί την ασυδοσία και δεν θα ενδώσει στην απαίτηση των εργαζομένων για συνδιοίκηση**».

Πόσα πολλά «μυστικά» κρύβουν αυτές οι φράσεις...

Αν και εντυπωσιάζει η επιμονή της ΠΟΣΠΕΡΤ στις παρατεταμένες στάσεις εργασίας την περασμένη εβδομάδα, ειλικρινά αμφιβάλλουμε για

την πίστη των εργαζομένων στις διακηρύξεις για εκσυγχρονισμό και αναδιοργάνωση των κρατικών ραδιοηλεκτρονικών μέσων. (Η αναγγελία των στάσεων της 9ης Δεκεμβρίου αιτιολογήθηκε με τη μη ικανοποίηση διοικητικοτεχνικών ρυθμίσεων — επιμερισμός καθηκόντων, αναγνώριση προϋπηρεσίας κλπ.).

Πώς να δεχτεί όμως η πολιτική εξουσία συνδιοίκηση με τους εκπροσώπους των εργαζομένων και των κοινωνικών φορέων; Και σε ποια βάση; Γιατί ψευδολογούν απ' τα μπαλκόνια και στα «συμβόλαια» οι πολιτικές δυνάμεις για «άλλο προσανατολισμό» της τηλεόρασης, όταν είναι φανερό ότι τα ηλεκτρονικά μέσα είναι απαραίτητα για την πλύση εγκεφάλου και τη διαμόρφωση της συνείδησης; Ο Πωλ Σάφερ, θεωρητικός των ΜΜΕ, αναφέρει σχετικά: «**Τα σύγχρονα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης έχουν μετατρέψει ακόμα και τις πολι-**

τικές εκπομπές, τις ειδήσεις, σε θέαμα. Έτσι οι πολιτικοί έχουν μετατραπεί σε ηθοποιούς. Όλες οι ενέργειες βρίσκονται στην τέχνη της πειθούς και όχι στο καθήκον να πουν την αλήθεια, να παρουσιάσουν την πραγματικότητα».

Οι αιτίες αυτής της κακοδαιμονίας, βεβαίως, δεν διαμορφώθηκαν ερήμην της ιστορικής εξέλιξης. Το πρόβλημα, έτσι όπως έχουν τα πράγματα, θα περιορίζεται στη μορφή της ηλεκτρονικής εικόνας, στη μορφή του πολιτικού προσωπείου. Εθιστήκαμε ως πολίτες, να αδιαφορούμε για το περιεχόμενο αυτής της μορφής, για την ιστορία των διαδοχικών μεταμφιέσεων της εξουσίας. Μοιραία λοιπόν, δεν μας κάνουν εντύπω-

ση απεργίες σαν αυτή της ΠΟΣΠΕΡΤ: αποσκοπούν στην επίλυση συντεχνιακών οικονομικών ζητημάτων και μόνο, ούτε στιγμή, δεν δίνουν επιχειρήματα να αρχίσει λόγος για... την ταμπακίερα.

Ο Τηλεβόας

Χώρος και Τεχνολογία

Η ραγδαία «ανάπτυξη» των χιλιάδων μπουτίκ με βίντεο στις αθηναϊκές γειτονιές κάπου έμεινε στα πικρόχολα σχόλια για τα χάλια της ελλη-

νικής τηλεόρασης (που υποχρέωσαν τον κοσμάκη κ.τ.λ.) ή γενικότερα, για την κυρίαρχη ύπαρξη της τηλεόρασης (το βλακοκούτι που μας αποκοιμίζει κ.τ.λ.). Δηλαδή οι αναφορές στην πλειοψηφία τους αγγίζουν τις ψυχολογικές επιπτώσεις, αλλά δεν λένε τίποτα για τις επιπτώσεις στο χώρο - έστω στη χρήση του, που τυχαίνει να είναι η πιο άμεση αίσθησή του, και σίγουρα τίποτα για την αντίληψή του, που είναι η πιο διακριτική σχέση του με την κοινωνία. Το πολύ να ακούσαμε τις διάφορες «εσωτερικές» ιστορίες για την κρίση των μαγαζιών βίντεο, για την πτώση στις πωλήσεις κ.τ.λ. - κάτι που πάλι δεν μας οδηγεί πουθενά, εκτός από μια ακόμα αίσθηση των ραγδαίων αλλαγών στην καταναλωτική αγορά.

Και όμως, τα μαγαζιά αυτά, αν τα εξετάσουμε από μόνα τους, έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον λόγω της διαμόρφωσής τους. Όταν πρωτοβγήκαν δημιουργήσαν (ή ίσως προχώρησαν πιο πέρα) ένα μοντέλο ιδιαίτερο: αστραφτερό, με όλων των ειδών τα εντυπωσιακά στοιχεία που να τραβούν το μάτι και το αυτί. Μπορεί να είχαν τότε κάποια συγγένεια με τις μπουτίκ ειδών αυτοκινήτου, αλλά γρήγορα το ξεπέρασαν. Και το ασυνήθιστο περιβάλλον που δημιουργούσαν στο εσωτερικό τους αντανakλούσε και στο πεζοδρόμιο, με τη βιτρίνα, τα ειδικά φώτα και τους πελάτες που από μια ώρα και ύστερα μαζεύονταν εκεί σε ομάδες. Η υπνωτική τους αναζήτηση στα ράφια και η έξοδος τους λίγο αργότερα, με το τυπικό σακουλάκι με τις ταινίες, που θα τους εξασφάλιζε άλλο ένα βράδυ αναψυχής, είχε (και έχει φυσικά ακόμα) να κάνει με τη χρήση του αστικού χώρου.

Έτσι, ο συνδυασμός του ωραρίου αυτών των μαγαζιών με τον τρόπο που οι πελάτες τους χρησιμοποιούν το δημόσιο χώρο της πόλης γύρω τους (βιαστικά να γυρίσουν σπίτι τους και να βάλουν την κασέτα, αδιάφοροι για ό,τι συμβαίνει στο άμεσο περιβάλλον τους), πιστοποιούν ένα άλλο τρόπο σχέσης με την πόλη.

Αυτό ίσως να είναι πιο εύκολο να διαπιστωθεί στην ελληνική «επαρχία» — όπου και για εκεί επικρατούν διάφορες τυποποιημένες εκφράσεις, όπως «νέκρα», «τέλμα» κ.τ.λ. Ποια είναι άραγε η επίπτωση πάνω στις κυρίαρχες κοινωνικές εκδηλώσεις που εκφρά-

ζονται στο χώρο; Τι συμβαίνει με την πατροπαράδοτη «βόλτα» στον κεντρικό δρόμο (σήμερα: πεζόδρομο), όπου εκτονώνεται η «ασφυξία» της νεολαίας και η ανία των δημοσίων υπαλλήλων; Μήπως ο κόσμος μαζεύεται νωρίτερα σπίτι του, μήπως κόπηκαν οι βίζιτες και λιγόστεψε η πελατεία στα διάφορα μαγειρεία-ταβέρνες; Όλα αυτά δε συνιστούν πάλι, ένα «νέο» τρόπο χρήσης του χτισμένου περι-

Αλλά αρκετά με τη μελλοντολογία, που εύκολα μπορεί να καταδικαστεί ως φυγή από το ζοφερό παρόν. Πιο ενδιαφέρον ίσως είναι να εντοπιστεί ο συγκεκριμένος ρόλος αυτής της νέας θαυματουργικής τεχνολογίας, ακόμα και προσθέτοντάς τη το «νέο» απόκτημα της δορυφορικής τηλεόρασης, στο ελληνικό σήμερα. Και εδώ υποψιάζομαι πως οι αλλαγές αυτές, που τόσοι καταδικάζουν και κα-

νει ότι, εκτός από τη γνωστή μετανάστευση στα προάστια θα πρέπει να συνυπολογίσουμε και τις ριζικές αλλαγές που έχει επιφέρει η μόλυνση στις κοινωνικές «συνήθειες» των κατοίκων της πόλης;

Φυσικά υπάρχει μια διαφορά, ίσως αρκετά ειρωνική: η μόλυνση είναι αποτέλεσμα της «παρωχημένης» τεχνολογίας που φώτισε ένδοξα δυο αιώνες — ενώ το βίντεο (και όλες οι εφαρμογές της νέας τεχνολογίας) ανήκουν σε μια νέα «επανάσταση», που τα αποτελέσματά της μόλις αγγίζουμε σήμερα. Ποιος όμως θα σκεφτεί πώς θα μπορούσε (ή πώς θα έπρεπε) να είναι αυτό το νέο χτισμένο περιβάλλον, που γεννιέται μπροστά στα μάτια μας; Τι σημαίνει το να έχουμε μια πόλη στερημένη από περιπατητές ή κινηματογράφοφιλους, αργόσχολους ή καφενόβιους, υπαίθριους πωλητές ή άσκοπα περιφερόμενους;

Δημήτρης Φιλιππίδης

Το «Ξενοδοχείο των Ρόδων»

Η επαναλειτουργία του «Ξενοδοχείου των Ρόδων», στη Ρόδο συνδέθηκε άμεσα με τη σύνοδο κορυφής της ΕΟΚ που έλαβε χώρα υπό την σκέπη του στις αρχές Δεκεμβρίου.

Έτσι λησμονήθηκε από πολλούς η αξία που έχει το μεγαλόπρεπο αυτό κτίριο ως «μνημείο» της σύγχρονης ιστορίας του νησιού.

Το ξενοδοχείο το οποίο επί πολλά χρόνια, είχε αφεθεί στο έλεος του χρόνου, διέφυ-

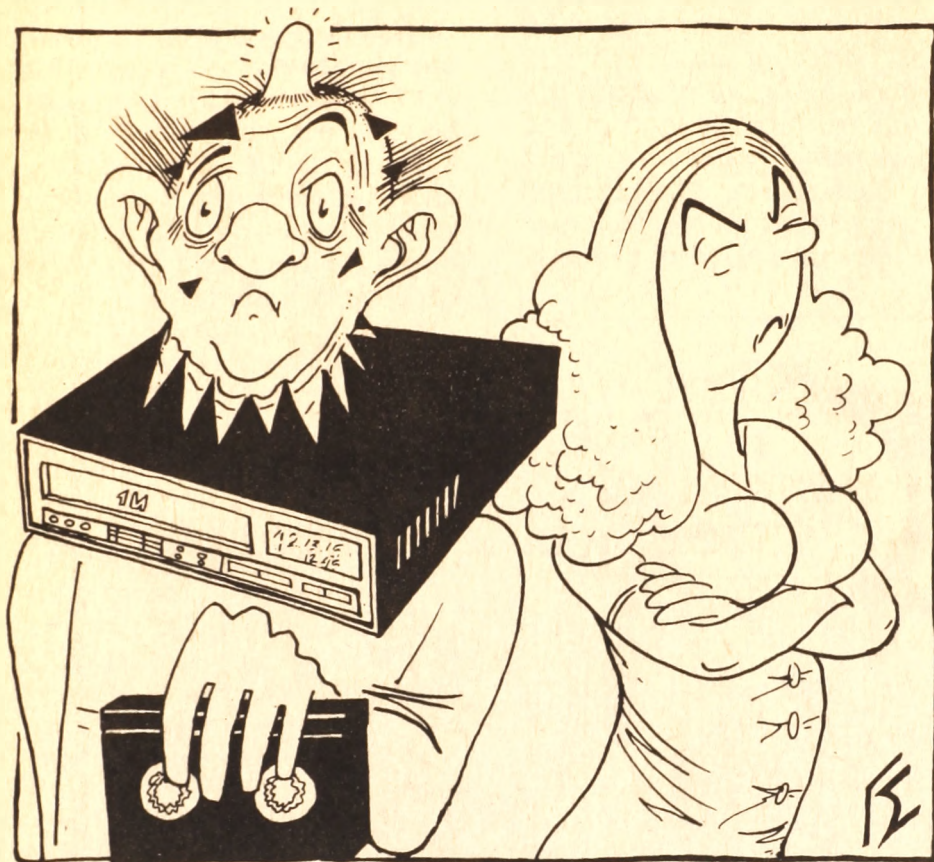
γε τον караδοκούντα κίνδυνο της κατεδάφισης μόνον μετά από έντονες κινητοποιήσεις των τοπικών οργανώσεων και του ίδιου του λαού της Ρόδου.

Η αναπαλαίωση που ακολούθησε του χάρισε όχι μόνο ξανά τη χαμένη επιβλητικότητα του αλλά άφησε να γίνει ορατή η έντονη επίδραση της αυστηρής αρχιτεκτονικής του ιταλικού φασισμού. Διότι το 1937 η Ιταλική Διοίκηση Κατοχής αποφάσισε να προσαρμόσει τη μορφή του κτιρίου στα ισχύοντα πρότυπα αισθητικής της Ιταλίας του Μουσολίνι.

Έκτοτε το «Ξενοδοχείο των Ρόδων» αποτέλεσε κέντρο διεθνών συναντήσεων πολιτικών και άλλων διασημοτήτων της εποχής εκείνης.

Η πρόσφατη στεγασή της συνόδου κορυφής της ΕΟΚ θα μπορούσε να ειπωθεί και ως εγκαινίαση της λειτουργικότητας του κτιρίου, ως επανάκτηση του σημαντικού ρόλου που έπαιζε στο παρελθόν. Και εδώ βρίσκεται κατά τη γνώμη μας και η σημασία της «αναπαλαίωσης» αυτής που δεν παρέμεινε στα συμβατικά πλαίσια της εξωτερικής ανακαίνισης. Η υπέρβαση του απλού «μνημείου - μουσείου» η οποία σε πολλές χώρες της Κεντρικής Ευρώπης καθορίζει τα τελευταία χρόνια σχεδόν τις εργασίες αναπαλαίωσης κτιρίων, είναι ένα επιτεύγμα που πρέπει να επικροτηθεί.

Η περίπτωση του «Ξενοδοχείου των Ρόδων» θα άξιζε να αποτελέσει και στην Ελλάδα παράδειγμα προς μίμηση.

βάλλοντος; Θα μπορούσε κανείς να προχωρήσει το θέμα παρακάτω: αν πράγματι υπάρχουν τέτοιες αλλαγές, έστω ακόμα αδιόρατες, μήπως αυτό σημαίνει πως στο άμεσο μέλλον θα κοπεί η μανία κατασκευής εθνικών γηπέδων και πολιτιστικών κέντρων, που μαστίζει την επικράτεια, ή ότι θα έχουμε λιγότερες διαμορφώσεις ελεύθερων χώρων και πλατειών από πρόθυμους δημάρχους;

Και γιατί να μην αρχίσουμε να φανταζόμαστε την αντικατάσταση τέτοιων καθιερωμένων κοινωφελών έργων με «πολύκεντρα» που θα προσφέρουν «λέςχες» βίντεο για όλα τα γούστα, συνδυασμένες με καταστήματα και εστιατόρια μέσα σε ένα ελεγχόμενο περιβάλλον; Ή νομίζει κανείς πως βρισκόμαστε πολύ μακριά από το τεχνολογικό «όραμα» του Τ. Ζενέτου, που σχεδίαζε τον ατομικό χώρο του ανθρώπου του μέλλοντος, καθισμένου στη διαστημική καρέκλα του, τριγυρισμένος από κουμπιά και συσκευές, ώστε να μη χρειάζεται να σηκωθεί για καμιά δουλειά του;

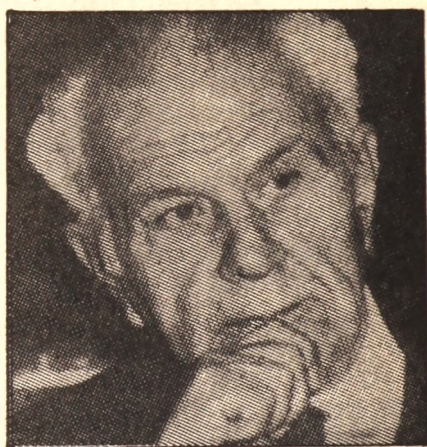
ταγγέλλουν, έχουν συμβεί εδώ και πολύ καιρό, όταν ακόμα δεν το είχαμε αντιληφθεί. Και ότι η «νέα» τεχνολογία με τα «θαύματά» της δεν κάνει τίποτε άλλο παρά να γεμίσει ένα κενό που ήδη υπήρχε, απλώς επιτείνοντας ορισμένα επιφαινόμενα ως το σημείο που τα αντιλαμβανόμαστε ως «επικίνδυνα συμπτώματα». Το «κακό» όμως έχει ήδη γίνει από παλιά, και οι θρήνοι δεν ωφελούν σε τίποτα.

Στην ίδια κατηγορία θα έβαζα και την υπόθεση της μόλυνσης της ατμόσφαιρας, που ως τώρα μας απασχολεί ως ιατρικό δελτίο: τόσα μιλιγκράμ του τάδε τοξικού δηλητηρίου, τόσοι θάνατοι, τόσοι με αναπνευστικά προβλήματα κ.τ.λ. Και όμως, η μόλυνση είναι μια «νέα» σταθερά του αστικού χώρου (όχι μόνο στην πρωτεύουσα), που με τον τρόπο της επιδρά, και πάλι, πάνω στη χρήση της πόλης. Το ότι λιγόστεψαν εκείνοι που περπατούσαν μέσα στο κέντρο της Αθήνας ή ότι έπεσαν δραματικά τα εισιτήρια στα σινεμά π.χ. δεν σημαίνει κάτι για το πώς χρησιμοποιείται σήμερα η περιοχή αυτή; Δε σημαί-

ΜΝΗΜΗ ΚΙΤΣΟΥ ΜΑΚΡΗ

Τριάντα πέντε βιβλία, εκατοντάδες μελέτες, μερικές επιστημονικές ανακοινώσεις, αλλά και μια σπουδαία συλλογή αντικειμένων λαϊκής τέχνης, έργων λαϊκών ζωγράφων (του Θεόφιλου, του Κουτσοδόντη, των Παγώνηδων) άφησε πίσω του ο λαογράφος μας Κίτσος Μακρής, που έσβησε τα ξημερώματα της περασμένης Δευτέρας, ξαφνικά, από πνευμονικό οίδημα.

Ο Κίτσος Μακρής αφιέρωσε τη ζωή του, ήδη από τα νεανικά του χρόνια, στην αναζήτηση της ρίζας των λαϊκών στοιχείων του πολιτισμού μας, όσο και στη διάσωση του έργου ενός πλήθους λαϊκών καλλιτεχνών.

Ταύτισε τη στάση του ως επιστήμονα και ερευνητή με την κοινωνική του παρουσία και δράση. Η σχέση του με το αντικείμενο της έρευνάς του χαρακτηριζόταν από το πάθος. Η προσφορά του στη λαογραφία, αλλά και στο πολιτιστικό πρόσωπο της ελληνικής κοινωνίας υπήρξε πραγματικά σημαντική.

Ύψιλον/διβλία Ύψιλον/διβλία Ύψιλον/διβλία
Ύψιλον/διβλία Ύψιλον/διβλία Ύψιλον/διβλία

Ύψιλον/

ΠΟΛΙΤΙΚΑ – ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ

Ύψιλον/

ΚΟΡΝΗΛΙΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΔΗΣ • ΠΡΩΤΕΣ ΔΟΚΙΜΕΣ
[MAX WEBER-ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ]

Ύψιλον/

ΜΑΞ ΧΟΡΚΧΑΪΜΕΡ • ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ
[ΤΟΜΟΣ Β' 1958-1969]

Ύψιλον/

ΛΙΟΥΙΣ ΜΑΜΦΟΡΝΤ • Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ύψιλον/

ΔΟΚΙΜΙΑ – ΜΕΛΕΤΕΣ

Ύψιλον/

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΡΟΖΑΝΗΣ • ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΙΣΘΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ
ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

Ύψιλον/

ΝΙΚΟΣ ΒΑΣΙΛΑΚΟΣ • Η ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ ΤΟΥ ΝΤΕ ΚΙΡΙΚΟ
ΣΤΗΝ ΠΟΙΗΣΗ

Ύψιλον/

ΒΛΑΝΤΙΜΙΡ ΜΑΓΙΑΚΟΒΣΚΙ • ΠΩΣ ΦΤΙΑΧΝΟΝΤΑΙ ΤΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Ύψιλον/

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ύψιλον/

ΧΟΡΧΕ ΛΟΥΙΣ ΜΠΟΡΧΕΣ • Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ

Ύψιλον/

ΧΟΡΧΕ ΛΟΥΙΣ ΜΠΟΡΧΕΣ • ΣΥΝΤΟΜΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΞΕΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ύψιλον/

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΛΟΚΥΡΗΣ • Ο ΚΑΚΟΣ ΑΕΡΑΣ

Ύψιλον/

ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ • ΔΙΕΣΤΡΑΜΜΕΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ύψιλον/

ΜΑΡΙΑ ΚΥΡΤΖΑΚΗ • ΗΜΕΡΙΑ ΝΥΧΤΑ

Ύψιλον/

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΑΓΓΕΛΑΚΗ-ΡΟΥΚ • ΟΤΑΝ ΤΟ ΣΩΜΑ

Ύψιλον/

ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΣ • Ο ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ

Ύψιλον/

ΚΛΑΣΙΚΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ύψιλον/

ΧΑΝΣ ΚΡΙΣΤΙΑΝ ΑΝΤΕΡΣΕΝ • Η ΠΑΡΘΕΝΑ ΤΩΝ ΠΑΓΩΝ

Ύψιλον/

ΧΕ ΓΙ • ΚΙΝΕΖΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

Ύψιλον/

ΛΟΥΜΑΝ ΦΡΑΝΚ ΜΠΑΟΥΜ • Η ΘΑΥΜΑΣΙΑ ΧΩΡΑ ΤΟΥ ΟΖ

Ύψιλον/

ΟΝΟΡΕ ΝΤΕ ΜΠΑΛΖΑΚ • ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΕΝΑΣ ΓΑΪΔΑΡΟΣ
ΚΙ ΕΝΑΝ ΚΑΙΡΟ ΜΙΑ ΓΑΤΑ

Ύψιλον/

ΧΙΛΙΕΣ ΚΑΙ ΜΙΑ ΝΥΧΤΕΣ • Ο ΑΛΗ ΜΠΑΜΠΑ ΚΑΙ
ΟΙ ΣΑΡΑΝΤΑ ΚΛΕΦΤΕΣ

Ύψιλον/

ΖΕΡΑΡ ΝΤΕ ΝΕΡΒΑΛ • ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗ

Ύψιλον/

ΝΑΣΤΡΕΝΤΙΝ ΧΟΤΖΑΣ • ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΧΩΡΑΤΑ

Ύψιλον/

ΣΑΙΝΤ ΕΞΥΠΕΡΥ • Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ

Ύψιλον/

ΣΕ ΠΕΙΣΜΑ ΤΩΝ ΚΑΙΡΩΝ ΕΜΕΙΣ ΒΓΑΖΟΥΜΕ ΒΙΒΛΙΑ!

ΧΕΙΜΩΝΑΣ 1988-1989

Ύψιλον/

Ύψιλον/διβλία Ύψιλον/διβλία Ύψιλον/διβλία

Ύψιλον/

Ύψιλον/διβλία Ύψιλον/διβλία

Ύψιλον/

Ύψιλον/διβλία Ύψιλον/διβλία

Ύψιλον/

Ύψιλον/διβλία Ύψιλον/διβλία

Ύψιλον/

Ύψιλον/διβλία Ύψιλον/διβλία

Ύψιλον/

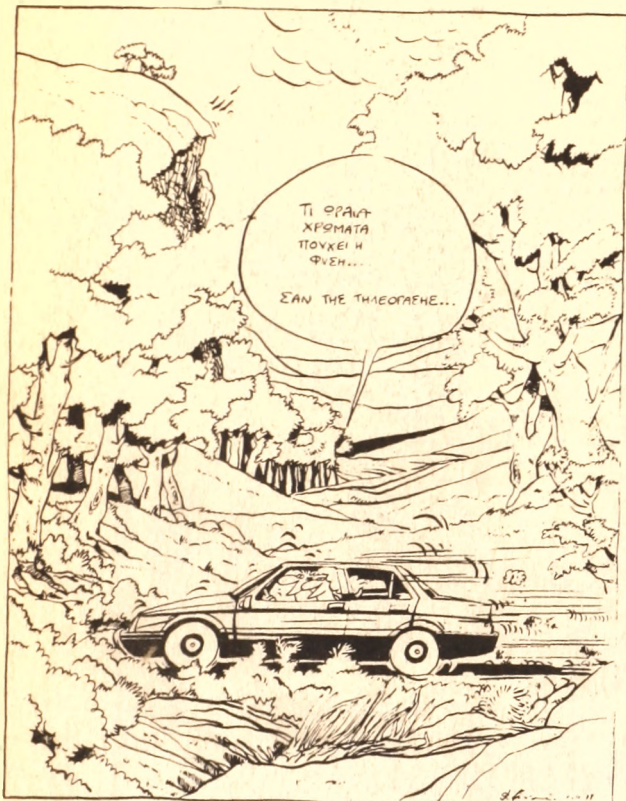
Ύψιλον/διβλία Ύψιλον/διβλία

Ζωοδόχου Πηγής 34
Αθήνα 106 81
τηλ. 3638257

ΓΙΟΡΤΕΣ, ΧΑΜΟΓΕΛΑΣΤΕ ΚΑΙ ΠΑΛΙ

Η κατάσταση αποσύνθεσης, κυρίαρχη στην Ελλάδα σήμερα, δεν θα μπορούσε βέβαια να ξεφύγει από τους γελοιογράφους. Έχει μάλιστα τόση σαφήνεια και διεισδυτικότητα το σκίτσο και τα λόγια που το συνοδεύουν, που αρκούν αυτά και μόνον σε έναν χρονογράφο του μέλλοντος για να κατανοήσει το πνεύμα των καιρών.

Οι γελοιογραφίες που δημοσιεύουμε είναι ένα μικρό δείγμα της δουλειάς τους, αρκετό όμως για να ερμηνεύσει την αποδοχή που τους επιφυλάσσει το κοινό.

— «Πολιτικά, Φεμινιστικά και άλλα» το άλμπουμ, της **Κατερίνας Σχοινιά** με ό,τι έχει δημοσιεύσει στην Ελευθεροτυπία και στο περιοδικό Πάνθεον τα τελευταία τρία χρόνια.

Ιδού ο νυμφίος έρχομαι!...

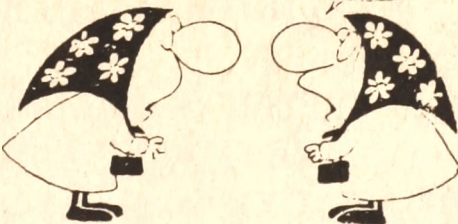
Ο **Στάθης** με τους «Φευγάτους» του που δημοσιεύτηκαν στο Ριζοσπάστη μας αναπαράστα την περίοδο από το Νοέμβριο του 1987 έως τον Οκτώβριο του 1988.

— Ο δικός μας Γιάννης Ιωάννου κυκλοφόρησε δυο άλμπουμ, τον «Ανταυτού» και τον Τρίτο Μελόδρομο» με γελοιογραφίες που έχουν δημοσιευτεί στον Ταχυδρόμο, στην «Πρώτη» και το «ΑΝ-ΤΙ».

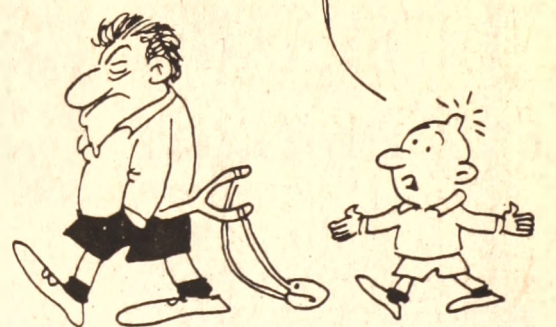
ΠΟΣ ΤΑ ΚΑΤΑΦΕΡΝΕΙ Ο ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΙ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙ 7 ΧΡΟΝΙΑ ΠΡΕΘΥΠΕΡΓΟΣ;

ΑΚΟΥΣΑ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΠΡΩΤΟ ΣΗΜΟΣ ΤΩ ΚΑΤΣΟΓΙΩΡΤΑ

— Χτένα, Καστρί και Κυρ. Τα υλικά αυτά συνθέτουν ένα βιβλιαράκι με σοσιαλιστικές ιστορίες καθημερινής τρέλας.

ΑΓΟΡΑΚΙ ΕΣΥ ΔΕΝ ΕΙΣΑΙ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ;

— Χωρίς άμεσες αναφορές στα πολιτικά, ο **Κώστας Μητρόπουλος** μας παρουσιάζει σελίδες με σκυλιά, γατιά και άλλα πολλά.

ΣΕ ΕΣΥ ΡΕ ΖΥΓΟΣ ΔΕΝ ΕΙΔΑΙ; ΓΙΑΤΙ ΝΥΜΦΟΦΟΡΕΙΣ;

— Ένα λοξό χαμόγελο με εμφανές πάντα το χρυσό δοντάκι, φαίνεται ότι παρακίνησε τον **Λογό** να κάνει ένα άλμπουμ, με γελοιογραφίες από όλο το φάσμα της κοινωνικής και πολιτικής ζωής.

— Οι λιτές γραμμές της **Ιωάννας** συνθέτουν ένα γοητευτικό βιβλίο με σκίτσα πολλά από τα οποία έχουν δημοσιευτεί στο Ριζοσπάστη, στο Τέταρτο, τη Γυναικα και τη Βαβέλ και έχει τίτλο «Ένα σκίτσο στο τσεπάκι».

Γ. ΣΑΡΑΝΤΑΡΗΣ

Ποιήματα

Σε 5 τόμους

ΠΕΠΗ ΔΑΡΑΚΗ

Λίγο πριν ξημερώσει

ΝΙΚΟΣ Ε. ΣΚΙΑΔΑΣ

Ο Χουσιάδας

ΜΠΕΛΙΝΣΚΙ

Θεωρητικά κείμενα

Λογοτεχνίας

ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ

ΕΡΕΥΝΩΝ

Θεόφιλος Καϊρης

Λ. ΚΑΣΤΑΝΑΚΗΣ

Ο ξερός βράχος

Υ. GARLAN

Η δουλεία

στην Αρχαία Ελλάδα

M. GODELIER

Μαρξιστικοί ορίζοντες

στην Κοινων. Ανθρωπολογία

Ε. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Θεωρία της επιστήμης

και Ιστορία της Φιλοσοφίας

ΟΜΑΔΑ

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ

ΕΡΕΥΝΑΣ

Οι επιστήμες

στην κοινωνία

ΠΕΤΡΟΣ ΝΤΟΥΣΚΟΣ

Κοινωνικοποίηση

Μ. ΔΡΕΤΤΑΚΗΣ

*Η πορεία του τόπου
και η απλή αναλογική*

BRANSON-LITVACK

Μακροοικονομική θεωρία

Α. ΠΑΝΕΘΥΜΙΤΑΚΗΣ

Συλλογή άρθρων

*Θεωρίες μεγέθυνσης
και διανομή εισοδήματος*

GUTENBERG

ΕΚΔΟΣΕΙΣ 1988

Σ. ΜΠΟΥΖΑΚΗΣ κ.ά.
Συγκριτική παιδαγωγική

ΛΕΝΙΑ ΣΕΡΓΗ
*Δραματική έκφραση
και αγωγή του παιδιού*

Λ. ΣΕΡΓΗ - Φ. ΧΑΤΖΗΧΑΝΝΑ
*Ένα τραγούδι
για κάθε μέρα*

HENRI DELPEUX
*Κούκλες
και Μαριονέτες*

G. FAURE - S. LASCAR
*Το θεατρικό παιχνίδι
στο Νηπιαγωγείο
και το Δημοτικό σχολείο*

Γ. Ξ. ΤΖΑΝΝΕΤΑΚΗΣ
*Θεωρία εξέλιξης
& καταγωγή των οργανισμών*

COMPUTERS

Ε. ΑΡΑΠΟΣΤΑΘΗ-ΚΑΠΝΙΑ -
Δ. ΣΑΚΑΡΙΚΑΣ
Μαθαίνω τη γλώσσα LOGO

P. ZORKOCZY
Εισαγωγή στην πληροφορική

Α. ΣΑΛΤΑΜΠΙΔΑ
Εμείς και οι υπολογιστές

B. SAMWYS - BYRNE - JONES
Λεξικό υπολογιστών

ΠΑΙΔΙΚΑ

B. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ - Ζ. ΒΑ-
ΛΑΣΗ

*Διαλέγουμε βιβλία
για παιδιά*

G. RODARI

*Οι περιπέτειες
του Αντωνάκη του αόρατου*

G. RODARI

Αταλάντη

G. RODARI

*Παραμύθια απ' όλο το κόσμο
Σε 6 τόμους*

M. ARGILLI

Πολύχρωμα παραμύθια

Ε. ΙΩΑΝΝΟΥ

Ταξίδι στη Νεραϊδοχώρα

Α. ΠΑΠΑΚΟΥ-ΛΑΓΟΥ
*Ανδρόνικος Α' Κομνηνός
Σε 2 τόμους*

H. TOWNSON

*Οι βυσσινί πιτσίλες
σκορπίζουν πανικό*

M. ΑΣΠΕΤΑΚΗΣ

*Τα σχολικά Σταυρόλεξα
Για όλες τις τάξεις του Δημοτικού
και για την Α' Γυμνασίου*

ΖΗΤΗΣΤΕ ΤΟΥΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ

- ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ
- ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ
- ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
- ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ
- ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
- ΦΙΛΟΛΟΓΟΥ
- ΧΗΜΙΚΟΥ-ΦΥΣΙΚΟΥ
- ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΥ

Κυκλοφορεί σε 2η έκδοση
Roland de Cande

ΛΕΞΙΚΟ ΤΩΝ ΣΥΝΘΕΤΩΝ

Βιβλίο

Μαθήματα Πολιτικής Ανατομίας

Ο Στέφανος Πεσμαζόγλου γράφει για το βιβλίο του Σοφιανού Χρυσοστομίδη «Ελεύθερα και απροκατάληπτα» Εκδόσεις «Θεμέλιο», Αθήνα 1988

«Αν τουλάχιστον, μέσα στους ανθρώπους αυτούς, ένας ένας επέβαινε από αηδία...»

Κ. Καρυωτάκης
«Πρέβεζα»

Η στρατηγική της συνοπτικής συνενοχοποίησης όλων των πολιτικών αρχηγείων και της κοινωνίας ευρύτερα που ακολουθεί η κυβερνητική εξουσία και τα προπαγανδιστικά της όργανα συμπληρώνεται από συμβούλους και απολογητές της: Αναζητούν ευρηματικές θεωρητικές εξηγήσεις σε παρα-οικονομικές και παρα-κοινωνικές τάσεις, εσωτερικές και διεθνείς. Ο στόχος είναι διαφανής: Η σχετικοποίηση, μέχρι και ισοπέδωσης, ενός πρωτοφανούς σε ένταση και έκταση σκανδάλου, που μόνον κατ' ευφημισμόν προσωποποιείται. Και για να μην γίνονται παρανοήσεις, το σκάνδαλο συνίσταται στην αποκάλυψη τελικά —πέρα από τη σύγχυση που προκαλούν εκτοξευόμενα και μη ελεγχόμενα ψεύδη, ή επί μέρους πλαστές σκευωρίες και κόντρα συνωμοσίες και όλη η ανθούσα παραφιλολογία και ανεκδοτολογία— ενός χοντροκομμένου σχεδίου νομής και διαιώνισης της εξουσίας μέσα από τη συγκρότηση οικονομικών δομών και τον έλεγχο του Τύπου (ξεδόντιασμα αντιπολιτευομένων εφημερίδων, υπονόμηση των αβέβαιων ή ανεπαρκούντως φιλοκυβερνητικών). Η χρόνια διάβρωση των κανόνων του πολιτικού παιχνιδιού συμπληρώνεται με τη διαμόρφωση συνθηκών ανομίας στους κρίσιμους συναφείς τομείς της χρηματοδότησης και της επι-

κοινωνίας για κομματικά αλλά και προσωπικά οφέλη. (Το τερπνόν μετά του ωφελίμου). Η κρίση αυτή εμφανίζεται ως δήθεν «από θεού» προερχόμενη μάλιστα που πρέπει να πλήττει και το τελευταίο κύτταρο της ελληνικής κοινωνίας, για την οποία δεν μπορούν να εντοπισθούν οι υπαίτιοι, να αποδοθούν συγκεκριμένες ευθύνες.

Σε στιγμές σαν και αυτές είναι επιτακτικό να επισημανθούν και να προβληθούν οι λίγοι, υπαρκτοί όμως, πυρήνες που επέδειξαν, για λόγους αρχής και όχι ευκαιριακά θιγομένων συμφερόντων, μια μόνιμη, αδιάλειπτη και σταθερή αντίσταση στη διάρκεια αυτής της επταετίας, κατά των νοσηρών συνδρόμων και των μολυσματικών εστιών. Στα πλαίσια αυτά η παρουσίαση της όλης συλλογιστικής και λειτουργίας του Σοφιανού Χρυσοστομίδη, γίνεται ζήτημα στοιχειώδους αυτοάμυνας στην επιχειρούμενη αναδιπλώση και προσβολή των πάντων.

Συγκεντρωμένες σε τόμο, κυκλοφόρησαν από τις εκδόσεις Θεμέλιο, οι επιφυλλίδες του Σ. Χρυσοστομίδη, σχολιαστή και αναλυτή της επικαιρότητας στην Αυγή και στο Αντί «δημοσιογραφούντος στο εν λόγω έντυπο υπό το ψευδώνυμο "Αντήνωρ"» σύμφωνα με μηνυτήρια αναφορά. Ο τίτλος του βιβλίου *Ελεύθερα και Απροκατάληπτα* προέρχεται από την ομώνυμη στήλη της *Κυριακάτικης Αυγής*. Καλύπτουν την περίοδο από 20 Μαΐου 1984 («Ένα πενταετές με αυτοκόλλητα» έως την 1η Νοεμβρίου 1987 «Ούτε πείθουν, ούτε συγκινούν...»). Συνολικά εμπεριέχονται πάνω από τις μισές επιφυλλίδες που έγραψε στη διάρκεια των 3½ αυτών ετών. Τα άρθρα διαδέχονται το ένα το άλλο, ρυθμικά ανά τρισελίδο, (έκταση που επέβαλαν οι περιορισμοί της στήλης).

Η δημοσιογραφία, από τη φύση της, δεν μπορεί παρά να αφορά την επικαιρότητα: να συγκεντρώνεται στον πολύ βραχύ εκείνο χρόνο που ρυθμίζει τις συχνότητες των εγγράφων είτε καθημερινά, είτε ανά επτάήμερο (εβδομαδιαίες ή Κυριακάτικες εκδόσεις) το πολύ ανά 15νθήμερο («ΑΝΤΙ»). Η χρονική απόσταση ανάμεσα στο γεγονός, το σχολιασμό και τη δημοσίευσή του είναι ελάχιστη.

Σ' αυτόν τον εξαιρετικά βραχύ χρόνο, της επικαιρότητας, ζει και αναπνέει ο Σοφιανός Χρυσοστομίδης αντλών-
ις, ξεδιαλύνοντας και συ-

ναρμολογώντας εκείνα τα στοιχεία της που θεωρεί πως πρέπει να αξιολογήσει, αναδεικνύοντας ή καυτηριάζοντας. Αυτή η ζώσα, «ηφαιστειώδης» πρώτη ύλη αποτελεί την πηγή της δικής του δημοσιογραφικής δραστηριότητας. Μεταξύ των άρθρων του μεσολαβεί ένα επτάήμερο: ο συχνά αναφερόμενος χρονικός προσδιορισμός «προχθές» δίνει μια αίσθηση απόστασης αναπνοής από τη στιγμή της συγγραφής.

Σήμερα, ξαναδιαβάζοντας συγκεντρωμένα τα άρθρα αυτά, βλέπουμε σχεδόν κινηματογραφικά μέσα από τη διαδοχή και το σχολιασμό μιας σειράς συμβάντων, ορισμένες προβλέψεις, που ο εκ των υστέρων έλεγχος της ορθότητάς τους μπορεί να λειτουργήσει και ως έλεγχος της δικιάς μας πολιτείας (εάν βέβαια η μνήμη μας το επιτρέπει). Για τον Σ. Χρυσοστομίδη στις τεχνικές ανάλυσης του εφήμερου, συμπεριλαμβάνονται ως αναγκαία συστατικά στοιχεία ή σχετική αποστασιοποίηση από το καθημερινό χάος και η διασύνδεσή του με άλλες χρονικές στιγμές της πολιτικής ιστορίας καθώς και με μονιμότερες πολιτισμικές αναφορές.

Η αρθρογραφία του Σ. Χρυσοστομίδη στη θεματολογική της εξειδίκευση καλύπτει κυρίως το ύφος, τη γλώσσα, τις τεχνικές της πολιτικής εξουσίας. Οι κατ' εξαίρεση επιφυλλίδες που αναφέρονται σε πολιτικές εξελίξεις άλλων χωρών γίνονται με αφορμή τα πρωθυπουργικά ταξίδια, παραπέμπουν δε κατά κανόνα ή συνδέονται με την άντληση «διδασκικών» συμπερασμάτων για την Ελλάδα του σήμερα. Σ' αυτά και για να έχουμε πλήρες το ψηφιδωτό, θα πρέπει να αναφέρουμε τα σχετικά άρθρα, πυρήνες των οποίων είναι τα προβλήματα και οι κομματικές διεργασίες της Ανανεωτικής Αριστεράς.

Η επιφυλλιδογραφία αποτελεί ιδιαίτερη μαρτυρία της εποχής της. Για να ξεδιαλύνει τη φύση και το χαρακτήρα του πολιτικού ιζήματος που οδήγησε στο σημερινό ανώμαλο καθεστώς ο αυριανός μελετητής αναπότρεπτα θα πρέπει να ανατρέξει στον Σοφιανό Χρυσοστομίδη. Η περίπτωση του είναι από τις λίγες εκείνες που αντιτάχθηκαν νηφάλια αλλά και αποφασιστικά σε ένα κλίμα αποσιώπησης και συγκάλυψης. Προβάλλει μια «μη συνειδητή ιστορία» που λειτουργεί πέρα από τις διατυπωμένες απόψεις των πρωταγωνιστών της, προδι-

δοντας τις προθέσεις τους. Η αποκρυπτογράφηση της ποιο μήνυμα στέλνει;

Σε ένα σύνολο λέξεων, εκφράσεων και εννοιών που περιγράφουν τα ιδιαίτερα γνωρίσματα του τρόπου άσκησης της εξουσίας και που ομαδοποιούνται και συνεπακολουθούμενα από όλα τα παράγωγα, συνώνυμα και υποκατάστατά τους, συνθέτουν την εξής στήλη:

ΑΥΤΑΡΧΙΣΜΟΣ, ΑΛΑΖΟΝΕΙΑ, ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗ
ΑΔΙΑΦΑΝΕΙΑ, ΣΤΕΓΑΝΑ ΨΕΜΑΤΑ (με όλες τις ψευδεπίγραφες και ψευδώνυμες απολήξεις τους)
ΕΜΠΑΙΓΜΟΣ, ΝΟΘΕΙΑ, ΥΠΟΚΡΙΣΙΑ
ΥΠΟΚΛΟΠΕΣ, ΔΩΡΟΔΟΚΙΕΣ ΥΠΟΤΙΜΗΣΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΦΑΝΑΤΙΣΜΟΣ
ΑΥΤΟΕΞΕΥΤΕΛΙΣΜΟΣ, ΑΝΥΠΟΛΗΨΙΑ
ΚΑΧΥΠΟΨΙΑ
ΠΑΡΑΛΥΣΗ, ΜΙΘΡΙΔΑΤΙΣΜΟΣ, ΧΛΩΡΟΦΟΡΜΙΣΜΟΣ

Στη στήλη αυτή σχεδόν αντιστικτικά αντιπαρατίθενται: ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΠΛΟΥΡΑΛΙΣΜΟΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ
ΑΛΗΘΕΙΑ
ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑ, ΠΑΡΡΗΣΙΑ
ΕΝΤΙΜΟΤΗΤΑ
ΝΗΦΑΛΙΟΤΗΤΑ, ΣΥΝΑΙΝΕΣΗ
ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ, ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ
Επιπλέον για την ακριβολογία, τη σαφήνεια και το χρωματισμό των εννοιών επιστρατεύονται τα σημεία στίξης: αποσιωπητικά, θαυμαστικά, ερωτηματικά και εισαγωγικά όχι σαν χαρακτηριστικά της καλλιέργειας του συγγραφέα αλλά ως δηλωτικά του μεγέθους και της σοβαρότητας των σημαινομένων και της ανάλογης απαιτούμενης προσοχής του αναγνώστη.

Σε συνάρτηση με την αρνητικά φορτισμένη λεξιλογική ομαδοποίηση αποκαλύπτεται μέσα από τις επιφυλλίδες ένας ολόκληρος θίασος: ο Μέγας Πρωταγωνιστής και οι παρατρεχάμενοι κομπάρσοι (πρώην χουντικοί διορισμένοι συνδικαλιστές και προεδρικοί σύμβουλοι, εκδότες μεγαλοπατεώνες, αστυνομικοί διευθυντές με «έργο», κομματάρχες, «δημοκρατικοί» χαφιέδες, εντιμότατοι πρωθυπουργικοί σύμβουλοι, γραμματείς και φαρισαίοι απολογητές κάθε αυθαιρεσίας και αντισυνταγματικής εκτροπής). Η φρίκη από την ακατάσχετη μεν, *αποτρεπτή* δε, Άνοδο στην Εξουσία του Αρτούρο Ούι αναδύεται μέσα από τα κείμενα.

Η οπτική σκοπιά προσέγγισης όλων αυτών είναι δεδομένη και διαυγής: Η Αριστερά που με δημοκρατία και ελευθερία μπορεί να διευρύνει τις υπάρχουσες κατακτήσεις αν-

τί να τις καθυποτάξει.

Στο προλογικό του σημείωμα ο Σοφιανός Χρυσοστομίδης διερωτάται: «Τι ψυχή έχει ή μπορεί να έχει ένα πολιτικό άρθρο σε μια εφημερίδα»; και «νομιμοποιείται ο δημοσιογράφος που στον αιώνα της πληροφορικής επανάστασης αποφασίζει να συγκεντρώσει σε βιβλίο πέντε, δέκα ή εκατό άρθρα του;».

Θα διακινδύνευα να απαντήσω: ΟΧΙ, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων. Ο Σοφιανός Χρυσοστομίδης ανήκει σε αυτές για τους εξής κυρίως λόγους:

Πράγματι, η υπερπληθώρα «προσφοράς» εικόνων, ήχων, λέξεων οδηγεί σε μια πολυδιάσπαση και διάχυση του ατόμου ανεξάρτητα κοινωνικών και ταξικών κατηγοριών. Όταν όμως το γενικευμένο αυτό οικουμενικό φαινόμενο συμπληρωθεί με τις ιδιαιτερότητες μιας εξουσίας που, όπως ανάγλυφα προκύπτει από τις επιφυλλίδες του, κατέχει ένα ανεξάντλητο απόθεμα ψευδών· όταν ο Τύπος και τα ελεγχόμενα κρατικά μέσα μαζικής επικοινωνίας αναπαράγουν τις κάλπικες και νόθες λέξεις που αποστερημένες από την αποδεκτή ετυμολογία τους κατατείνουν στη λεηλα-

σία και διαστροφή αυθεντικών ιδεών, κυρίως αριστερών· όταν ακριβώς όπως στο νόμο του Gresham, το κακό νόμισμα διώχνει το καλό· όταν οι περισσότερες εφημερίδες και τα τηλεοπτικά δελτία ειδήσεων διαβάζονται ή ακούγονται όχι για όσα λένε αλλά κυρίως για όσα από τις απόκρυφες σκέψεις και προθέσεις των φορέων τους προδίδουν· όταν πέρα από κάθε μέτρο λογικής παράλογα μυθεύματα γίνονται πιστευτά γιατί απλώς κολακεύουν σε μαζική κλίμακα το μικροσυμφέρον της στιγμής· όταν, τέλος, η χειρότερη μορφή ψεύδους, η αυτοεξαπάτηση, έχει ενσκήψει και προσλαμβάνει επιδημικές διαστάσεις· τότε, η εμμονή στην ανίχνευση, τον εντοπισμό και την αποκάλυψη του ψεύδους, της απάτης και του εμπαιγμού, αποτελεί μια πρώτη μεγάλη συνεισφορά της επιφυλλιδογραφίας του Σ. Χρυσοστομίδα. Η συνεισφορά αυτή συνίσταται στην περιοδική ενίσχυση της λογικής λειτουργίας, τη σταθεροποίηση της αίσθησης του πραγματικού, και την εκκαθάριση της περιρρέουσας ατμόσφαιρας από διάφορους μύθους.

Άρρηκτα συνδεδεμένη με την πρώτη αυτή λειτουργία αποσαφήνισης της εσκεμμένα καλλιεργούμενης σύγχυσης, είναι φυσικά η κριτική διαδικασία. Η ανίχνευση της αλήθειας, της αυθεντικότητας, ο εντοπισμός της μισής αλήθειας και του ψεύδους, αποτελεί σύνθετη γνωστική διαδικασία ούτως ή άλλως. Και εδώ ακριβώς βρίσκεται η αξία της κριτικής πολιτικής δημοσιογραφίας: να εντοπίζει και να ξεσκεπάζει τους ψεύτικους θορύβους, τις παρατεταμένες σιωπές, τις απόκρυφες εικόνες. Αυτήν την κριτική «ανάγνωση» των λόγων και των πεπραγμένων μιας εξουσίας με χρόνια διγλωσσία προσφέρουν τα κείμενα του Σ. Χρυσοστομίδα.

Σε μια χώρα όπου, όπως προκύπτει από την ίδια την φρασεολογία των άρθρων —«η αδιαφάνεια», «τα ψεύδη», «η απάτη», «ο εμπαιγμός», «ο τομπρισμός», «ο φανατισμός», «ο αυριανισμός», «ο νόμος της ζούγκλας», «ο αυτοεξευτελισμός», «η ανυποληψία», «η καχυποψία», «οι νόθοι εκλογικοί νόμοι», «οι αιφνιδιασμοί» και «τα συνδικαλιστικά πραξικοπήματα»— όλα συντείνουν με επαγγελματική ψυχρότητα στην ένταση του αυταρχισμού και της αντιδημοκρατικότητας, η σταθερή εμμονή στη στηλίτευση των φαινομένων ενάντια μάλιστα σε ένα γενικευμένο διαβρωτικό κλίμα ανοχής ή και αποδοχής τους, ιδιαίτερα στο χώρο της Αριστεράς, αποτελεί σίγουρα μια σημαντική συμβολή του.

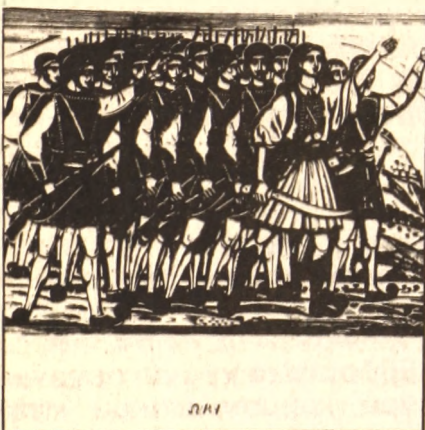
Ιδωμένα συνολικά τα κείμενα του Σ. Χρυσοστομίδα μας οδηγούν στη διαπίστωση μιας βαθιάς καλλιέργειας και ενός ιδιαίτερου γλωσσικού πλούτου που οι ρίζες τους βρίσκονται στον παροικιακό ελληνισμό της Αλεξάνδρειας. Για την ανάλυση της επικαιρότητας δανειζεται συχνά στοιχεία από τους Αρχαίους Τραγικούς, τους Χριστιανούς υμνογράφους για να φθάσει ως τους σύγχρονους Αλεξανδρινούς: Καβάφη και Τσίρκα· ιστορικο-ποιητικές διαφάνειες με άδηλες για το τότε και απρόβλεπτες για το σήμερα συστοιχίες με τα γεγονότα. Το ύφος και η γλώσσα του Σ. Χρυσοστομίδα αποτελεί μια ακόμα διόλου αμελητέα προσφορά του.

Θα ηχούσε πλέον και σήμερα ηθικοπλαστική η επισήμανση της εμμονής του στη σύζευξη ηθικής και πολιτικής;

Με δεδομένο πως κανείς δεν μπορεί να ξεπεράσει κάποια κρίσιμα όρια στην εποχή

ΧΡΟΝΙΚΟ '84-'85-'86: ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΕΠΑΝΕΜΦΑΝΙΣΗ

ΧΡΟΝΙΚΟ '84-'85-'86 ΓΡΑΜΜΑΤΑ · ΤΕΧΝΕΣ

Ήταν καταφανής η έλλειψη του Χρονικού, της ετήσιας έκδοσης καταγραφής και αποτίμησης των πολιτιστικών εκδηλώσεων στη χώρα μας, που για οικονομικούς λόγους είχε υποχρεωθεί σε αναστολή της κυκλοφορίας του τα τελευταία χρόνια.

Να, όμως, που, παρ' όλο το υψηλό κόστος του το Χρονικό ξανακυκλοφόρησε αυτές τις μέρες και, αν εξαιρέσει κανείς το γεγονός ότι ένα μικρό σχετικά μέρος του συνολικού κόστους καλύφθηκε από την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, το οικονομικό βάρος ανέλα-

βε η γκαλερί «Ωρα», που το εκδίδει.

Στον τόμο που κυκλοφόρησε καταγράφεται η πνευματική κίνηση από 1.9.84 ως 31.12.86. Ο σημαντικότερος πόλος του είναι η τεκμηρίωση των πεπερασμένων της πολιτιστικής μας ζωής σε όλους τους τομείς: καταγραφή ατομικών και ομαδικών εκθέσεων Ελλήνων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, θεατρογραφία (πρόσωπα και έργα), παραστάσεις χορού, φιλμογραφία, συναυλίες και ρεσιτάλ, διαλέξεις και σεμινάρια, δισκογραφία και πλήρης βιβλιογραφία. Περιέχονται ακόμη εκτεταμένα εργοβιογραφικά κείμενα για τους ανθρώπους των γραμμάτων και των τεχνών που χάθηκαν σε αυτό το χρονικό διάστημα. Ωστόσο, σε σχέση με τις παλιότερες εκδόσεις του Χρονικού, στην τωρινή απουσιάζει το καθιερωμένο κεντρικό αφιέρωμα καθώς και οι αποτιμήσεις της χρονιάς, που γίνονταν κατά τομείς από γνωστούς κριτικούς — φανταζόμαστε ότι η διόγκωση του κόστους πρέπει να συνέβαλε αποτρεπτικά προς τούτο.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΑΝ

ΓΚΡΑΧΑΜ ΓΚΡΗΝ

Ο Έπίτιμος Πρόξενος

ΓΚΡΑΧΑΜ ΓΚΡΗΝ

Ο Έπίτιμος Πρόξενος

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

ΑΓΓΕΛΑ ΜΕΛΙΣΣΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Έκδόσεις Νεφέλη

ΕΡΜΑΝ ΕΣΣΕ

Ο λύκος της στέπας

ΕΡΜΑΝ ΕΣΣΕ

Ο λύκος της στέπας

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΑΛΩΝ ΦΑΡΟΥΤΗ

Έκδόσεις Νεφέλη

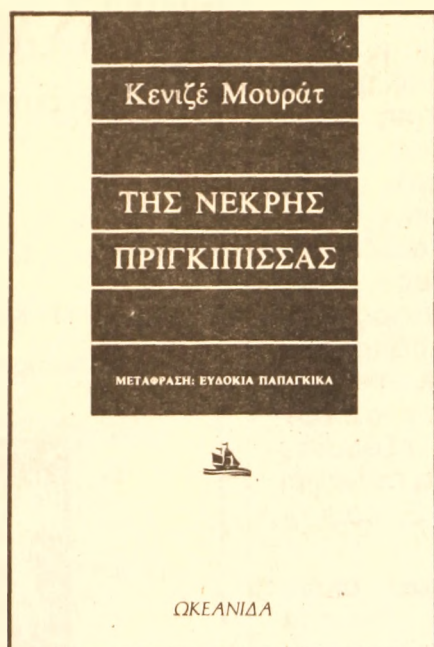
Έκδόσεις ΝΕΦΕΛΗ

Μαυρομιχάλη 9, Αθήνα

Τηλ.

360.77.44 — 360.47.93

Κενιζέ Μουράτ ΤΗΣ ΝΕΚΡΗΣ ΠΡΙΓΚΙΠΙΣΣΑΣ

«Αυτή είναι η ιστορία της μητέρας μου, της πριγκίπισσας Σέλμα, που γεννήθηκε σ' ένα παλάτι της Ισταμπούλ...»

Κ. Π. Ένεπεκίδη ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ ΣΜΥΡΝΗ

«Θ' αφήσουμε αυτή τή φορά τούς ξένους νά μιλήσουν γιά τή Μικρά Άσία, τούς ταξιδιωτές καί τούς ταξιδιάρηδες τής Άνατολής...»

ΩΚΕΑΝΙΔΑ

Χαρ. Τρικούπη 49 Τηλ. 3627.341 – 3606.137

του, στη χώρα του και στο στενότερο κοινωνικοπολιτικό - κομματικό περιβάλλον στο οποίο κινείται, ο Σοφιανός Χρυσοστομίδης εξέφρασε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, ό,τι είχε να δώσει ο χώρος της Ανανεωτικής Αριστεράς πέρα από μετεμφυλιοπολεμικά πλέγματα και ιδεολογήματα, που λειτούργησαν και λειτούργουν ακόμη και σήμερα ως βασικό εμπόδιο στη χάραξη καθαρής και αποτελεσματικής πολιτικής.

Το μήνυμα του βιβλίου, το μήνυμα της επιφυλλιδιογραφίας του ολόκληρης, λιτό, διαυγές, μαχητικό, απευθύνεται στις συνειδήσεις:

ΑΓΡΥΠΝΕΙΤΕ!

ΑΝΤΙΣΤΑΘΕΙΤΕ!

ΕΥΑ ΠΑΤΙΚΗ

**Συνένοχοι/Λεύκωμα
οικογενειακό για περισσότερες
της μίας οικογένειες**

Εκδ: Φιλιππότη, Αθήνα 1988

Εμείς οι «κάποιες» ηλικίας, θυμόμαστε την Εύα Πατική φοιτήτρια ακόμα του Μετσόβιου Πολυτεχνείου, όταν το 1960 έκανε την πρώτη της εμφάνιση με το μυθιστόρημα «Περήφανα Νιάτα». Στο πρώτο εκείνο βιβλίο της έδωσε έντονα μια νεολαία με πάθος, τύπους με τρίτη διάσταση, που κινήθηκαν μέσα σ' ένα κλίμα δραματικό, αληθινά υποβλητικό. Η Πατική της εποχής εκείνης επαινέθηκε ομόφωνα από την κριτική και χαρακτηρίστηκε σαν ένα ελπιδοφόρο ξεκίνημα: έγινε επιφυλλίδα και χρονογράφημα: «... Η Εύα της εποχής, που θα περάσει από κύκλους κολάσεων και θα βγει από αυτούς με τα φτερά λευκά, για να γίνει οικοδόμος ενός επίγειου παράδεισου, που θα είναι έργο των χεριών της, με τον Αδάμ στο πλευρό, χωρίς όμως και να νιώθει πλασμένη απ' το πλευρό του...». Αυτά έγραφε τότε για την ηρωίδα του βιβλίου της Ε.Π. στο χρονογράφημά του «Τα νιάτα από νέους» ο κορυφαίος χρονογράφος μας Π. Παλαιολόγος στην εφημερίδα «Το Βήμα». Και ο Πέτρος Χάρης στην εφημερίδα «Ελευθερία» συμπλήρωνε: «... χρέος έχουμε να επαινέσουμε τη νέα πεζογράφο που δεν edίστασε να παρουσιάσει την ηρωίδα της μέσα σε όλη αυτή την ασάθεια και τη ρευστότητα και δεν καταδέχτηκε να πέσει σε συμβατικές μορφές για να κάμει συμπαθητική αυτή την κοπέλλα που κάθε τόσο, με την ειλικρίνειά της, σκληρά απωθεί ή πολύ κερδίζει τους άλλους...». Σήμερα, εικοσιόκτώ χρόνια αργότερα, η φωνή

της Πατικής, το ίδιο ειλικρινές, το ίδιο «τίμια», εξακολουθεί σκληρά να απωθεί ή πολύ να κερδίζει τους άλλους. Το καινούργιο της βιβλίο «Συνένοχοι/Λεύκωμα οικογενειακό για περισσότερες της μίας οικογένειες», είναι βιβλίο «δύσκολο», πυκνό, βιβλίο όχι «για πολλούς» με γραφή κρουστή υπαινικτική, που πρέπει να διαβάζεται με το μυαλό και την καρδιά μαζί για να 'βρεις άκρη.

Αντι-μυθιστόρημα χαρακτηρίζει η συγγραφέας το πεζογράφημά της και πολύ σωστά, γιατί πέρα από μια «δική του», εσωτερική 'συνοχή και συνάφεια, σε τίποτα δεν θυμίζει την «ορθόδοξη» συμβατική μορφή του είδους. Ένας «εκ βαθέων» μονόλογος, τολμηρός, «επιθετικός», σχεδόν προκλητικός αναβλύζει απ' τις σελίδες του βιβλίου αβίαστα μ' ένα λόγο δυνατό και «κεφάλτο», «νεανικό», με χιούμορ, λυρισμό, πρωτοτυπία.

Δείγμα γραφής: «ζήσαμε τη ζωή με βουλημία, ζήσαμε διπλοβάρδια, ακόμα θέλουμε. Δώσε μας, Ουρανέ, μια από τα ίδια! Ναι, Ουρανέ, εμείς εσένα πάντα εμπιστευόμαστε της γνήσιας απορίας οι απόγονοι, επινοητικοί μαζί και κάποτε αμήχανοι, υψώνουμε φωνή στην Αφροδίτη, στο Δία το μπερμπάντη, στον πολυτάλαντο 'Ηφαιστο' στο φωτεινό θεό Απόλλωνα φυτεύουμε δάφνη, δάφνη και στο παρτέρι μας φυτεύουμε, ζουμπούλια και μπουγαρινιές απλώνουμε στις μάντρες μας τα πρωϊνά μας τα σεντόνια αχνιστά, ζεστά απ' το γιορτάσι ακόμα του κορμιού μας».

Γ. Β.

ΤΑΚΗΣ ΑΔΑΜΟΣ

Τέκνο της ανάγκης (70 χρόνια ΚΚΕ)

Εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα 1988

Εβδομήντα χρόνια οργανωμένου κομμουνιστικού κινήματος κλείνουν φέτος για τη χώρα μας. Με αφορμή αυτή την επέτειο, ο συγγραφέας, μέχρι τον Ιούνιο του 1987 ευρωβουλευτής του ΚΚΕ, συγκέντρωσε μια σειρά άρθρων που δημοσίευσε στο «Ριζοσπάστη» και αναφέρονται στην πορεία του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας.

Η έκδοση, όμως, μένει μια απόπειρα εκθείασης της μεγαλύτερης οργανωμένης συγκρότησης στο χώρο του κομμουνιστικού κινήματος, χωρίς να αποτελεί και μια ανατομία στα όσα στο μεταξύ διαδραματίστηκαν. Με κανέναν τρόπο έτσι δεν φωτίζεται η σταλινική περίοδος, η πολιτεία του

Νίκου Ζαχαριάδη, οι αποφάσεις του κόμματος που τερμάτισαν τον εμφύλιο και προσέδωσαν την απογοήτευση της ήττας στο παλλαϊκό κίνημα της εθνικής αντίστασης, ενώ μονοδιάστατη και μονόπλευρη είναι η αντιμετώπιση της διάσπασης του ενιαίου ΚΚΕ, το 1968. (Η θέση ότι «μέλη της ηγεσίας του κόμματος, κυρίως αστικής και μικροαστικής προέλευσης» συγκρότησαν, «οργανωμένη αντικομματική ομάδα, με δική της γραμμή, που επιδίωκε να μετατρέψει το ΚΚΕ, σε κόμμα μικροαστικό, σοσιαλδημοκρατικού τύπου, σε ουραγό της αστικής τάξης», σήμερα ιδιαίτερα, αποτελεί στρουθοκαμηλισμό).

Η μελέτη των μηχανισμών που κινούν την ιστορία απαιτεί ψυχραιμία, σοβαρότητα και ωριμότητα. Η Ιστορία δεν είναι Θεολογία.

ΤΑΤΙΑΝΑ ΓΚΡΙΤΣΗ ΜΙΛΛΙΕΣ
Στη σκάλα του ουρανού
Εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα 1988

Η ανθρώπινη πορεία από την ακμή στο θάνατο, από το πάθος για τη ζωή στην ανυπαρξία είναι η θεματική που απασχολεί τη συγγραφέα, στο νέο της βιβλίο. Τα διηγήματα που περιέχει, η ίδια τα ονομάζει «σπουδές» στο θέμα του θανάτου.

Το βιβλίο ανοίγει η διήγηση της ιστορίας της Πάπισσας Πασκουαλίνα, της οικονόμου, γραμματέα και συμβούλου του Πάπα Πίου ΙΙ της μόνης γυναίκας που παραβρέθηκε ποτέ σε κονκλάβιο. Η γραφή του, σε έκταση νουβέλας, αφηγήματος, εμμένοντας στη δαιμονική και θρησκευτική φύση της ηρωίδας, θυμίζει το ντοστογιεφσκικό ύφος, ενώ έχει εγκαταλειφθεί η γνωστή από παλιότερα βιβλία γραφή της συγγραφέα, η ελλειπτική ποιητική έκφραση. Τα υπόλοιπα, μικρότερα σε έκταση αφηγήματα του βιβλίου, ωστόσο, μας θυμίζουν το ύφος που ήδη έχουμε γνωρίσει.

ΕΥΓΕΝΙΑ ΦΛΟΓΑΪΤΗ
Οικολογία
Ελληνικές Πανεπιστημιακές
Εκδόσεις Αθήνα 1988

Ένα βιβλίο που δεν απευθύνεται σε ειδικούς, και παρουσιάζει απλά και συνοπτικά ορισμένα στοιχεία και αρχές της οικολογίας. Αναφέρεται κυρίως σε βασικές αρχές της δομής και λειτουργίας του οικοσυστήματος, που αποτελεί και τη θεμελιώδη μονάδα μελέτης της οικολογίας και σε μερικά χαρακτηριστικά και σχέσεις που αφορούν τους πληθυσμούς. Αναφέρεται επί-

σης σε προβλήματα περιβάλλοντος όπως η ρύπανση του αέρα, των νερών καθώς και στο φαινόμενο του ευτροφισμού.

ΚΛΗΤΟΣ ΧΑΤΖΗΘΕΟΚΛΗΤΟΣ
Ιερώνυμου Απομνημονεύματα
Εκδόσεις Εστία, Αθήνα 1988

Το βιβλίο του συγγραφέα είναι ένα ιστορικό μυθιστόρημα, που μας περιπλανά σε παραμελημένες εποχές της ελληνικής ιστορίας. Στους Ελληνιστικούς χρόνους, όταν οι διάδοχοι κομμάτισαν την απέραντη αυτοκρατορία του Αλέξανδρου, και άρχισαν έναν σκληρό και συναρπαστικό αγώνα για την εξουσία ιδρύοντας βασιλεία όπου έδρασαν, οι Αλεξανδρείς, οι Αντιοχείς οι Σελευκείς ή οι επίλοιποι Έλληνες της Αιγύπτου και της Συρίας.

Είναι οι χρόνοι όπου τελειώνει ο Αρχαίος Ελληνισμός και αρχίζει μια νέα περίοδος της ελληνικής ιστορίας.

ΠΩΛ ΒΑΤΖΛΑΒΙΚ
Η γλώσσα της αλλαγής
Στοιχεία θεραπευτικής επικοινωνίας
Μετάφρ.: Άγγελος Νίκας
Εκδ. Κέδρος, Αθήνα 1988

Το βιβλίο αυτό θέλει να δείξει τι συμβαίνει με τη γλώσσα της ψυχοθεραπείας. Οι αρχαίοι δάσκαλοι της ρητορικής γνώριζαν πολύ καλά πολλές ουσιαστικές της ιδιότητες και πολλά από τα χαρακτηριστικά της έγιναν, κατά καιρούς, αντικείμενο μελετών σε σχέση με διάφορους τομείς της εμπειρίας: παιδική ηλικία, διαμόρφωση του λόγου, λογοτεχνία, όνειρα, παραίσθηση, έκσταση... Ό,τι όμως πηγάζει από αυτές τις περιοχές του ασυνείδητου, μεταφράζεται από τους ψυχιάτρους στη γλώσσα της λογικής. Θέση του συγγραφέα είναι ότι, αντίθετα από την κυρίαρχη πρακτική, τα κλειδιά για τις περιοχές εκείνες που επιδέχονται θεραπευτική αλλαγή βρίσκονται σε αυτή τη σκοτεινή και αλλόκοτη περιοχή της ψυχής. Γι' αυτό και αποσκοπεί στην αποκωδικοποίηση αυτής της γλώσσας, με σκοπό την έμπρακτη, κλινική εφαρμογή της.

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ:

ΚΩΣΤΑΣ ΑΝΑΓΝΟΣ
Το ΠΑΣΟΚ και η ελληνική κοινωνία
Εκδόσεις Όραμα, Αθήνα 1988

A. MORITA
Το Ιαπωνικό Θαύμα
Εκδόσεις Ροές, Αθήνα 1988

Best seller

ΚΥΚΛΟΣ Β' ΕΚΔΟΣΗ

Το χρονικό του Χρόνου

του

Stephen Hawking

«Από την αναπηρική πολυθρόνα του ταξιδεύει στις άκρες του Σύμπαντος»

Προδημοσίευση-ΒΗΜΑ 13/11/88

Εικοσιεννέα βδομάδες μέχρι σήμερα στο Νο 1 του καταλόγου Best sellers των Η.Π.Α.· ήδη μεταφράζεται σ' όλες τις ευρωπαϊκές γλώσσες.

Τώρα Best seller και στην Ελλάδα

Εκδόσεις ΚΑΤΟΠΤΡΟ

Best seller

Β' ΕΚΔΟΣΗ

Η πρώτη έκδοση του βιβλίου μας **ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ** του *Stephen Hawking* εξαντλήθηκε σε 26 ημέρες· ήδη προχωρούμε σε ανατύπωση του βιβλίου.

Ζητούμε λοιπόν συγνώμη από τους αναγνώστες μας διότι για λίγες ημέρες θα αδυνατούμε να διαθέτουμε το παραπάνω βιβλίο.

Από τις εκδόσεις ΚΑΤΟΠΤΡΟ

ηχητική απόλαυση
στο αυτοκίνητό σας

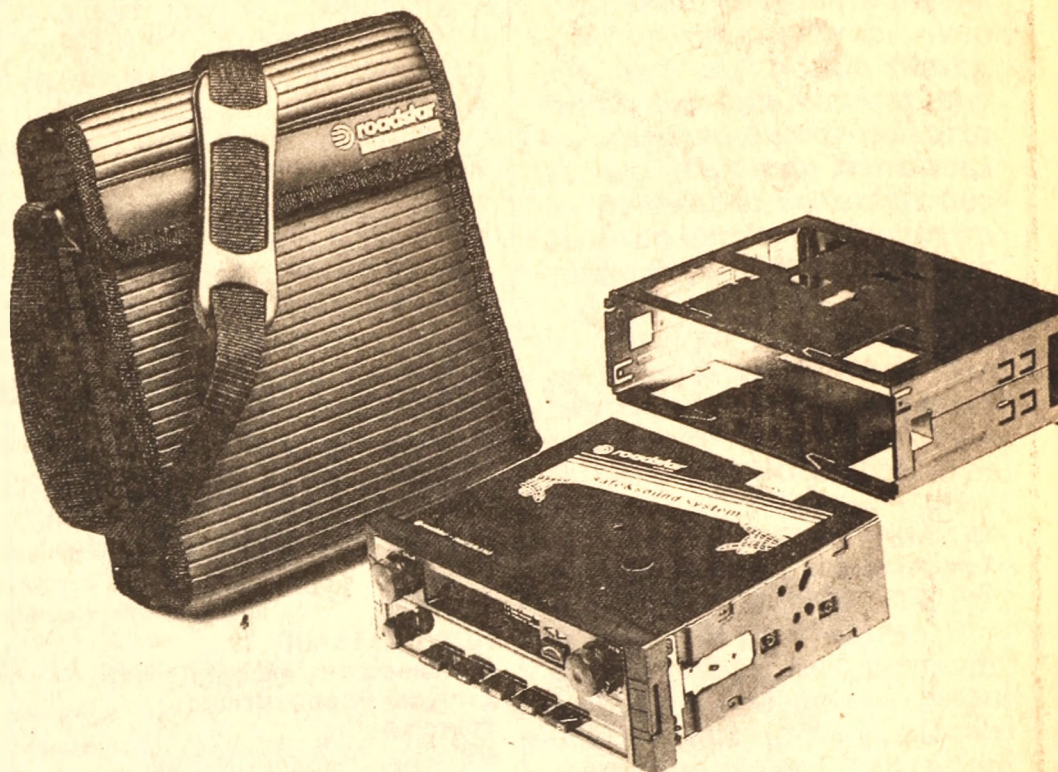
roadstar®

AUTO-HiFi

Η καλύτερη αντικλεπτική προστασία για το
ραδιοκασσετόφωνο του αυτοκινήτου σας

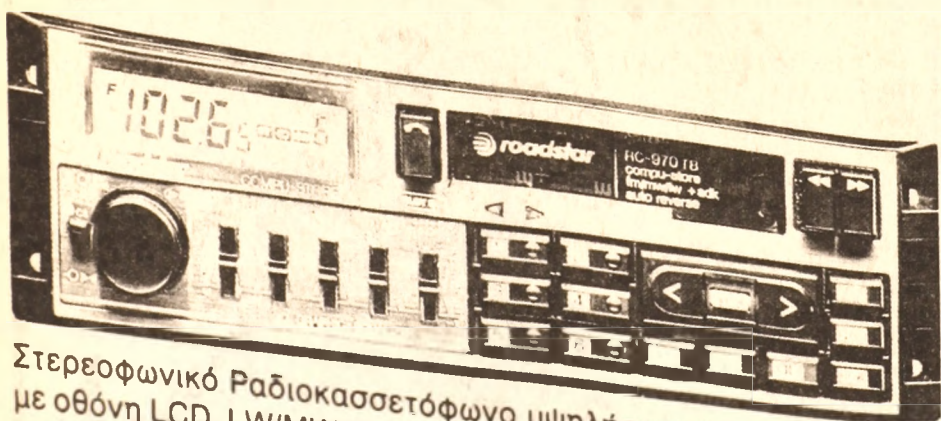
Θα θέλατε να είστε ασφαλής από κλοπές, νεύρα
και ζημιές στο αυτοκίνητό σας; Αν ναι, χρειάζεστε ένα
αντικλεπτικό σύστημα για το ραδιοκασσετόφωνό
σας, χωρίς το παραμικρό αδύνατο σημείο.

Ειδικοί και έμπειροι τεχνικοί της Roadstar ασχολή-
θηκαν με το θέμα αυτό. Η λύση έπρεπε να είναι απλή,
τέλεια και να δίνει νέες προοπτικές στον αγοραστή.
Αποτέλεσμα; Η μοναδική και τέλεια προστασία που
σας προσφέρει το "safe and sound system" ένας συν-
δυασμός δύο μοναδικών αντικλεπτικών συστημάτων,
το οποίο είναι αποκλειστικότητα της Roadstar.

**ΑΣΦΑΛΕΙΑ
ΣΤΟΝ ΗΧΟ**

RC-970

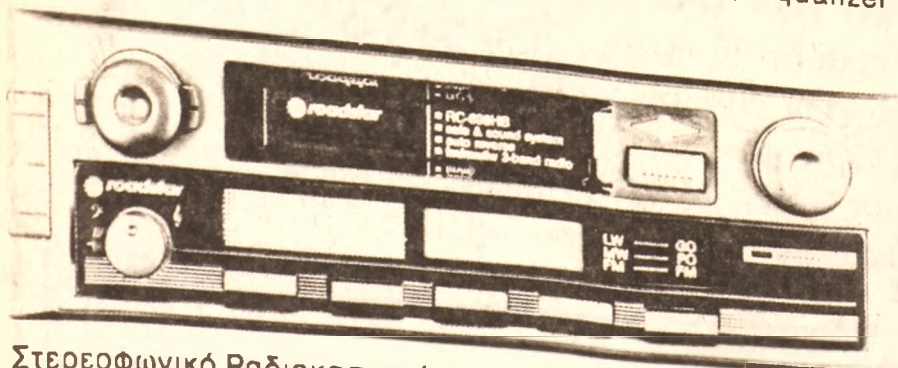
Στερεοφωνικό Ραδιοκασσετόφωνο υψηλής ισχύος, Autoreverse,
με οθόνη LCD, LW/MW/FM/FM-STEREO, 18 μνήμες, compu-store,
ανιχνευτής σταθμών, Dolby NR, QPS, 5 περιοχές Equalizer 64
Watt.

RC-921

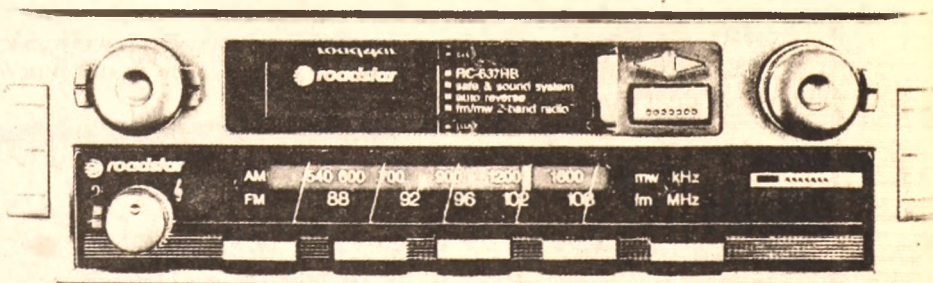
Στερεοφωνικό Ραδιοκασσετόφωνο υψηλής ισχύος με οθόνη LCD,
LW/MW/FM/FM-STEREO, 18 μνήμες, compu-store, ανιχνευτής
σταθμών, Autoreverse, πρίμα, μπάσα, Dolby NR, FADER, 64 watt.

RC-638

Στερεοφωνικό Ραδιοκασσετόφωνο Flat nose υψηλής ισχύος, Au-
toreverse, οθόνη LED, LW/MW/FM/FM-STEREO, 50 watt.

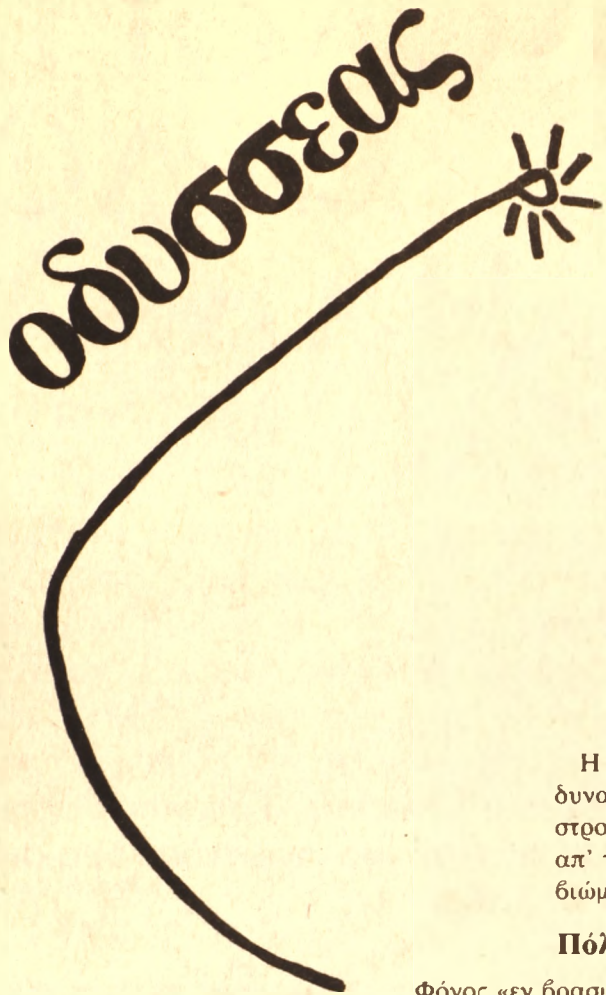
RC-637

Στερεοφωνικό Ραδιοκασσετόφωνο Flat nose υψηλής ισχύος,
Autoreverse, LW/MW/FM/FM-STEREO, 50 watt.

roadstar

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΕΛΛΑΔΑΣ: Κ.Ι. ΤΑΟΥΣΙΑΝΗΣ Α.Ε. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ 87 — ΤΗΛ. 7702.392 - 7775.467

Τασία Χατζή, ENXENTΟΥANNA

Η ζωή και το έργο της αρχαιότερης όλων των επώνυμων ποιητών της παγκόσμιας λογοτεχνικής παράδοσης. Μια μελέτη για την εποχή, τον πολιτισμό, τη λογοτεχνία αλλά και τις συνθήκες ζωής των γυναικών στην Ασσυροβαβυλωνία. Μια ιστορική μελέτη που ζωντανεύει μια μακρινή εποχή με τη φρεσκάδα και το στυλ της γνωστής συγγραφέως Τασίας Χατζή.

Κώστας Αρχουνδέας, ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΩΝ ΤΡΟΠΙΚΩΝ

Ένας συγγραφέας, μια άδεια πόλη, καλοκαίρι. Ο Ιάκωβος Δόξας, παρά το όνομά του, ούτε δόξα διαθέτει ούτε χρήμα. Διαθέτει όμως συγγραφικό ταλέντο και την ακατανίκητη όρεξη να γράφει διηγήματα. Αισθηματικά, ταξιδιωτικά, τρόμου, αστυνομικά, κάθε είδους διηγήματα... μέσα από τα οποία αποπειράται τη φυγή του. Όταν έρθει, όμως, η ώρα της πραγματικής φυγής θα τολμήσει;

Γιάγκος Ανδρεάδης, ΧΑΜΟΖΩΗ ΚΑΙ ΔΟΞΑ ΤΟΥ ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΣΚΟΡΔΥΛΗ

Ο Γιάγκος Ανδρεάδης, καθηγητής που διδάσκει αρχαίο ελληνικό δράμα στην Πάντειο, κάνει για πρώτη φορά την εμφάνισή του στην πεζογραφία. Μέσα από τις περιπέτειες των πρωταγωνιστών του, βρίσκει την ευκαιρία να μας μιλήσει για τα μικρά και μεγάλα διλήμματα της ζωής με σαρκασμό αλλά και τρυφερότητα, και κυρίως να μας θυμίσει κάτι ξεχασμένο, την ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

Κλαίρη Κράλλη, ΣΟΥΣΣΑΝΑ

Η Κλαίρη Κράλλη, συγγραφέας από τη Θεσσαλονίκη, μας οδηγεί σε μια δυνατή εσωτερική κατάδυση, ανάμεσα σε πρόσωπα και γεγονότα που στροβιλίζονται στο ρυθμό του πάθους. Τα κάτοπτρά της, η ευαισθησία απ' τη μια και οι ανυποχώρητες αρχές απ' την άλλη μεριά, διαθλούν τα διώματα δίνοντάς τους καινούριες διαστάσεις και μαγικό ενδιαφέρον.

Πόλυ Μηλιώρη, ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ

Φόνος «εν βρασμώ ψυχής». Φόνος της κόρης απ' τη μάνα. Μια αναζήτηση ανάμεσα στις μικρές λεπτομέρειες και τις μεγάλες αποφάσεις μιας ζωής. Η ανίχνευση όλων των στοιχείων που έμεναν καλά κρυμμένα πριν από την κορυφαία πράξη. Ο «εκ των υστέρων» απολογισμός και απολογία ζωής, το πριν και το μετά. Ένα κείμενο συγκλονιστικό.

Ντέιβιντ Λίβιτ, ΕΡΩΤΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ

Ένας νέος συγγραφέας με εξαιρετικό ταλέντο, που το πρώτο του αυτό βιβλίο έκανε όλη την Αμερική να μιλάει γι' αυτόν και να τον χαρακτηρίζει «Σάλινγκερ του '80», «φαινόμενο» και «διεθνή περίπτωση». Τα πρόσωπά του χρησιμοποιούν τον έρωτα σαν εμπόρευμα, νιώθουν παγιδευμένα σε ανούσιους γάμους, ξεσπούν σε μελοδραματικές σκηνές.

Μάρτιν Βάλζερ, ΑΦΗΝΙΑΣΜΕΝΟ ΑΛΟΓΟ

Η στιγμή της αλήθειας για δύο άντρες γύρω στα σαράντα. Παλιοί συμμαθητές, με διαφορετική πορεία ο καθένας, θα βρεθούν εξαιτίας μιας κακοκαιρίας πολύ κοντά στο θάνατο και εκεί κάθε σύμβαση θα σβήσει για να φανεί γυμνή η αληθινή τους σχέση.

Τζων Ντος Πάσος, ΤΑ ΠΟΛΛΑ ΛΕΦΤΑ

Ο τρίτος τόμος με τον οποίο ολοκληρώνεται η τριλογία *USA* του μεγάλου αμερικανού συγγραφέα. Ένα έργο που καθρεφτίζει αυτό που άλλοι χαρακτηρίζουν «μεγάλη αμερικάνικη εποποιία» και άλλοι «χαμένο όνειρο».

Ζίγκφριντ Λεντς, ΕΚΘΕΣΗ ΙΔΕΩΝ

Ο Λεντς με μια πολύ λεπτή, καλά κρυμμένη ειρωνεία, αλλά και αρκετή συμπόνοια για τους συμπατριώτες του ερευνά, σε προσωπικό επίπεδο, τα αίτια της διαμόρφωσης του γερμανικού ψυχισμού.

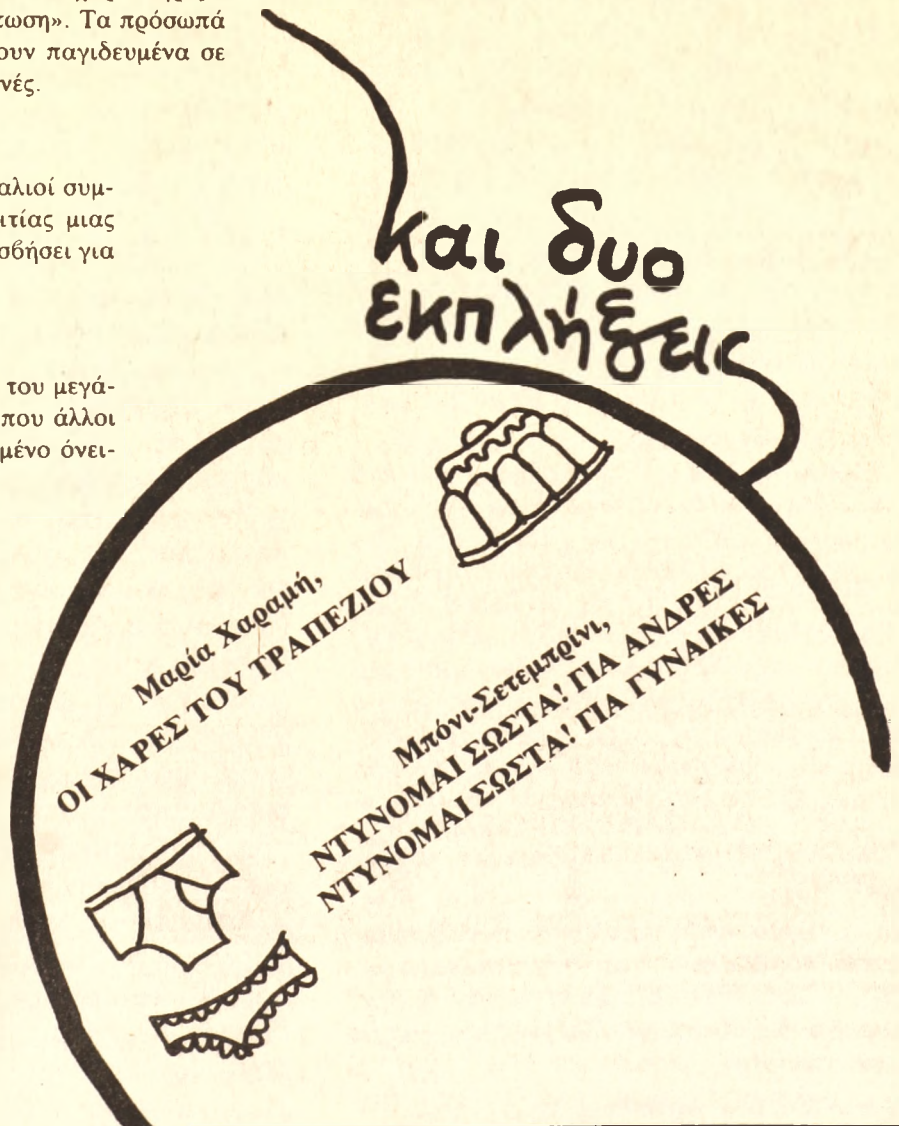
Κάρμεν Γιέρα Μοράδια, Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΖΟΡΖΕΤ

Το βιβλίο της Κάρμεν, συζύγου του γνωστού ιταλού συγγραφέα Αλμπέρτο Μοράδια, περιγράφει την ερωτική ιστορία ανάμεσα σε μια νεαρή Ευρωπαία και έναν Άραβα μεγιστάνα.

Μάρτιν Βάλζερ, ΑΝΕΠΙΔΟΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Σ' ένα ξέσπασμα-ομολογία αρθρώνονται σκληρά οι ανταγωνισμοί: η έλλειψη αναγνώρισης της προσφοράς του άλλου, η απουσία φιλίας και αγάπης ανάμεσα σε δύο μεσήλικες συναδέλφους που ανήκουν πια στην εφεδρεία μιας ανερχόμενης εταιρίας. Ο συγγραφέας μοιάζει να μας θυμίζει: ό,τι έχουν μοιραστεί οι άνθρωποι δεν χάνεται ποτέ, δεν περνάει αλλά εκδικείται.

και δυο
εκπλήξεις

Δεν πρόκειται, βέβαια, για αμιγή φιλολογικά σαλόνια, αλλά για χώρους, όπου, εκτός των άλλων, συνέβαινε να συχνάζουν και λόγιοι ή λογοτέχνες, διαποικίλοντας έτσι τις συντροφίες των «κοινωνικών» αυτών «κέντρων».

Τέτοια σαλόνια, κατά την περίοδο 1880-1910, ήταν της Ελένης Βλάχου, του Γ. Σουρή, της Καλλιρρόης Παρρέν και ιδίως του Παλαμά, το οποίο ήταν και το σημαντικότερο.

Ο τελευταίος, ακαταπόνητος, είχε ρυθμίσει έτσι τη ζωή του ώστε να του δίνεται η δυνατότητα να έρχεται σε επαφή και με άλλους λογοτέχνες για να συζητά μαζί τους και να ανταλλάσσει απόψεις γύρω από τη σύγχρονη πνευματική ζωή. Για το σκοπό αυτό μάλιστα είχε καθιερώσει τακτή βραδιά, κατά την οποία λόγιοι και λογοτέχνες συγκεντρώνονταν στο σπίτι του, δημιουργώντας έτσι ιδιαίτερο κύκλο, ο οποίος χρονικά εντάσσεται ανάμεσα στο 1887 και το 1903· από τον κύκλο αυτό σχηματίστηκε το φιλολογικό σαλόνι του Παλαμά.

Ο Παλαμάς έμενε τότε στην οδό Ασκληπιού, αριθ. 3, όπου έζησε και το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του ίσαμε το 1935, αφού στο μεταξύ ως έγγαμος είχε αλλάξει άλλες δυο διευθύνσεις: για ένα διάστημα έμεινε στη γωνία των οδών Αραχώβης και Ασκληπιού, «αντικρύ στην εκκλησία του αγίου Νικολάου», και κατόπιν σε ένα άλλο σπίτι της οδού Νεοφύτου Βάμβα στο Κολωνάκι. Στο σπίτι της οδού Ασκληπιού, όπου εγκαταστάθηκε αργότερα, ζούσε με τη γυναίκα του Αγγελική Βάλβη και τα παιδιά του Λεάνδρο και Ναυσικά, αφού στο μεταξύ ο άλλος του γιος, ο Άλκης, είχε πεθάνει σε ηλικία τεσσάρων χρόνων (1898). Το σπίτι είχε δυο ορόφους, που επικοινωνούσαν μεταξύ τους με εσωτερική σκάλα. Μια κατατοπιστική περιγραφή του εσωτερικού του χώρου δίνεται από τον Γρ. Ξενόπουλο, ο οποίος γράφει:

«Από την εξώθυρα του δρόμου, ανοιχτή πάντα —ήταν κοινή για το ισόγειο και το πάνω πάτωμα— έμπαινες σε μια στενόμακρη αυλή, ανέβαινες μίαν εξωτερική πέτρινη σκάλα, και βρισκόσουν μπροστά σε μίαν απλή μικρή πόρτα, πάντα σχεδόν κλειστή. Χτυπούσες ένα μικρό μπατταδούρο, —αυτόν θυμούμαι, όχι κουμπί ηλεκτρικού κουδουνιού— και συνήθως σου άνοιγε μια μικρή υπηρέτρια. Κάποτε όμως κι η κυρία Παλαμά η ίδια, ή ένα από τα παιδιά. Πρώτα ένας συνηθισμένος διάδρομος, με μια πόρτα αριστερά και δυο δεξιά, που παρακάτω ανοιγόταν, πλάταινε, έστριβε και σχημάτιζε ένα είδος χωλ. Στο χωλ αυτό, αρκετά μεγάλο, γευμάτιζε και δειπνούσε η οικογένεια, εργαζόταν η κυρία Παλαμά και γύρω της, στο ίδιο τραπέζι, μελετούσαν τα παιδιά. Το βράδυ όμως των δεξιώσεων, και το χωλ αυτό γινόταν "σαλόνι"».

Το φιλολογικό σαλόνι του Παλαμά παρουσίαζε κάποιες διαφορές από τα άλλα

ΤΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΣΑΛΟΝΙ ΤΟΥ ΠΑΛΑΜΑ

του Γιάννη Παπακώστα

ΤΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ σαλόνια φαίνεται πως άρχισαν να λειτουργούν, έστω και υποτυπωδώς, μετά την οθωνική περίοδο, σε μια εποχή που η χώρα μας δεν είχε ανασυγκροτηθεί ακόμη εσωτερικά. Αποτελούσαν συνάρτηση της κοσμικής ζωής, η οποία χαρακτήριζε τα ανώτερα κοινωνικά στρώματα, όπου ανήκαν πολιτευόμενοι, επιχειρηματίες και χρηματιστές, οι οποίοι, εκμεταλλευόμενοι τις ευνοϊκές γι' αυτούς συνθήκες της πολιτικής Τρικούπη, είχαν έρθει από το εξωτερικό και είχαν αρχίσει να αναπτύσσουν οικονομικές δραστηριότητες και στην Ελλάδα.

σαλόνια, διαφορές που μπορούν να συνοψισθούν στα εξής σημεία: δεν είχε κοσμικό χαρακτήρα, όπως της Βλάχου και της Παρρέν· δε γινόταν χαρτοπαξία, όπως στου Σουρή, και πολύ περισσότερο δεν είχε καμιά σχέση με τον πνευματισμό. Επίσης οι συναντήσεις δε συνοδεύονταν με φαγητό και δεν τρέπονταν προς την ανεκδοτολογία. Το σαλόνι αυτή «ήτο φιλολογικόν απολύτως»¹. Το κυριότερο ίσως γνώρισμά του ήταν ότι συγκέντρωνε τους καλύτερους λογοτέχνες και λόγιους της εποχής, οι οποίοι μπορούσαν να συζητούν άνετα, δεδομένου ότι εκείνο που αποτελούσε το αμφιλεγόμενο σημείο άλλων παρόμοιων συγκεντρώσεων ήταν το γλωσσικό. Το «σπίτι του έγινε του δημοτικισμού κέντρο», σημειώνει ο Δροσίνης. «Εκεί συγκεντρώνονταν γεμάτοι ζήλο και ορμητικότητα όλοι οι νεόβγαλτοι δημοτικισταί. Ο Παλαμάς ήταν ο "δάσκαλος" ή ο "διδάσκαλος" (...). Και τέτοιος δάσκαλος ήταν φυσικό να βγάλει άξιους μαθητές». Ανάλογη είναι η μαρτυρία και του Γρ. Ξενόπουλου.

Όλα αυτά εξασφάλιζαν τις προϋποθέσεις για μια σοβαρή και γόνιμη συζήτηση, που την εγγυούνταν το κύρος του οικοδεσπότη, στην πνευματική σκιά του οποίου ανδρώθηκαν δυο διαδοχικές γενεές λογοτεχνών.

Από τον κύκλο αυτό του Παλαμά αναφέρονται τα ονόματα των Γρ. Ξενόπουλου, Κ. Χατζόπουλου, Μιλτ. Μαλακάση, Γιάννη Καμπύση, Πέτρου Ζητουνιάτη, Ζαχ. Παπαντωνίου, Λάμπρου Πορφύρα, Μυρτιώτισσας, Ιω. Γρυπάρη, Γιάννη Βλαχογιάννη, Άγγελου Σημηριώτη,

Μάρκου Τσιριμώκου, Ανδρ. Καρκαβίτσα. Σύχναζε επίσης για ένα διάστημα ο Στέφανος Μαρτζώκης και κάποτε και η Καλφάνος Μαρτζώκης και κάποτε και η Καλλιρρόη Παρρέν, κι επίσης οι παρευρισκόμενοι τότε στην Αθήνα ξένοι νεοελληνιστές Karl Dietrich, Hesseling, Umberto Perneot.

Η ανάγνωση νέων έργων και η συζήτηση γύρω από τη σύγχρονη λογοτεχνική κίνηση ήσαν τα βασικότερα θέματα που απασχολούσαν τους θαμώνες του. Και ήταν πολύ σημαντικό πράγμα για έναν συγγραφέα να έχει τη γνώμη του «δάσκαλου» και «οδηγού», όπως θεωρούνταν ο Παλαμάς, πριν ακόμη δώσει το έργο του για δημοσίευση. Η κριτική που επακολουθούσε σίγουρα τόνωνε την εμπιστοσύνη των συγγραφέων στο έργο τους, το οποίο μέσα από τέτοιες διεργασίες οπωσδήποτε έβγαине βελτιωμένο. «Το διάβασμα», γράφει ο Ζαχαρίας Παπαντωνίου, ο οποίος ήταν από τα μέλη της συντροφιάς, «είχε γίνει παράδοσις του σαλονιού (...). Τότε εθεωρείτο σαν ένα καθήκον η ανακοίνωσις κάθε νέας δημιουργικής εργασίας στους άλλους· και το έθιμον αυτό συνετέλεσεν ώστε το σαλόνι να διατηρήσει αυστηρώς φιλολογικόν χαρακτήρα»².

Η μαρτυρία του Παπαντωνίου θεωρείται ενδιαφέρουσα, όπως πολύ ενδιαφέρον θα ήταν αν είχαμε τη δυνατότητα να γνωρίσουμε ποιοι συγγραφείς διάβασαν έργα τους στο σαλόνι του Παλαμά και ποια ήσαν αυτά. Έτσι, ύστερα από μια διερεύνηση που έγινε προς την κατεύθυνση εκείνη, συγκεντρώθηκαν τα ακόλουθα στοιχεία: ο Κ. Χατζόπουλος διά-

«Οι ποιηταί»· έργο του Γ. Ροΐλου. Εικονίζονται από αριστερά: Γ. Στρατήγης, Γ. Δροσίνης, Ι. Πολέμης, Κ. Παλαμάς, Γ. Σουρής, Αρ. Προβελέγγιος.

βασε ποιήματα από την ποιητική συλλογή *Τραγούδια της ερημιάς*· ο Ιω. Γρυπάρης διάβασε κομμάτια από την συλλογή *Σκαρβαίοι και Τερρακόττες*· ο Λάμπρος Πορφύρας από το *Lacrymae rerum*· ο Γρ. Ξενόπουλος διάβασε αποσπάσματα από το θεατρικό έργο *Κοντέσσα Βαλέραινα* καθώς και το άγνωστο σε μας σήμερα, επίσης θεατρικό έργο, *Κωμωδία του Θανάτου*· ο Παύλος Νιρβάνας διάβασε αποσπάσματα από το *Παγά Λαλέουσα*· ο Ανδρέας Καρκαβίτσας από τα *Λόγια της Πλώρης* και ο Καμπύσης από το έργο του *Κούρδοι*.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, το σαλόνι του Παλαμά αποτελούσε επίσης τον χώρο όπου σύχναζαν οι ξένοι νεοελληνιστές Έσσελιγκ, Περνό και Ντήτριχ, και μέσα από τις συζητήσεις αυτές διαμόρφωναν αμεσότερη αντίληψη για τη νεοελληνική γλώσσα και το δημοτικιστικό κίνημα γενικότερα. Προκειμένου μάλιστα για τον Ντήτριχ εκεί σχεδίασε το έργο του *Gesichte der byzantinischen und neugriechischen litteratur*, που εκδόθηκε στη Λιψία το 1902.

Η έκδοση της «Τέχνης»

Από τις διεργασίες αυτές στο σαλόνι του Παλαμά συνειδητοποιήθηκε η ανάγκη μιας δραστικότερης παρουσίας στην πνευματική ζωή του τόπου, πράγμα που είχε ως αποτέλεσμα την έκδοση του περιοδικού *Η Τέχνη*, με διευθυντή τον Κ. Χατζόπουλο. Η πληροφορία ότι η *Τέχνη* σχεδιάστηκε στο σαλόνι του Παλαμά, ανήκει σε δυο μόνιμα μέλη της συντροφιάς, τον Μαλακάση και τον Ξενόπουλο.

Ότι η *Τέχνη* γραφόταν στη δημοτική, είναι πέρα από κάθε αμφισβήτηση, για τούτο και προκάλεσε σοβαρές αντιδράσεις. Θα πρέπει ωστόσο να παρατηρήσουμε ότι άρθρα για τη γλώσσα δεν περιέχει παρά ελάχιστα κι ίσως ύστερα από κάποια αφορμή. Επομένως την όποια μαχητικότητα του περιοδικού θα πρέπει να την αναζητήσουμε σε άλλες περιοχές κι όχι στην ανεπιφύλακτη υιοθέτηση της δημοτικής γλώσσας, για την οποία, ως σημειωθεί, δεν έκανε και κανέναν ιδιαίτερο αγώνα. Βέβαια, δεν παραβλέπουμε το γεγονός ότι και μόνη η χρήση της δημοτικής σε έντυπο της εποχής απαιτούσε τόλμη, κι η *Τέχνη* ήταν ένα από αυτά, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι έκανε κάποια ξεχωριστή προσπάθεια. Μαχητικό όργανο από την άποψη αυτή υπήρξε ο *Νουμάς*· η *Τέχνη* όχι.

Ξεφυλλίζοντας τα τεύχη της *Τέχνης* διαπιστώνουμε ότι στις σελίδες της δεν περιλαμβάνεται ούτε ένα κείμενο του κατεξοχήν εκπροσώπου του δημοτικιστικού κινήματος της εποχής, του Ψυχάρη, παρ' όλο που ο διευθυντής της Κ. Χατζόπουλος τον ήθελε για «σημαία». Ανάλογες μάλιστα προτάσεις του προς τον Ψυχάρη δεν είχαν καμιά απήχηση και από την απάντηση που ήρθε τότε αποδεικνύεται η απροθυμία του. Ο Ψυχάρης δεν ενέδωσε, ακόμη και όταν ο Χατζόπουλος κατέφυγε στον άμεσο συνεργάτη του (του Ψυχάρη) στο Παρίσι, τον νεοελληνιστή Ουμβέρτο Περνό, παρακαλώντας τον να μεσολαβήσει για την εξασφάλιση συνεργασίας του.

Ανάλογη υπήρξε η στάση και του Εφταλιώτη, ο οποίος ανταποκρίθηκε κα-

θυστερημένα μόνο με ένα διήγημα.

Η απροθυμία των δυο αυτών κορυφαίων δημοτικιστών δεν θα πρέπει να αναζητηθεί μόνο στη δυσaréσκειά τους για την έκδηλη προσπάθεια του περιοδικού να απεμπλακεί από την ασφυκτική κηδεμονία του Ψυχάρη αλλά και αλλού· κυρίως θα πρέπει να αναζητηθεί στον ιδεολογικό του προσανατολισμό, όπως αυτός προκύπτει τόσο από τις προγραμματικές εξαγγελίες όσο και από κάποια δημοσιεύματα των κυριότερων συνεργατών του, όπως του Παλαμά, του Νιρβάνου, του Καμπύση και, βέβαια, του Χατζόπουλου.

Από την προγραμματική εξαγγελία του περιοδικού θα σταθούμε στο σημείο εκείνο, όπου ο ανώνυμος συντάκτης, ο Χατζόπουλος προφανώς, καθορίζει αυτός ποιο είναι «εκείνο που πρέπει να αρέσει» στο κοινό, προεξοφλώντας μάλιστα και την αποδοχή του, γιατί, τονίζει, ό,τι θα γραφεί στις στήλες του, αυτό θα βγαίνει από την «ψυχή του».

Η αοριστία της εξαγγελίας με τα «πρέπει» και «πρέπει», οπωσδήποτε δεν αφήνει περιθώρια ανιχνεύσεως των στόχων του περιοδικού, για τούτο και τα συμπεράσματά μας κατ' ανάγκην θα προκύψουν από τα ίδια τα κείμενα.

Από τα περιεχόμενα της *Τέχνης* διαπιστώνει κανείς την επαινετή προσπάθεια των άμεσων συνεργατών της να φέρουν το αναγνωστικό κοινό σε επαφή με την ξένη λογοτεχνία και ιδίως με τη λογοτεχνία των βόρειων χωρών, προς την οποία δείχνουν και τις προτιμήσεις τους. Ιδιαίτερα προβάλλεται το έργο του Νίτσε, αφού από τα πρώτα κιόλας τεύχη του ο Νιρβάνας μεταφράζει απόσπασμα του έργου του *Τάδε λέγει Ζαρατούστρας*, ενώ σε άλλο εκτεταμένο δημοσίευμα επιχειρεί γενικότερη αναφορά στο έργο του ίδιου Γερμανού φιλοσόφου, μελέτη που μέσα σε λίγους μήνες θα κυκλοφορήσει και σε αυτοτελές φυλλάδιο από τις εκδόσεις της *Τέχνης*.

«Όχι στον τυφλόν όχλο»

Η προσπάθεια του Νιρβάνου δεν πέρασε απαρατήρητη· ο Παλαμάς μάλιστα σε ένα άκρως θετικό άρθρο του έχει την ευκαιρία να διατυπώσει και γενικότερες απόψεις, τονίζοντας πως τέτοια έργα «υψηλής φιλολογίας», όπως του Νίτσε και μερικών φιλοσόφων της αρχαιότητας, απευθύνονται «όχι στα τυφλά σκλαβωμένα πλήθη, αλλά στο διαλεχτό λαό των ελευθέρων δυνατών». Οι απόψεις αυτές του Παλαμά μας οδηγούν κατ' ευθείαν σε ένα πρόσφατο κείμενο του Νιρβάνου, ο οποίος, ερμηνεύοντας το εν λόγω έργο του Νίτσε, έγραφε και τούτα τα λόγια: «*Ζωντανούς συντρόφους ζητάει ο Ζαρατούστρας. Δεν θέλει τον τυφλόν όχλο*».

Από τα αποσπάσματα αυτά προκύπτει

ότι και οι δυο κυριότεροι συνεργάτες της Τέχνης, Παλαμάς και Νιρβάνας, οι οποίοι, ας υπενθυμίσουμε, ανήκαν και στους πρωτεργάτες της έκδοσης, μιλάνε για «τυφλά», σκλαβωμένα πλήθη και για «τυφλόν όχλο», τον οποίο αντιδιαστέλλουν από τον «διαλεχτό λαό», τους «ελεύθερους δυνατούς» και τους «ζωντανούς συντρόφους». Πρόκειται για εκφράσεις που σίγουρα απηχούν μια αριστοκρατική αντίληψη, η οποία δεν είναι διόλου άσχετη με το νιτσεϊκό πνεύμα, που αυτή την περίοδο πλανάται ευρύτατα τον ελλαδικό πνευματικό χώρο, και αποτελεί την κυρίαρχη ιδεολογική κατεύθυνση του κύκλου της Τέχνης. Ανάλογο πνεύμα απηχούν επίσης και τα συχνά άρθρα και ανταποκρίσεις του Γιάννη Καμπύση από τη Γερμανία, ο οποίος σε κάθε κείμενό του δεν παραλείπει να κάνει λόγο και για τον Νίτσε, αποκαλώντας τον με έμφαση «μεγάλο φιλόσοφο».

Η ανεπιφύλακτη αυτή αποδοχή του Νίτσε, και μάλιστα κι από τον Παλαμά, ο οποίος στη συνείδηση όλων είχε καθιερωθεί αρχηγός και δάσκαλος, προκάλεσε έντονες αντιδράσεις, που διατυπώθηκαν είτε δημόσια είτε σε προσωπικά γράμματα, τα οποία ήρθαν στην επιφάνεια αρκετά χρόνια αργότερα.

Οι αντιδράσεις προήλθαν κυρίως από τον κύκλο του Ψυχάρη και οφείλονταν τόσο στην απροθυμία της ομάδας της Τέχνης να ευθυγραμμιστεί με τις απόψεις του, απόψεις οι οποίες, ας σημειωθεί, οδηγούσαν σε μια λαϊκίστικη αντίληψη για τη γλώσσα· οφείλονταν επίσης οι αντιδράσεις και στους θεωρητικούς της προσανατολισμούς με την προβολή του έργου του Νίτσε και της λογοτεχνίας των βόρειων χωρών.

Τότε ακριβώς δημοσιεύτηκε κι ένα εκτεταμένο κείμενο του Αργύρη Εφταλιώτη, ο οποίος καταφερόταν ευθέως εναντίον των ανοιγμάτων της Τέχνης και των συναφών νεοφανών θεωριών, γιατί είχε τη γνώμη πως ανάλογες επιδράσεις εγκυμονούσαν κινδύνους, που ήταν ενδεχόμενο να επιφέρουν αποχρωματισμό της πνευματικής μας ζωής. Έτσι δεν παραλείπει να κατανομάσει τους κινδύνους αυτούς και να μιλήσει ευθέως για «γερμανισμό» και «ιψενισμό» και κάποτε μάλιστα για «ιψενογερμανισμό».

Όλα τούτα σήμαιναν μια κάποια ρήξη με τους κύκλους της Τέχνης, για τούτο και ο Παλαμάς, που βρέθηκε στο επίκεντρο αυτών των διαφωνιών, αναλαμβάνει αυτός να αποκρούσει τις απόψεις του Εφταλιώτη, επισημαίνοντας πως τα όποια

ανοίγματα προς τη λογοτεχνία άλλων χωρών δεν συνεπάγονται κανενός είδους αποχρωματισμό.

Βέβαια, αυτά συμβαίνουν σε μια περίοδο αναζητήσεων και δεν αποτελούν παγιωμένη ιδεολογική αντίληψη ούτε του Παλαμά ούτε του διευθυντή του περιοδικού, του Χατζόπουλου, αφού είναι γνωστό πια ότι και οι δυο αργότερα αποδοκίμασαν ευθέως το νιτσεϊκό πνεύμα.

Στην τέχνη και στον κύκλο της θα πρέπει ωστόσο να αναγνωρίσουμε τη διαρκή προσπάθεια να φέρει το αναγνωστικό κοινό σε επαφή με τις νέες ποιητικές τάσεις και κατευθύνσεις, που αυτή την εποχή δεσπόζουν στον ευρωπαϊκό χώρο, για τούτο και δεν χωρεί καμιά αμβολία ότι η εισαγωγή του συμβολισμού στη χώρα μας γίνεται κυρίως μέσω του περιοδικού αυτού.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Ζαχ. Παπαντωνίου, «Αναμνήσεις», εφ. Εμπρός, 7 Μαΐου 1911, σελ. 1· Του ίδιου, «Ένα φιλολογικό σαλόνι», περ. Νέα Εστία, 65 (1959) 426: «Φιλολογικόν σαλόνι ήτο μόνον αυτό».

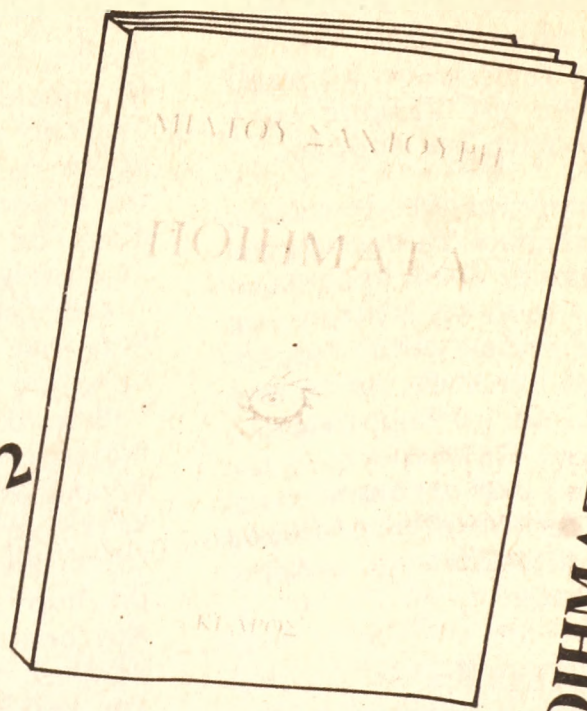
2. Μιλτ. Μαλακάσης, Άπαντα, τόμ. Β', σελ. 506.

Απόσπασμα από το υπό έκδοση βιβλίο: «Φιλολογικά σαλόνια. Φιλολογικά καφενεία και στέκια της Αθήνας (1880-1930)».

ΜΙΛΤΟΥ ΣΑΧΤΟΥΡΗ Ποιήματα 1945-1972

Ποιήματα 1945-1972
Ποιήματα 1945-1972

ΠΟΙΗΜΑΤΑ 1945-1972

ΠΟΙΗΜΑΤΑ 1945-1972

ΠΕΜΠΤΗ ΕΚΔΟΣΗ

Εκδόσεις

Κέδρος

Γ. Γενναδίου 3 – Τηλ. 36.02.007

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΒΑΝΙΑΣ • ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1988

Απόστολος Βακαλόπουλος
ομότιμος καθηγητής Α.Π.Θ. - ιστορικός:

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ 1204-1985
ΚΑΙΡΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΑΣ

Ιωάννης Καραγιαννόπουλος
ιστορικός, βυζαντινολόγος,
καθηγητής Α.Π.Θ.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ 2 τόμοι
Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ
Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΘΕΩΡΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΗΓΕΣ

Ιωάννης Κολιόπουλος
ιστορικός, καθηγητής ευρωπαϊκής
ιστορίας Α.Π.Θ.

ΝΕΩΤΕΡΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ 1789-1945

Κων/νος Βακαλόπουλος
ιστορικός, καθηγητής ιστορίας Α.Π.Θ.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΙΑ 1830-1878

Φαίδων Μαλιγκούδης
ιστορικός, καθηγητής ιστορίας σλαβικών
λαών Α.Π.Θ.

ΣΛΑΒΟΙ ΣΤΗ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ

Ιωάννης Ψαράς
ιστορικός, λέκτορας ελληνικής ιστορίας
Α.Π.Θ.

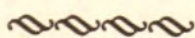
Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΟΦΥΛΑΚΗΣ ΣΤΙΣ
ΒΕΝΕΤΙΚΕΣ ΚΤΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ
ΧΩΡΟΥ 16ος - 18ος αι.

Δ. Ανδριόπουλος
καθηγητής φιλοσοφίας Α.Π.Θ.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ

John Herington
κλασικός φιλόλογος, καθηγητής κλασικής
φιλολογίας YALE

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Κεντρική διάθεση στη Θεσσαλονίκη: Αρμενοπούλου 26
τηλ. 219-493

Κεντρική διάθεση στην Αθήνα: «Πελεκάνος», Σόλωνος 114
τηλ. 3644284

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΕΦΕΛΗΣ

Η ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΑΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

- Έμμανουήλ Ροΐδης
ΑΦΗΓΗΜΑΤΑ
- Κων/νος Ράδος
Ο ΠΕΙΡΑΤΗΣ
ΤΗΣ ΓΡΑΜΒΟΥΣΗΣ
- Ίάκωβος Πολυλάς
ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ
- Κων/νος Μεταξάς
Βοσπορίτης
ΣΚΗΝΑΙ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ
- Άλ. Παπαδιαμάντης
Η ΦΟΝΙΣΣΑ
- Δημ. Βικέλας
ΛΟΥΚΗΣ ΛΑΡΑΣ
- Κ. Χρηστομάνος
ΚΕΡΕΝΙΑ ΚΟΥΚΛΑ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

- Γκράχαμ Γκρήν
Ο ΕΠΙΤΙΜΟΣ ΠΡΟΞΕΝΟΣ
- Έρμαν Έσσε
Ο ΛΥΚΟΣ ΤΗΣ ΣΤΕΠΑΣ
- Μπροϋνο Σούλτς
ΤΑ ΜΑΓΑΖΙΑ
ΤΗΣ ΚΑΝΕΛΑΣ
- Χέρμαν Ούνγκαρ
Η ΤΑΞΗ
- Σάουλ Μπέλοου
ΟΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ
ΤΟΥ ΜΟΣΜΠΥ
- Φράντς Κάφκα
ΣΤΟ ΥΠΕΡΩ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

- Πήτερ Φούλερ
ΤΕΧΝΗ
ΚΑΙ ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗ
- Νίκη Λοϊζίδη
Ο ΜΥΘΟΣ ΤΟΥ
ΜΙΝΩΤΑΥΡΟΥ
ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑ
ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ

ΒΙΒΛΙΑ ΓΙΑ ΝΕΟΥΣ

- Πιέρ Μάκ Όρλάν
Η ΑΓΚΥΡΑ
ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ
- Μάρκ Τουαίν
ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ
ΤΟΥ ΧΩΚ ΦΙΝ
Τόμοι 2
- Βολταΐρος
ΜΙΚΡΟΜΕΓΑΣ
- Φιλίπ Μπαρμπώ
Ο ΤΥΦΛΟΠΟΝΤΙΚΑΣ

ΠΟΙΗΣΗ

- Κώστας Στεργιόπουλος
ΠΟΙΗΜΑΤΑ Α'
1945-1965
- Γιάννης Κωνσταντέλλης
ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΤΥΧΑΙΑΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗΣ
- Θανάσης Κωσταβάρας
Ο ΦΟΒΟΣ
ΤΟΥ ΑΚΡΟΒΑΤΗ
- Σωτήρης Κακίσης
ΣΑΠΦΩ — ΠΟΙΗΜΑΤΑ
- Νίκος Χουλιαράς
Ο ΧΡΟΝΟΣ ΕΙΝΑΙ ΠΑΝΤΑ
ΜΕ ΤΟ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ

ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

- Νίκος Δήμου
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ
ΤΟΥ ΚΑΥΣΩΝΑ
- Έμμανουήλ-Γεώργιος
Βακαλό
ΟΠΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
- Ν. Παπαντωνίου
ΟΙ ΜΟΡΦΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ
ΚΡΑΤΟΥΣ ΠΟΥ
ΟΡΑΜΑΤΙΖΟΝΤΑΝ
ΟΙ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΟΥ '21

ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗ

- Άννα Ποταμιάνου
ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΤΡΕΛΑΣ

Μαυρομιχάλη 9, Αθήνα, Τηλ. 360.77.44

ΔΙΑ ΛΟΓΟΣ

ΕΝΤΟΛΟΔΟΧΟΙ

• Από τον πρώην οικονομικό σύμβουλο του πρωθυπουργού, πήραμε την ακόλουθη επιστολή:

Κύριε διευθυντά,
στο ΑΝΤΙ της 2/12/88 σε άρθρο του συνεργάτη σας κ. Βασίλη Ζήση με τίτλο «ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ: ΕΜΠΟΡΟΣ ΟΠΛΩΝ» εμφανίζομαι ως διάμεσος σε εμπόριο όπλων. Παράλληλα γίνεται αναφορά σε «διασυνδέσεις που είχα αποκτήσει μέσω του ΚΑΣΟΓΚΙ».

Επειδή θεωρώ ότι οι παραπάνω αναφορές θίγουν βάναυσα την αξιοπρέπειά μου, θα ήθελα να δηλώσω με τον πιο κατηγορηματικό τρόπο ότι ουδέποτε ασχολήθηκα στη ζωή μου με εμπόριο όπλων και μάλιστα ως διάμεσος. Και φυσικά ουδέποτε απόκτησα σχετικές διασυνδέσεις ούτε μέσω του Κασόγκι, ούτε μέσω οποιουδήποτε άλλου.

Ελπίζω βέβαια να μην θεωρούμαι «έμπορος όπλων» επειδή στα πλαίσια των υπηρεσιακών καθηκόντων μου στη διάρκεια της θητείας μου ως Οικονομικού Συμβούλου του Πρωθυπουργού έτυχε να οριστώ μέλος κάποιων διυπουργικών ομάδων επιτελικού χαρακτήρα όπως π.χ. η ομάδα που ασχολήθηκε με την Συμφωνία Αμυντικής και Οικονομικής Συνεργασίας με τις ΗΠΑ (συμφωνία για τις βάσεις του '83) ή η ομάδα που συστήθηκε με αφορμή την προμήθεια του Νέου Μαχητικού Αεροσκάφους (NMA) και λειτούργησε για λίγους μήνες στις αρχές του 1984 με επικεφαλής τον τότε υφυπουργό Εθν. Άμυνας και υπόλοιπα μέλη τον τότε Αρχηγό του ΓΕΑ, τον Πρόεδρο της Επιτροπής για το NMA και συμβούλους από τα υπουργεία Εθν. Οικονομίας, Βιομηχανίας, Έρευνας και Τεχνολογίας και τον ΕΟΤ και είχε ως αποκλειστικό αντικείμενο την διαμόρφωση ενός γενικού πλαισίου στρατηγικής στον τομέα των αντισταθμιστικών οφελών (OFFSETS) που θα έπρεπε να διεκδικεί στο μέλλον το Ελληνικό Δημόσιο ως αντάλλαγμα από τις

ξένες εταιρείες με την ευκαιρία των αγορών αμυντικού υλικού για την κάλυψη των αναγκών των Ενόπλων Δυνάμεων.

Επειδή εξάλλου η αναφορά του ονόματός μου στην εισαγωγή του παραπάνω κειμένου μπορεί να δημιουργήσει λανθασμένες εντυπώσεις στους αναγνώστες σας, θα ήθελα να υπογραμμίσω ότι ουδεμία σχέση έχω με τη συγκεκριμένη υπόθεση στην οποία αναφέρεται ο συνεργάτης σας.

Θεωρώντας βέβαιο ότι σας ενδιαφέρει και εσάς, πάνω απ' όλα ο σεβασμός στην αλήθεια, σας παρακαλώ να δημοσιεύσετε την επιστολή μου αυτή.

Μετά τιμής
Γιάννης Παπανικολάου

Σ.Σ. Ας μην παίζει με τις λέξεις ο κ. Παπανικολάου. Ο αντιπρόσωπος στην Ελλάδα της General Dynamics των F-16 είναι παιδικός του φίλος, όπως είναι και φίλος του Γιώργου Παπανδρέου. Να πιστέψουμε ότι αυτό δεν έχει καμιά σχέση με την επιλογή των F-16, τη στιγμή που οι εταιρείες που εξαιρέθηκαν από το διεθνή διαγωνισμό για την «αγορά του αιώνα» καταγγέλλουν τον Ανδρέα Παπανδρέου ότι ζητούσε «μίζες», με τη μορφή «δωρεών» στο ΠΑΣΟΚ; Όσο για το ρόλο του στην επιλογή του Νέου Μαχητικού Αεροσκάφους πρέπει να μας θεωρεί αφελείς για να ισχυρίζεται ότι εκτελούσε «υπηρεσιακά καθήκοντα», τη στιγμή που συντόνιζε τις ενέργειες πολλών υπουργείων για την «αγορά του αιώνα». Πρέπει λοιπόν να μας πείσει με αποδείξεις για τον ισχυρισμό του ότι ο ρόλος του ήταν μόνο διακοσμητικός.

Εμείς έχουμε κάθε λόγο να επιμένουμε ότι στην πραγματικότητα ο κ. Παπανικολάου ήταν ένας από τους πολλούς εντολοδόχους του Ανδρέα Παπανδρέου. Και έχουμε στοιχεία για να το αποδείξουμε. Ο κ. Παπανικολάου πώς μπορεί να μας πείσει για το αντίθετο; Γιατί επιμένει ακόμα να προστατεύει τον «Μεγάλο»;

Ο κ. «ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ»

• Από τον διοικητή της ΥΠΟΒΙ, πήραμε την ημέρα του έκλεινε η ύλη μας, το ακόλουθο γράμμα:

Κύριε Διευθυντά,
1. Στο τεύχος του περιοδικού «αντί» με ημερομηνία 2 Δεκ. '88 δημοσιεύτηκε άρθρο του κ. Βασίλη Ζήση που αφορά την εμπορία όπλων.

Στο άρθρο αυτό αναφέρεται και το όνομά μου. Θα ήθελα προς αποκατάσταση της αλήθειας να σας γνωρίσω ότι τα αναγραφόμενα περί ΥΠΟΒΙ και του ατόμου μου είναι πέρα για πέρα φανταστικά. Συγκεκριμένα:

α. Με τον κ. Ίωνα Βορρέ, τον

ιδιοκτητή του Μουσείου Παιανίας, ουδέποτε έχω συνεργαστεί αλλά ούτε και μου έγινε ποτέ πρόταση για συνεργασία. Το Μουσείο του δεν το έχω επισκεφθεί ποτέ. Με την Ν. ΑΦΡΙΚΗ η ΥΠΟΒΙ είχε καλές σχέσεις πριν από τον Οκτ. 1981 όταν αντιπροσωπεία Α-ξιωματικών της ΥΠΟΒΙ επισκέφθηκε αυτή τη χώρα. Μετά τον Οκτ. 1981 διακόπηκε κάθε επαφή και συνεργασία.

β. Τα αναγραφόμενα για τις επαφές μου και συμφωνίες με τον πρωθυπουργό είναι επίσης φανταστικά.

γ. Οι εξαγωγές πολεμικού υλικού, τόσο του παραγόμενου στην Ελλάδα, όσο και του προερχόμενου από άλλες χώρες (περίπτωση επανεξαγωγής) εγκρίνονται ως γνωστό από το υπουργείο Εμπορίου μετά από σύμφωνη γνώμη του ΥΠΕΞ και ΥΕΘΑ. Το ΥΠΕΞ πολλές φορές, θέτει σαν προϋπόθεση της εξαγωγής, ο παραλήπτης να είναι η νόμιμη κυβέρνηση της χώρας. Στην περίπτωση αυτή το ΥΕΘΑ/ΥΠΟΒΙ, πριν συμφωνήσει για την εξαγωγή, ζητά Πιστοποιητικό Τελικού Χρήστη (Π.Τ.Χ.) από το ΥΕΘΑ της χώρας τελικού προορισμού ώστε την ευθύνη για την παραπέρα τύχη του πολεμικού υλικού να την έχει η νόμιμη κυβέρνηση της χώρας που εκδίδει και χορηγεί σε μας το Π.Τ.Χ. και όχι η ελληνική κυβέρνηση.

δ. Άδειες εξαγωγής για ΙΡΑΝ και Ν. ΑΦΡΙΚΗ ούτε ζητήθηκαν ούτε δόθηκαν επί των ημερών μου στην ΥΠΟΒΙ (από Μαρτ. 1985).

ε. Τα κριτήρια γενικά για τις εξαγωγές πολεμικού υλικού, που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις της χώρας μας, είναι πολύ αυστηρά και εφαρμόζονται με μεγάλη σχολαστικότητα και αυστηρότητα.

2. Η ΥΠΟΒΙ δεν έχει καμιά αρμοδιότητα στο marketing και πωλήσεις πολεμικού υλικού. Ποτέ δεν είχε συμμετοχή σε διαπραγματεύσεις και πωλήσεις πολεμικού υλικού.

Τον μνημονευόμενο στο υπόψη άρθρο αδελφό του Προέδρου της Συρίας κ. Ριφάτ Άσσαντ ούτε γνωρίζω, ούτε συνάντησα ποτέ ούτε και είχα μαζί του κανενός είδους συνεργασία.

Συνεπώς η αναφορά του άρθρου του περιοδικού «Αντί», στην υπηρεσία που προϊστάμαι και σε μένα προσωπικά, σε θέματα που αφορούν διαπραγματεύσεις και πωλήσεις πολεμικού υλικού στο εξωτερικό είναι εντελώς ανακριβής.

3. Μετά από τα παραπάνω, κύριε Διευθυντά είναι προφανές ότι τα αναγραφόμενα για την ΥΠΟΒΙ και το άτομό μου στο σχετικό άρθρο δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα, είναι φανταστικά και ανύπαρκτα και η δημοσίευση σεναρίων σαν και αυτό βλάπτουν την αμυντική μας βιομηχανία και τα συμφέροντα της χώρας μας.

Χαρίδημος Τσαγκαράκης
Υποστράτηγος

Σ.Σ. Τεχνικοί λόγοι δεν μας επιτρέπουν να απαντήσουμε στο τεύχος αυτό στην επιστολή του κ. Τσαγκαράκη. Τον παρακαλούμε λοιπόν να περιμένει το επόμενο τεύχος του ΑΝΤΙ για να πεισθεί ότι είναι προτιμότερο να σιωπά. Επειδή και τον κ. Βορρέ γνωρίζει και με τον κ. Παπανδρέου έχει συναντηθεί και πλαστά «πιστοποιητικά τελικού χρήστη εξέδωσε η υπηρεσία του».

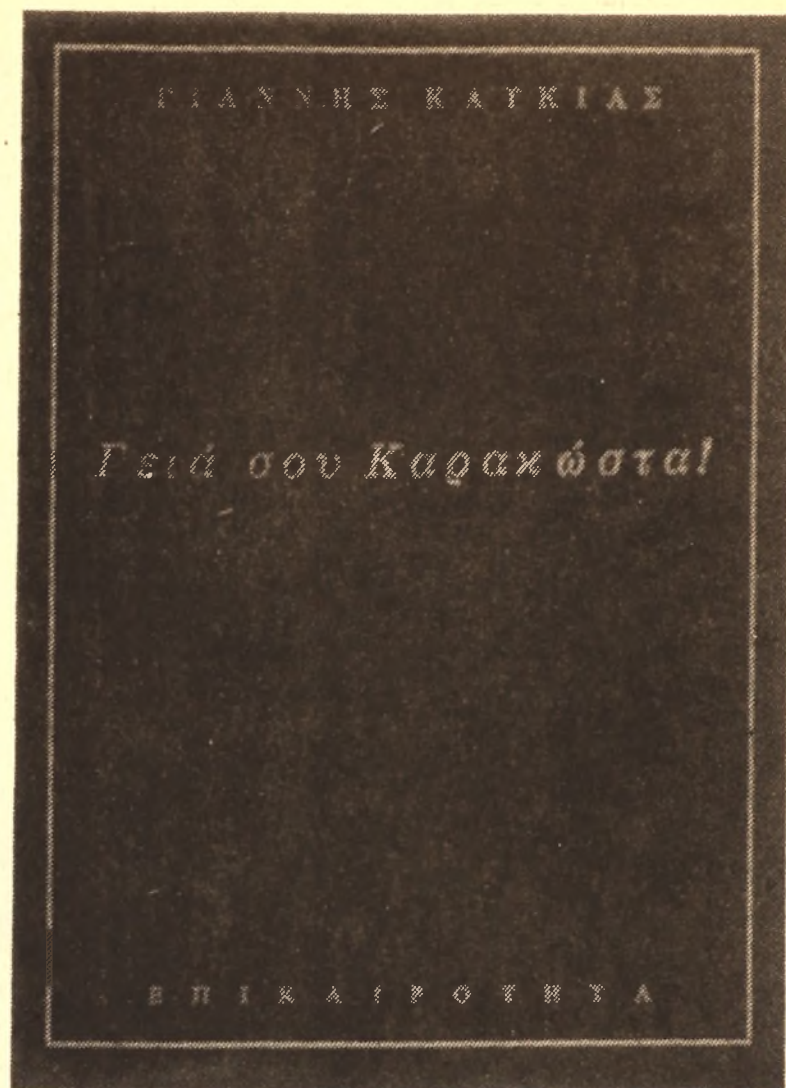
ΘΕΜΕΛΙΑΚΑ

● Από τον πρότανη του Πανεπιστημίου Κρήτης κ. Δ. Μαρκή, πήραμε το γράμμα που ακολουθεί και αναφέρεται στο σχολιασμό —που, έχει, δημοσιευτεί στο ΑΝΤΙ— για το επιστημονικό ήθος και κύρος του Π. Θέμελη:

Αγαπητό ΑΝΤΙ,
Από τις στήλες σου φιλοξενείς μια συζήτηση γύρω από τα της εκλογής του Πέτρου Θέμελη, του αντιπρύτανη του Ιδρύματός μας. Πιστεύω στην αρχή της δημοσιότητας, διότι μόνο εκείνες οι αποφάσεις που περνούν από δημόσιο έλεγχο έχουν νομικό και ηθικό κύρος. Σαν Πρύτανης επικύρωσα την εκλογή του Π. Θέμελη, μετά από τον έλεγχο νομιμότητας, διότι η εκλογή αυτή έγινε σύμφωνα με το νόμο και ο υποψήφιος σαφώς εκπληρώνει τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα που ζητά ο νόμος. Επομένως όλη η παραφιλολογία γύρω από την εκλογή αυτή δεν με πείθει και την θεωρώ επιζήμια για το Πανεπιστήμιό μας.

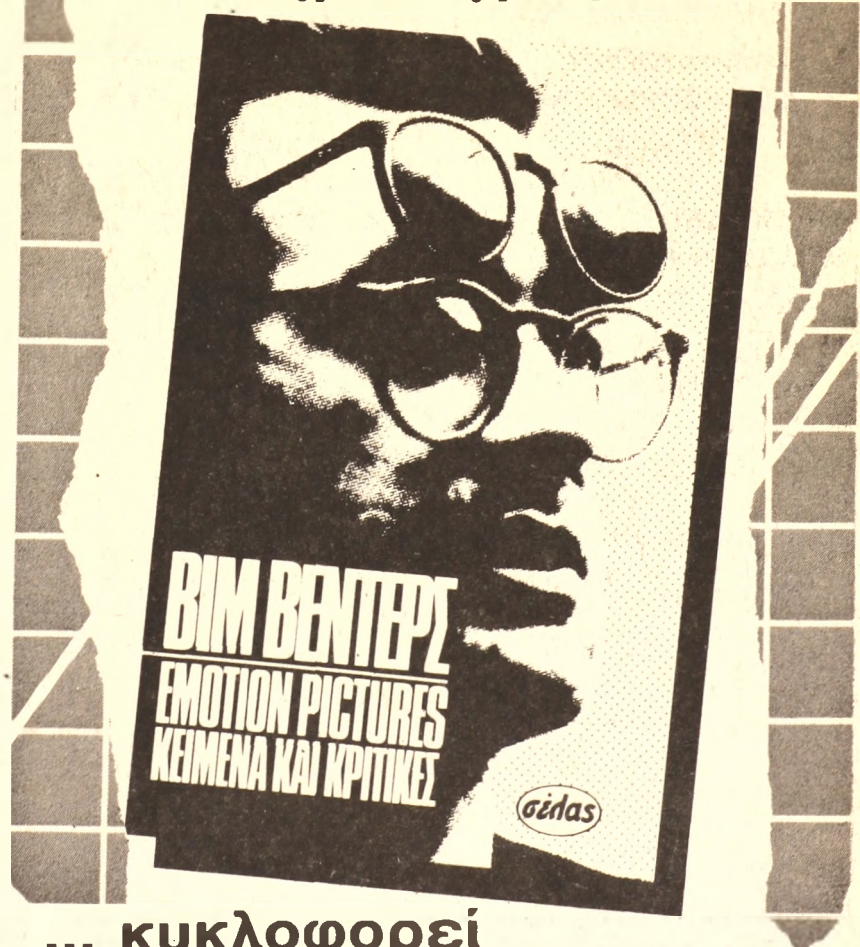
Σαν ουσιαστική συμβολή στη συζήτηση αυτή σου αποστέλλω σήμερα την τοποθέτηση των δυο αρχαιολόγων του Β. Λαμπρινουδάκη και της Λ. Μαραγκού, οι οποίοι συνέβαλαν στην εκλογή του Π. Θέμελη, ως οι μόνοι εμπειρογνώμονες δηλαδή, αρχαιολόγοι, που κλήθηκαν να καταθέσουν τη μαρτυρία τους. Σε παρακαλώ, να τη δημοσιεύσεις, γιατί πιστεύω ότι ο αναγνώστης σου θα λάβει μια υπεύθυνη πληροφόρηση γύρω από το θέμα της εκλογής αυτής. Ελπίζω ότι έτσι θα εκλείψει η έξαρση της φαντασίας

Ένα βιβλίο αλλιώςτικο

ΖΗΤΗΣΤΕ ΤΟ ΣΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

το πιο όμορφο βιβλίο
για το ροκ και
τον κινηματογράφο...

... κυκλοφορεί
από τις εκδόσεις ΣΕΛΑΣ

**Ζητήστε
από το βιβλιοπωλή σας
αυτό το μήνα**

1. ΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ ΣΠΙΤΙ της Αλκυόνης Παπαδάκη.
2. Η ΜΠΟΡΑ της Αλκυόνης Παπαδάκη
3. Η ΜΑΓΙΚΗ ΠΗΓΗ της Ναταλί Μπάμπιτ
4. ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΑΜΑΡΥΛΛΙΣ της Ναταλί Μπάμπιτ
5. Η ΜΑΣΚΑ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΑ της Μαίρης Ρενώ
6. Ο ΠΟΛΙΤΗΣ ΠΑΙΗΝ του Χάουαρντ Φαστ
7. Ο ΕΤΡΟΥΣΚΟΣ του Μίκα Βάλταρι
8. ΟΙ ΕΝΟΧΟΙ του Σόλωνα Μακρή
9. Η ΞΕΝΗ ΝΥΦΗ της Τζίλιαν Μπούρας
10. Η ΕΛΛΗΝΙΔΑ ΣΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ της Κασσιανής Πανουτσοπούλου

Διανομή στα βιβλιοπωλεία

1. Κανάκης - Σταμούλης τηλ. 3623.113
2. Πατάρι τηλ. 3602.542
3. Πρόοδος τηλ. 3621.001
4. Χριστάκης τηλ. 3607.876

Εκδόσεις ΚΑΛΕΝΤΗ
Μαυρομιχάλη 5 (1ος Όροφος)
Τηλ. 36.23.553 ΑΘΗΝΑ 106 79

και του μοραλισμου, που ως συνήθως δεν συμβάλλουν στο ξεκαθάρισμα αλλά στη συσκοτίση και των πανεπιστημιακών πραγμάτων.

Φρονώ ότι η διανοητική ενέργεια των μελών της πανεπιστημιακής «κοινότητας» θα πρέπει να διοχετευθεί στο μεγάλο αγώνα γύρω από την πρόοδο της επιστήμης και τη συμβολή της στη λύση των μεγάλων προβλημάτων που απασχολούν την ελληνική κοινωνία σήμερα. Η επιστήμη δεν είναι απλό μέσο παραγωγικότητας αλλά και πηγή νοηματοδοτήσεως και κριτική των ιδεολογιών του τόπου μας. Ας παλέψουμε όλοι μας λοιπόν προς αυτόν τον κοινό σκοπό. Η διαμάχη αυτή, που γίνεται με επιχειρήματα *ad rem*, είναι φορέας εξορθολογισμού, ενώ η *ad hominem* πολεμική καταντά δυστυχώς πηγή διαστροφής της επικοινωνίας.

Φιλικότατα

Δημήτριος Μαρκής

● Ακολουθεί η επιστολή του Β. Λαμπρινουδάκη και της Λίλας Μαραγκού

Έκπληκτοι παρακολουθούμε από καιρό τα δημοσιεύματα στον Τύπο που αναφέρονται στην εκλογή του συναδέλφου κ. Π. Θέμελη στη θέση του καθηγητή πρώτης βαθμίδας, στην οποία κληθήκαμε από το πανεπιστήμιό σας να συμμετάσχουμε ως εισηγητές χωρίς ψήφο σύμφωνα με το νόμο.

Θεωρούμε κ. Πρύτανη, τη δυνατότητα αυτή που παρέχουν οι σύγχρονοι νόμοι, της συμμετοχής ειδικών από άλλα Πανεπιστήμια εξαιρετικά θετική, επειδή εξασφαλίζει την παρουσία ειδικών σε κρίσεις που όσο περνούν τα χρόνια γίνονται όλο και ειδικότερες σε ό,τι αφορά το αυστηρά επιστημονικό τους μέρος και ακόμη, επειδή, λογικά τουλάχιστον, εξασφαλίζει μεγαλύτερο βαθμό αντικειμενικότητας.

τας στην εισήγηση, εφ' όσον αυτή προέρχεται από ανθρώπους άσχετους με τις φυσιολογικά φορτιζόμενες εσωτερικές σχέσεις του Ιδρύματος στο οποίο ανήκει ο κρινόμενος.

Θλιβόμαστε ιδιαίτερα για την τροπή που πήρε η υπόθεση αυτή, τροπή που διασύρει και τη δική μας συμμετοχή στην εκλογή. Ορισμένοι συναδέλφοι φαίνεται ότι έκριναν πως η εκλογή έπρεπε να συνεχισθεί και μετά την ολοκλήρωσή της στο Πανεπιστήμιο από τις στήλες του Τύπου αλλά και αλλού με την επανάληψη ορισμένων απόψεων τους που δεν έγιναν δεκτές από το εκλεκτορικό σώμα ή και την εκ των υστέρων προσκόμιση άλλων, κατά τη γνώμη τους, αρνητικών στοιχείων.

Κύριε Πρύτανη, η συμπεριφορά αυτή των συναδέλφων μάς υποχρεώνει να σας δηλώσουμε ότι λόγοι αξιοπρέπειας μας αποθαρρύνουν να συνεργασθούμε ξανά με το Πανεπιστήμιο Κρήτης σε ανάλογες περιπτώσεις, μολονότι πιστεύουμε στο θεσμό της συνεργασίας αυτής. Αποφύγαμε όλο αυτό το διάστημα να εμφανισθούμε στον Τύπο, μολονότι προκληθήκαμε, γιατί πιστεύουμε ότι για τη δημιουργία ολοκληρωμένης γνώμης σε τέτοια θέματα η καλύτερη διαδικασία είναι η μακρότατη τεκμηριωμένη διαλογική συζήτηση που πραγματοποιήθηκε κατά την ημέρα της εκλογής και ότι στην ειδική αυτή περίπτωση υπάρχουν «συζητητές» που δεν είναι διατεθειμένοι με κανένα αντίλογο να εγκαταλείψουν τη δική τους θέση.

Γι' αυτό αντί δικής μας εμφάνισης στο κοινό, το οποίο δικαιούται ασφαλώς να ενημερωθεί ύστερα απ' όσα γράφτηκαν, και για την δημοσίευση της δικής μας θέσης,

1989

**ΕΥΠΝΑΣ
ΜΕΣΑ ΜΟΥ
ΤΟ ΖΩΟ!...**

ΑΡΓΚΡΡΡ!

Αρκάς

**ΠΑΡΑ
ΠΕΝΤΕ**

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ARS LONGA ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 68, 106 80 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ. 3645133

Θέμα του μήνα
Ξενογλώσσα βιβλία
τέχνης
σε προσιτές τιμές

Βιβλία
Ελληνική & Ξένη
Λογοτεχνία
Εκδόσεις Τέχνης
Θεατρο-Κινηματογράφου
Χαλαχτικά-Αφιέρωτες

**ΤΟ
ΚΟΥΤΙ
ΤΗΣ
ΠΝΔΟΡΑΣ**

Βύρωνος 9 - Πλάκα
Τηλ. 3222394 - ΑΘΗΝΑ

σας παρακαλούμε να δημοσιεύσετε αυτούσια τα μακρά πρακτικά της συνεδρίας της εκλογής του κ. Θέμελη. Εκεί θα μπορέσει ο καθένας να δει τη δική μας τεκμηριωμένη άποψη για τη δήθεν λογοκλοπή, αλλά και για πολλά άλλα.

Εμείς κ. Πρύτανι, είμαστε βέβαιοι και ήσυχτοι, ότι πράξαμε το καθήκον μας εισηγούμενοι την εκλογή του κ. Θέμελη. Είμαστε πεπεισμένοι και σήμερα:

- ότι ο κ. Θέμελης αντικειμενικά έχει όλα τα προσόντα ενός ώριμου ερευνητή αρχαιολόγου και δασκάλου, πράγμα που είναι διεθνώς παραδεκτό στον αρχαιολογικό κόσμο ακόμη και από τους εχθρούς του. Αλήθεια γιατί αποσιωπήθηκαν από όσους δημοσιοποίησαν το θέμα οι εξαιρετικά επαινετικές γνώματεύσεις τόσων ξένων ειδικών που ζήτησε το ίδιο το Πανεπιστήμιο;

- ότι ο κ. Θέμελης έχει ήδη πλούσιο έργο γεμάτο πρωτότυπες προτάσεις — άλλες έγιναν αποδεκτές και άλλες όχι από τους ειδικούς —, τέτοιο έργο που του επιτρέπει άνετα να μη σκεφθεί την λογοκλοπή ως μέσο αύξησης του βάρους του φακέλλου του.

- ότι ο κ. Θέμελης ήταν συνάδελφος με τέτοια εμπειρία στην έρευνα και τη διδασκαλία, ώστε ξέρει ασφαλώς τι πρέπει να χρησιμοποιήσει από την εμπειρία των άλλων, πού και πώς.

- και ότι ο κ. Θέμελης θα βοηθήσει ουσιαστικά και ως επιστήμων και ως δάσκαλος τους φοιτητές του πανεπιστημίου σας. Η δουλειά του από όσα ξέρουμε και ξέρουμε πολλά, το λέμε αυτό με παράπονο για τους συναδέλφους άλλων κλάδων, από δεκάδες δικών μας φοιτητών που πέρασαν από δικά του ερευνητικά προγράμματα — όταν ακόμη ήταν υπάλληλος της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας — (περιοριζόμαστε εδώ να θυμίσουμε δυο από τις πιο χαρακτηριστικές περιπτώσεις ευεργετικής προσφοράς του σε νεώτερους, τις περιπτώσεις Μαζαράκη και Βαλαβάνη), δεν θα οδηγήσει τους φοιτητές στην λογοκλοπή, αλλά στον ενθουσιασμό για σοβαρή, γρήγορη και νοικοκυρεμένη δουλειά.

**Λίλα Μαραγκού
Β. Λαμπρινουδάκης**

Ο κ. NATZIMPI

- Την ώρα που έκλεινε το περιοδικό, πήραμε επιστολή από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του κ. Χουσεΐν Νατζίμπι. Θα δημοσιευθεί στο επόμενο τεύχος.

**ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ**
Δημοχάρους 60
115 21 Αθήνα
Τηλ. 72.32.713 — 72.32.819
72.49.300 — 72.48.240

- Συντακτική επιτροπή:
ΒΑΣΙΛΗΣ ΖΗΣΗΣ
ΤΑΚΗΣ ΚΑΦΕΤΖΗΣ
ΧΡ. ΠΑΠΟΥΤΣΑΚΗΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΦΛΩΡΟΣ
- Εκδότης:
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΑΚΗΣ
Δεινοκράτους 131
115 21 Αθήνα
- Σύμβουλος έκδοσης:
ΔΗΜ. ΚΑΚΑΒΕΛΑΚΗΣ
- Διαφημίσεις:
ΑΛΕΚΑ ΣΗΜΑΝΤΗΡΑ
- Γραμματεία-Λογιστήριο:
ΤΑΣΙΑ ΡΟΥΜΠΟΥ
- Σελιδοποίηση, Μοντάζ:
ΤΑΣΙΑ ΛΕΒΟΝ
ΜΑΡΙΑ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ
- Φωτοστοιχειοθεσία —
Αναπαραγωγή φιλμς:
«ΠΟΛΥΤΥΠΟ»
Δεινοκράτους 131
Τηλ. 72.49.300
- Εκτύπωση:
«ΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ» Α.Ε.
Λ. Ηρακλείου 145
Τηλ. 25.15.340

- Κάθε ενυπόγραφο άρθρο εκφράζει τις απόψεις του συγγραφέα του.
- Χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εσωτερικού

Εξάμ. 1.650 δρχ. -
Ετήσια 3.300
Ετήσια Οργανισμών,
Τραπεζών, κτλ.: 10.000 δρχ.
Φοιτητική ετήσια: 2.800

Εξωτερικού

Ευρώπη - Μεσογ. χώρες:
εξάμηνη: δολ. 25
ετήσια: δολ. 50
Η.Π.Α. - Καναδάς - Αν. Ασία -
Αυστραλία - Ωκεανία:
εξάμηνη: δολ. 28
ετήσια: δολ. 57

- Εμβάσματα, επιταγές:
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΑΚΗΣ
Δημοχάρους 60
115 21 ΑΘΗΝΑ

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ: δρχ. 150
ΠΑΛΙΑ ΤΕΥΧΗ: δρχ. 250

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ

- Για τα βιβλιοπωλεία της Αθήνας:
Περιοδικό «ANTI»
Δημοχάρους 60
τηλ.: 72.32.713 - 72.32.819
- Για τα βιβλιοπωλεία Β. Ελλάδας:
Κέντρο του βιβλίου.
Α. Πουλουκτσή και Σία Ε.Ε.
Λασσάνη 9,
Τηλ. (031) 285.857
54 622 Θεσσαλονίκη

ΚΑΤΙ ΤΟ «ΩΡΑΙΟΝ»

Μια περιήγηση στη νεοελληνική κακογουστιά

Σχήμα 21 x 28
Σελίδες 360
Τιμή 4.500 δρχ.
Έκδοση των
«Φίλων του περιοδικού
"ANTI"»

Στον τόμο περιλαμβάνονται κείμενα των: Χρ. Βακαλόπουλου, Χρ. Γιανναρά, Π. Γιαννόπουλου, Μ. Γιουρσενάρ, Γ. Καλιόρη, Χ. Καμπουρίδη, Λ. Κηληδόνη, Α. Κολτσιδοπούλου, Δ. Κούτσικου, Α. Κυριακίδου-Νέστορος, Π. Μαρτινίδη, Μ. Μποστάντζογλου, Δ. Πικιώνη, Δ. Ραυτόπουλου, Δ. Σκάλου, Ν. Χατζηκυριάκου-Γκίκα. Πρόλογος της υπουργού Πολιτισμού και Επιστημών Μελίνας Μερκούρη.

Ο κόσμος του κιτς, η κακογουστιά χωρίς μέτρο, όπως εντοπίζεται στο περιβάλλον μας, σήμερα. Αυτή είναι η περιήγηση, που πραγματοποιείται με αυτό το βιβλίο: περιήγηση στο νεοελληνικό χώρο, τις διανθρώπινες σχέσεις τις νοοτροπίες, τη γλώσσα και ουσιαστικά το ύφος και το ήθος της ζωής μας.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: «ΠΟΛΥΤΥΠΟ»

Δεινοκράτους 131

Αθήνα 115 21, τηλ. 72.49.300

ΚΩΛΕΤΤΗ 32 και ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ 36.12.982

*Απείσου
Κάλλους*
ΜΠΑΡ
ΕΞΑΡΧΕΙΑ

ΣΠΥΡΟΥ ΜΗΛΑ

Ο ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΡΕΑΛΙΣΜΟΣ
ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ
ΜΕ ΤΗΝ ΣΤΡΑΤΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ
(Μελέτη)

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΡΑΝΑΣΗ

σοσιαλιστική
**θεωρία
και
πραξη**

Τεύχος 11
Νοέμβρης 88
δρχ. 150

Νέες τεχνολογίες και νέες κοινωνικές σχέσεις
Η Ευρωπαϊκή σοσιαλιστική προσέγγιση

Ευρωπαϊκή συνδιάσκεψη - Σοσιαλιστική
Ομάδα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου
Ρόδος 30-31 Οκτωβρίου

Οι εισηγήσεις των

Χ. Παπουτσή
Κ. Σκανδαλίδη
Α. Πεπονή
Ζ.Π. Κόντζεν
Σ. Κολοκοιτώνη
Γ. Γεννηματά
Ν. Παπακυριαζή
Ρ. Λίνκορ
Γ. Σουλαδάκη
Σ. Ρόουζ
Γ. Παπαδάτου
Κ. Λάμπου
Κ. Πλούμπη
Φ. Βιέχοφ
Α. Ρούμπεκ
Κ. Φάλε
Φ. Ραθ
Ε. Μουνιόθ

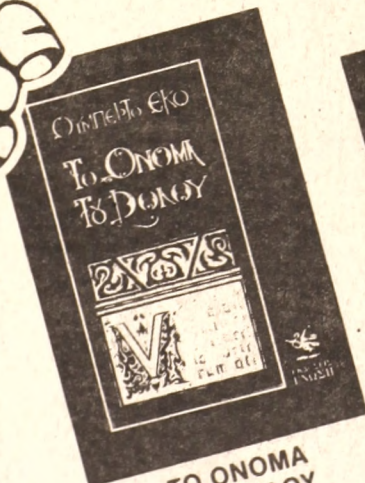
Γ. Παπαδάτος: *Νεολαία και Κοινωνική εξέλιξη*

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΚΑΘΕ 1^η ΤΟΥ ΜΗΝΑ
σε βιβλιοπωλεία και περίπτερα

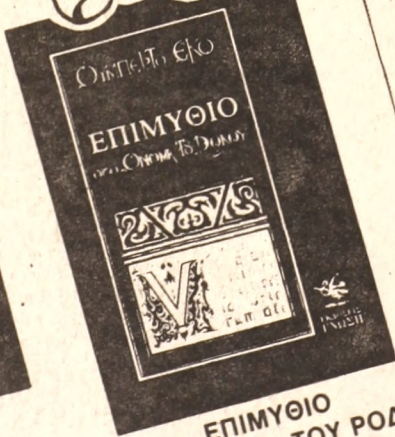

Για τα Χριστούγεννα της... γνώσης

ΟΥΜΠΕΡΤΟ ΕΚΟ

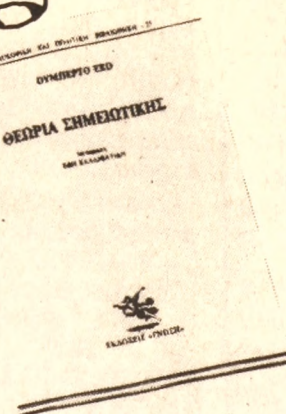
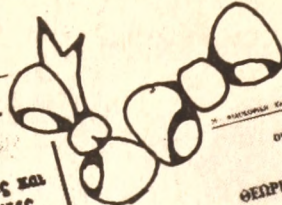
ΤΟ ΟΝΟΜΑ
ΤΟΥ ΡΟΔΟΥ

ΕΠΙΜΥΘΙΟ
ΣΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΡΟΔΟΥ

ΚΗΝΣΟΡΕΣ ΚΑΙ
ΘΕΡΑΠΟΝΤΕΣ

ΘΕΩΡΙΑ ΣΗΜΕΙΩΤΙΚΗΣ

ΟΥΜΠΕΡΤΟ ΕΚΟ

Ο ΥΠΕΡΑΝΘΡΩΠΟΣ
ΤΩΝ ΜΑΖΩΝ

Ο ΥΠΕΡΑΝΘΡΩΠΟΣ
ΤΩΝ ΜΑΖΩΝ

ετοιμάζεται
για την
άνοιξη
του '89

«ΤΟ
ΕΚΚΡΕΜΕΣ
ΤΟΥ ΦΟΥΚΩ»

και

εκδόσεις «γνώση»

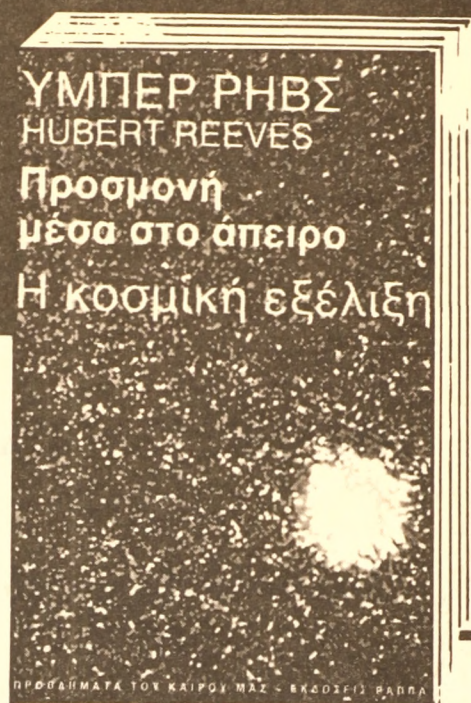
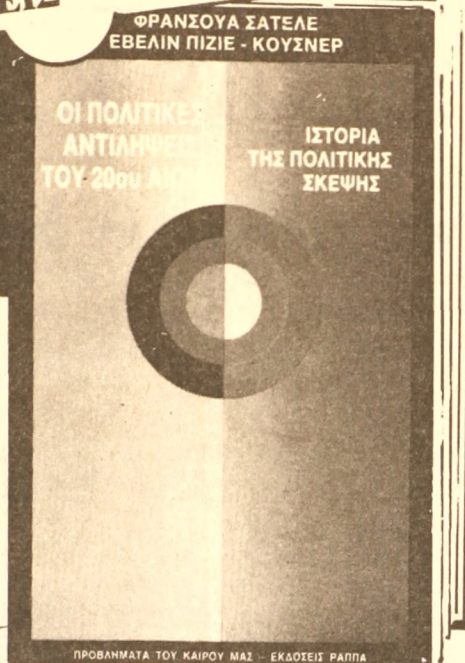
Ζωοδόχου Πηγής 29, 106 81 Αθήνα,
τηλ.: 3621194 - 3620941

εκδόσεις κέδρος

Γ. Γενναδίου 3 - τηλ. 36.02.007

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΡΑΠΠΑ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ ΜΑΣ

ΠΟΛ ΒΑΤΖΛΑΒΙΚ
Η Γλώσσα της αλλαγής

Σ' αυτό το πρωτοποριακό βιβλίο του ο Πολ Βατζλάβικ, διεθνώς αναγνωρισμένη αυθεντία στα θέματα της θεραπευτικής και γενικά της ανθρώπινης επικοινωνίας, Διευθυντής Ερευνών στο Ινστιτούτο Ψυχολογικών Ερευνών στο Πάλο Άλτο της Καλιφόρνιας και καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Στάμφορντ, επισημαίνει μια βασική αντίφαση στη χρήση της γλώσσας από τους θεραπευτές. Το βιβλίο αυτό λοιπόν πρέπει να θεωρηθεί εισαγωγική γραμματική και γλωσσικό μάθημα για να βοηθηθεί ο θεραπευτής να συλλάβει την ουσία της ειδικής γλώσσας του ασύνειδου και να τη χρησιμοποιήσει για το καλό των αρρώστων.

ΦΡΑΝΣΟΥΑ ΣΑΤΕΛΕ
ΕΒΕΛΙΝ ΠΙΖΙΕ-ΚΟΥΣΝΕΡ
Οι πολιτικές αντιλήψεις του
20ού αιώνα
Ιστορία της πολιτικής σκέψης

Στο βιβλίο αυτό πρόκειται μάλλον για μια *Ιστορία της πολιτικής σκέψης*, με την έννοια ότι υιοθετούμε εδώ, πολύ πλατιά, ένα χρονολογικό πίνακα, ότι σημειώνουμε εδώ τις επιδράσεις και τις συγγένειες, ότι εξακριβώνουμε επίσης τις εξελίξεις που οφείλονται είτε στην ίδια τη λογική των ιδεών είτε στην ανάγκη που βρέθηκαν στοχαστές και πολιτικοί να αποδεχτούν ή να μετασχηματίσουν αυτές τις ιδέες σε συνάρτηση με τις ιστορικές περιστάσεις. Όμως, αυτή η ιστορία δεν παρουσιάζεται με τη συνηθισμένη μορφή των *εγχειριδίων*. Εδώ προβάλλεται ένας γενικός επιλογισμός στο σύνολο των πολιτικών αντιλήψεων του 20ου αιώνα, που έχει σκοπό να προσφέρει στον αναγνώστη όχι μια αναλυτική επισκόπηση, αλλά ένα θεματικό υλικό και τον καλεί να αποβλέπει περισσότερο στην κριτική παρά στην απομνημόνευση.

Φ.Σ. - Ε.Π.-Κ.

ΥΜΠΕΡ ΡΗΒΣ
Προσμονή μέσα στο άπειρο
Η κοσμική εξέλιξη

«Δεν γεννηθήκαμε χτες. Η ύπαρξή μας ξεκινάει μέσα από την αστραποδόλα έκρηξη που γέννησε το σύμπαν. Συνεχίζεται μες στη φλογισμένη καρδιά των άστρων, μέσα στα αχανή μεσοαστρικά διαστήματα, μέσα στον πρωτόγονο ωκεανό της Γης, στην επιφάνεια των ηπείρων. Ολόκληρο το σύμπαν είναι το κουκούλι μας. Ψάχνοντας για τις πιο βαθιές ρίζες μας, τούτο το βιβλίο μάς αφηγείται την ιστορία του κόσμου μας. Ποιο θα είναι το μέλλον του Σύμπαντος, του Γαλαξία μας και της Γης; Η αστρονομία μάς δίνει εδώ μερικά φωτεινά στοιχεία. Όσο για το μέλλον του ανθρώπινου γένους, αυτό εξαρτιέται από τον ίδιο τον Άνθρωπο...».

Κ Τ Κ Λ Ο Φ Ο Ρ Ο Τ Ν
Ν Ε Ο Ι Τ Ι Τ Λ Ο Ι 1 9 8 8 - 1 9 8 9

ΣΕΙΡΑ: ΣΚΕΨΗ, ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΙ

Διεύθυνση: Θανάσης Θ. Νιάρχος

ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΣΑΡΟΤΧΗΣ
ΑΠΑΝΤΑ

Αγαθόν το εξομολογείσθαι

Ως στρουθίον μονάζον επί δώματος

Εγώ ειμί πτωχός και πένης

*
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
Ευριπίδη, Ορέστης

ΑΛΕΚΟΣ ΦΑΣΙΑΝΟΣ
Σήμερα και αύριο και χθες

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΕΦΕΡΗΣ

Το βυσσινί. τετράδιο
Ανεμολόγιο-λέξεις-βότανα και ορθογραφικά
(Παρουσίαση-σχόλια-σημειώσεις:
Φώτης Δημητρακόπουλος)

ΑΛΕΞΗΣ ΜΙΝΩΤΗΣ

Πορεύεσθαι κατά Τέχνην

ΚΑΡΟΛΟΣ ΚΟΤΝ

Κάνουμε θέατρο για την ψυχή μας

ΜΑΡΙΟΣ ΠΛΩΡΙΤΗΣ

Τέχνη, γλώσσα και εξουσία
(Εννιά επίκαιρα σχόλια γύρω
σε τρία ατέρμονα θέματα)

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΕΦΕΡΗΣ —
ΑΝΤΡΕΑΣ ΚΑΡΑΝΤΩΝΗΣ

Αλληλογραφία (1931-1960)
(Φιλολογική επιμέλεια: Φώτης Δημητρακόπουλος)

Ε Κ Δ Ο Σ Ε Ι Σ Κ Α Σ Τ Α Ν Ι Ω Τ Η

Η σύγχρονη εκδοτική παρουσία στα ελληνικά γράμματα
Ζ. Πηγής 3, 106 78 Αθήνα. Τηλ. 360.32.34 — 36.01.331

ΝΕΑΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Επιλεγμένα βιβλία για παιδιά και νέους

Βιβλία για παιδιά από 8 ετών και άνω

Ζωρζ Σαντ Ιστορία ενός αγαθούλη	400	Ι. Δ. Ιωαννίδης Ένα καράβι στη βιτρίνα	500
Φώντας Λάδης ΑΛΚΗΣ Ο ΨΕΥΤΗΣ. Ο γάιδαρος που νίκησε το σκυλόψαρο και άλλες ιστορίες	400	Ότφριντ Πρόισλερ Ο Νερουλίνος, το πνεύμα της λίμνης	400
Όσκαρ Ουάιλντ Ο ευτυχισμένος πρίγκιπας	500	Ελένη Σαραντίτη-Παναγιώτου Ο κήπος με τ' αγάλματα	400
Μάνος Κοντολέων Ο Εέ από τ' άστρα	500	Χάρης Σακελλαρίου Ο Σπιθοβολάκης	400
Αθηνά Παπαδάκη Παλιές ιστορίες του κόσμου (Ευρώπη)	500	Ντίνος Δημόπουλος Αν όλα τα πιτσιρίκια του κόσμου	600
Αθηνά Παπαδάκη Παλιές ιστορίες του κόσμου (Ασία)	500	Όσκαρ Ουάιλντ Ο εγωιστής γίγαντας	500
Μαρία Μιχαήλ-Δέδε Ινδιάνικοι θρύλοι	400	Νίνα Θεοχαρίδου Ασημένιος ελέφαντας	400
Αλέξανδρος Δουμάς Ιστορία ενός καρυσθαράστη	500	Λάμπρος Πετσίνης Ρωσικά λαϊκά παραμύθια	700
Αλφόνς Ντωντέ Ο Ταρταρέν της Ταρασκόν	500	Φιλίσα Χατζηχάννα Η Ντιντόν, ο Παβελάκης μου κι εγώ	700
Ιφιγένεια Αλμπανοπούλου Χόπιτι-Χοπ	300	Α. Α. Μιλν Το σπίτι στη γωνιά του Πουφ	500
Μαρία Μιχαήλ-Δέδε Θρύλοι των ιθαγενών της Αυστραλίας	500	Γιάννης Καλατζόπουλος Τα ρούχα του βασιλιά	400
Έλλη Αλεξίου Μύθοι του Αισώπου	500	Αδελφοί Γκριμ Διαλεχτά παραμύθια	500
Ντίνος Δημόπουλος Ο μαστρο-Πολύξενος κι η παλιοπαρέα του	500	Χανς Κρίστιαν Άντερσεν Διαλεχτά παραμύθια	500
Ι. Δ. Ιωαννίδης Τα τρία παιδιά	500	Σοφία Μιχαλοπούλου Ο Μήτσος και η Μίση	500

Βιβλία για παιδιά από 10 ετών και άνω

Έλλη Αλεξίου Ρωτώ και μαθαίνω	800	Ειρήνη Μάρρα Μια ιστορία για δύο	500
Τζων Στάινμπεκ Το κόκκινο αλογάκι	500	Σοφία Φιλντισή Ορέστης	500
Ε. Σαραντίτη-Παναγιώτου Ιόλη, ή Τη νύχτα που ξεχείλισε το ποτάμι	500	Χάρης Σακελλαρίου Διηγήματα των Χριστουγέννων	800
Σοφία Μαυροειδή-Παπαδάκη Ο μικρός περιηγητής Τόμος Α'	600	Ευγενία Παλαωλόγου-Πετρώνα Στη χώρα των Φαραώ	500
Σοφία Μαυροειδή-Παπαδάκη Ο μικρός περιηγητής Τόμος Β'	600	Σοφία Φιλντισή Το Ρηνάκι και άλλα διηγήματα	400
Σοφία Μαυροειδή-Παπαδάκη Ο μικρός περιηγητής Τόμος Γ'	700	Νίτσα Τζώρτζογλου Περπατώντας στους αιώνες	700
Νίτσα Τζώρτζογλου Ο χρυσός δαρεϊκός	500	Μαρία Πυλιώτου Τα δέντρα που τρέχουν	500
Ράντγιαντ Κίπλινγκ Απίθανες ιστορίες	500	Σώτη Χριστογιάννη Μύθοι και θρύλοι της Νορβηγίας	500
Νικολάι Βορόνοβ Το κυνήγι των περιστεριών	500	Ανν Τουέιτ Επιχείρηση «Κόκκινη Άμμος»	600
Νίτσα Τζώρτζογλου Το ταίρκο της Ίρμας	500	Πέτερ Χέρτλινγκ Ο Μπεν αγαπάει την Άννα	500
Ρόμπερτ Λούις Στήβενσον Το νησί των θησαυρών	800	Ντοντάρ Ντουμπάντζε Εγώ, η γιαγιά, ο Ιλίκο και ο Ιλαρίων	700
Αλέξανδρος Δουμάς Η μαύρη τουλίπα	800	Λούκας Χάρτμαν Άννα-αννα	950
Σοφία Μαυροειδή-Παπαδάκη Μύθοι και θρύλοι της Ρώμης	600	Ι. Δ. Ιωαννίδης Καβάλα στο Χρονοδιαβήτη	500
Κάρολος Ντίκενς Χριστουγεννιάτικη ιστορία	500	Λεονάρ ντε Βρις Το βιβλίο των πειραμάτων	600
Ι. Δ. Ιωαννίδης Το άσπρο άλογο	500	Λεονάρ ντε Βρις Το δεύτερο βιβλίο των πειραμάτων	600
Ι. Δ. Ιωαννίδης Η ιστορία με το γαλάζιο μολύβι	500	Λεονάρ ντε Βρις Το τρίτο βιβλίο των πειραμάτων	600
Κιτσικοπούλου Μαίρη Ιστορίες των δερβισιάδων	500	Μ. Ε. Σαλτίκοβ — Στσέντριν Πατέρας και γιος	600
Άντον Τσέχωφ Αστείες ιστορίες	500	Ιούλιος Βερν Οι πειρατές του Αιγαίου	600
Γιάννης Μπάρτζης Άργειος Εσπερινός	500	Ντίνος Δημόπουλος Τα δελφινάκια του Αμβρακικού	700
Νίτσα Τζώρτζογλου Τα Τρία Σίγμα	500	Ι. Δ. Ιωαννίδης Το παράξενο δώρο	500

Βιβλία για παιδιά από 12 ετών και άνω

Βίκτωρ Ουγκώ Απ' όσα έχω δει	600	Κίρα Σίνου — Ελένη Χουκ-Αποστολοπούλου Το χέρι στο βυθό	500
Χέντρικ Βαν Λουν Η ιστορία της ανθρωπότητας	900	Άλμπερτ Λιχάνοφ Η έκλειψη του ήλιου	500
Όσκαρ Ουάιλντ Το φάντασμα του Κάντερβιλ	500	Ιβάν Τουργκένιεφ Οι αφηγήσεις ενός κυνηγού	500
Τζακ Λόντον Αγάπη για τη ζωή	500	Μαρκ Τουέιν Οι περιπέτειες του Χακ Φιν	950
Τζακ Λόντον Πειρατικές ιστορίες	500	Αιμέ Σόμερφελτ Το χαμένο όνειρο	500
Κατερίνα Γλυκοφρύδη Μελησίππος	700	Μανόλης Κορνήλιος Πολύ ωραίο τ' όνομά σου, Ελευθερία!	500
Λίτσα Ψαραύτη Στα βήματα του Σαμοθήριου	500	Γιώτα Φωτιάδου-Μπαλαφούτη Ποτέ ξανά	400
Άννα Γκρέτα Βίνμπεργκ Μια Πέμπτη του Οκτώβρη	600	Λέων Τολστόι Ιστορίες	700
Νικολάι Βορόνοβ Μάσα, ένα σύγχρονο κορίτσι	500	Γκούντρον Μεμπς Το παιδί της Κυριακής	400
Χάρης Σακελλαρίου Η φωτιά που δε σβήνει	500	Ράντγιαντ Κίπλινγκ Δαίμονες των κυμάτων	700
Ράντγιαντ Κίπλινγκ Το ωραιότερο διήγημα του κόσμου	500	Τζακ Σέφερ Σέιν, ο άνθρωπος της χαμένης κοιλάδας	600
Ανατόλι Αλέξιν Η τρελή Ευδοκία	500	Μαρκ Τουέιν Οι περιπέτειες του Τομ Σόγιερ	950
Νίτσα Τζώρτζογλου ΣΟΣ — Κίνδυνος	500	Κίρα Σίνου Συνάντηση στους Δελφούς	500
Ανατόλι Αλέξιν Τηλεφωνήστε κι ελάτε	500	Βίκτωρ Ουγκώ Οι Άθλιοι Α' Τόμος	950
Ράντγιαντ Κίπλινγκ Η εταιρεία Στάλκι & Σία	800	Βίκτωρ Ουγκώ Οι Άθλιοι Β' Τόμος	950
Έρνεστ Χεμινγκουέι Ο γέρος και η θάλασσα	400	Βίκτωρ Ουγκώ Οι Άθλιοι Γ' Τόμος	950
Τζ. Μιντ Φόκνερ Μούνφλιτ (Το μυστήριο του θρυλικού διαμαντιού)	700	Βίκτωρ Ουγκώ Οι Άθλιοι Δ' Τόμος	950
Τζακ Λόντον Ο Ασπροδόντης	900	Βίκτωρ Ουγκώ Οι Άθλιοι Ε' Τόμος	950

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ

Η σύγχρονη εκδοτική παρουσία στα ελληνικά γράμματα

Ζωοδόχου Πηγής 3, 106 78 Αθήνα, ☎ 360.32.34 — 360.13.31

STUDIO SANYO

ΕΝΙΣΧΥΤΗΣ SANYO JA-377

- Ισχύ Εξόδου: 2 x 50 μουσικά βατ (100 βατ σύνολο) 2 x 23 βατ RMS αμφότερα τα κανάλια οδηγούμενα
- Ακουστική απόκριση: 20-20.000 κύκλους
- Λόγος σήματος προς θόρυβο: 85 db

ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΣ ΔΕΚΤΗΣ

SANYO JT-277

AM/FM/FM STEREO

- Λόγος σήματος προς θόρυβο 75 db (MONO)
- Αρμονική παραμόρφωση 0,6%
- Διαχωρισμός STEREO 40 db

167.900 δρχ.
ΜΕ Φ.Π.Α. ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ

ΠΙΚΑΠ SANYO TP-477

- Κινητήρας Σύγχρονος DC SERVO • Ημιαυτόματο - Χειροκίνητο • SERVOLIFT πάνω-κάτω
- Κίνηση με ιμάντα • Ίσιος βραχίονας χαμηλής μάζας • Πλαταγισμός & Βοή (WRMS) 0.05%
- Λόγος σήματος προς θόρυβο 65 db • Διαχωρισμός καναλιών 25 db

ΔΙΠΛΟΚΑΣΕΤΟΦΩΝΟ SANYO RD W377

- Δυνατότητα εγγραφής από το ένα κασετόφωνο στο άλλο με γρήγορη ταχύτητα • DOLBY B
- Πλαταγισμός και Βοή 0,15% (WRMS) • Λόγος σήματος προς θόρυβο DOLBY ON 65 db
- Όλες οι ενδείξεις με LED

ΗΧΕΙΑ TAMON EX-400

- 2 δρόμων, 3 μεγαφώνων (γούφερ-μιντ-ρέηντζ-τουήτερ) • Ωμική αντίσταση 8ΩΜ • Ισχύ εισόδου 70 μουσικά βατ (35 RMS) το καθένα • Τύπου ακουστικής ανάρτησης

ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΛΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΗΧΟΣ ΑΠΙΘΑΝΟΣ

SANYO HELLAS A.E.B.E.

SANYO

ΑΘΗΝΑ ΜΕΓΑΡΟ SANYO, ΚΗΦΙΣΙΑΣ 41-43, ΜΑΡΟΥΣΙ ΤΗΛ 6833960